TRANSILVANIA.

ANALELE
ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA POPORULUI ROMÂN.

Nr II. Aprilie—Iulie 1908.

Raportul general

al Comitetului Central al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» către adunarea generală, convocată în Șimleu, la 7 și 8 August st. n. 1908.

Onorată adunare generală! De câteori voim să recapitulăm activitatea ce-a desfășurat-o instituțiunea noastră în cursul unui an, socotim că, pentru o mai bună înțelegere și o mai dreaptă apreciere a ei, e bine să se accentueze problemele culturale cari ni se impun, în vremea de astăzi, spre rezolvare, prin o muncă unitară, stăruitoare și conștientă; să stăruim asupra problemelor cari ne călăuzesc în conducerea Asociațiunii.

In cele următoare vom căutà să lămurim aceste probleme, indicând și mijloacele cu ajutorul cărora, în marginile puterilor de cari dispunem și în împrejurările în cari ne aflăm, putem sperà să le apropiem, măcar, de o deslegare norocoasă.

Onorată adunare generală! Instituțiunea noastră, fiind susținută aproape numai de pătura cărturărească a neamului nostru e foarte firesc ca această pătură să aștepte ca Asociațiunea să se îngrijască în primul rând de educația ei. Dacă cărturarii noștri ar puteà să-și câștige dela alte instituțiuni o cultură națională sistematică, care să o poată înălță la acel grad al civilizației și al conștiinței naționale de a jertfì neînsemnatele sume — cu cari contribue la susținerea Asociațiunii — numai pentru răspândirea culturii între popor, bineînțeles că problemele instituțiunii noastre ar fi mai lămurite. N'ar trebuì să ne gândim decât la aflarea mijloacelor celor mai po-

trivite pentru a veni în ajutorul ţărănimii. Cum, însă, cărturarii noştri în majoritatea lor simt, înainte de toate, necesitatea de a-şi creà şi desăvârşi o cultură naţională proprie, Asociaţiunea nu poate renunţà la educaţia acestora. Mai ales în împrejurările în cari trăim astăzi e o datorie pentru Asociaţiune să caute mijloacele cu ajutorul cărora şi-ar puteà împlini chemarea faţă de susţinătorii ei.

Aceste mijloace deocamdată nu pot fi decât următoarele:

a) Publicarea unei reviste culturale-literare, la care vor colaborà secţiunile ştiinţifice-literare ale Asociaţiunii şi care va fi condusă de secretarul literar. Din cauza lipsei mijloacelor materiale, nu va puteà apăreà, la început, decât de 4—6 ori la an.

Această revistă, care se va da gratuit membrilor fundatori, pe viaţă şi ordinari ai Asociaţiunii, va căutà să familiarizeze cărturărimea noastră cu problemele social-economice, cari se impun poporului nostru.

Tot pe paginile acestei reviste se vor puteà adunà mărturii privitoare la trecutul nostru şi se vor puteà publicà cercetările privitoare la istoria limbii şi literaturii noastre.

Revista va căutà să ţină în curent pe cetitori, cu ajutorul membrilor din secţiunile ştiinţifice literare, despre mişcarea culturală mai importantă dela noi şi din România.

b) Al doilea mijloc de a contribuì la educaţia cărturărimii noastre sunt conferinţele, cari se vor aranjà din centru, cu ajutorul membrilor din secţiile ştiinţifice-literare. Aceste conferinţe, cu timpul, se vor ţineà în fiecare centru românesc, parte cu ajutorul conferenţiarilor din oraşul respectiv, parte cu ajutorul conferenţiarilor din alte centre. Conferenţiarii cei mai buni vor colindà toate centrele româneşti şi prin aceasta vor contribuì foarte mult la solidaritatea intelectuală a cărturărimii noastre, a cărei necesitate o simţim cu toţii. Aceste conferinţe s'au şi început deja şi dacă ele se vor continuà şi vor fi conduse din centru, cu îndemânare, vor puteà ţineà locul universităţilor populare, atât de cunoscute şi atât de binefăcătoare în străinătate.

Din venitul acestor conferinţe, după scăderea tuturor cheltuelilor, se va puteà pune bază unui fond de editură sau se va sporì fondul Bariţiu, cu ajutorul căruia se va începe publicarea operelor literare şi ştiinţifice ale scriitorilor noştri mai de seamă.

Prin mijloacele mai sus înşirate credem că Asociaţiunea noastră deocamdată îşi va putea împlinì, pe deplin, datoria faţă de susţinătorii ei.

Celelalte mijloace statorite în statute, fiind împreunate cu cheltueli mari, de cari nu dispunem, trebue să le amânăm până când vor venì vremuri mai bune, cari ne vor permite să răscumpărăm întru toate intenţiunile fundatorilor acestei instituţiuni.

Asociaţiunea nu are, însă, numai îndatorirea de a răspândì şi întărì cultura naţională între cărturari, ci mai ales cea de a muncì pentru răspândirea învăţăturii în popor, căci numai atunci poate fi socotită de o ocrotitoare dreaptă şi bună, când se îngrijeşte deopotrivă de toate păturile sociale ale neamului nostru. Chiar şi intenţiunile întemeietorilor Asociaţiunii erau să creeze mai mult o instituţiune, în cadrele căreia, fruntaşii luminaţi ai neamului să lucreze, în deplină conştiinţă a chemării lor, pentru lăţirea culturii în popor, pentru a-i îmbunătăţì mijloacele de existenţă.

Programele întemeietorilor Asociaţiunii îşi aşteaptă şi astăzi realizarea în cea mai mare parte a lor.

In împrejurările de astăzi, în situaţia grea în care ne găsim, după părerea noastră, singurile mijloace cu cari putem venì în ajutorul ţărănimii, deocamdată sunt următoarele:

a) Publicarea în fiecare lună a unei broşuri din Biblioteca poporală a Asociaţiunii, care se va trimite gratuit bibliotecilor Asociaţiunii şi membrilor ajutători. Aceste broşuri vor înlocuì publicaţiunea periodică poporală, «Ţara noastră», pe care o începuse Asociaţiunea în anul trecut şi pe care, din motive independente de voinţa ei, a trebuit să o sisteze.

Prin aceste broşuri, scrise pe înţelesul tuturor şi de oameni specialişti, se vor popularizà cunoştinţe din toate ramurile: literatură, istorie, economie, comerciu, industrie etc. Informaţiuni amănunţite asupra acestei biblioteci se găsesc şi în raportul secretarului literar cătră şedinţa plenară a secţiunilor ştiinţifice-literare din 1908.

b) Pe lângă bibliotecă, se vor continuà prelegerile poporale la sate, cari şi până acuma au fost foarte bine primite de ţărănime şi cari în unele părţi, unde s'au ţinut regulat, au avut rezultate destul de mulţumitoare. Pentru a se puteà ţineà sistematic în toate despărţămintele, comitetul central s'a gândit să angajeze şi un agronom, care să fie conferenţiarul permanent al Asociaţiunii şi să cutriere, rând pe rând, despărţămintele, ţinând prelegeri şi dând îndrumări conferenţiarilor de astăzi.

c) Nu vom puteà cucerì, însă, poporul pentru o înaintare culturală, decât atunci, când vom reuşì să înmulţim numărul ştiutorilor de carte. Spre acest scop, în cadrele Asociaţiunii, credem că se vor puteà începe, cu mult succes, cursuri pentru analfabeţi, pe cari unele din despărţăminte le-au şi început deja. O parte din suma destinată pentru prelegerile poporale, o vom întrebuinţà, fie ca premii fie ca retribuţie, pentru învăţătorii cari în cursul iernii viitoare vor ţineà asemenea cursuri.

Cu ajutorul unui asemenea program de muncă, nădăjduim că «Asociaţiunea» noastră, în scurtă vreme, îşi va rescumpărà o

parte însemnată din îndatoririle pe cari i le impun statutele şi interesele culturale ale neamului nostru. Pentru a puteà duce la bun sfârşit o asemenea activitate, înainte de toate, se cere ca toţi cei chemaţi să lucreze în cadrele «Asociaţiunii», să desfăşure o hărnicie neîntreruptă, conştientă şi energică.

De aceea facem din nou apel la cărturărimea noastră să se grupeze, într'un gând, în jurul «Asociaţiunii», pentru a puteà serbătorì, în curând, deodată cu vârsta semicentenară şi triumful idealului scris pe flamurile de muncă ale primei noastre instituţiuni culturale.

Din expunerea de până acum a intenţiunilor cari ne călăuzesc în conducerea «Asociaţiunii», Onor. adunare generală poate aprecià şi înţelege mai cu uşurintă spiritul şi direcţiunea în care s'a desfăşurat activitatea ei în cursul anului 1907, despre care avem onoarea a Vă raportà.

După cum se poate vedeà din datele pe cari le înşirăm în partea specială a acestui raport, «Asociaţiunea», în cursul anului 1907, a căutat mai ales să răspândească cultura la sate, prin prelegeri poporale, prin înfiinţarea de biblioteci poporale şi prin împărţirea de cărţi şi de broşuri între popor. Şi cu deosebită plăcere vă aducem la cunoştinţă că activitatea «Asociaţiunii» e într'o continuă creştere. Inceputurile unei hărnicii sistematice se anunţă din tot mai multe despărţăminte. Pentru a puteà îndrumà, rând pe rând, toate despărţămintele la o activitate statornică şi unitară, comitetul central a adresat tuturor directorilor de despărţăminte un formular de raport general, învitându-i să-i înainteze informaţiuni precise asupra stării şi activităţii despărţămintelor în cursul anului trecut. Răspunsurile primite se publică în altă parte (Anexa D.) a acestui raport şi credem că ele dau o icoană destul de credincioasă a hărniciei ce-o poate desfăşurà instituţiunea noastră în afară. Aceste informaţiuni, pe cari le vom cere, an de an, directorilor de despărţăminte, vor înlesnì în viitor comitetului central să controleze mai deaproape activitatea despărţămintelor la sate, iar în despărţămintele, în cari problemele culturale ale «Asociaţiunii» nu au răsunet între conducători, comitetul central va căutà să trezească interesul şi conştiinţa datoriei prin oameni trimişi din centru. Pentru înşghebarea unei activităţi în aceste despărţăminte se vor jertfì chiar şi sume mai mari, cum s'a făcut în anul trecut cu despărţământul Orade.

In legătură cu activitatea despărţămintelor trebue să repetăm necesitatea unei împărţiri noue a despărţămintelor cari cuprind mai mult de 30—40 de comune. De motivarea acestei necesităţi ne dispensează introducerea ce o face secretarul administrativ la «Activitatea despărţămintelor în cursul anului 1907», în care se

arată clar că despărţămintele cu comune mai puţine desvoltă o activitate mai intensivă ca despărţămintele cu comune mai multe.

Comitetul central în cursul anului 1907 a şi reuşit să înfiinţeze mai multe despărţăminte noui. Multe despărţăminte sunt pe cale de a se înfiinţà (a se vedeà partea specială a acestui raport).

Partea cea mai importantă şi mai îmbucurătoare din activitatea despărţămintelor, în cursul anului trecut, o constitue prelegerile poporale, în cari s'au tratat mai ales chestiuni economice. Avântul ce l-au luat prelegerile, ne îndreptăţesc să sperăm că, în curs de câţiva ani, ele se vor ţineà regulat pe teritorul tuturor despărţămintelor şi că vor aduce cele mai frumoase roade. Cu ajutorul lor vom puteà împrietinì poporul cu organizarea economică, prin însoţiri, cea mai de căpetenie problemă socială şi culturală care ni-o impune spiritul timpului de astăzi. Şi din acest prilej atragem atenţiunea On. adunări generale şi a d-lor directori ai despărţămintelor să dea o deosebită importanţă însoţirilor de tot felul, îndemnând şi îndrumând poporul, la toate ocaziile, să înfiinţeze cât mai multe. Dacă voim să lucrăm «pentru cultura poporului român», trebue să ne străduim să-l ajutăm în înaintarea şi întărirea lui economică, care aduce cu sine şi înaintarea lui culturală. Inaintarea şi întărirea economică, însă, nu se poate face decât prin înfiinţarea de însoţiri de tot felul, singurele cari vor înlesnì ţărănimii noastre să fie stăpână pe soartea ei din viitor.

Dintre lucrările mai importante ale secţiilor ştiinţifice-literare amintim: «Dicţionarul numirilor de localităţi cu poporaţiune română de pe teritorul statului ungar», lucrat de d-nii Silvestru Moldovan şi Nicolae Togan, care va apăreà în cursul anului acestuia sau cel mult la începutul anului viitor.

In ce priveşte Muzeul «Asociaţiunii», Vă raportăm că în cursul anului trecut s'a îmbogăţit cu mai multe obiecte donate şi cumpărate. Inzestrarea lui înaintează greu, în lipsa de mijloace materiale.

Onorată adunare generală! Comitetul central îşi îndeplineşte o tristă datorinţă, raportând că dela ultima adunare generală încoace au încetat din viaţă mai mulţi membri fundatori, pe viaţă şi ordinari ai «Asociaţiunii» noastre. Consemnarea membrilor decedaţi o prezintăm anexată sub *A)*, învitând On. adunare generală **A)** să dea expresiune durerii sale pentru aceste perderi.

După aceste lăsăm să urmeze o dare de seamă mai amănunţită asupra situaţiunii, mişcării şi activităţii singuraticelor organe, fonduri şi instituţiuni ale «Asociaţiunii» şi asupra momentelor mai importante din viaţa acestora în cursul anului trecut.

Membri Asociaţiunii. Activitatatea «Asociaţiunii» din anul 1907 a trezit oarecare interes în cărturărimea noastră, îndemnându-o să se înscrie printre membri «Asociaţiunii». După cum se poate vedeà din raportul cassierului, încassările dela membri, în cursul anului 1907, au fost cele mai mari de când există «Asociaţiunea». Cu toate aceste, sporul membrilor nu poate să mulţămească nici cele mai modeste aşteptări. Pentru a introduce o uniformitate în raportul nostru general vom amintì mai întâiu numărul membrilor pe cari i-a avut «Asociaţiunea» în cursul anului 1907, pomenind pe cei noi, înscrişi în cursul anului 1908, la sfârşit.

«Asociaţiunea» cu sfârşitul anului 1907 a avut următorii membri: onorari 8, secţiunile: 24 ordinari şi 22 corespondenţi, fundatori 101, pe viaţă 263, ordinari 1319, în total 1737 membri. In cursul anului 1908 s'au înscris 25 membri noi. Conspectul
B) C) membrilor îl prezintăm sub *B*) şi *C*).

In urma activităţii tot mai intensive, care se anunţă din despărţăminte şi prin o împărţire mai raţională a cariau o extensiune prea mare, sperăm că numărul membrilor se va sporì an de an.

Despărţămintele. Activitatea acestor organe importante ale «Asociaţiunii» prezintă unele progrese faţă de anul precedent. In cea mai mare parte a despărţămintelor se observă îndemnurile de a înjghebà o muncă sistematică, se simte dorinţa şi străduinţa de a desfăşurà o activitate cât mai corespunzătoare scopurilor ce le urmăreşte «Asociaţiunea». Stăruinţa cu care lucrează multe dintre ele, ne face să nădăjduim că frământările începutului, cu timpul, se vor închegà într'o muncă conştientă şi intensivă. Pedeca cea mai hotărîtoare, care stânjineşte avântul celor puţini, cu dragoste de muncă, e cunoscuta indiferenţă a cărturărimii noastre, de atâteori osândită în rapoartele generale ale reuniunilor noastre culturale. Pe baza rapoartelor primite dela d-nii directori de despărţăminte constatăm, cu durere, această indiferenţă, şi trecem mai departe, fără a încercà să-i căutăm explicarea socială, nădăjduind o îndreptare în viitorul apropiat.

Despre activitatea amănunţită a despărţămintelor, în cursul
D) anului 1907, se vorbeşte mai pe larg în Anexa *D*) a acestui raport. Aici ne mărginim a amintì numai momentele mai esenţiale din activitatea lor.

Având în vedere munca desfăşurată de despărţăminte în cursul anului 1907 le putem grupà după cum urmează: I. Despărţăminte active: 1. Bistriţa. 2. Blaj. 3. Brad. 4. Braşov. 5. Cluj. 6. Dobra. 7. Haţeg. 8. Orăştie. 9. Oraviţa. 10. Sălişte. 11. Sebeş. 12. Sibiiu şi 13. Şimleu. II. Cu activitate mij-

locie: 1. Abrud-Câmpeni. 2. Agnita. 3. Beiuş. 4. Mercurea. 5. Orade. 6. Panciova. 7. Sânmiclăuşul-mare. 8. Sătmar-Ugocia (având în vedere împrejurările escepţionale din acele părţi). 9. Timişoara. 10. Turda şi 11. Zerneşti. III. Cu activitate slabă: 1. Alba-Iulia. 2. Bocşa. 3. Caransebeş. 4. Dej. 5. Deva. 6. Diciosânmărtin. 7. Hida-Huedin. 8. Ludoş. 9. Mediaş. 10. Mociu. 11. Năsăud. 12. Oşorheiu şi 13. Reghin. IV. Cu aproape nici o activitate: 1. Becicherecul-mare. 2. Bran. 3. Cohalm. 4. Făgăraş. 5. Lipova. 6. Lugoj. 7. Sighişoara. 8. Treiscaune-Ciuc şi 9. Vârşeţ. V. Despărţăminte noui: 1. Aiud-Teiuş. 2. Hălmagiu şi 3. Tăşnad.

Activitatea cea mai însemnată a despărţămintelor a fost ţinerea prelegerilor poporale, înfiinţarea de agenturi şi biblioteci poporale. După cum se poate vedeà din gruparea lor făcută mai sus, abià un sfert din totalul despărţămintelor desfăşură o activitate pe deplin mulţămitoare, iar jumătate dintre ele abià dau semne de viaţă. In urma insistenţelor neîntrerupte ale biroului central, în cursul anului 1908, numărul despărţămintelor active s'a mai înmulţit şi nădăjduim că la viitoarele adunări generale vă vom puteà raportà despre o activitate mereu crescândă.

Dintre despărţămintele active amintim în special următoarele: Blaj, Brad, Braşov, Dobra, Haţeg şi Sălişte, cari au ţinut peste 20 de prelegeri şi au căutat să sporească numărul agenturilor şi al bibliotecilor.

Unele dintre despărţăminte au împărţit premii dela 25—40 cor. pentru încurajarea diferitelor ramuri ale economiei sau altor scopuri social-culturale. Aşa de exemplu Desp. Abrud-Câmpeni a făcut un premiu de 40 cor. pentru cea mai bună monografie a unei comune de pe teritoriul despărţământului; despărţămintele: Braşov, Sânmiclăuşul mare, Turda şi Zerneşti au dat mai multe premii pentru cele mai îngrijite grădini şcolare, pentru pomărit stupărit şi legumărit; despărţămintele Oraviţa şi Sebeş, mai multe premii pentru cele mai frumoase porturi ţărăneşti.

Alte despărţăminte, de pildă al Beiuşului, Şimleului şi Sânmiclăuşului mare, s'au îngrijit de creşterea naţională a ucenicilor şi calfelor de meseriaşi şi neguţători din oraşele respective, iar despărţământul Brad a ţinut cursuri pentru analfabeţi. Asemenea cursuri, cari sunt de cea mai mare importanţă pentru înaintarea culturală a ţărănimii, vor trebuì să se facă în toate despărţămintele. Comitetul central va luà dispoziţii ca în cursul iernii viitoare să se înceapă aceste cursuri în cât mai multe comune de pe teritoriul despărţămintelor, întrebuinţând spre acest scop o parte din suma destinată pentru prelegerile poporale.

In cursul anului trecut s'a dat o mai puţină importanţă organizării economice a ţărănimii. Numai desp. Reghinului şi Clujului au

înființat 2 tovărășii pentru asigurarea vitelor în Solovăstru și Feneșul-săsesc, în alte părți s'au adus numai hotărâri de a se înființà. Chiar și numărul prelegerilor cari au tălmăcit poporului însoțirile au fost prea puține.

Hotărîrea On. adunări generale, din anul trecut, de a se face o împărțire mai rațională și mai corăspunzătoare scopurilor ce le urmărește Asociațiunea a acelor despărțăminte cari cuprind un număr prea mare de comune, s'a îndeplinit în parte. In cursul anului trecut s'au înființat două despărțăminte nouă: Aiud-Teiuș și Hălmagiu, iar în cursul anului 1908, parte s'au înființat, parte sunt pe cale de a se înființà următoarele despărțăminte: Lăpușul unguresc (din teritoriul desp. Dej), Ciacova, Buziaș (ambele din terit. desp. Timișoara), Sasca-montană (din desp. Oravița), despărțământul Șimleu se va împărți în 5 despărțăminte, iar despărțământul Murăș-Uioara se va reînființà. Astfel, încetul cu încetul, vom ajunge să avem despărțăminte cu un număr de comune cel mult de 25—30, când credem că va fi mai posibilă o activitate statornică și sistematică.

Agenturile. Numărul agenturilor de pe teritorul despărțămintelor e de 165. S'au înmulțit deci cu 43 față de anul trecut. Trebue să amintim că neprimind rapoarte generale dela toți directorii despărțămintelor (vezi Anexa *D.* și *.F)* nu putem cunoaște numărul absolut exact al agenturilor. Dar pe teritorul despărțămintelor cari n'au înaintat rapoarte generale desigur se găsesc puține agenturi, așa încât cifra de mai sus rămâne aproximativ exactă. Cele mai multe agenturi se găsesc pe teritorul următoarelor despărțăminte: Bistrița, Blaj, Brașov, Cluj, Orade și Sebeș. Despre activitatea agenturilor se găsesc informațiuni în Anexa *D.* Aici amintim că cele mai active agenturi sunt pe teritorul despărțământului Brașov, Blaj și Brad.

Bibliotecile poporale. Numărul bibliotecilor față de numărul agenturilor e mult mai îmbucurător. Conform rapoartelor generale, primite dela directorii despărțămintelor, numărul total al bibliotecilor e de 230. Și această cifră bineînțeles e numai aproximativ exactă, întrucât nu am primit informațiuni dela toate despărțămintele. Cele mai multe biblioteci le au următoarele despărțăminte: Agnita, Bistrița, Blaj, Brașov, Cluj, Orade, Săliște, Sebeș, Șimleu și Timișoara.

Secțiunile științifice literare, hotărând să publice în viitor, mai multe broșuri din Biblioteca poporală a «Asociațiunii», cari în cea mai mare parte se vor împărți gratuit despărțămintelor, sperăm că numărul bibliotecilor va crește mereu.

La acest loc amintim că o parte dintre despărțăminte au împărțit cu ocazia adunărilor cercuale și cu ocazia prelegerilor

poporale mai multe broşuri, primite gratuit dela comitetul central, care în cursul anului trecut a distribuit, spre acest scop, 3820 de bucăţi din publicaţiunile tipărite sau cumpărate de dânsa. Deasemenea s'au împărţit, între ţărani, mai multe sute de ex. din revista «Ţara Noastră», dupăcum se poate vedeà şi din raportul secretarului literar către şedinţa plenară a secţiunilor ştiinţifice-literare.

Prelegerile. Am amintit în partea generală a acestui raport că prelegerile poporale, ţinute în cursul anului trecut, constitue partea cea mai însemnată a activităţii despărţămintelor noastre. Comitetul central, pentru a înlesnì ţinerea prelegerilor la sate, în cursul anului 1907, a împărţit următoarelor despărţăminte câte 100 cor.: Blaj, Brad, Braşov, Dobra, Mercurea, Orăştie, Sebeş, Şimleu şi Turda, despărţământului Orade 200 cor., desp. Haţeg 50 cor. şi desp. Oraviţa 20 cor. Tot din bugetul prelegerilor poporale s'au plătit 82 cor. cheltuelile de drum ale d-lui V. C. Osvadă, care, din încredinţarea comitetului central, a iniţiat înfiinţarea unor tovărăşii în Bran.

Cele mai multe despărţăminte, în cursul anului trecut, au dat o deosebită atenţiune prelegerilor poporale. Numărul total al acestora, dupăcum se poate vedeà din anexa *E.* şi *F.*, e de 341, E) F)
prin urmare îndoit aşa de mare ca în 1906, când în total s'au ţinut 165 de prelegeri. Unele dintre despărţăminte (Braşov, Oraviţa etc.) au împărţit între popor, cu ocazia prelegerilor poporale, seminţe, pomişori etc., iar altele diferite broşuri folositoare.

Subiectele prelegerilor deasemenea au fost bine alese, urmărind în cea mai mare parte a lor chestiuni practice. Astfel dintre 341 de prelegeri, în 158, adecă aproape în jumătate din întregul prelegerilor, s'au tratat chestiuni economice.

Insufleţirea pentru ţinerea prelegerilor poporale creşte din an în an; aceste mai ales în anul curent au luat un avânt îmbucurător.

Unele dintre despărţăminte raportează că nu au conferenţiari cu o pregătire specială şi cer conferenţiari din centru. În anul trecut despărţământul Braşov a propus să se angajeze un specialist care să cutreere despărţămintele, rând pe rând, iar în anul acesta secţia economică a făcut aceeaş propunere comitetului central. Comitetul se va şi îngriji să găsească mijloacele materiale necesare, ca să angajeze, în serviciul «Asociaţiunii», un agronom, care să fie conferenţiarul permanent al ei şi să fie şi un îndrumător pentru înfiinţarea însoţirilor de tot felul.

Secţiunile ştiinţifice-literare au hotărît să pregătească fiecare câte o prelegere model cu diapozitive, pentru care scop s'a şi votat o sumă de 600 cor. Şi aceste prelegeri vor contribuì la ţinerea mai cu înlesnire a prelegerilor, mai ales în acele despărţăminte cari au deja schiopticon.

În cursul anului 1907 s'au început sau continuat şi conferinţele pentru cărturari, şi anume despărţămintele: Bistriţa, Braşov, Haţeg şi Sibiiu au ţinut mai multe conferinţe şi şezători literare. Aceste conferinţe se vor ţineà mai sistematic în iarna viitoare, fiind conduse din centru.

Secţiunile ştiinţifice-literare. Despre activitatea secţiunilor ştiinţifice-literare se găsesc amănunte, parte în raportul d-lui secretar literar, parte în rapoartele secţiunilor către şedinţa plenară, ţinută la 1/14 şi 2/15 Iulie a. c., anexate la procesul verbal al acestei şedinţe. La acest loc relevăm numai momentele mai însemnate din activitatea secţiunilor: S'a întregit secţia şcolară, alegându-se membru ordinar d-l Dr. I. Borcia, şi s'a primit dimisia d-lui Iuliu Marţian, membru corespondent în secţiunea istorică, şi a d-lui Dr. I. Olariu, membru ordinar în secţia şcolară. S'a decis publicarea din partea «Asociaţiunii» a unei colecţii de 114 descântece din Bănat, culese de d-l Enea Hodoş; s'a decis a se scoate revista «Transilvania» cu material ştiinţific-literar de patru sau şaseori la an cu colaborarea secţiunilor; d-l Dr. Ioan Raţiu a terminat lucrarea «Viaţa şi activitatea lui Al. Papiu-Ilarian»; d-nii Silvestru Moldovan şi N. Togan au terminat lucrarea: «Dicţionarul numirilor de localităţi cu poporaţiune română de pe teritorul statului ungar», care va apăreà încă în cursul acestui an; s'a făcut un premiu de 100 cor. pentru cel mai bun Abecedar pentru analfabeţi; secţia şcolară va publicà, în «Biblioteca poporală», mai multe broşuri pentru tineret; s'a recomandat comitetului central angajarea unui agronom, care să ţină prelegeri în despărţămintele «Asociaţiunii»; fiecare secţie a promis că va pregăti câte o prelegere poporală cu diapozitive. Dintre lucrările mai mari, cu cari se ocupă secţiile, amintim: adunarea nomenclaturii poporale referitoare la car, plug şi răsboiul de ţesut. Premiul «Andreiu Mureşianu» nu s'a împărţit.

Din cele înşirate, Onorata adunare generală se poate convinge că secţiile ştiinţifice-literare ale «Asociaţiunii» desfăşură o activitate destul de îmbucurătoare.

Secţiunea şcolară, din încredinţarea comitetului central, s'a ocupat şi cu deciziunea adunării generale din anul trecut de a studià mijloacele prin cari s'ar puteà ajută şcoalele poporale. Secţiunea raportează că «Asociaţiunea», nedispunând de mijloacele materiale necesare, nu poate venì materialiceşte în ajutorul şcoalelor, dar, prin organele sale, va îndemna poporul la şi mai mari jertfe pentru susţinerea şcoalelor confesionale.

Publicaţiunile „Asociaţiunii". În cursul anului trecut Biblioteca poporală a «Asociaţiunii» s'a înmulţit cu Nr. 27, *Comuna «Viitorul»* de Romul Simu şi cu Nr. 28 *Povestiri* de Ioan Pop-

Reteganul, cu o prefață de Octavian Goga. Acestei «Biblioteci poporale», în viitor, i se va da un caracter periodic lunar și se va împărți gratuit bibliotecilor din despărțăminte și membrilor ajutători ai «Asociațiunii». S'a decis să se publice, între altele, următoarele broșuri:

1. *Cum să trăim,* sfaturi igienice, de N. Dobrescu.
2. *Scrisori către țărani,* de T. Simtion.
3. *O seamă de cuvinte,* o colecție de articole pentru țărani, de Octavian Goga.
4. *Balade poporale alese,* cu o introducere.
5. *Povești alese,* (din Creangă, Ispirescu etc.) cu introducere asupra șezătorii la noi.
6. *Din vechii poeți,* o antologie din Mumuleanu, Cârlova, Conachi, Văcărescu și Alexandrescu, cu o introducere.
7. *Din scrierile lui Anton Pann,* cu o introducere și cu lămuriri biografice.
8. *Costache Negruzzi,* Scrieri alese, cu o introducere și cu lămuriri biografice.
9. *Cântece de haiducie,* cu o introducere, descriindu-se împrejurările istorice în cari s'au născut.
10. *Dascălii noștri,* biografia și activitatea mai multori dascăli ardeleni.
11. *Teatru pentru popor,* din Alexandri, Negruzzi etc. cu o introducere.
12. *Texte vechi,* din cronici și biblii, cu o introducere.
13. *Manual de literatură română.*

Pe lângă aceste broșuri secțiile: științifică, istorică, școlară și economică, vor contribui și ele cu câte broșuri vor puteà pregătì în cursul anului.

Nădăjduim că aceste publicațiuni sunt menite să dee un nou avânt activității despărțămintelor pentru răspândirea culturii la sate.

La acest loc trebue să pomenim că publicațiunea «Asociațiunii», «Țara Noastră», cu sfârșitul anului 1907 a fost sistată, din cauze independente de voința comitetului central. Date despre soartea acestei reviste se pot găsì în raportnl secretarului literar către ședința plenară a secțiunilor științifice-literare.

Credem că broșurile mai sus înșirate vor puteà înlocuì, măcar în parte, lipsa acestei foi poporale.

Fonduri și fundațiuni. Datele referitoare la fondurile și fundațiunile Asociațiunii se găsesc în darea de seamă a cassierului anexată la acest raport.

In cursul anului 1907 Asociațiunea nu a primit nici o fundațiune nouă. Dintre cele primite în cursul anilor precedenți, date

destinaţiunii, s'au împărţit burse şi ajutoare, conform literilor fundaG) ţionale. Lista bursierilor o anexăm sub *G)*. Restul fundaţiunilor se găsesc în cursul lor normal.

Domnul Stroe Belloescu a făcut o donaţiune de K 1000, care s'a adăugat la fondul general, iar venitele, conform dorinţei donatorului, se împart mesei studenţilor universitari români din Cluj.

Fondul cultural al Băncilor, în cursul anului 1907, a crescut cu K 153·— împreună cu interesele curente.

H) **Averea Asociaţiunii.** Din raportul, anexat sub *H)*, asupra averii Asociaţiunii şi din proiectul de buget prezentate de cassierul Asociaţiunii se poate vedeà că anul trecut, din punct de vedere financiar, a fost un an mai bun decât mijlociu. Averea totală, administrată de Asociaţiune, cu sfârşitul anului 1907, e de K 896,899·— din care sunt de a se scădeà datoriile de K 57,415·—. Averea se prezintă cu o creştere de K 14,668·— faţă de anul 1906. Această creştere provine mai ales din participarea fondurilor şi fundaţiunilor la emisiunile nouă.

Fondul general prezintă o sporire de K 2074. Incassările dela membri, în cursul anului 1907, au fost de K 20,597, prin urmare a fost cel mai bun an din câte a avut vreodată Asociaţiunea. A întrecut budgetul cu K 4,597.

In ce priveşte proiectul de buget, observăm că acesta a rămas în marginile bugetului din anul trecut. Schimbări neînsemnate s'au făcut numai la poziţiile absolut necesare.

Şcoala civilă de fete. Şcoala civilă de fete a Asociaţiunii, în cursul anului şcolar 1907/8, a funcţionat normal şi cu rezultate pe deplin mulţumitoare.

Din anuarul şcoalei, anexat la acest raport, relevăm următoarele date: în anul şcolar 1907/8 au fost înscrise în cele patru clase civile 128 eleve, iar în cursul complementar 15 eleve. Dintre elevele, înscrise la şcoala civilă, s'au prezentat şi promovat la examen 123 de eleve, iar în cursul complementar s'au clasificat şi promovat 14 eleve. Cursurile s'au început la 1 Septemvrie n. 1907, iar examenele dela sfârşitul anului şcolar s'au ţinut dela 22—28 Iunie n. a. c. sub conducerea dlui protopop Nicolae Togan, delegatul comitetului central.

Şcoala a fost inspectată, din partea Asociaţiunii, prin dnul prezident Iosif Sterca Şuluţu, iar din partea statului de către inspectorul şi subinspectorul reg. de şcoale, precum şi de un delegat al Ministerului ungar de Culte şi Instrucţiune publică. Toţi au rămas pe deplin mulţumiţi cu localul şcoalei şi cu progresul făcut de eleve în obiectele de învăţământ.

Corpul didactic se compune din directorul şcoalei, 2 profesori definitivi, 3 profesoare, 2 catecheţi, 6 instructoare şi 3 instructori.

In internatul şcoalei au fost adăpostite 105 eleve, faţă de 77 din anul şcolar trecut, dintre aceste 102 au urmat şcoala civilă a Asociaţiunii, iar 3 şcoala elementară a Reuniunii femeilor române din Sibiiu. Internatul a fost îngrijit de o directoară, două guvernante şi două bone.

Veniturile şcoalei au fost de K 65,756·75, iar cheltuelile de K 58,171·18.

Biblioteca Asociaţiunii. Privitor la starea bibliotecii centrale a «Asociaţiunii» cu sfârşitul anului 1907 ne luăm voie a prezentà următorul raport:

A) Biblioteca proprie: Conform inventarului, biblioteca centrală a «Asociaţiunii» la sfârşitul anului 1907 numără 5063 opere în 6678 tomuri, 6037 broşuri şi 25 harte, faţă cu 4949 opere în 6411 tomuri, 5678 broşuri şi 24 harte dela sfârşitul anului 1906; prin urmare biblioteca s'a sporit, în cursul anului 1907, cu 114 opere în 267 tomuri, 359 broşuri şi 1 hartă. In deosebi, după diferitele secţiuni biblioteca prezintă următorul tablou:

		opere	în tom.	broş.	harte
Secţia I.	Teologie	306	284	268	—
„ II.	Filozofie	59	61	19	—
„ III.	Pedagogie	117	100	132	—
„ IV.	Limbă, literatură, artă	1640	1636	1599	—
„ V.	Istorie şi geografie	678	1399	581	18
„ VI.	Istoria specială a Românilor	480	488	421	1
„ VII.	Ştiinţe naturale	192	442	510	3
„ VIII.	Matematică şi geometrie	42	46	24	—
„ IX.	Medicină şi igienă	266	273	148	—
„ X.	Ştiinţe juridice şi politice	274	564	331	—
„ XI.	Economie, industrie, comerciu	284	209	330	1
„ XII.	Diverse	658	708	1674	—
„ XIII.	Foi periodice	67	468	—	—

B) Depozitul de cărţi menite spre vânzare, parte în favorul fondului al «Asociaţiunii», parte unele în favorul şcoalei civile de fete a «Asociaţiunii» şi altele destinate a se distribuì de aici gratuit, cu sfârşitul anului 1907 numără 43 publicaţiuni în 3408 tomuri şi 33,670 broşuri, şi anume:

1. Acte şi date despre conferinţa ţinută în Mercurea la 1860. Pesta, 1870. — 73 ex. à 1 cor.
2. Acte privitoare la urzirea şi înfiinţarea „Asociaţiunii transilvane". Sibiiu, 1862. — 136 ex. à 1 cor.
3. Adunarea generală (II) a „Asociaţiunii transilvane", ţinută la Braşov în 1862. Sibiiu, 1862. — 220 ex. à 1 cor.
4. Adunarea generală (IV) a „Asociaţiunii transilvane", ţinută la Haţeg în 1864. Sibiiu, 1864. — 35 ex. à 1 cor.
5. Analele Societăţii academice române. Tom. IX. secţ. I. şi II. 2 vol.; Analele Academiei Române. Ser. II. secţ. I. Partea administrativă şi desbaterile. Tom. I—XXVIII. (tom. IV. în 2 ex.) şi ser. II. secţ. II. tom. II. şi III. Discursuri, memorii etc. 31 vol., din rămasul lui Ios. Vulcan; Analele Academiei Române (din rămasul lui Sim. Mangiuca). Ser. II. secţ. I. tom. III—X. şi XV., şi ser. II. secţ. II. tom. VII.—X. şi XV. — 17 vol.
6. Analele „Asociaţiunii transilvane" din 1880. Fasc. I. Sibiiu, 1900. — 4 ex.

7. Bardoşi D., Regulament de serviciu, partea I. şi III. Sibiiu, 1900. — 4 ex.
8. Bergner. R., Siebenbürgen. Eine Darstellung des Landes und der Leute. Leipzig, 1884. — 19 ex. à 8 cor.
9. Beu—Bologa—Borcia, Vasile Alexandri. Trei conferinţe. Sibiiu, 1905. — 24 ex.
10. Biblioteca poporală a „Asociaţiunii". Nr. 3. Sibiiu, 1902. — 598 ex. à 30 fil. Nr. 4. Sibiiu, 1902. — 697 ex. à 20 fil. Nr. 5. Sibiiu, 1903. — 707 ex. à 20 fil. Nr. 6. Sibiiu, 1903. — 1013 ex. à 20 fil. Nr. 7. Sibiiu, 1903. — 1182 ex. à 20 fil. Nr. 8 Sibiiu, 1904. — 1225 ex. à 20 fil. Nr. 9. Sibiiu, 1904. — 1261 ex. à 20 fil. Nr. 10. Sibiiu, 1904. — 1048 ex. à 30 fil. Nr. 11. Sibiiu, 1904. — 1146 ex. à 20 fil. Nr. 12. Sibiiu, 1904. — 1295 ex. à 20 fil. Nr. 13. Sibiiu, 1904. — 1330 ex. à 20 fil. Nr. 14. Sibiiu, 1904. — 1330 ex. à 20 fil. Nr. 15. Sibiiu, 1904. — 1325 ex. à 20 fil. Nr. 16. Sibiiu, 1904. — 745 ex. à 20 fil. Nr. 17. Sibiiu, 1904. — 1146 ex. à 20 fil. Nr. 18. Sibiiu, 1906 (ed. II.) 2599 ex. à 10 fil. Nr. 19. Sibiiu, 1905. — 1505 ex. à 20 fil. Nr. 20. Sibiiu, 1905. — 1471 ex. à 20 fil. Nr. 21. Sibiiu, 1905. — 1121 ex. à 20 fil. Nr. 22. Sibiiu, 1906. — 1289 ex. à 30 fil. Nr. 23. Sibiiu, 1905. — 250 ex. à 20 fil. Nr. 24. Sibiiu, 1906. — 632 ex. à 10 fil. Nr. 25. Sibiiu, 1906. — 1548 ex. à 40 fil. Nr. 26. Ed, II. Sibiiu, 1907. — 1816 ex. à 20 fil. Nr. 27. Sibiiu, 1907. — 1963 ex. à 30 fil.
11. Biblioteca despărţ. Cluj. Nr. 4. — 49 ex.
12. Catalogul bibliotecii „Asociaţiunii transilvane" de Nic. Togan. Sibiiu, 1895. — 281 ex. à 1 cor.
13. Cosma M., Modele de cusături româneşti. Caetul II. Timişoara 4 ex.
14. Dăianu, Dr. E., Supplex libellus Valachorum 1791. Text original şi traducere. Sibiiu, 1901. — 28 ex.
15. Enciclopedia Română. Vol. I—III. — 174 vol.
16. Indice alfabetic al „Transilvaniei" pe an. I—XXV, de Nic. Togan. Sibiiu, 1896. — 99 ex.
17. Iosif, N., Viierul român. Sibiiu, 1906. — 47 ex.
18. Lăpădatu, I. I., Probleme sociale şi economice. Braşov, 1904. — 21 ex.
19. Laurian — Bălcescu, Magazin istoric pentru Dacia. Tom. IV. (1 ex.) şi din tom VII., fasc. I. (2 ex.)
20. Lupaş, Dr. I., Un capitol din istoria ziaristicei româneşti ardelene. Sibiiu, 1906. — 73 ex.
21. Maior, A. O., Biblioteca copiilor. Vol. I. — 52 ex.
22. Maior, Dr. G., Agrologia. Braşov, 1897. — 10 ex.
23. Marcu-Roşianu, Alcoolismul. Blaj, 1907. — 30 ex.
24. Meitani, G. G., Studii asupra constituţiunii Românilor. Fasc. V. (2 ex.), VII. (3 ex.), VIII. (17 ex.), IX. (11 ex.), X. (100 ex.), XI. (100 ex.) şi XII. (90 ex.). — 323 broş.
25. Mocsonyi, Al. de, Religiune şi ştiinţă. Sibiiu, 1905. — 827 ex.
26. Monografia şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii transilvane". Gherla, 1887. — 218 ex. à 2 cor.
27. Onişor, Dr. V., Legiuirea ţării noastre. Bistriţa, 1001. — 22 ex.
28. Osvadă, V. C., Legea tovărăşiilor. Orăştie, 1907. — 64 ex.
29. „ „ „ Băncile populare din România. Sibiiu, 1907. — 14 ex.
30. Păcăţean, T. V., Istoria politicei. Sibiiu, 1900. — 21 ex.
31. Popp, C., Băncile române din Ungaria şi Transilvania. Sibiiu, 1905. — 23 ex.
32. Pop Reteganul, I., Poveşti din popor. Sibiiu, 1895. — 375 ex. à 1 cor.
33. Popovici, Ios., Rumänische Dialekte. I. Halle, 1905. — 5 ex.
34. Puşcariu, I. cav. de, Date istorice privitoare la familiile nobile române. Vol. I. Sibiiu, 1892. — 105 ex. à 4 cor. şi vol. II. Sibiiu, 1895. — 250 ex. à 8 cor., laolaltă vol. I. şi II., 10 cor.
35. Puşcariu, Dr. S., Etymologisches Wörterbuch der rumänischen Sprache. I. Heidelberg, 1905. — 25 ex.
36. Rubenescu, A., Povestiri. Arad, 1906. — 42 ex.
37. Scorobeţiu, Tr., Biserica română. Sibiiu, 1906. — 271 ex.
38. Togan, N., Românii din Transilvania la 1733. Conscripţia episcopului I. In. Klein de Sadu. Sibiiu, 1898. — 9 ex. à 60 fil.
39. „Transilvania", organul „Asociaţiunii" din 1869 (47 ex.), 1870 (33 ex.), 1871 (64 ex.), 1872 (88 ex.), 1873 (64 ex.), 1874 (96 ex.), 1875 (115 ex.), 1876 (120 ex.), 1877 (98 ex.), 1878 (117 ex.), 1882 (56 ex.), 1883 (72 ex.), 1884 (65 ex.), 1885 (253 ex.), 1886 (277 ex.), 1888 (38 ex.), 1889 (73 ex.), 1890 (88 ex.), 1891 (8 ex.), 1892 (10 ex. 1894 (65 ex.), 1895 (19 ex.), 1896 (73 ex.), 1897 (6 ex.), 1899 (14 ex.), 1900 (9 ex.), 1901 (10 ex.), 1902 (13 ex.), 1903 (22 ex.), 1904 (55 ex.), 1905 (94 ex.) şi 1906 (5 ex.) à 10 cor.
40. Tulbure, Gh., In şcoală. Conferinţe literare. Sibiiu, 1906. — 11 ex.
41. „Ţara Noastră". Revistă poporală. Sibiiu, 1907. — 70 ex.
42. Vintilă, G., Manual de agricultură practică. Sibiiu, 1873. — 2 ex.
43. Vulcan, Ios., Dimitrie Ţichindeal. Discurs de recepţiune. Bucureşti, 1893. — 10 ex.

Biblioteca proprie s'a sporit în anul 1907 în urma relaţiilor de schimb legate cu diferite societăţi ştiinţifice şi literare din patrie, prin publicaţiunile trimise de Academia maghiară din Budapesta şi de Academia Română din Bucureşti; apoi prin cărţile rămase de răposatul Ios. Vulcan, dăruite «Asociaţiunii» de d-na Aurelia Vulcan, prin cărţi rămase «Asociaţiunii» dela expoziţia din 1905 încorporate de bibliotecă în 1907, prin daruri făcute de d-l Dr. At. Marienescu şi unii autori români. Prin cumpărare biblioteca s'a sporit cu 7 opere în 10 vol.

Depozitul de cărţi în 1907 s'a sporit îndeosebi cu Nrii. 26 (ed. II.) şi 27 ai Bibliotecii poporale a «Asociaţiunii» şi cu revista poporală «Ţara Noastră». De altă parte acest depozit a scăzut în cursul anului 1907 cu 338 tomuri şi 6337 broş., între cari 226 tomuri şi 3594 broş. dăruite, 24 broş. date în schimb şi 12 tom., 2719 broşuri vândute, respective date în comisiune la diferite librării.

Dintre publicaţiunile periodice au întrat la bibliotecă în anul 1907 următoarele: «Biserica şi Şcoala» din Arad, «Drapelul» din Lugoj, «Economia» din Caransebeş, «Erdély», şi «Erdélyi Muzeum» din Cluj, «Ethographia» din Budapesta, «Foaia diecezană» din Caransebeş, «Foaia Poporului» din Sibiiu, «Földrajzi Közlemények» din Budapesta, «Gazeta de Duminecă» din Şimleu, «Gazeta Transilvaniei» din Braşov, «Junimea Literară» din Cernăuţ, «Letopis Matiţe srpske» din Neoplanta, «Luceafărul» din Sibiiu, «Revista Economică» din Sibiiu, «Revista Farmaciei» din Bucureşti, «Századok» din Budapesta, «Telegraful Român» din Sibiiu, «Történelmi Tár» din Budapesta, «Tribuna» din Arad, «Turul» din Budapesta şi «Viitorul» din Cernăuţ.

Muzeul Asociaţiunii. In cursul anului trecut Muzeul «Asociaţiunii» s'a îmbogăţit cu o moară model, lucrată de ţăranul Ioan Colţea din Şona, cu porturi, cămeşi, covoare, icoane, căni şi lemnării, adunate de d-l Octavian C. Tăslăuanu, din ţinutul Giurgeului (comit. Ciuc) şi comuna Veza, lângă Blaj; cu un pieptar din Sebeş, o icoană veche şi o cruce din biserica din Cioara, o icoană veche din biserica din Petrifalău şi o cruce din mănăstirea Ciocan (România), parte dăruite, parte adunate de d-l custode al Muzeului. D-na Aurelia Vulcan a dăruit manuscrisele, corespondenţa şi coroanele jubilare ale regretatului publicist I. Vulcan. Pe urmă s'au dăruit mai multe fotografii, monete, portrete şi o diplomă de pe vremea lui G. Rákóczi (din partea d lui V. Cetăţian), iar decedata Persida Domaneanţ din Lugoj a lăsat Muzeului costumul său bănăţenesc, premiat cu ocazia adunării generale a «Asociaţiunii» din Băile-Herculane.

Inzestrarea Muzeului «Asociaţiunii» înaintează cu greu, în lipsa mijloacelor materiale. Sperăm însă că aranjându-se expoziţii

etnografice din prilejul adunărilor generale, cum s'a făcut la Şimleu, vom reuşi să câştigăm o parte din obiecte pentru Muzeul «Asociaţiunii».

Şedinţele comitetului central. Dela ultima adunare generală, comitetul central a ţinut 12 şedinţe, în cari a rezolvat toate chestiunile curente, cari, în înţelesul statutelor şi regulamentelor «Asociaţiunii», cad în sarcina lui. A executat hotărârile ultimei adunări generale şi anume: în ce priveşte adunarea şi publicarea datelor statistice referitoare la starea culturală economică şi materială a poporului român din Ungaria, a decis să se dee secretariatului spre studiare şi executare, care, după cum se poate vedeà din raportul secretarului administrativ către comitetul central despre activitatea despărţămintelor în cursul anului 1907 a început lucrarea, cu adunarea datelor privitoare la reuniunile noastre. In chestiunea aprobării statutelor «Reuniunii române de muzică din Beiuş» din partea Ministerului de interne, a exmis o comisiune de iurişti, care a propus comitetului central, iar acesta a decis să nu mai înainteze o remonstrare guvernului în această chestiune. In ce priveşte colecta pentru zidirea unui internat de băieţi în Sibiiu, Ministerul a cerut planul amănunţit de organizare al internatului şi regulamentul disciplinar, cari i s'au înaintat. Răspunsul Ministerului nu s'a primit încă. Din Regulamentul cassei, întrodus la 1 Ianuarie 1903, s'a modificat partea ultimă a §. 1, zicându-se în loc de.... «iar efectele ca depozit liber» etc. — «iar celelalte valori (afară de acţii) ca depozit liber» etc. Această modificare s'a făcut pentru înlesnirea manipulaţiunii, a evidenţii şi a ţinerii în bună ordine a acţiilor, cari acum se păstrează în cassa wertheimiană a «Asociaţiunii».

Propuneri. In urma celor înşirate până acum, comitetul central îşi ia voia a propune Onor. adunări generale să binevoiască:

a) a luà act de cuprinsul raportului general al comitetului central;

b) a da expresie durerii pentru perderea membrilor decedaţi în anul din urmă;

c) a aprobà darea de seamă despre gestiunea financiară a anului 1907 şi a da comitetului absolutoriu pentru această gestiune;

d) a aprobà proiectul de budget pentru anul 1909;

e) să aproabe modificarea făcută la regulamentul cassei §. 1.

Sibiiu, din şedinţa comitetului central al «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român», ţinută în 20 Iulie 1908.

Iosif Sterca Şuluţu m. p.,
prezident.

Oct. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

Anexele raportului general.

Anexa: A.

CONSEMNAREA

membrilor decedați ai «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» în anul de gestiune 1907/8.

I. Membri fundatori.

1. Antal Augustin, protopop gr.-cat., Beiuș.
2. Sarkady Artemiu, canonic gr.-cat., Oradea-mare.

II. Membri pe viață.

1. Beșan Mihail, notar public reg., Lugoj.
2. Dima sen., Ioan, Lupeni.
3. Papiu Ioan, protopop gr.-or., Sibiiu.
4. Pop de Băseşti, Alexandru, jude de tablă în penziune, Ceh.
5. Sima Grigore, preot, Cărpiniș.
6. Stanca Toma, comerciant, Cacova.

III. Membri ordinari.

1. Ceușan, Dr. Alexandru, medic, Reghin.
2. Constantinescu Daniil, cond. filialei băncii «Cordiana», Agnita.
3. Crașovan Vasile, preot, Babța.
4. Dragomir Simeon, notar, Gurasada.
5. Duma, Dr. Florian, advocat, Oradea-mare.
6. Fekete Demetriu, învățător, Beiuș.
7. Friedman Liviu, notar, Jibot.
8. Hațeg Iuliu, proprietar, Belinț.
9. Ianculescu Iulian, director de bancă, Lugoj.
10. Marcu, Dr. Pompeius, advocat Lugoj.
11. Moga Ioan, paroh, Rod.
12. Negrean Ioan, paroh, Bucium.
13. Popoviciu Maxim, protopop, Bocșa-montană.
14. Popovici Dionisie, notar cercual, Băcia.
15. Romanul George, protopop, Deva.
16. Rusu Victor, paroh, Utvin.
17. Tempea Anastasia, soție de preot, Budapesta.

Anexa B.

CONSEMNAREA

membrilor «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român».

Starea dela 31 Decemvrie n. 1907.*)

Membri ordinari ai secțiunilor științifice-literare.

Bârseanu Andreiu, prof., Brașov. (Secț. lit.).
Barzu Traian, ases. ref., Caransebeș. (Secț. economică).
Blaga, Dr. Iosif, prof., Brașov. (Secț. lit.).
Bologa, Dr. Vasilie, dir. școalei de fete a Asociațiunii, Sibiiu. (Secț. școl.).
Borcia, Dr. Ioan, prof., Sibiiu. (Secț. școl.).
Chețianu, Dr. Ambrosiu, profesor, Blaj. (Secț. științ.).
Ciortea Aurel, prof., Brașov. (Secț. științ.).
Cosma Parteniu, dir. executiv, Sibiiu. (Prezidentul secț. econ.).
Diaconovich, Dr. Cornel, fost prim-secretar al Asociațiunii. (Secț. econ.).
Goldiș Vasilie, secr. cons., Arad. (Secț. ist.).
Hodoș Enea, prof. în p., Sibiiu. (Secț. lit.).
Lupaș, Dr. Ioan, prof. semin., Sibiiu. (Secț. istor.).
Negruțiu, Ioan F., prof., Blaj. (Secț. școl.).
Onițiu Virgil, dir. gimn., Brașov. (Secț. lit.).
Păcățian, T. V., publicist, Sibiiu. (Secț. ist.).
Pletosu Gregoriu, prof., Năsăud. (Prezid. secț. școlare).
Preda Ioan, advocat, Sibiiu. (Secț. econ.).
Radu, Dr. Ioan, prof., Brad. (Secț. științ.).
Simu Romul, înv. penz., Sibiiu. (Secț. econ.).
Stoica Simeon, medic în penz., Abrud. (Prez. secț. științ.).
Stroia, Dr. Ioan, protopop, Săliște. (Secț. școlară).
Șuluțu, Iosif St., jude de tribunal în penz., Sibiiu. (Prezid. secț. istor.).
Togan Nicolau, protopop, Sibiiu. (Secț. ist.).
Vlaicu Arseniu, dir. școalei super. comerc., Brașov. (Secț. științ.).

Membri corespondenți ai secțiunilor științifice-literare.

Beu, Dr. Ilie, medic, Sibiiu. (Secț. științ.).
Borlan Victor, prof., Beiuș. (Secț. științ.).
Braniște, Dr. Valer, publicist, Lugoj. (Secț. liter.).
Chirca Ioan, notar I, Săliște. (Secț. econ.).
Erdély, Dr. Stefan, medic, Orăștie. (Secț. științ.).
Lăpădatu Dumitru, dir. școl., Săliște. (Secț. școl.).
Lăpădatu, Ioan I., dir. al institutului „Ardeleana" în Orăștie. Secț. econ.). istor.).
Mihályi, Dr. Ioan, fiscal comit., Sigetul Marmației. (Secț. istor.).
Moldovan Silvestru, publicist, Sibiiu. (Secț.
Păcală Victor, prof., Sibiiu. (Secț. ist.).
Petra-Petrescu, Nicolae, dir. inst. „Cordiana", Fofeldea. (Secț. econ.).
Popovici, Dr. George, protopop, Lugoj. (Secț. școl.).
Popovici, Dr. Iosif, docent univ., Budapesta. (Secț. lit.).
Precup Gavril, profesor, Blaj. (Secț. școl.).
Pușcariu, Dr. Sextil, prof. univ., Cernăuți. (Secț. lit.).
Rațiu, Dr. Ioan, prof., Blaj. (Secț. lit.).
Secula Sever, profesor, Arad. (Secț. istor.).
Sulică Nicolae, prof., Brașov. (Secț. lit.).
Todică Gavril, funcț. de bancă, Geoagiu. (Secț. științ.).
Vecerdea, Dr. Nicolae, adv., dir. fil. „Albina", Brașov. (Secț. econ.).

---

*) On. direcțiuni ale despărțămintelor, resp. P. T. membri ai Asociațiunii sunt rugați a controlà, dacă li-s'a scris exact *numele, locuința* și *poșta ultimă* și eventualele greșeli să binevoiască a le rectificà, — fie și numai pe o carte poștală, — pentruca să se rectifice și la centru.

Despărţământul Abrud-Câmpeni.

Membru fundator.

Chirtop, Dr. Zosim, advocat, Câmpeni.

Membri pe viaţă.

Adamovici Nicolae, preot, Bucium-Poeni, p. u. Bucium.
Achim Petru, propr., Bucium-Muntari, p. u. Bucium.
„Auraria", institut de credit şi econ., Abrud.
Biserica gr.-or. română, Vidra-de-sus, p. u. Câmpeni.
Cirlea Mihail, notar public regesc, Abrud.
Cotişel Constantin, preot, Certege, p. u. Câmpeni.
Cotişel Nicolae, proprietar, primar comunal, Certege, p. u. Câmpeni.
Danciu Aureliu, proprietar, Abrud.
David Candin, director de mine, Bucium-Şasa, p. u. Abrud.
„Doina", societate pe acţii, Câmpeni.
Filip Ana, văduvă de advocat, Abrud.
Gomboş Iosif, preot, Abrudsat, p. u. Abrud.
Henzel Simeon, proprietar, Roşia.
Jurca Iosif, proprietar, Roşia.
Lobonţiu Nicolae, proprietar, Abrud.
„Munteana", institut de credit şi economii, Ofenbaia.
Pop, Dr. Laurenţiu, advocat, Abrud.
Preda, Dr. Basiliu, advocat, Câmpeni.
Preda Sabina, soţie de advocat, Câmpeni.
Stoica Simeon, medic, Abrud.
Todescu Ioan, preot, Filipeşti, prin gara Făurei.
Vlasa Ana, văduvă de protopretor, Câmpeni.
„Zlăgneana", inst. de credit şi econ., Zlatna.

Membri ordinari.

Banfi, Dr. Stefan, medic, Bucium-Şasa, p. u. Bucium.
Bocaniciu George, comerciant, Roşia.
Borţia, Dr. Alexandru, medic, Abrud.
Butălanc Nicolae, capelan gr.-or., Vidra-de-sus, p. u. Câmpeni.
Candrea Ilarie, primar, Neagra, p. u. Câmpeni.
Candrea Mihail, preot, Neagra, p. u. Câmpeni.
Candrea Nicolae, capelan, Neagra, p. u. Câmpeni.
Chirtop n. Cothişel, Sofia, soţie de advocat, Câmpeni.
Chirtop Vasilie, proprietar, Câmpeni.
Ciama Ioan, proprietar, Vidra.
Cristea Nicolae, preot, Valea-Bulzului, p. u. Zlatna.
David, Dr. George, advocat, Abrud.
Fodor, Dr. Vasilie, advocat, Abrud.
Furdui Romul, protopresb., Câmpeni. *(Dir. desp.)*
Gligor Ioan, paroh, Ponorel, p. u. Câmpeni.
Gomboş Aurel, propr., Vidra-de-sus., p. u. Câmpeni.
Gomboş Maria, preoteasă, Vidra-de-sus, p. u. Câmpeni.
Gomboş Neti, preoteasă, Abrudsat, p. u. Abrud.
Ianc Parastie, soţie de proprietar, Vidra.
Lazar Silviu, contabil de bancă, Abrud.
Marcu Romul, capelan, Bistra, p. u. Câmpeni.
Morcan, Dr. Traian, advocat, Câmpeni.
Morcan Elena, soţie de advocat, Câmpeni.
Nicola Grigorie, paroh, Vidra-de-jos, p. u. Câmpeni.
Pop Elvira, soţie de advocat, Abrnd.
Pop, Dr. Stefan, adv., deputat dietal, Arad.
Pop, Eugenia Dr. Stefan C., soţie de adv., Arad.
Porea n. Chirtop, Domnica, văd. de medic, Câmpeni.
Poruţiu Iuliu, paroh, Câmpeni.
Simu Ioan, preot, Abrud.
Sîrbu Avram, învăţător, Câmpeni.
Sîrbu Ioan, proprietar, Cărpiniş, p. u. Abrud.

Despărţământul Agnita.

Membri ordinari.

Alexandru Ioan, paroh, Ilimbav, p. u. Nocrichiu.
Bălăban Eliseiu, comisar de drum, Alţina, p. u. Nocrichiu.
Bendorfean Ioan, notar, Ghijasa-de-sus, p. u. Bârghiş.
Bologa Florian, paroh, Marpod, p. u. Nocrichiu.
Bonea Ioan, paroh, Fofeldea, p. u. Nocrichiu.
Dragoman Simeon, învăţător, Cichindeal, p. u. Nocrichiu.
Duca Demetriu, notar, Bendorf, p. u. Nocrichiu.
Fleşariu George, căpitan ces. şi reg., Aigen lângă Salzburg-Austria.
Fleşariu Nicolae, proprietar, Toarcla, p. u. Cincu-mare.
Gavrea Nicolae, preot, Bendorf, p. u. Nocrichiu.
Maniu, Ioan F., cassar de bancă, Fofeldea, p. u. Nocrichiu.
Meţian Aron, paroh, Nocrichiu.
Millea Aurel, notar, Fofeldea, p. u. Nocrichiu.
Muntean Ioachim, protopresbiter, Agnita.
Părău Ioachim, preot, Agnita.

Petra-Petrescu, Nicolae, dir. exec., Fofeldea, p. u. Nocrichiu. *(Dir. desp.)*
Petrişor Ioan, paroh, Alţina, p. u. Nocrichiu.
Răduleţ Ioan, paroh, Seliştat, p. u. Cinculmare.
Stoian Valeriu, paroh, Ghijasa-de-sus, p. u. Bârghiş.

Despărţământul Alba-Iulia.

Membri pe viaţă.

Florescu Nicolae, proprietar, Ighiu.
Patiţia Rubin, advocat, Alba-Iulia.

Membri ordinari.

Borza Ignat, cantinar, Alba-Iulia.
Cado Nicolae, paroh, Pâclişa, p. u. Alba-Iulia.
Dumitrean Ioan, înv. în penz., Şard.
Dumitrean, Dr. Felix, cand. de adv., Alba-Iulia.
Fodor, Dr. Alexandru, advocat, Alba-Iulia.
Lobonţiu Teodosiu, proprietar, Alba-Iulia.
Marciac, Dr. Ioan, advocat, Alba-Iulia.
Meteş Moise, notar, Cricău, p. u. Ighiu.
Muntean Iacob, înv., Coşlar, p. u. Teiuş.
Patiţia, Dr. Rubin, advocat, Alba-Iulia.
Pojar Filip, preot, Cojlar, p. u. Teiuş.
Pop Antoniu, proprietar, Bucerdea-vinoasă, p. u. Ighiu.
Pop-Bota, Enea, paroh, Şard.
Stoica Aurel, inginer, Alba-Iulia.
Teculescu Ioan, protopresbiter, Alba-Iulia. *(Dir. desp.)*
Todericiu Nicolau, proprietar, Cricău, p. u. Ighiu.
Totoian Ioachim, preot, Micești, p. u. Alba-Iulia.
Velican, Dr. Camil, advocat, Alba-Iulia.

Despărţământul Aiud-Teiuş.

Membru fundator.

Societatea foştilor husari nobili de graniţă, Teiuş.

Membri ordinari.

Aron Aurel, preot, Mirislău, p. u. Aiud.
Ciora Victor, învăţăt., Geoagiul-de-sus, p. u. Teiuş.
Crişan Cornel, învăţător, Teiuş.
Crişan Stefan, propr., Teiuş.
Frâncu Amos, paroh, Benic, p. u. Teiuş.
Frâncu Ioan, paroh, Cetea, p. u. Teiuş.
Hagia Basiliu, proprietar, Măgina, p. u. Aiud.
Iliescu Irimie, paroh, Stremţi, p. u. Teiuş.
Maior Ioan, protopop, Aiud. *(Dir. desp.)*
Man Ieronim, paroh, Băgău, Lopadia-ungurească.
Marcu Augustin, paroh, Ciumbrud, p. u. Aiud.
Marian Militon, proprietar, Gârbova-de-jos, p. u. Aiud.
Marcu Simion, paroh, Gârbova-de-jos, p. u. Aiud.
Neagoe Ioan, preot, Cetea, p. u. Teiuş.
Radu Nicolae, proprietar, Uifalău, p. u. Aiud.
Radu Teodor, preot, Meşcreac, p. u. Aiud.
Raţiu Gavrilă, proprietar, Teiuş.
Roşian Atanasiu, notar, Gârbova-de-jos, p. u. Aiud.
Sântimbrean Ioan, preot, Asinip, p. u. Lopadea-ungurească.
Simon, Dr. George, advocat, Aiud.
Spătăcean George, învăţător, Benic, p. u. Teiuş.
Suciu Candin, preot, Măgina, p. u. Aiud.

Despărţământul Becicherec.

Membri ordinari.

Ghilăzan, Dr. Liviu, advocat, Modoş.
Petroviciu Vichentie, paroh, Toracul-mic, p. u. Toracul-mare. *(Dir. desp.)*
Popa Nicolae, învăţător, Feni.
Ţibu Ioan, agronom, Feni.

Despărţământul Beiuş.

Membru pe viaţă.

Waltner Maria, n. Cosma, proprietară, Beiuş.

Membri ordinari.

Andru Teodor, preot, Chişcou, p. u. Dumbrăveni.
Antal Irina, protopopeasă, Beiuş.
Ardelean Alexiu, proprietar, Beiuş.
Ardelean Ioan, comerciant, Beiuş.
Bogdan George, preot, Cărpinet, p. u. Văşcău.
Botişel Miron, preot, Stej, p. u. Rieni.
Bulc Teodor, profesor, Beiuş.
Buşiţa Ioan, profesor, Beiuş.
Cartiş Vasilie, proprietar, Venter-Rogez, p. u. Venter.
Ciuhandu Petru, preot, Roşia, p. u. Beiuş.
Ciumpe Teodor, notar, Răbăgani.
Ciordaş, Dr. Ioan, advocat, Beiuş.
Ciordaş Viora, n. Ignat, soţie de advocat, Beiuş.
Corbu Vasiliu, paroh, Poeni, p. u. Dumbrăveni.
Cosma, Livia A., soţie de adv., Beiuş.
Cosma, Dr. Gavriil, advocat, Beiuş.
Cosma Ioan, pădurar domen., Beiuş.

Crişan Ilarie, cive, Beiuş.
Cristian Nicolau, cive, Beiuş.
Dan Ioan, pădurar, Budurasa.
Dumbrava Vasiliu, profesor, Beiuş.
Erdélyi Vasiliu, apotecar, Beiuş.
Fabian Nicolau, profesor, Beiuş. *(Dir. desp.)*
Fildan Victor, rector la inst. gr.-or., Beiuş.
Gera Alexandru, exactor dominial, Beiuş.
Gliţa Ioan, notar, Nanhegheşel.
Iacob, Dr. Ioan, advocat, Beiuş.
Iepure Ioan, profesor, Beiuş.
Marinescu George, profesor în penz., Beiuş.
Moga Demetriu, notar în penz., Beiuş.
Moga Elia, protopop, Răbăgani.
Murăşan, Dr. George, medic, Beiuş.
Nyes, Dr. Cornel, medic, Beiuş.
Papp Vasiliu, preot, Topa-de-sus, p. u. Dobreşti.
Papluca George, industrieş, Beiuş.
Pavel, Dr. Constantin, profesor, Beiuş.
Popa Andreiu, preot, Criscior, p. u. Văşcău.
Popovici, Dr. Constantin, advocat, Beiuş.
Popovici Moise, preot, Segişte, p. u. Rieni.
Popovici Terenţiu, notar, Rieni.
Rednic, Dr. Ioan, medic, Văşcău.
Sacota Teodor, notar, Criscior, p. u. Văşcău.
Selagian Camil, profesor, Beiuş.
Stan Ilie, profesor, Beiuş.
Stefanica Vasiliu, profesor, Beiuş.

Despărţământul Bistriţa.

Membri fundatori.

„Bistriţana", institut de credit, Bistriţa.
Borgo-Bistriţa, comuna, p. u. Borgo-Prund.
Borgo-Prund, comuna, p. u. Borgo-Prund.
Borgo-Rus, comuna, p. u. Borgo-Prund.
Borgo-Tiha, comuna, p. u. Borgo-Prund.
„Coróna", institut de credit şi econ., Bistriţa.
Pahone Ilarion, consilier militar, Bistriţa.
Pahone, Dr. Vasile, advocat, Bistriţa.
Poruţiu Samuil, consilier minist. în penz., Bistriţa.
Tripon, Dr. Gavril, advocat, Bistriţa. *(Dir. desp.)*
Vârtic Gavril, jude de tribunal în penziune, Bistriţa.

Membri pe viaţă.

Baciu Ioan, preot, Şoimuş, p. u. Şieu.
Borgo-Joseni, comuna, p. u. Borgo-Prund.
Borgo-Mijloceni, comuna, p. u. Borgo-Prund.
Borgo-Murăşeni, comuna, p. u. Borgo-Prund.
Borgo-Suseni, comuna, p. u. Borgo-Prund.
Ciuta, Dr. Demetriu, advocat, Bistriţa.
Login, Dr. Dionisiu, advocat, Bistriţa.
„Şoimuşana", inst. de credit, Şoimuş, p. u. Şieu.

Membri ordinari.

Baciu Pompeiu, preot, Şoimuş, p. u. Şieu.
Bălan Vasile, preot, Blajfalăul-superior, p. u. Şintereag.
Beşa Paul, preot, Borgo-Prund.
Cionca Nicolau, supravigil silvanal în penz., Borgo-Tiha, p. u. Borgo-Prund.
Constantin, Ioan I., înv. în p., Bistriţa.
Corbul Ioan, notar la sedria orfanală, Bistriţa.
Dan Eliseu, preot, Borgo-suseni, p. u. Borgo-Prund.
Dologa Ioan, preot, Borgo-Tiha, p. u. Borgo-Prund.
Domide Gerasim, protopop, Bistriţa.
Domide, Dr. Leonida, medic, Bistriţa.
Flămând Constantin, preot gr.-or., Borgo-Rus, p. u. Borgo-Prund.
German, Dr. Alexandru, medic, Bistriţa.
Hăngănuţ, Dr. Nicolae, medic, Borgo-Prund.
Langa Ioan, preot gr.-or., Căila, p. u. Somkerék.
Linul, Dr. George, advocat, Bistriţa.
Născuţiu Ioan, preot gr.-cat. (?)
Oltean, Dr. Ioan Patriciu, cand. de advocat, Bistriţa.
Onişor, Dr. Victor, advocat, Bistriţa.
Pop, Dr. Iulian, advocat, Bistriţa.
Pop, Dr. Alexandru, medic, Bistriţa.
Poruţiu Valer, oficial-şef, Bistriţa.
Scridon, Dr. Leon, proto-notar comitatens, Bistriţa.
Şerban Ioan, asesor la sedr. orf., Bistriţa.
Suceava Iuliu, preot, Borgo-Prund.
Vârtic Valeriu, preot gr.-cat., Mocod, p. u. Nemigea-maghiară.
Vlad Teofil, primar, Borgo-Prund.

Despărţământul Blaj.

Membri fundatori.

Bunea, Dr. Augustin, canonic mitrop., Blaj.
Capitlul mitropolitan gr.-cat. rom. din Blaj.
Mihályi, Dr. Victor, mitropolit, Blaj.
Moldovan, Ioan M., preposit capitular, Blaj.
Pop Gavril, canonic mitropolitan, Blaj.

Membri pe viaţă.

Negruţiu, Dr. Emil F., medic, Blaj.
Negruţiu, Ioan F., prof., Blaj. *(Dir. desp.)*
Onişor Teodor, proprietar, Blaj.

Membri ordinari.

Bălan, Dr. Ioan, Blaj.
Bărbat George, protopop, Blaj.
Bian Eugen, propr., Făget, p. u. Micăsasa.
Blăşian, Dr. Octavian, medic, Râmnicul-sărat.
Caliani Augustin, prof., Blaj.
Cheţianu, Dr. Ambrosiu, profesor, Blaj.
Ciura Alexandru, profesor, Blaj.
Domşa, Aurel C., redactor şi preot, Blaj.
Fodor Ioan, profesor, Blaj.
Hodoş, Iuniu Brut, dir. de bancă, Blaj.
Horşa Ioan, protopop, Biia, p. u. Şona.
Lita Iosif, adm. protop., Iclod, p. u. Blaj.
Lita Stefan, preot, Lunca, p. u. Hususău.
Maior Ioan, inspector dominial, Blaj.
Maior, Ioan Cornel, Blaj.
Maior, Mărioara Olga, Blaj.
Maniu, Dr. Iuliu, adv., deputat dietal, Blaj.
Marcu, Dr. Isidor, canonic mitrop., Blaj.
Mateiu, Simeon P., canonic mitrop., Blaj.
Muntean Victor, funcţionar de bancă, Blaj.
Negruţiu, Ioan F., inginer, Blaj.
Nestor Silvestru, dir. la şcoala de fete, Blaj.
Pop, Dr. Alexandru, medic, Blaj.
Pop George, preot, Mihalţ, p. u. Teiuş.
Pop George, dir. de finanţe, Zombor.
Pop Iuliu, funcţionar de bancă, Blaj.
Pop Stefan, canonic mitropolitan, Blaj.
Popa Iacob, protonotar consistorial, Blaj.
Precup Gavril, profesor, Blaj.
Radeş David, insp. silv., Blaj.
Raţiu, Dr. Ioan, profesor, Blaj.
Roşian Stefan, profesor, Blaj.
Sabo, Dr. Danil, advocat, Blaj.
Solomon, Dr. Eugen, medic, Blaj.
Suciu Valeriu, notar consist., Blaj.
Suciu Vasilie, prefect de tipografie, Blaj.
Szmigelschi Octavian, pictor, Sibiiu.
Szmigelschi Vasilie, preot, Sâncel, p. u. Blaj.
Vancea George, proprietar, Blaj.
Vinciu Emil, profesor, Blaj.

Despărţământul Bocşa.

Membru pe viaţă.

Mladen, Dr. Petru, medic, Prebul, p. u. Zorlenţul-mare.

Membri ordinari.

Antal Nicolau, jude cerc. reg., Bocşa-montană.
Baiaş Traian, notar, Câlnic.
Bălan Mateiu, preot, Reşiţa-română, p. u. Reşiţa.
Balean Constantin, forestier, Bocşa-mont.
Barbu Emanuil, notar, Reşiţa.
Budinţian Ioan, advocat, Bocşa-montană.
Cătană George, înv., Valeadeni, p. u. Delineşti.
Cornean Nicolae, preot, Apadia, p. u. Caransebeş.
Crăciunescu Alexandru, notar, Socian, p. u. Reşiţa.
Crenian Alexandru, dir. de bancă, Reşiţa.
Iarcu Ioan, dir. de bancă, Târnova, p. u. Reşiţa.
Ieremia Petru, paroh, Câlnic.
Jivoinoviciu Simeon, cassar, Bacşa-montană.
Jurca Ioachim, preot, Ezereş, p. u. Bocşa-montană.
Marcu Ioan, înv., î. p. Bocşa-montană. *(Direct. desp.)*.
Muntean Teodor, preot, Delineşti.
Nicolaeviciu George, comerc., Reşiţa rom., p. u. Reşiţa.
Oprea, Dr. Aurel, advocat, Bocşa-mont.
Parneu, Dr. Iacob, adv., Bocşa-mont.
Pocrean Iosif, ospătar, Reşiţa.
Porcolab Alexandru, funcţionar de bancă, Bocşa-montană.
Şest Iuliana, notăreasă, Jidovin.
Tismonar Ecaterina, proprietară, Dognecea.

Despărţământul Brad.

Membri pe viaţă.

Băcilă Simion, preot, Ormindea, p. u. Băiţa, (lângă Deva).
Cosma, Iuliu Elia, preot, Crăciuneşti, p. u. Băiţa, (lângă Deva).
Damian Silviu, proprietar, Brad.
Damian Vasilie, protopop, dep. diet., Brad.
Oprişa, Dr. Pavel, dir. gimn., Brad. *(Direct. desp.)*.

Membri ordinari.

Albu Stefan, profesor, Brad.
Almăşan George, preot, Mihăleni, p. u. Criscior.
Balaşiu Artemiu, comerciant, Băiţa, (lângă Deva).
Boneu Vasilie, prof., Brad.
Câmpean Ioan, paroh, Rovina, p. u. Criscior.
Cutean Ioan, comerciant, Brad.
Damian Adam, contabil, Brad.
Draia Alexandru, înv., Criscior.
Florea Nicolae, preot, Rişca, p. u. Baia-de-Criş.
German Ioan, prof., Brad.
Moldovan, Dr. Corneliu, medic, Băiţa, (lângă Deva.)

Moldovan George, proprietar şi notar, Băiţa, (lângă Deva).
Papp, Dr. Ioan, advocat, Brad.
Părău George, dir. gimn. în penz., Brad.
Perian Petru, paroh, Trestia, p. u. Băiţa, (lângă Deva).
Pop Constantin, protopop, Baia-de-Criş.
Radu, Dr. Ioan, profesor, Brad.
Rimbaş Petru, paroh şi contabil, Brad.
Stanciu Ioan, comerciant, Brad.
Suciu Traian, profesor, Brad.
Tisu, Dr. Tiberiu, medic, Brad.

Despărţământul Bran.

Membru fundator.

Puşcariu, Dr. Iuliu, jude de curie în pens., Bran.

Membru pe viaţă.

Clinciu Ioan, Bran.

Membri ordinari.

„Parsimonia", inst. de cred., Bran.
Puşcariu, Ioan cav. de, septemvir în penz., Bran.

Despărţământul Braşov.

Membri fundatori.

Hosan, Dr. Ioan, medic, Braşov.
Muresianu, Dr. Iulius, c. şi reg. colonel în retragere, Braşov.
Pop Petru, jude de trib. în penz., Braşov.
Popovici Mihail, Braşov.

Membri pe viaţă.

Bârseanu Andreiu, prof., Braşov.
Chelariu George, profesor, Braşov.
Popovici, Costi C., advocat, Braşov.
Popovici, Elena A., Braşov.
Popovici Petru, privatier, Braşov.
Popovici George, locot.-colonel Braşov.
Popp, G. B., Braşov.
Săbădean Elena, soţie de comerciant, Braşov.
Săbădean Ioan, comerciant, Braşov.
Săbădean Romul, comerciant, Braşov.
Socaciu Ioan, profesor, Braşov.
Steriu Diamandi, proprietar, Braşov.
Vecerdea, Dr. Nicolau, advocat, dirig. filialei „Albina", Braşov.

Membri ordindri.

Aron Ioan, dir. şi înv., Braşov.
Bădiţioiu Ioan, comerciant, Braşov.
Baiulescu Bartolomeiu, protopop, Braşov.
Balea Nicolae, pantofar, Braşov.
Banciu Axente, profesor, Braşov.
Blaga, Dr. Iosif, prof., Braşov.
Blaga, Tit Liviu, profesor, Braşov.
Bogdan, Dr. Alexandru, profesor, Braşov.
Bogdan Nicolae, profesor, Braşov. (*Dir. desp.*).
Bunea, Dr. Ioan, profesor, Braşov.
Butu Ioan, proprietar, Satulung.
Căldărea Nicolau, funcţionar la „Albina". Braşov.
Camera comercială, Braşov.
Cârlan George, notar, Vlădeni.
Casina română, Braşov.
Cherciu George, înv., Bod.
Ciortea Aurel, profesor, Braşov.
Ciurcu Ioan, librar, Braşov.
Comanescu Iosif, paroh, Codlea.
Comanescu Iosif, paroh, Ghimbav.
Dan, Dr. Emil, advocat, Braşov.
Dariu Ion, înv., Braşov.
Debu Ioan, paroh, Vulcan, p. u. Cristian.
Dima George, profesor, Braşov.
Dima Nicolae, proprietar, Braşov.
Direcţiunea şcoalelor medii rom., Braşov.
Dogariu Alexandru, preot emerit, Herman.
Duşoiu George, arhitect, Braşov.
Eremie Tiberiu, inginer, Braşov.
Fluşturean Nicolae, la adm. „G. T.", Braşov.
Furnică George, măcelar, Braşov.
Gavrilescu Ioan, paroh, Ţinţari, p. u. Vlădeni.
Gonţia Ilarie, paroh, Ţinţari, p. u. Vlădeni.
Grădinar Nicolae, comerciant, Braşov.
Lacea, Dr. Constantin, prof., Braşov.
Lemény, Dr. Eugen, advocat, Braşov.
Lengeru Ioan, advocat, Braşov.
Literat Vasile, major, Braşov.
Ludu George, preot, Prejmer.
Lupan Dumitru, epitrop, Braşov.
Lupan, Ioan Andreiu, măcelar, Braşov.
Lupan sen., Andreiu, măcelar, Braşov.
Măeruşan Alexandru, preot, Măgheruş.
Maximilian Ioan, capelan, Stupini, p. u. Braşov.
Maximiliau, Iosif I., paroh, Braşov.
Murăroiu Ioan, funcţ. la fil. „Albina", Braşov.
Murăşan, Dr. Aurel, publicist, Braşov.
Nica, G. I., comerciant, Braşov.
Oana Ilie, notar cercual, Ţinţari, p. u. Vlădeni.
Oncioiu Iosif, contabil la filiala „Albina", Braşov.
Oniţiu Virgil, dir. gimn., Braşov.
Păltinean, Grigorie D., învăţător penz., Ţinţari, p. u. Vlădeni.

Pâlţa George, econom, Feldioara.
Panţu, Ioan C., profesor, Braşov.
Percea Pavel, prof., Braşov.
Petrovici Ioan, prof., Braşov.
Platoş Dumitru, croitor militar, Braşov.
Pop Virgil, paroh, Cristian.
Precup Eugen, lăcătuş artistic, Braşov.
Pricu Ioan, profesor, Braşov.
Proca Constantin, paroh, Râşnov.
Puşcariu Iosif, advocat, Braşov.
Puşcariu, Dr. Sextil, prof. univ., Cernăuţi.
Roşca Teofil, paroh, Hălchiu.
Russu Mihail, notar de trib. î. p., Braşov.
Savu Ilie, comerciant, Braşov.
Saftu, Dr. Vasilie, paroh, Braşov.
Sanciali Antoniu, jude în penz., Braşov.
Sehiopu Ioan, paroh, Crizbav, p. u. Feldioara.
Şerban George, morar şi proprietar, Braşov.
Sotir Constantin, cand. de advocat, Braşov.
Străvoiu, Dr. Alexandru, advocat, Braşov.
Stinghe Dumitru, măcelar, Braşov.
Stinghe George, măcelar, Braşov.
Todor Simion, comerc., Braşov.
Urdea George, paroh, Cernat, p. u. Satulung.
Vătăşan George, prof., Braşov.
Vecerdea Eugenia, soţia dir. filialei „Albina" în Braşov.
Venter, Dr. Gustav, advocat, Braşov.
Verzea Alexiu, paroh, Satulung.
Verzea Romul, paroh, Satulung.
Vlaicu Arsenie, director şi prof., Braşov.
Voina Vasilie, protopop, Braşov.
Zorca Iacob, paroh, Vlădeni.

Despărţământul Caransebeş.

Membri fundatori.

Burdia Constantin, prezid. comun. de avere, Caransebeş.
Popea Nicolae, episcop, Caransebeş.

Membri pe viaţă.

Peptea Iacob, oficiant, Orşova.
Reuniunea funcţionarilor, Caransebeş.

Membri ordinari.

Băcilă Iosif, vice-colonel, în penz., Băile-Herculane.
Bădescu, Dr. Iosif Traian, secretar consist., Caransebeş.
Balaş Alexandru, inginer silv., Caransebeş.
Barbu, Dr. Petru, prof., Caransebeş.
Barzu Traian, ases. referent, Caransebeş.
Bozgan Florea, advocat, Caransebeş.
Brancovici Petru, întreprinzător, Caransebeş.
Călţiun jun., Constantin, contabil la „Sebeşana", Caransebeş.
Comuna bisericească din Iablaniţa, Iablaniţa.
Diaconovich Alexandru, magistru silvanal, Caransebeş.
Dragomir, Dr. George, prof., Caransebeş.
Ghidiu Andreiu, protopop, Caransebeş. *(Dir. desp.)*.
Jumanca Nicolae, maior în penz., Caransebeş.
Lobonţ, Dr. George, cand. de adv., Caransebeş,
Marin Nicolae, colonel în penz., Caransebeş.
Miculescu Zarie, comerciant, Pervova, p. u. Prigor.
Musta Filaret, arhimandrit, Caransebeş.
„Nera", cassă de păstrare, Bozovici.
Novac Iuliu, advocat, Bozoviciu.
Olariu, Dr. Iosif, dir. semin., Caransebeş.
Piescu Ilie, oficiant, Caransebeş.
Popasu, Dr. Constantin, medic, Caransebeş.
Popovici, Dr. Ioan, advocat, Orşova.
Popovici Mihail, protopop, Orşova.
„Sebeşana", cassă de păstrare, Caransebeş.
Tatucu George, paroh, Iablaniţa.
Trica George, căpit. în penzie, Caransebeş.
Vior Stefan, contabil, Orşova.

Despărţământul Cluj.

Membri fundatori.

Almăşan Vasile, advocat, Cluj.
Coroian Iuliu, advocat, Cluj.

Membri pe viaţă.

„Economul", inst. de cred. şi econ., Cluj.
Popa Căpitanul, tunarul din Dombrău, Cluj.
Tractul protopopesc gr.-cat. român, Cluj.

Membri ordinari.

Ceortea Teodor, par., Cojocna. *(Dir. desp.)*.
Dăian, Dr. Elie, protopop Cluj.
Frâncu, Dr. Amos, adv., Cluj.
Haţieganu Ioan, protopop, Cojocna.
Hosszu Vasilie, jude de tablă reg., Cluj.
Ilieş Mihail, preot, Aiton.
Isac, Dr. Aurel, advocat, Cluj.
Kecskés Petru, preot, Apahida.
Mandeal A., secretar la „Transilvania", Cluj.
Morariu, Dr. Stefan, advocat, Cluj.
Păcurariu, Eugen Pop, coop. paroh., Cluj.
Petean Ioan, preot, Corpade, p. u. Apahida.
Pop Aurel, paroh, Jucul-sup., p. u. Cluj.
Pop Emil, protopop, Murăş-Uioara.
Pop, Ladislau de, asesor la sedria orfanală a comit. î. p., Cluj.

Pop Valeriu, preot, Mănăstur, p. u. Cluj.
Porutiu, Dr. Victor, advocat, Cluj.
Porutiu Aurel, paroh şi protopop onorar, Dezmir, p. u. Apahida.
Puşcariu Leontin, contabil, Cluj.
Ranta Vasilie, jude reg. în penz., Cluj.
Roşescu Tuliu, protopresbiter, Cluj.
Suciu Petru, paroh, Boi, p. u. Cojocna.

Despărţământul Cohalm.

Membri pe viaţă.

Iosif Ioan, paroh, Draos.
Mircea George, proprietar, Caţa.

Membri ordinari.

Bercan Ioan, preot, Merchiaşa, p. u. Homorod. *(Dir. desp.)*
Brotea Ioan, paroh, Mateiaş, p. u. Racoş.
Buzea Ieronim, paroh, Stena, p. u. Cohalm.
Buzea Ioan, cassar la „Economia", Cohalm.
Curta Ioan, preot, Bundorf, p. u. Criţu.
Drîmba, Dr. George, advocat, Cohalm.
„Economia", cassă de împrumut şi păstrare, Cohalm.
Elefterescu, Dr. Emanuil, profesor.
Fuciu George, contabil, Cohalm.
Grancea Ioan, morar, Jibert, p. u. Cohalm.
Pintea Patrichie, preot, Paloş, p. u. Caţa.
Repede George, preot, Homorod.
Vătăşan Ioan, paroh, Archita.

Despărţământul Deva.

Membru fundator.

Dima Nicolae, proprietar, Hunedoara.

Membri pe viaţă.

Moţiu, Dr. Nicolau, medic, Deva.
Olariu, Ioan Ioanichie, funcţionar Deva.
Pop, Dr. Iustin, advocat, Deva.
Popoviciu George, paroh, Leşnic, p. u. Branicica.
Popoviciu Nicolae, paroh, Joseni, p. u. Hunedoara.

Membri ordinari.

„Agricola", însoţire economică, Hunedoara.
Antal Ioan, învăţător, Deva.
Ardelean Dionisiu, inginer şi propr., Deva.
Biserica gr.-or. din Hondol, p. u. Certeş.
Chirca Simeon, Hunedoara.
„Corvineana", inst. de cred., Hunedoara.
Dima a Evuţii, Alexandru, proprietar, Hunedoara.
Drăghiciu, Dr. August, medic, Hunedoara.
Dubleş, Dr. George, advocat, Hunedoara.
Fulea Teofil, notar, Hunedoara.
Gabor Petru, paroh, Certeş.
„Hondoleana", institut de credit, Hondol, Certeş.
Hossu Longin n. Petco, Aurelia, soţie de advocat, Deva.
Hossu Longin n. Pop, Elena, soţie de adv., Deva.
Hossu Longin, Dr. Alexandru, adv., Deva. *(Dir. desp.)*
Hossu Longin, Francisc, advocat, Deva.
„Hunedoara", însoţire, Deva.
Macrea Nicolae, contabil, Hunedoara.
Mihuţiu, Petru A., preot, Hondol, p. u. Certeş.
Moldovan jun., Alexandru, secretar de bancă, Deva.
Moldovan sen., Alexandru, direct. de bancă, Deva.
Muşa Daniil, Hunedoara.
Nicoară Petru, Hunedoara.
Osvadă, Vasilie C., dir. la „Agricola", Hunedoara.
Păcurariu, Avram P., protopop, Hunedoara.
Pop Ioan, protopop, Hunedoara.
Şinca Nicolae, paroh, Biscaria, p. u. Pişchi.
Şinca n. Popovici, Maria, preoteasă, Batiz, p. u. Călan.
Şinca Petru, preot, Batiz, p. u. Călan.
Ungur Leontin, paroh, Zlaşti, p. u. Hunedoara.

Despărţământul Dej.

Membri fundatori.

Ivaşco Ioan, canonic, Gherla.
Mihali, Dr. Teodor, adv., deputat dietal, Dej. *(Dir. desp.)*
Nemeş Alexandru, jude reg. î. p., Gherla.
Vaida, Dr. Ioan, adv., Cluj.

Membri pe viaţă.

Cheresteş Ioan, preot, V. Sântioana, p. u. Ţaga.
Georgiu Ioan, canonic, Gherla.
Hosszu Ioan, proprietar, Gherla.
Tincu Nicolae, preot, Ghirolt, p. u. Iclodulmare.
Tractul protopopesc gr.-cat. al Dârgei, Dârgea, p. u. Panţelceu.
Welle Ioan, protopop gr.-cat., Dej.

Membri ordinari.

Baican Demetriu, oficial de bancă, Dej.
Barbul, Dr. Clemente, adv., Dej.

Barbul Eugenia, soție de advocat, Dej.
Barbul Ioan, paroh, Nagyborszó, p. u. Galgău.
Bozga Ioan, paroh, Șomcuta-mică, p. u. Dej.
Boca, Dr. Iosif, advocat, Dej.
Brehariu Teodor, preot, Lábfalva, p. u. Reteag.
Buzura, Dr. Gavriil, advocat, Lăpușul-unguresc.
Cherebeț Mihail, preot, Bogata-română, p. u. Dej.
Cheresteș Petru, preot, Buza, Kékes.
Chițul, Dr. Iuliu, medic, Beclean.
Chirc Ioan, învățător, Beclean.
Cotuțiu Teodor, protopop gr.-or., Dögmező, p. u. Ispán-mező.
Duma Vasilie, protopop, Lăpușul-unguresc.
Gherman Nicolae, preot, Lăpușul-unguresc.
Hango Gavriil, spiritual, Gherla.
Herman Teodor, protopop, Dej.
Hodorean Ioan, preot, Gherla.
Iuga Ilie, preot, Árokalja, p. u. Kerlés
Keresztes, Dr. Alexandru, advocat, Dej.
Karsai Iuliu, prof. gimn., Gherla.
Kerekes, Dr. Ioan, advocat, Dej.
Lemény, P. Alexandru, protopop, Gherla.
Lemény Iosif, preot, Bonț., p. u. Gherla.
Lengyel Sigismund, paroh, Dej.
Marga Iacob, paroh, Ocna-Dejului.
Marțian Gavril, paroh, Alsókosály, p. u. Dej.
Maxim Ioan, inginer de comasație, Dej.
Micșa, Dr. Liviu, advocat, Dej.
Micșa n. David, Lucreția, soție de advocat, Dej.
Moldovan Simion, învăț., Beclean.
Moldovan Vasiliu, profesor de teologie, Gherla.
Mureșan, Jovian S., paroh, Valea-Grosilor, p. u. Galgău.
Papiu Aurel, paroh, Dej.
Pavelea, Dr. Octavian, advocat, Beclean.
Perhaița Alexandru, paroh, Libaton, p. u. Domokos.
Perhaița, Zorovavel, paroh, Alsógékényes, p. u. Dej.
Petricea Simeon, protopop, Semesnye, p. u. Olpret.
Pintea Mărioara, Dej.
Pintea Augustin, contabil, Dej.
Pop Pahomie, preot, Lozna-mare, p. u. Cuciulata.
Pop, Dr. Vasilie, advocat, Dej.
Pop, Dr. Victor, advocat, Ileanda-mare.
Popan Simeon, preot, Füge, p. u. Beclean.
Popescu Grigorie, preot, Suciul-de-sus.
Pușcariu Gregoriu, protopop, Beclean.
Rus Simeon, dir. exec. la „Banca-poporală", Dej.
Sândean Gregoriu, cassar de bancă, Dej.
Sighiarteu Alexandru, paroh, Poiana-Ciceului.
Tarniția, Ioan D., proprietar, Ciceu-Uifalău, p. u. Reteag.
Vaida-Voevod, Dr. Alexandru, medic, deputat dietal, Olpret.
Vaida-Voevod, D-mna soție a d-nului Dr. Alexandru V., Olpret.

Despărțământul Dicio-Sân-Mărtin.

Membri pe viață.

Anca Ioan, preot, Subpădure, p. u. D.-S.-Mărtin.
Birtolon Moise, Lăscud, p. u. M.-Ugra.
Nireștean Petru, preot, Iernot.

Membri ordinari

Aron Nicolau, preot, Laslăul-român, p. u. Bachnea.
Boilă, Dr. Romul, adv., Dicio-Sân-Mărtin.
Căluțiu Simeon, adv., D.-Sân-Mărtin. *(Dir. desp.)*.
Ciuchina Simeon, cancelist, D.-S.-Mărtin.
Ivan Pantilie, funcționar de bancă în penz., Boian, p. u. Basna.
Nistor Gregoriu, preot, Boziaș, p. u. D.-S.-Mărtin.
Pascu Laurențiu, protopop, D.-S.-Mărtin.
Pop Vasilie, funcționar de bancă, Dicio-S.-Mărtin.
Radeș Ioan, contabil, Dicio-Sân-Mărtin.
Șogan Petru, proprietar, Cerghidul-mare, p. u. Teremia-mare.
Zehan Aneta, văd. de adv., D.-S.-Mărtin.

Despărțământul Dobra.

Membri ordinari.

Anca Nicolau, paroh, Cerbia, p. u. Zam.
Iuga Nicolae, înv. penz., Dretea, p. u. Ilia-Murășană.
Iuga Ioan, propriet., Roșcani, p. u. Dobra.
Leșnican Adam, magistru poștal, Dobra.
Morariu Iosif, protopop, Dobra. *(Dir. desp.)*.
Oprea George, protopresb., Ilia-Murășană.
Oprean Miron, preot, Gothatea, p. u. Gurasada.
Petrovits Iosif, comerciant, Dobra.
Rozvány Felicia, soție de adv., Ilia-murășană.
Rozvány, Dr. Stefan, adv., Ilia-murășană.
Șuiaga Emanuil, candidat de preot, Lăpușnic, p. u. Dobra.

Despărţământul Făgăraş.

Membri fundatori.

Popa, Nicolae Samuil, proprietar, Şinca-veche, p. u. Perşani.

Popiţa Ioan, preot, Comăna-inferioară.

Membri pe viaţă.

Avesalon George, funcţ., Viştea-inferioară.

Bârsan Mateiu, căpitan în penz., Beclean, p. u. Făgăraş.

Copăcel, comuna, p. u. Făgăraş.

„Furnica", cassă de economii, soc. pe acţii, Făgăraş.

„Olteana", cassă de econ., Viştea-inferioară.

Pop Emiliu, notar, Şinca-veche, p. u. Perşani.

Suciu, Dr. Vasile, prof., Blaj.

Membri ordinari.

Banciu Ioan, preot, Viştea-superioară, p. u. Sâmbăta-inf.

Bârsan Chiril, învăţător, Corb, p. u. Viştea-infer.

Belle Alexandru, vicecomite, Făgăraş.

Biserica gr.-cat., Vaidarecea.

Borzea George, notar, Viştea-infer.

Borzea Nicolae, protopop, Făgăraş.

Chişerean Demetriu, preot, Făgăraş.

Chiuşdea David, paroh, Şinca-nouă, p. u. Şinca-veche.

Comaniciu George, notar, Veneţia-inf.

Comşa Alexandru, notar cerc., Scoreiu, p. u. Porumbacul-infer.

Comşa, Valeriu P., preot, Copăcel, p. u. Făgăraş.

Dejenar Ioan, contabil, Făgăraş.

Făgărăşan Solomon, preot, Drăguş, p. u. Sâmbăta-inferioară.

Fulicea Ioan, paroh, Şinca-veche, p. u. Perşani.

Gabor Dănilă, inginer, Voila, p. u. Sâmbăta-inferioară.

Ganea Mihail, paroh, Veneţia-infer.

Gherman, Dr. Pompeiu, medic, Şercaia.

Ghircoiaş Valeriu, contabil, Şercaia,

Gligorie Ioan, notar cerc., Veneţia-infer.

Grama Clemente, notar cercual, Ileni, p. u. Făgăraş.

Grama Gerasim, căpitan în penz., Rîuşor, p. u. Făgăraş.

Halmaghi George, notar în penz., Comăna-inferioară.

Insoţirea de credit, Viştea-superioară, p. u. Sâmbăta-infer.

Jiga, Mateiu C., dir. de bancă, Făgăraş.

Macaveiu, Iacob P., vicar, Făgăraş. *(Direct. desp.)*.

Marinescu Ioan, notar, Ucea-inferioară, p. u. Viştea-inf.

Micu, Dr. Andreiu, advocat, Făgăraş.

Nastea Pantilimon, paroh, Perşani.

Perţia, Dr. Titu, medic, Făgăraş.

Popeneciu Iacob, prim-pretor în penz., Veneţia-inferioară.

Popescu, Dr. Teodor, advocat, Făgăraş.

Porumbăceana, institut de credit, Porumbacul-de-jos.

Pralea, Dr. Hariton, advocat, Şercaia.

Recean Maximilian, preot, Vaidarecea.

Sassebeşi Valeriu, notar, cerc., Perşani.

Şenchea, Dr. Ioan, advocat, Făgăraş.

Şerban Dr. Nicolau, dep. dietal, Făgăraş.

Solomon Nicolau, preot, Porumbacul-superior, p. u. Porumbacul-inf.

„Unirea", inst. de credit şi econ., Vad, p. u. Şercaia.

Vas, Dr. Octavian, advocat, Făgăraş.

Despărţământul Halmagiu.

Membri ordinari.

Joldea, Enea A., diacon, Halmagiu.

Lazar Cornel, protopop, Halmagiu, *(Dir. desp.)*.

Mager Traian, I., paroh, Saturău, Gurahonţ.

Pop, Dr. Teodor, advocat, Halmagiu.

Rob, Dr. Nicolae, medic, Halmagiu.

Despărţământul Haţeg.

Membri pe viaţă.

Bontescu Mihail, advocat, Haţeg.

Saturn Izidor, preot, Merişor, p. u. Petroşeni.

Străiţariu, Dr. Augustin, adv., Haţeg.

Membri ordinari.

Armean Petru, preot, Ohaba, p. u. Haţeg.

Baciu Ioan, comerciant, Haţeg.

Bologa, Atanasiu P., preot, Lupeni.

Bontescu, Dr. Victor, advocat, Haţeg.

Bora Ioan, preot, Petros, p. u. Pui.

Bota Ioan lui Stefan, econom, Petros, p. u. Pui.

Clacan Petru, comerciant, Pui.

Doboi Teodor, proprietar, Haţeg.

Făgăraş Teodor, măiestru tălpar, proprietar, Haţeg.

Fărcaş Ioan, preot, Băieşti, p. u. Pui.

„Haţiegana" inst. de credit, Haţeg.

Lucaciu Demetriu, comerciant, Petroşeni.

Muntean Ioan, compt. şi propr., Haţeg.

Muntean Nicolae, protopop, Grădişte.

Nicolescu Iacob, preot, Copotiva, p. u. Grădişte.

Nicoară Emil, antreprenor, Vulcan.
Oltean Paul, înv., Haţeg.
Olariu Nicolae, antreprenor, Petros, p. u. Pui.
Opriş Ioan, învăţător, Baru-mare, p. u. Pui.
Parasca, Dr. Leo, medic, Haţeg.
Penciu Maria, văd. de jude, Haţeg.
Petrila Partenie, farmacist, Lupeni.
Pop Victor, contabil, Haţeg.
Popescu Cornel, protopop, Haţeg.
Popescu Marcu, Haţeg.
Popovici Bucur, comerciant Haţeg.
Popoviciu Iuliu, Haţeg.
Raca Romul, preot, Bouţarii-inf., p. u. Grădiste.
Radic Stefan, protopop, Petroşeni.
Radu, Dr. Iacob, vicar, Haţeg.
Socaciu Emil, notar, Haţeg.
Socol Vasile, preot, Livezeni.
Stefanescu Petru, antreprenor, Petros, p. u. Pui.
Suciu, Dr. Gabriel, adv., Haţeg. *(Dir. desp.)*.
Suciu Hortensia, soţie de advocat, Haţeg.
Voin Nicolae, preot, Valea-Lupului, p. u. Pui.
Zugrav Nicolae, preot, Uricani, p. u. Livezeni.

Despărţământul Hida-Huedin.

Membru fundator.

Martin Ioan, notar, Fildul-sup., p. u. Huedin.

Membru pe viaţă.

Pop, Dr. Andreiu, advocat, Huedin.

Membri ordinari.

Bodea, Dr. Alexandru, advocat, Hida.
Bură Petru, înv., Sânta-Măria, p. u. Hida.
Căciulă Constantin, contabil, Huedin.
Chiffa Iuliu, preot, Hida.
Condor Cornel, preot, Călăţele, p. u. Calata-mare.
Crişan, Dr. Vasile, advocat, Huedin.
Ferghete Vasiliu, preot, Dânc.
Forna Petru, proprietar, Ascileul-mic.
Moldovan Ioan, protopop, Ascileul-mic.
Murăşan Gavrilă, preot, Zomborul-mare.
Petran Florian, preot, Almaşul-mare.
Pop Ioan, protopop, Morlaca, p. u. Huedin.
Pop Ioan, preot, Milvan, p. u. Hida.
Pop Stefan, preot, Fildul-de-mijloc, p. u. Huedin.
Poruţiu Iuliu, not., dir. de bancă, Almaşul-mare.
Puşcaş Georgiu, preot, Sta.-Maria, p. u. Hida.
Roşca Pavel, protopop, Sân-Petru, p. u. Hida.
Roşca Remus, preot, Tămaşa, p. u. Egeres.
Samu Jozsa, notar, Kis-Petri.
Stefan Ioan, preot, Bercia.
Tămaş, Dr. Simeon, adv., Hida. *(Dir. desp)*.

Despărţământul Lipova.

Membri fundatori.

Mocsonyi, Dr. Alexandru, propriet., Birchiş.
Mocsonyi Antoniu, jurist, Bulciu, p. u. Birchiş.

Membri pe viaţă.

Ionaşiu Petru, Bulciu, p. u. Birchiş.
Saviciu Aurel, Lipova.
Tuducescu, Ioan, dir. de bancă, Lipova.

Membri ordinari.

Avramescu, Dr. Vasilie, M.-Radna.
Balta Coriolan, cand. de adv., Lipova.
Beleş Vasilie, protopop, Maria-Radna.
Cimponeriu Ioan, preot, Lipova.
Cioban, Dr. Aurel, advocat, Lipova.
Givulescu, Procopiu, protopop, M.-Radna.
Halic, Dr. Aureliu, medic, Lipova.
Hamsea Voic, protop., Lipova. *(Dir. desp.)*.
Marienescu Grigoriu, Lipova.
Marta, Dr. Alexandru, advocat, Lipova.
Missits, Dr. Constantin, advocat, Lipova.
Montia, Dr. Emil, advocat, Şiria.
Saviciu George, notar comunal, Lipova.
Ursu, Dr. Ioan, advocat, M.-Radna.
Vuculescu Iosif, preot, Şoimuş, p. u. Maria-Radna.

Despărţământul Ludoş.

Membru fundator.

Suciu Vasilie, preot, Căpuşul-de-Câmpie.

Membru pe viaţă.

Muntean Dănilă, not. cerc. în penz., Cuciu.

Membri ordinari.

Balaş Petru, preot, Oarba-de-Mureş, p. u. Ugra.
Boeriu Ioan, preot, Lechinţa-de-Mureş, p. u. Iernot.
Boeriu Laura, (văduvă), Lechinţa-de-Mureş, p. u. Iernot.
Elecheş Marius, Velcherul-de-Câmpie, p. u. Miheşul-de-Câmpie.
Hărşian Teodor, preot, Chimitelnic, p. u. Sânger.
Hodoş Basiliu, preot, Iclandul-mare, p. u. Căpuşul-de-Câmpie.
Maior Emil, proprietar, Chimitelnic, p. u. Sânger.

Nagy Teodor, preot, Zah.
Oltean, Dr. Ioan, advocat, M.-Ludoș.
Orăsan Vasile, preot, M.-S.-Iacob, p. u. Cuciu.
Orbean Romul, preot, Iclănzel, p. u. Căpușul-de-Câmpie. *(Dir. desp.)*.
Pop Nicolae, Săcel, p. u. Sânger.
Russu Vasilie, preot, Șeulia, p. u. Miheșul-de-Câmpie.
Șogan Bucur, Budiu, p. u. Sânger.
Solomon Nicolau, protopop, M.-Ludoș.
Voda Alexandru, preot, Ujfalău, p. u. Ugra.

Despărțământul Lugoj.

Membri fundatori.

Biserica română gr.-or. din Lugoj.
Hossu, Dr. Vasilie, episcop, Lugoj.
Lupu Alexandru, general în penz., Viena.
Pop, Dr. Isidor, advocat, Lugoj.

Membri pe viață.

Dobrin, Dr. George, advocat, Lugoj.
„Făgețana", inst. de cred. și econ., Făget.
Hațeg Titu, advocat, Lugoj.
Măiestrii cojocari din Lugoj.

Membri ordinari.

Boroș Ioan, canonic, Lugoj.
Branisce, Dr. Valeriu, publicist, Lugoj.
Bredicianu Coriolan, advocat, deputat-dietal, Lugoj.
Densușianu Beniamin, canonic, Lugoj.
Florescu, Dr. Dimitrie, protonot. orăș., Lugoj.
Gaița, Dr. Ioan, advocat, Făget.
Iancu Liviu, preot, Vișag, p. u. Duleu.
Ioanovici Ioan, notar, Vecseháza, p. u. Lugoj.
Jucu Dimitrie, notar, Lugoj.
Jurca, Dr. Cornel, adv., Lugoj.
„Lugojana", inst. de cred. și econ., Lugoj.
Madincea Ioan, canonic, Lugoj.
Maior n. Bogdan, Silvia, văd. de medic, Lugoj.
Manea, Dr. Constantin, advocat, Făget.
Nestor Nicolau, canonic, Lugoj.
Olariu Sebastian, protopop, Făget.
Pop Petru, canonic, Lugoj.
Popescu Iacob, vice-prez. la sedria orfanală, Lugoj.
Popovici, Dr. George, protopop, Lugoj.
Proștean Nicolau, advocat, Lugoj.
Tatar Dumitru, preot, Jupani, p. u. Bojur.
Vălean Alexandrina, soție de adv., Lugoj.
Vălean, Dr. Aurel, advocat, Lugoj.

Despărțământul Mediaș.

Membri ordinari.

Ivan, Dr. Ioan, advocat, Mediaș.
Mircea Romul, protopop, Mediaș.
Moldovan Ioan, protopop, Mediaș. *(Dir. desp.)*.
Nistor Ioan, contabil, Șeica-mare.
Popovici Mihail, comerciant, Mediaș.
Racoța Ioana, soție de medic, Șeica-mare.
Racoța Nicolau, medic, Șeica-mare.
Roman, Dr. Dionisiu, advocat Mediaș.

Despărțământul Mercurea.

Membru fundator.

Droc Ioan, protopresbiter, Mercurea.

Membri pe viață.

Colbasi, Constantin de, proprietar, Șpring, p. u. Cunța.
Crăciun Samuil, propriet., Doștat, p. u. Cunța.

Membri ordinari.

Biserica gr.-or. din Apoldul-mic.
Cassa de păstrare în Mercurea.
Comuna bisericească Rod, p. u. Poiana.
Comuna Apoldul-mic.
Băian Ioan, paroh, Sângătin, p. u. Mercurea.
Dobrota Ilie, preot, Poiana.
Dobrota Nicolae, preot, Poiana.
Genie Ioan, preot, Rod, p. u. Poiana.
Insoțire de credit, Apoldul-mic.
Iuga Dionisiu, notar, Rod, p. u. Poiana.
Lazar Ioan, preot, Apoldul-mic.
Măcelariu Alexandru, proprietar, Sângătin, p. u. Mercurea.
Mărginean Ioan, paroh, Bogatu, p. u. Păuca.
„Mielul", cassă de păstrare, Poiana.
Mihu, Dr. Victor, medic, Poiana.
Munthiu Dimitrie, notar, Reciu, p. u. Gârbova.
Oreștean Ioan, preot, Apoldul-mic.
Păcurariu, Avram S., protopop, Mercurea. *(Dir. desp.)*.
Pamfiloiu Dumitru, preot, Jina, p. u. Poiana.
Predoviciu Pompiliu, preot, Vingard, p. u. Cunța.
Sava Constantin, înv., Jina, p. u. Poiana.
Schiau, Dr. Nicolae, adv., Mercurea.
Șerb Ioan, preot, Poiana.
Străulea Ioan, notar, Jina, p. u. Poiana.

Despărţământul Mociu.

Membru fundator.

Simon Dionisiu, propriet., Sângeorgiul-de-Câmpie, p. u. Sân-Petru.

Membri pe viaţă.

Dan Ioan, medic, Mociu.
Leoca Ioan, proprietar, Sâmbotelec, p. u. Mociu.
Moldovan Ioan, protop., Cătina, p. u. Mociu.

Membri ordinari.

Botezan Pompeiu, negutător, Şermaşu-mare.
Bozac Ieronim, proprietar, Budatelec.
Bozac Ioan, preot, Sâmbotelecul-de-Câmpie, p. u. Mociu.
Ciuca Simeon, preot, Mociu.
Colceriu Stefan, vice-protopop emer., Dâmb, p. u. Sân-Petru.
Dănilă Ieronim, preot, Budatelec.
Dumbrava Teodor, proprietar, Budatelec.
Florian Octavian, preot, Ţăgşor, p. u. Şermaşul-mare.
German Iuliu, înv., Sâmbotelec, p. u. Mociu.
Godolan Ioan, proprietar, Julatelec. p. u. Bonţida.
Hădărean Traian, paroh, Vaida-Cămăraş, p. u. Mociu.
Hopârtean Basiliu, preot, Gedelin, p. u. Apahida.
Moldovan, Dr. Victor, adv., Mociu.
Murăşan Auxentiu, preot, Imbuz, p. u. Bonţida. *(Dir. desp.)*.
Pop Emil, preot, Cistelec, p. u. Balda.
Popu Simeon, preot, Naoiu, p. u. Mociu.
Şuteu Basiliu, preot, Tuşin, p. u. Sân-Petru.
Vodă Andreiu, preot, Ormenişul-de-Câmpie.

Despărţământul Năsăud.

Membri fundatori.

„Aurora“, institut de credit, Năsăud.
Basiota Basiliu, advocat emerit., jude de tribunal î. p., Zagra, u. p. Nemigea-magh.
Feldru comuna, Feldru, p, u. Năsăud.
Ilva-mare, comuna Ilva-mare. p. u. Rodna-veche.
Maier, comuna Maier, p. u. Rodna-veche.
Mititei, comuna Mititei, p. u. Năsăud.
Monda, Dr. Andreiu, medic, Sân-Georgiu.
Năsăud, comuna Năsăud.
Rodna-nouă, com. Rodna-nouă, p. u. Rodna-veche.
Rodna-veche, comuna Rodna-veche.
Sângeorgiu, comuna Sângeorgiu.
Telciu, comuna Telciu.

Membri pe viaţă.

Bechigiu, comuna Bichigiu, p. u. Telciu.
Cârlibaba, comuna Cârlibaba, p. u. Tihuţa.
Ciocan Ioan, prof. univ., deputat, Budapesta.
Cosna, comuna Cosna, p. u. Dorna-Cândreni.
Deac Ciril, vicar, Năsăud, *(Dir. desp.)*.
„Fortuna“, inst. de credit, Rodna-veche.
Găureni, comuna Găureni, p. u. Nemigea-maghiară.
Hordău, comuna Hordău, p. u. Telciu.
Ilva-mică, comuna Ilva-mică. p. u. Sângeorgiu.
Leşiu, comuna Leşiu, p. u. Sângeorgiu.
Marţian Iulian, căpitan î. p., Năsăud.
Măgura, comuna Măgura, p. u. Sângeorgiu.
Mocod, comuna Mocod, p. u. Nemigea-maghiară.
Nepos, comuna Nepos, p. u. Năsăud.
Parva, comuna Parva, p. u. Năsăud.
Poiana, (St. Iosif), comuna Poiana, p. u. Sângeorgiu.
Poeni, comuna Poeni, p. u. Nemigea-maghiară.
Rebra-mare, comuna Rebra-mare, p. u. Năsăud.
Rebrişoara, comuna Rebrişoara, p. u. Năsăud.
Romuli, comuna Romuli, p. u. Telciu.
Runc, comuna Runc, p. u. Năsăud.
Salva, comuna Salva, p. u. Năsăud.
Scridon Gavril, profesor, Năsăud.
Şotropa Virgil, profesor, Năsăud.
Suplaiu, comuna Suplaiu, p. u. Nemigea-maghiară.
Zagra, comuna Zagra, p. u. Nemigea-magh.

Membri ordinari.

Bal, d-şoara Virginia, învăţătoare, Măgura, p. u. Rodna-veche.
Bancu George, notar, Feldru, p. u. Năsăud.
Bolfa Silviu, oficial în penz., Năsăud.
Ciorba Iulian, paroh, Maier, p. u. Rodna-veche.
Făgărăşan Mihail, protopop, Tăure, p. u. Nemigea-maghiară.
Gheţe Ioan, dir. gimnazial, Năsăud.
Haliţa Alexandru, profesor, Năsăud.
Mălaiu Dănilă, paroh, Rodna-veche.
Mălaiu, Dr. Ioan, advocat, Rodna-veche.
Mihailaş Iosif, proprietar, Năsăud.
Nichiti Damian, învăţ., Ilva-mică, p. u. Sângiorgiu.
Pălăgeşiu Alexandru, notar, Năsăud.
Pĕcurariu Ioan, profesor, Năsăud.
Pletosu Grigorie, protoiereu, prof., Năsăud.
Popelea Simeon, perceptor reg. de dare în penz., Rodna-veche.

„Reuniunea de împr. şi păstrare în Ilva-mare", p. u. Rodna-veche.
Seni Ignat, învăţător, Năsăud.
Slavoacă Ieronim, paroh, Ilva-mare, p. u. Rodna-veche.
Stoian, Dr. George, medic, Ilva-mare, p. u. Rodna-veche.
Tanco, Dr. Paul, prof., Năsăud.
Utalea, Dr. Octavian, advocat, Rodna-veche.

Despărţământul Orade.

Membri fundatori

Radu, Dr. Demetriu, episcop, Oradea-mare.

Membri pe viaţă.

Moldovan Iosif, preot, Ortiteag, p. u. Élesd.
Papp, Dr. Coriolan, advocat, dir. de bancă, Oradea-mare.

Membri ordinari.

Ardelean, Dr. Isaia, advocat, Tinca.
Ardelean, Dr. Iustin, advocat, Oradea-mare.
Babi Vasiliu, ofic. de bancă, Oradea-mare.
Bibescu Ioan, proprietar, Kécz, p. u. Mărgita.
„Bihoreana", institut de credit, Oradea-mare.
Bulc, Dr. Cornel, secret. ep., Oradea-mare.
Buna Dr. Ioan, advocat, Oradea-mare.
Butean Ioan, canonic, Oradea-mare.
Ciceronescu Samuil, preot, Oradea-mare.
Dudulescu Georgiu, preot, Nyárszeg, p. u. Gyapju.
Fodor, Dr. Victor, medic, Oradea-mare.
Ghenţ Ioan, preot, Oradea-mare.
Gherlan Ioan, notar, F.-Vásárhely.
Kiss, Dr. D., advocat, Oradea-mare.
Lazar Dr. Aurel, advocat, Oradea-mare. *(Dir. despărţ.).*
Mangra, Dr. Demetriu, cand. de advocat, Oradea-mare.
Mangra Vasilie, vicar, Oradea-mare.
Muntean Alexandru, protopop, Birtiny, p. u. Rév.
Nagy Iosif, preot, Rojt.
Nyes Moise, canonic, Oradea-mare.
Păcală Toma, protopop, Oradea-mare.
Popa Mihaiu, notar, Tasádfö, p. u. Drágacséke.
Pap Georgiu, preot, arhivar consist., gr.-or., Oradea-mare.
Petra Ioan, contabil, Oradea-mare.
Popescu Petru, prof., Oradea-mare.
Popovici Alexandru, paroh, Ökrös, p. u. Tinca.
Şipoş Stefan, protopop, Vad, p. u. Rév.
Stan, Dr. Florian, canonic, Oradea-mare.
Stanca Teodor, preot, Groşi, p. u. Élesd.
Tarău Iosif, teolog abs., Săcădate (Bihor).
Teuca Vasilie, învăţ., Tăut, p. u. Talpa.
Zigre Nicolau, adv., Oradea-mare.

Despărţământul Orăştie.

Membri fundatori.

„Ardeleana", institut de credit, Orăştie.
Erdély n. Bardoşi, Victoria, soţie de medic, Orăştie.
Mihaiu Ioan, proprietar, Orăştie.
Mihu, Dr. Ioan, advocat, Orăştie.
Muntean, Dr. Aurel, advocat, Orăştie.
Vlad, Dr. Aurel, dep. dietal, adv., Orăştie.

Membri pe viaţă.

Bistriţeanu L., Binţinţi.
Corvin Simeon, comerciant, Orăştie.
Indrieş Iosif, proprietar, Băcăinţi, p. u. Jibot.
Moldovan, Dr. Silviu, advocat, Orăştie.
Romos, comuna Romos, p. u. Orăştie.
Romoşel, comuna Romoşel, p. u. Orăştie.
Vlad Nicolau, farmacist, Orăştie.
Vulcu, Ioan I., proprietar, Orăştie.

Membri ordinari.

Baicu Constantin, înv., Orăştie.
Boldea George, căpitan în penz., Orăştie.
Botean Ioan, preot, Binţinţi, p. u. Orăştie.
Costescu Eftemie, preot, Boiu, p. u. Orăştie.
David Ioan, cand. de adv., Orăştie.
Dobo de Rusca, Dr. Romul, medic, Orăştie.
Domşa Vasilie, protopop, Orăştie.
Erdélyi, Dr. Stefan, medic, Orăştie.
Lăpădatu, n. Pap, Veturia, soţie de dir. de bancă, Oraştie.
Lăpădatu, Ioan I., dir. instit. „Ardeleana", Orăştie.
Margita Aurelia, soţie de advocat, Geoagiu.
Margita, Dr. Ioan, advocat, Geoagiu.
Mihailă Nicolae, proprietar, Vinerea, p. u. Jibot.
Moţa Ioan, preot, Orăştie.
Oprea, Dr. Aurel, advocat, Orăştie.
Popovici Ilie, preot, Sebişel, p. u. Orăştie.
Popovici Ioan, preot, Gelmar. *(Dir. desp.).*
Roman Nicolau, preot, Romoşel, p. u. Orăştie.
Roşu Adam, Geoagiu.
Todica Gavril, contabil, Geoagiu.
Vaidei, comuna bisericească gr.-or. Vaidei, p. u. Orăştie.

Despărţământul Oraviţa.

Membri fundatori.

Petrovici Ioan, preot, Ciclova-română, p. u. Oraviţa.

Roşu Pavel, preot, Vrani.

Membri pe viaţă.

Avrameseu Sofronie, preot, Nicolinţ, p. u. Răcăşdia.

Corcan Dumitru, propr., Iladia, p. u. Răcăşdia.

Gropşan, Dr. Mihaiu, advocat, Oraviţa.

Nedelcu, Dr. Ioan, advocat, Oraviţa.

Nemoian Mina, notar, Ciuchici, p. u. Răcăşdia.

Oprea Traian, preot, Moldova-nouă.

Panciovan Teodor, preot, Iertof, p. u. Vrani.

Popovici, Alexandru P., protopop, Oraviţa.

Roşiu Iuliu, proprietar, Vrani.

Savu Ioan, notar în penz., Iertof, p. u. Vrani.

Stanca Toma, comerciant, Cacova.

Tămăşel, Dr. Iuliu, adv., Sasca-Montană.

Trăilă Ilia, advocat, Oraviţa.

Viţan Simeon, comerciant, Slatina, p. u. Sasca-montană.

Vranianţu Iosif, notar, Vrani.

Membri ordinari.

Albu Adam, notar, Iladia, p. u. Răcăşdia.

Alexandrescu Ioan, învăţător, Răcăşdia.

Bereş Nicolau, preot, Ciuchici, p. u. Răcăşdia.

Bistrean Sinesie, preot, Jurjova, p. u. Dognecea.

Bogdan Georgiu, comerciant, Oraviţa.

Bogdan Ioan, înv., Oraviţa.

Bojinca, Eva Stanca, comerciantă, Ticvaniu-mare, p. u Cacova.

Caiman Georgiu, învăţător, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.

Cigărean, Dr. Liviu, advocat, Oraviţa.

Cipu Pavel, înv., Jurjova, p. u. Dognecea.

Coca, Dr. Alexandru, adv., Sasca-montană.

Corcan Petru, prim-pretor, Iam.

Cornean, Dr. Petru, advocat, Oraviţa. *(Dir. despărţ.)*.

Gropşian, Dr. Ilie, cand. de adv., Oraviţa.

Gropşan Ioan, paroh, Sasca-montană.

Jianu George, învăţător, Oraviţa.

Jucu Maxim, comerciant, Socolar, p. u. Răcăşdia.

Lăpădat Ioan, comerciant, Ciuchici, p. u. Răcăşdia.

Lăpădat Victor, Berlişte, p. u. Iam.

Lazar Carol, învăţător, Oraviţa-română, p. u. Oraviţa.

Leza Vasile, comerciant, Ticvaniu-mare. p. u. Cacova.

Linţa Traian, învăţător, Cacova.

Măran Ioan, preot, Ciclova-română, p. u. Oraviţa.

Mărginean Vasilie, funcţ. de bancă, Oraviţa.

Mila Pavel, funcţionar particular, Oraviţa.

Mioc Efrem, comerciant, Vărădia.

Muntean, Dr. Baltazar, adv., Oraviţa.

Nedici Iosif, comerciant, Oraviţa.

Novacovici Emilian, înv., Răcăşdia.

Pavlovici Carol, oficial de bancă, Oraviţa-română.

Popa George, preot, Greovăţ.

Poruţiu Victor, protopop, Oraviţa.

Reuniunea română de cântări şi lectură, Sasca-montană.

Rusu Dimitrie, protopop, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.

„Săscana", societate pe acţii, Sasca-montană.

Strimbei Cornel, preot, Oraviţa-română, p. u. Oraviţa.

Ţiunea Georgiu, înv., Vărădia.

Vuia Nicolau, neguţător, Ticvaniu-mare, p. u. Cacova.

Despărţământul Oşorheiu.

Membru fundator.

Cerghedi n. Ciato, Nina, M.-Oşorheiu.

Membri pe viaţă.

Draia, Dr. Enea, adv., M.-Oşorheiu.

Ladoşan Eremie, pretor, M.-St.-Georgiu, p. u. M.-Oşorheiu.

Membri ordinari.

Barbulescu Alexandru, preot, Băla, p. u. Ormenişul-de-câmpie.

Bârsan Ioan, preot, M.-St.-Craiu, p. u. M.-Oşorheiu.

Man Ioan, proprietar, Rîciul-de-câmpie.

Pop Filip, preot, Bandul-de-câmpie.

Rusu Stefan, protopop, Nasna, p. u. M.-Oşorheiu. *(Dir. desp.)*.

Saltelechi Vasile, preot, Bardoş, p. u. Mureş-Oşorheiu.

Stoicoviciu Stefan, paroh, M.-Cristur, p. u. Niraşteu.

Tatar Vasile, paroh, Kebele-Szt.-Iványy, p. u. Iedd.

Valea Alexandru, paroh, Sânmărtinul-de-Câmpie, p. u. Rîciul-de-Câmpie.

Vulcu Nicolau, arândator, Pogăceaua-de-câmpie, p. u. Rîciul-de-câmpie.

Despărţământul Panciova.

Membru fundator.

Neagoe Ioanichie, preot, Petrovoselo.

Membri pe viață.

Borca, d-șoara Iconia, Petrovoselo.
Comuna Românpetre.
„Concordia", institut de credit, Uzdin.
Miclea, Dr. George, advocat, Alibunar.
Miclea Trifon, protopop, Satul-nou.
Popescu Damian, paroh, Ofcea, p. u. Panciova.
„Steaua", institut de credit, Petrovoselo.

Membri ordinari.

Andressi, Dr. Alexandru, medic, Petrovoselo.
Baba, Petru M., vicenotar, Seleuș.
Biserica gr.-or. română, Ofcea p. u. Panciova.
Biserica gr.-or., Uzdin.
Boldovina Marcu, cand. de preot, Dolova.
Bortoș Remus, înv., Cubin.
Burz Pompiliu, contabil, Petrovoselo.
Klier Carol, proprietar Panciova.
Marcu, Traian I., secretar de bancă, Satu-nou.
Miclea Marta, soție de advocat, Alibunar.
Mihailașiu, Dr. Victor, medic comunal Satul-nou.
Miloș Cornel, apotecar, Uzdin.
Milu Iancu, paroh, Uzdin.
Olariu Nicolae, contabil, Petrovoselo.
Onciu Constantin, comerciant, Ozora.
Onciu Iosif, contabil la fabrica Ganz, Budapesta.
Ortopan George, proprietar, Satul-nou.
Penția, Dr. Petru, advocat, Panciova.
Petrișor Teodor, înv., Alibunar.
Popa Iosif, învățător, Seleuș.
Popa Stefan, paroh, Seleuș.
Popovici Nicolae, paroh, Alibunar.
„Sentinela", institut de credit, Satul-nou.
Stoica Petru, dir. exec., Satul-nou. *(Dir. desp.)*.
Vereș Corneliu, comerciant, Végszentmihály.
Voina Alexa, negustător, Alibunar.

Despărțământul Reghin.

Membru fundator.

Șagău Galacteon, protopop, Idicel, p. u. Ieciu. *(Dir. desp.)*.

Membri pe viață.

Bran, Dr. Eugen, adv., Teaca.
Hossu Ioan, preot, Milașu-mare.
Niculescu Alexandru, preot, Gödemesterháza.
Popescu, Dr. Ioan, adv., Reghin.
Popescu Iosif, dir. de bancă, Reghin.

Membri ordinari.

Barbu Eugenia, Reghin.
Barbu Sever, contabil, Reghin.
Chețan, Dr. Augustin, adv., Reghin.
Gliga Nicolau, paroh, Râpa-de-sus, p. u. Toplița.
Harșa, Dr. Ioan, adv., Reghin.
Lupu Zaharie, paroh, Hodac, p. u. Gurghiu.
Mera Alex., proprietar, Erecea, p. u. Ormenișul-de-câmpie.
Muntenescu Vasile, preot, Solovestru, p. u. Gurghiu.
Neagoș Petru, medic, Deda.
Nicoară Grigoriu, preot, Ibănești, p. u. Gurghiu.
Oltean Alexandru, paroh, Jabenița p. u. Gurghiu.
Popa Ariton, protopop, Reghin.
Șipoș Iosif, Reghin.
Silaghi Ioan, preot, Idicel, p. u. Ieciu.
Vescan, Dr. Ioan, advocat, Teaca.
Zehan Simeon, Reghin.

Despărțământul Săliște.

Membru fundator.

Ittu Mihail, silvicultor, Kaposvár.

Membri pe viață.

Cacova, comuna Cacova, p. u. Orlat.
Cacova, comuna bisericească Cacova, p. u. Orlat.
Gurarâului, comuna Gurarâului, p. u. Orlat,
Hențu Nicolau, notar î. p., Săliște.
Popa al Opri, Nicolae, Săliște.
Săliște, comuna Săliște.
Tilișca, comuna bisericească Tilișca, p. u. Săliște.
Tilișca, comuna Tilișca, p. u. Săliște.
Vulc Demetriu, director de bancă, Mercurea.

Membri ordinari.

Banciu Dumitru, farmacist, Săliște.
Banciu Ioan, comerciant, Săliște.
Biserica gr.-or., Gurarâului, p. u. Orlat.
Brătian Constanța, Săliște.
Brătian Gheorghe, șef de birou în penziune, Săliște.
Bunea Ioan, paroh, Tilișca, p. u. Săliște.
Calefariu, Dr. Nicolae, medic, Săliște.
Comșa Ionel, comerciant, Săliște.
Comșa, Dr. Nicolau, medic, Săliște.
Comșa Petru, Săliște.
Comaniciu Nicolae, Gurarâului, p. u. Orlat.
Dancu Gligor, proprietar, Săcel, p. u. Săliște.

Dancu Ioan, proprietar, Săcel, p. u. Sălişte.
Decei Aurel, notar, Gurarâului, p. u. Orlat.
Decei Dionisie, preot, Orlat.
Dragits Petru, prim-pretor, Sălişte.
Doboiu Teodor, comerciant, Sălişte.
Galeş, comuna biser. Galeş, p. u. Sălişte.
Galeş, comuna Galeş, p. u. Sălişte.
Hanzu Ioan, preot, Cacova, p. u. Orlat.
Herţa Constantin, contabil, Sălişte.
Iosof Ilie, preot, Galeş, p. u. Sălişte.
Ittu George, preot, Vale, p. u. Sălişte.
Ivan Ioan, notar, Gurarâului, p. u. Orlat.
Iuga sen., Petru, paroh, Tilişca, p. u. Sălişte.
Măcelar Ilie, propr., Gurarâului, p. u. Orlat.
Manta Ioan, preot, Gurarâului, p. u. Orlat.
Manuil Iacob, notar, Topârcea, p. u. Apoldul-mic.
Milea Valeriu, notar, Tilişca, p. u. Sălişte.
Orlat, comuna, p. u. Orlat.
Oţoiu Ioan, preot, Aciliu, p. u. Sălişte.
Pesamosca Ludovic, contabil, propr., Orlat.
Petra, Dr. Nicolae, advocat, Sălişte.
Pop Valeriu, notar, Săcel, p. u. Sălişte.
Prunaş, Dr. George, medic, Orlat.
Roşca Căpitan, Iordache, comerciant Sălişte.
Săcel, comuna Săcel, p. u. Sălişte.
Săcel, comuna bisericească, p. u. Sălişte.
Savu Sabin, notar, Vale, p. u. Sălişte.
Stroia, Dr. Ioan, protopop, Sălişte. *(Dir. desp.)*.
Tămaş Nicolae, notar, Cacova, p. u. Orlat.
Ţintea Nicolau, comerciant, Sălişte.
Vale, comuna Vale, p. u. Sălişte.
Vlad Alexandru, preot, Mag, p. u. Sălişte.

Despărţământul Sân-Miclăuş.

Membri fundatori.

Ardelean Mihai, proprietar, Pesac.
Oprean, Dr. Nestor, advocat, Sân-Miclăuşul-mare. *(Dir. desp.)*.

Membri pe viaţă.

Bogdan Emil, Comloşul-mare.
Fumor Pavel, proprietar, Nereu, p. u. Tirimia-mare.
Mezin, Eremie jun., proprietar, Nereu, p. u. Tirimia-mare.
Mezin Pavel, proprietar, Nereu, p. u. Tirimia-mare.
Pascu Iosif, proprietar, Comloşu-mare.

Membri ordinari.

Cărpenişan Vasile, agronom, Sân-Miclăuşul-mare.
Chicin, Dr. Remus, advocat, Nădlac.
Deciu Victor, paroh gr.-cat., Cenadul-sârbesc, p. u. Cenadul-german.
Deciu Vasiliu, paroh, Sân-Miclăuşul-mare.
Foale Gligor, agronom, Sân-Miclăuşul-mare.
Fumor Eremie, Nereu, p. u. Teremia-mare.
Mezin Silviu, Nereu, p. u. Tirimia-mare.
Miulescu Paul, protopop, Comloşul-mare.
Negru Virgil, paroh, Egres, p. u. Sân-Miclăuşul-mare.
Oarşă Isac, Sárafalva.
Oprean Terenţiu, paroh, Cenadul-sârbesc, p. u. Cenadul-german.
Păcăţian Mihaiu, Comloşul-mare.
Popoviciu Ioan, paroh, Sân-Miclăuşul-mare.
Stana Ioan, paroh, Sárafalva.
Stanciu Sofron, comerciant, Comloşul-mare.
Stoicanescu Traian, Sân-Miclăuşul-mare.

Despărţământul Sătmar-Ugocea.

Membri fundatori.

Dragoş, Dr. Teofil, advocat, Baia-mare.
Pocol Alexiu, proprietar de mine, Baia-mare.
„Sătmăreana", societate pe acţii, Seini.

Membri pe viaţă.

Balea Simeon, protopop, Sapintia.
Barbul Gavriil, proprietar, Mocira, p. u. Baia-mare.
Dunca născ. Kiss, Antonia, Sătmar.
Dredean Eugeniu, preot, Tirşolţ.
Fanea Ioan, preot, Saruseu, p. u. M.-Siget.
Hotea Ioan, capelan, Turţ.
Mihályi, Dr. Ioan protofiscal comit., M.-Siget.
Pap Alexandru de Kápolnok-Monostor, jude la tabla reg., Baia-mare.
„Perşeiu", asoc. de credit, Chiuzbaia, p. u. Baia-Sprie.
Pop Alexiu, paroh, Săsari, p. u. Mistotfalu.
Pop Ioan, protopop, Turţ.
Serbac Ioan, paroh, Vama, p. u. Negreşti.

Membri ordinari.

Achim Georgiu, dir. de bancă, Seini.
Achim Vasilie, Seini.
Anderco Alexandru, cantor-învăţător, Ardusat.
Anderco Simeon, paroh, Ilba, p. u. Seini.
Ardelean Vasile, paroh, Veteş, p. u. Sătmar.
Bran Emil, preot, Dragomirfalu.
Breban iun., Alexandru, paroh, Baia-mare.
Breban Nicolau, preot, Şicărlău.
Bud Tit, vicar, M.-Siget.
Butean, Dr. Simeon, adv., Şomcuta-mare.
Câmpean Emanuil, preot, Groşi.
Ceontea Dimitrie, paroh, Dumbrăviţa, p. u. Baia-mare.

Ciurdar Mihaiu, protopop, Szamos-Dob.
Darabant Iuliu, protopop, Bujanháza.
Demeter Mihail, paroh, Camardiana, p. u. Tirşolţ.
Demian Atanasiu, proprietar, Negrefalu, p. u. Baiasprie.
Doboşi Ioan, paroh, Turţ.
Doroş Nicolau, preot gr.-cat., Breb, p. u. Akna-Sugatag.
Dredean Vasiliu, paroh, Tur, p. u. Vámfalu.
Fásy Augustin, posesor, Oláhtotfalu, p. u. Ardusat.
Gitta Corneliu, preot, Gereuşa.
Hengye Titu, medic, Ardusat.
Kovács Antoniu, protopop, Tarna-mare.
Lucaciu Constantin, paroh, Iosip, p. u. Mezieş.
Lucaciu, Dr. Vasile, paroh, Şişeşti, p. u. Baia-Sprie.
Marchiş Romul, paroh, Tămâia, p. u. Ardusat.
Marinescu Aureliu, preot, Bozinta-mare p. u. Mistotfalu.
Mosolygó Augustin, preot, Checheşul-român, p. u. Baia-mare.
Papp Demetriu, adv., Vezend, p. u. Portelek.
Papp Ioan, farmacist, Sătmar, (farmacia I. Reizinger).
Patachi Iosif, paroh, Săsari, p. u. Mistotfalu.
Pop Alexandru, paroh, Tăuţii-de-jos.
Pop Andreiu, paroh, Băiţa, p. u. Baia-Lăpuş.
Pop Iacob, paroh, Bătarciu, p. u. Şirlău.
Pop Vasiliu, preot, Oláh-Ujfalu, p. u. Ardusat.
Raţ Ioan, învăţ., Esitró, p. u. Király-Darocz.
Savanyu Ioan, advocat, Sătmar.
Stanciu George, preot, Batiz.
Şuta Georgiu, protopop, Barlafalu, p. u. Remete-mező. *(Dir. desp.)*.
Szabó Gavril, paroh, Bicsad.
Târnovean Coriolan, paroh, Amaţ, p. u. Sătmar.
Vida Mihail, preot, O.-Hodoş, p. u. Erdőd.

Despărţământul Sebeş.

Membri fundatori.

Pianul-superior, comuna Pianul-superior, p. u. Sebeşul-săsesc.
Sebeşul-săsesc, comunitate scaunală, p. u. Sebeşul-săsesc.

Membri pe viaţă.

Ispas Simeon, proprietar, Daia-română, p. u. Oarda-infer.
Lancrăm, comuna Lancrăm, p. u. Sebeşul-săsesc.
„Sebeşana", institut de credit, Sebeşul-săsesc.
Tacit Cornel, farmacist, Sebeş.
Tacit Virgil, inginer de mine, Sebes.

Membri ordinari.

Aldea Vasile, senator, Sebeşul-săsesc.
Barb Aurel, notar, Lancrăm, p. u. Sebeşul-săsesc.
Bojiţa Ioan, advocat, Sebeşul-săsesc.
Cărpenişan Nicolae, paroh, Răhău, p. u. Sebeşul-săsesc-
Cib Eustate, paroh, Daia-română, p. u. Oarda-inferioară.
Creţoescu Constantin, comerciant, Sebeşul-săsesc.
David Avram, preot, Sebeşul-săsesc.
Floca Ioan, preot, Răhău, p. u. Sebeşul-săsesc.
Florian Ioan, notar, Laz. p. u. Săsciori.
Halalai Ioan, notar, Săsciori.
Laz, comuna, p. u. Săsciori.
Lazar, Dr. Nicolae, adv., Sebeşul-săsesc.
Mateiu Vasile, paroh, Lancrăm, p. u. Sebeşul-săsesc.
Medean Sergiu, protopop, Sebeşul-săsesc. *(Dir. desp.)*
Miclea, Dr. Ioan, pretor, Sebeşul-săsesc.
Moga, Dr. Atanasiu, medic, Săsciori.
Moga Ilie, preot, Săsciori.
Murăşan Zevedeiu, preot, Sebeşul-săsesc.
Oancea Constantin, preot, Cioara.
Oncescu Ioan, notar penz., Răhău, p. u. Sebeşul-săsesc.
Paraschiv, Eugenia I., proprietară, Sebeşul-săsesc.
Pianul-inf., comuna bis., p. u. Sebeşul-săs.
Pianul-inf., comuna, p. u. Sebeşul-săsesc.
Rehovan Vasile, învăţător, Călnic, p. u. Sebeşul-săsesc.
Săsciori, comuna Săsciori.
Tătar George, oficial, Sebeşul-săsesc.
Tipeiu Sever, farmacist, Focşani.
Üveges Iulian, contabil, Sebeşul-săsesc.
Vulcu, Iulian I., proprietar, Tărtăria.

Despărţământul Sibiiu.

Membri fundatori.

Harşianu, Basiliu P. de, advocat, Sibiiu.
Lebu Alexandru, proprietar, Sibiiu,
Meţianu Ioan, mitropolit, Sibiiu.
Prie Constantin preot, Săcădate.
Răşinari, comuna Răşinari.
Stejar Constantin, căpitan în penz., Jina, p. u. Poiana.
Şuluţu, Iosif St., conzilier de trib. în pens., Sibiiu.
Vişa Ioan, proprietar, Sibiin.

Biblioteca Universităţii din Cluj ROMÂNIA

Membri pe viață.

Bardosi Iuliu, insp. școl. reg. în penz., Sibiiu.
Beu, Dr. Ilie, medic, Sibiiu.
Boița, comuna, p. u. Tălmaci.
Boiu Anastasiu, funcț. de bancă, Sibiiu.
Bologa, Dr. Vasile, dir. și profesor, Sibiiu.
Câmpean Demetriu, arhivar cons., Sibiiu.
Cândea Ioan, protopresb., Avrig.
Cosma Parteniu, dir. executiv, Sibiiu.
Cristea, Dr. E. Miron, asesor consist., Sibiiu. *(Dir. desp.)*.
Cutean Dumitru, protopop în penz., Vurpăr, p. u. Nocrichiu.
Dancăș Bucur, econom, Rășinari,
Henteș Ioan, asesor la sedria orf., Sibiiu.
Hodoș Enea, prof. în penz., Sibiiu.
Ivan Nicolau, asesor consist., Sibiiu.
Lemény Eleonora, soție de advocat, Sibiiu.
Mihaltianu Ioan, general auditor, Sibiiu.
Popp, Dr. Ioan, medic-colonel, Sibiiu.
Preda, Ioan de, advocat, Sibiiu.
Pușcariu, Dr. Ilarion, arhimandrit, Sibiiu.
Roșca, Dr. Eusebiu R., protosincel, dir. seminarial, Sibiiu.
Russu, Dr. Octavian, advocat, Sibiiu.
Sadu, comuna Sadu, p. u. Cisnădie.
Tincu, Dr. Avram, advocat, Sibiiu.
Vătășan Ioan, funcționar de bancă, Sibiiu.

Membri ordinari.

Albu Nicolae, senator magistrat., Ocna-Sibiiului.
Ardelea Radu, funcț. la „Albina", Sibiiu.
Bălan, Dr. Nicolau, profesor, Sibiiu.
Benchia Toma, proprietar, Cornățel.
Boiu, Dr. Romul, privatier, Sibiiu.
Boiu, Ioan Baptist, preot, Sibiiu.
Borcia, Dr. Ioan, profesor, Sibiiu.
Borcia, Dr. Lucian, advocat, Sibiiu.
Breban Alexandru, jude cerc. reg., Sibiiu.
Bredicean, Dr. Tiberiu, secret. instit. „Albina", Sibiiu.
Bunea Arseniu, secret. comit. grănițeresc, Sibiiu.
Comșa George, notar, Poplaca, p. u. Sibiiu.
Cosciuc Aurel, conducătorul școalei econ. rom., Sibiiu.
Cosma Maria, soție de dir. de bancă, Sibiiu.
Cosmuța, Dr. Adalbert, medic, Bpesta.
Crăciunescu, Dr. Aurel, profesor, Sibiiu.
Decian George, executor reg., Sibiiu.
Diaconovich, Dr. Corneliu, membru onor. al Asociațiunii, București.
Dimian Constantin, colaborator la „Telegr. rom., Sibiiu.
Dobre, Dr. Ioan, prof., Sibiiu.
Fanea Ioan, notar, Tălmăcel, p. u. Tălmaciu.
Fincu Victor, funcț. consist., Sibiiu.
Florian Valeriu, preot, Racovița p. u. Sebeșul-de-sus.
Fruma, Dr. Ioan, adv., Sibiiu.
Gămulea Vasilie, funcț. de bancă, Sibiiu.
Goga Octavian, secret. lit. al Asoc., Sibiiu.
Hager Mihail, hotelier, Sibiiu.
Hociotă Ilie, econom semin., Sibiiu.
Iancu, Dr. Ilie, medic, Tălmaciu.
Ilieș Petru, compactor, Sibiiu.
Jourca Mihaiu, notar, Rășinari.
Isac, Dr. Pompiliu, advocat, Sibiiu.
Krafft, C. W., librar, Sibiiu.
Lazar Moise, asesor consist., Sibiiu.
Lazăr Victor, funcționar la Academie, București.
Lemény, Dr. Liviu, adv., Sibiiu.
Lucuța Pantaleon, căpitan în penz., Sibiiu.
Marienescu, Dr. Atanasiu, jude de tablă în pens., Sibiiu.
Moga Stefan, măestru covrigar, Sibiiu.
Mohan David, funcț. de bancă, Sibiiu.
Muntean Iuliu, jude de trib., Sibiiu.
Muntean Paul, locot. colonel în penz., Sibiiu.
Oniția Alexiu, jude reg. în penz., Sibiiu.
Oniția Victor, comerciant, Sibiiu.
Păcală Victor, prof., Sibiiu.
Păcățian, Teodor V., publicist, Sibiiu.
Pamfilie Ioan, arhitect, Sibiiu.
Petrașcu Elena, dir. intern., Asoc., Sibiiu.
Pipoș Tereza, privatieră, Sibiiu.
Piso, Dr. Eugen, adv., Sibiiu.
Popa Candid, înv., Sibiiu.
Popa Isaia, preot, Ocna-Sibiiului.
Popescu Aurel, comerciant, Sibiiu.
Popescu Iuliu, cassar al „Albinei", Sibiiu.
Poplaca, comuna, p. u. Sibiiu.
Popp Constantin, funcț. de bancă, Sibiiu.
Preda Victor, sculptor, Avrig.
Proca, Dr. George, secret. consist., Sibiiu.
Rațiu Dominic, funcț. de bancă, Sibiiu.
Răduțiu Irimie, notar, Avrig.
Rebega Ioan, funcț. de bancă, Sibiiu.
Roman Ioan, paroh, Tălmăcel, p. u. Tălmaci.
Roșca Sofron, funcț. la „Albina", Sibiiu.
Russu Aurel, cand. de adv., Sibiiu.
Șandor de Vist, Nicolau, major în p., Sibiiu.
Simonescu Leontin, secr. metr., î. p., Sibiiu
Simplăcean G., paroh, Cornățel.
Simu Romul, înv. penz., Sibiiu,
Sociu Ioan, Sibiiu.
Șpan, Dr. Petru, prof., Sibiiu.

Stefan, Dr. Dumitru, advocat, Sibiiu.
Stroia Stefan, protonot. comit., Sibiiu.
Tălmăcel comuna, p. u. Tălmaci.
Tăslăuanu, C. Octavian, secr. adm. al Asoc., Sibiiu.
Togan Nicolau, protopop, Sibiiu.
Tritean Lazar, asesor consist., Sibiiu.
Ursu Ioan, inginer, Sibiiu.
Vancu Eugen, funcț. de bancă, Sibiiu.
Vătășan Nicolae, prof. semin., Sibiiu.
Voilean Mateiu, asesor consist., Sibiiu.

Despărțământul Sighișoara.

Membri ordinari.

Moldovan Demetriu, protopop, Sighișoara. *(Dir. desp.)*.
Morariu. Dr. Alexandru, advocat, Elisabetopole.
Oltean Vasilie, inspector de drum, Saschiz, p. u. Hașfalău.
Popa Ioan, preot, Vidacutul-român, p. u. Szent-Erzsébet.
Șandru Calipsa, Sighișoara.
Taflan George, notar, Crihalma, p. u. Comăna-inferioară.
Tatar Zaharia, not. de trib., Elisabetopole.

Despărțământul Șimleu.

Membri fundatori.

Mica Vasiliu, posesor, Someș-Odorheiu.
Nilvan Nicolau, advocat, Șomcuta-mare.
Pop de Băseşti, George, proprietar, Băseşti.
„Silvania", inst. de credit. Șimleu.

Membri pe viață.

Cosma Andreiu, dir. exec., Șimleu.
Cosma Francisc, Pir.
Districtul protopopesc gr.-cat. al Almașului, M.-S.-Georgiu, p. u. Vármező.
Lengyel Teodor, paroh, Stremt, p. u. Hadad.
Oficiul parohial gr.-cat. rom., Șomcuta-mare.
Pop, Dr. George, advocat Zelau.
Pop Petru, paroh, Babța, p. u. Bogdand.
Pop Vasiliu, adv., Șimleu.

Membri ordinari.

Baliban Antoniu, preot, Băseşti.
Barboloviciu Alimpiu vicar, Șimleu. *(Dir. desp.)*.
Bohățel Mihail, proprietar, Supurul-de-sus, p. u. Supurul-de-jos.
Bohățel Teodor, preot, Mineu, p. u. Szilágyszentkirály.
Boroș Eugen, funcț. de bancă, Șimleu.
Bozac, Dr. Ioan, medic, Bucium.
Bojtor, Dr. Ambrosiu, medic, Arghihat.
Bruckenthal Ioan, paroh, Bicaz, p. u. Hadad.
Budișan Ioan, paroh, Pria, p. u. Csizér.
Cherebețiu Gavril, protopop, Somesodorheiu.
Coste Ioan. paroh, Hosszufalu.
Coteț Vasilie, paroh, Selsig, p. u. Sülelmed.
Carșai Augustin, preot, Oláhnádasd, p. u. Szilágycseh.
Cucu Ioan, contabil, Bucium, p. u. Márkaszék.
Cionca Demetriu, preot, Bârsău, p. u. Egérhát.
Cocian Florian, advocat, Cehul-Silvaniei.
Deleu, Dr. Victor, medic, Șimleu.
Dragomir, Ioan Ch., protopop, Năprade, p. u. Jibou.
Dragomir Teofil, propr., Lupoaea, p. u. Jibou.
Felecan, Dr. Octavian, v.-not. com., Zelau.
Filep Demetriu, funcț. de bancă, Șimleu.
Filep Victor, învăț., Unimăt, p. u. Supurul-de-jos.
Flonta Grațian, preot, Cățelul-român, p. u. Crasna.
Gyurkó, Dr. Vasile, advocat, Jibou.
Iernea Lazar, protopop, Csomaköz.
Ilieș Ioan, paroh, Bocșa română, p. u. Szilágyballa.
Lazar, Ioan P., contabil, Șimleu.
Lengyel Ioan, preot, Stremți, p. u. Cehul-Silvaniei.
Maier Alexandru, funcț. de bancă, Șimleu.
Maior Georgiu, adv., Pereceu, p. u. Șimleu.
Marcuș Augustin, oficial de bancă, Șimleu.
Marincaș Simeon, preot, Bogdana, p. u. Bucium.
Maxim Iuliu, paroh, Bucium.
Moldovan Mateiu, preot, Felegregy, p. u. Ördögkut.
Medan Andreiu, adv., Șomcuta-mare.
Meseșian, Dr. Coriolan, adv., Șimleu.
Meseșian Gavriil, paroh, Chieșd.
Mircea, Dr. Augustin, cand. de adv., Bogdand.
Munthiu Nicolau, secretar de bancă, Șimleu.
Nemeș Traian, paroh, Asuagiul de sus, p. u. Egerhát.
Nilvan, Dr. Victor, adv., Șomcuta-mare.
Orga Iosif, contabil, Jibou.
Orian Aurel, preot, Csizér.
Ostate Petru, preot, Curiteu, p. u. Vármező,
Pintea Augustin, cand. de adv., Șimleu.
Pop Emeric, advocat, Jibou.
Pop, Dr. Mihaiu, adv., Cehul-Silvaniei.
Pop Vasiliu, protopop, M.-Sângeorgiu, p. u. Bucium.
Pop Vasiliu, preot, protopop onorar, Oarța-de-jos, p. u. Cehul-Silvaniei.
Serb Ioan, protopop, Șomcuta-mare.

Sima Laurenţiu, preot, Sig, p. u. Csizér.
Simoc Ioan, paroh, Nagyrajtolcz, p. u. Vármező.
Suciu, Dr. Ioan, adv., Zelau.
Szabo Ioan, notar penz., Arghihat.
Tractul protopopesc Băseşti, Felső-Szivágy, p. u. Egerhát.
Trif Gavriil, prof. emer., Şimleu.
Trif Tit, paroh, Babţa, p. u. Bogdand.
Varna Alexiu, protopop, Asuagiul de sus, p. u. Arghihat.
Vasváry Ioan, paroh, Berecseul de sus, p. u. Arghihat.
Vasváry Victor, paroh, Berecseul de sus, p. u. Arghihat.
Vicaş Emil, paroh, Alsókaznacs, p. u. Ipp.
Vicaş Augustin, Hidig, p. u. Sarmaság.

Despărţământul Tăşnad.

Membri pe viaţă.

Coroian Demetriu, protopop, T.-Sântău.
Fülep Georgiu, T.-Sântău.
Fülep Iuon, T.-Sântău.
Mureşan Vasiliu, preot, Săuca, p. u. Tăşnad.
Pop Gregoriu, protopop, Unimăt, p. u. Supurul-de-jos.
Steer, Dr. Coriolan, advocat, Tăşnad.
Trufaş Ioan, preot, Achiş.

Membri ordinari.

Alb Constantin, înv., Ér.-Hatvan, p. u. T.-Sântău.
Ardelean Stefan, înv., Sărăţel.
Bardoşi Ludovic, mare proprietar, Pişcolţ.
Bogdan Andreiu, preot, Potelec.
Borhidi Mihai, econom, Unimăt, p. u. Supurul-de-jos.
Cordiş Avram, paroh, Derjida.
Covaci Ioan, învăţător, Cehalul-român, p. u. Cehalul-unguresc.
Cosma Teodor, econom, Supurul-de-sus, p. u. Supurul-de-jos.
Cosmuţa Iosif, înv., T.-Sântău.
Duca Vasiliu, econom, Sărăţel.
Filep Georgiu, preot, Căvaş.
Filep Gavril, proprietar, Căvaş.
Gael Ilariu, preot, Sudurău, p. u. T.-Sântău.
Gozar Alexandru, jude comunal, Căvaş.
Hoblea Vasiliu, preot, Cig, p. u. Tăşnad.
Lobonţ Emiliu, preot, Boianul-mare, p. u. Nagy-Paczal.
Lobonţ Ioan, preot, Sărăuad, p. u. Tăşnad.
Lobonţ Patriciu, preot, Silvaş, p. u. Tăşnad.
Marcuş Victor, preot, Pir.
Molnar George, proprietar, T.-Sântău.
Mureşan Teodor, învăţător, Blagea, Cehalul-unguresc.
Orosz Vasile, pretor, Tăşnad.
Pătcaş Vasile, preot, Hotoan.
Ploşcă Vasiliu, econom, Unimăt, Supurul-de-jos.
Pustai Vasile, proprietar, Săuca, p. u. Tăşnad.
Pop Gavril, econom, Silvaş, p. u. Tăşnad.
Rus Gregoriu, înv., Tăşnad.
Sfura Vasile, preot, Blagea, p. u. Tăşnad.
Selăgian Demetriu, advocat, Tăşnad.
Toduţ Ioan, înv., Săuca.

Despărţământul Timişoara.

Membri fundatori.

Breban George, proprietar, Ghilad.
Gáll, Dr. Iosif, membru al casei magnaţilor, Lucareţ, p. u. Topoloveţul-mare.
Pap Vasiliu, advocat, Arad.
Ţigle, Dr. Petru, adv., Timişoara.
„Timişana", institut de credit, Timişoara.
Ungureanu Emanuil, adv., Timişoara.

Membri pe viaţă.

Albu Timoteiu, econom, Ghilad.
Bandu Ioan, propr., Mehala, p. u. Timişoara.
Bona Sidonia, Segedin.
Buibaş Alexandru, funcţionar de bancă, Timişoara.
Cărăbaş Romul, dir. exec. la „Timişana", Timişoara. *(Dir. desp.)*.
„Corona", institut de credit, Timişoara.
Cosma, Dr. Aurel, advocat, Timişoara.
Cosma Lucia, soţie de adv., Timişoara.
Diminescu Constantin, proprietar, Ciacova.
„Ligediana", institut de credit, Liget, p. u. Jebeliu.
Mezin, Dr. Valeriu, adv., Mehala, p. u. Timişoara.
Mihailovici Costa, proprietar, Elisabetinul-Timişoarei.
Nicola, Dr. Enea, medic, Ciacova.
Nicolaievici Grigorie, proprietar, Ciacova.
Oprean Arcadie, funcţ. de bancă, Timişoara.
Vaianţu Vasile, proprietar, Mehala, p. u. Timişoara.

Membri ordinari.

Adam Alexandrina, soţie de adv., Timişoara.
Ardelean George, advocat, Timişoara.
Baicu Tanasie, învăţător, Ghiroc, p. u. Timişoara.
„Bănăţana", institut de credit, Bucovăţ, p. u. Recaş.
Borcan Petru, învăţător, Banloc.

Buibaș Dimitrie, proprietar, Bucovăț, p. u. Temes-Remete.
Cărăbaș Damaschin, proprietar, Belinț, p. u. Chisetău.
„Chiseteana", institut de credit, Chisetău.
„Ciacovana", institut de credit, Ciacova.
Ciocoi George, preot, Hitiaș, p. u. Buziaș.
Coste, Dr. Iuliu, advocat, Ciacova.
Colojoara Silviu, preot, Denta.
Crăciunescu, Dr. Cornel, candidat de adv., Timișoara.
Czaranu Constantin, comerciant, Timișoara.
Diminescu Nica, econom, Ciacova.
Dragan Aurel, preot, Ghilad.
Gerdan Nicolau, propr., Fabricul-Timișoarei.
Georgieviciu, Dr. Lucian, adv., Timișoara.
Gherga Cornel, preot, Bucovăț.
Giulan Nicolae, econom, Utvin, p. u. Timișoara.
Groza Nicolae, preot, Sân-mihaiul-român.
Iancu Paul, preot, Obad, p. u. Ciacova.
Ioaneș Teodor, preot, Bencica.
Ionescu Ioan, preot, Jebeliu.
Magieru George, preot, Ohaba, p. u. Sinersig.
Maier, Dr. Ioan, medic, Jebeliu.
Martinovici Nicolae, preot, Topoloveț-mare.
Micluța Nicolae, preot, Cerneteaz, p. u. Temes-Gyarmata.
Miculescu Ioan, funcț. de bancă, Timișoara.
Minișan Petru, contabil la „Ciacovana", Ciacova.
Nedelcu Ioan, adv., Buziaș.
Nicolin Romul, barbier, Timișoara.
Pascu Milu, funcționar, Timișoara.
Pava Constantin, înv., Belinț.
Pepa Ioan, protopop, Buziaș.
Pinciu Ana, soție de protopop, Ciacova.
Pinciu Ioan, protopop, Ciacova.
Plavosin Ioan, preot, Mehala, p. u. Timișoara.
Pop Vicențiu, proprietar, Jebeliu.
Popovici Dimitrie, preot, Budinț, p. u. Topoloveț-mare.
Putici, Dr. Traian, protopresbiter, Fabricul-Timișoarei.
Rotariu Pavel, adv., Timișoara.
Secoșan Romul, preot, Ictar, p. u. Topoloveț-mare.
Selegean Gavril, preot, Elisabetinul-Timișoarei.
Serb Gherasim, protopresb., Belinț.
Simian Procopiu, învățător, Feni.
Șincai, Dr. Traian, adv., Vinga.
Sepețianu Lucian, preot, Chisetău.
Stoia Nicolau, preot, Șipet, p. u. Liebling.
Teodorovici Ioan, Timișoara.
Trăilă Georgiu, protop., Fabricul-Timișoarei.
Zarie Romulus, comerc., Fabricul-Timișoarei.

Despărțământul Treiscaune-Ciuc.

Membru fundator.

Dobrean Augustin, cavaler al ordinului „Coroana României", Tulgheș.

Membri ordinari.

Burlea George, paroh, Zágon.
Câmpean Elie, vice-protopop, p. u. Gyergyó-Szt.-Miklós.
Ciobotariu Gavril, preot, Gyimes-Bükk, p. u. Gyimes.
Coman Ioan, capelan, Vama-Buzeului, p. u. Întorsura-Buzeului.
Curcubetă Iordan, capelan, Budila.
Dima Ioan, preot, Sita-Buzeu, p. u. Intorsura-Buzeului.
Dimian Constantin, protopresbiter, Breț. *(Dir. desp.)*.
Neagovici-Negoescu, George, paroh, Întorsura-Buzeului.
Nicolescu, Aurel I., Tulgheș.
Popovici Iosif, preot, Sângeorgiu.
Urzicean Ioan, notar în pens., Corbu, p. u. Tulgheș.

Despărțământul Turda.

Membru pe viață.

Popescu, Dr. Georgiu, advocat, Turda.

Membri ordinari.

Costin Iosif, protopop, Turda.
Moldovan, Dr. Valer, adv., Turda.
Mureșan Iovian, protopop, Turda.
Nemeș Vicențiu, preot, Sân-Mărtinul-sărat, p. u. Grind.
Orăsan Vicențiu, paroh, Agârbiciu, p. u. Ghiriș.
Pop Masca Basiliu, viceprotopop onorar, paroh, Beiu, p. u. Cianul-mare.
Pop Simeon, protopop, Luna, p. u. Grind.
Pătăcean, Dr. Georgiu, adv., Turda.
Poruț Samuil, paroh, Cianul-deșert, p. u. Turda-Tur.
Rus Nicolau, proprietar, Poiana, p. u. Turda.
Rațiu, Nicolau P., preot, Turda.
Socol Iuliu, preot, Cianul-mare.
Suciu Iuliu, cooperator-paroh, Indol, p. u. Turda.
Vlăduț, Iuliu C., adv., Turda.

Despărţământul Vârşeţ.

Membru fundator.

Novac, Dr. Aureliu, advocat, deputat dietal, Biserica-albă.

Membri pe viaţă.

Corcea Avram, preot, Coşteiu, p. u. Iam.
Damian, Dr. Ioan, adv., Detta.
Ramneamţu Patrichie, înv., Coşteiu, p. u. Iam.
Roşiu, Ioan M., adv., Biserica-albă. *(Dir. desp.)*.
Zepeneag, Dr. Petru, adv., Vârşeţ.

Membri ordinari.

Balanescu D., Biserica-albă.
Bercean Aurel, Vracevgai, p. u. Biserica-albă.
Biserica gr.-or. română din Nicolinţul-mare.
Boborony Andrea, Biserica-albă.
Bozanciu Simeon, notar în pensiune, Biserica-albă.
Coşteiu, comuna bisericească gr.-or., Coşteiu, p. u. Iam.
Gaşpar Georgiu, preot, Gătaia.
Giuica Ioachim, preot, Marcovăţ, p. u. Temes-Kutas.
Iorgoviciu Iuliu, preot, Mărghita.
Meogan Petru, comerc., Coşteiu, p. u. Iam.
Moise Ioan, notar, Marcovăţ, p. u. Temes-Kutas.
Moise, Mihail P., comerc., Voivodinţi, p. u. Iam.
Murăşan Constantin, contabil, Vârşeţ.
Pincu Nicolae, preot, Nicolinţul-mare.
Popoviciu Antoniu, preot, Nicolinţul-mare.
Proştean, Dr. Octavian, medic, Vârşeţ.
Ureche Simeon, comerciant, Coşteiu.

Despărţământul Zernești.

Membru fundator.

Garoiu Nicolau, advocat, Zernești.

Membri ordinari.

Avram Ioan, învăţ., Holbav, p. u. Tohanul-vechiu.
Brumboiu Moise, preot, Tohanul-vechiu.
Comşa, Ioan I., comerciant, Zernești.
Dan Ioan, protopresbiter onorar, Zernești.
Dan Pompiliu, Zernești.
Enescu George, comerciant, Poiana-mărului, p. u. Tohanul-vehiu.
Garoiu, Dr. Ioan, advocat, Zernești.
Gogonea Aron, preot, Poiana-Mărului, p. u. Tohanul-vechiu.
Guiman Ioan, notar, Holbav, p. u. Tohanul-vechiu.
Ioanoviciu Constantin, Zernești.
Meţianu Elena, Zernești.
Meţianu, Dr. Eugen, advocat, Braşov.
Meţianu, Dr. Iancu, proprietar, Zernești. *(Dir. desp.)*.
Micu Moise, preot, Poiana-Mărului, p. u. Tohanul-vechiu.
Moşoiu George, comerciant, Zernești.
Pană Nicolae, înv., Zernești.
Plotogia Ilariu, preot, Tohanul-nou, p. u. Zernești.
Rimbeţ Nicolau, Poiana-Mărului, p. u. Tohanul-vechiu.
Sperchez Nicolae, învăţător, Zernești.
Strevoiu Ioan, paroh, Zernești.
Todorache George, învăţător, Holbav, p. u. Tohanul-vechiu.
Tulbure Ioan, paroh, Holbav, p. u. Tohanul-vechiu.

Afară de despărţăminte.

Membri fundatori.

Belloescu Stroie, profesor din Săcele.
Ciaclan, Dr. Nicolau, medic, Pecica.
Papp Ioan, episcop Arad.
„Victoria“, institut de credit, Arad.

Membri pe viaţă.

Brote Eugen, Găiceana.
Pop Iosif, jude de curie, Budapesta.
Popoviciu, Dr. Lazar, medic, Viena.
Sida George, Budapesta.
Szerb Georgiu, deputat dietal, Budapesta.

Membri ordinari.

Beleş Augustin, preot, Şimand.
Bona Anton, profesor, Seghedin.
Borgovan, V. Gr., profesor.
Ciorogariu Roman, dir. semin., Arad.
Mezei Ioan, jude de curie, Budapesta.
Musteţiu Iosif, Alba-Iulia.
Popovici, Dr. Iosif, profesor de universitate, Budapesta.
Simu Ioan, înv. în pens., Arad.
Strajan Mihail, profesor.
Şuluţu, Dr. Aurel St., profesor.
Tămăşdan, Dr. Liviu, advocat, Arad.
Truţa George, preot, Coşna, p. u. Dorna-Cândreni.
Vlassa Georgiu, protopop, Eger.

Anexa C.

CONSPECTUL SUMAR

al membrilor Asociaţiunii la 31 Decemvrie 1907.

		Membri fundatori	Membri pe viaţă	Membri ordinari	În total
1.	Membri onorari	8			8
2.	Membri secţiilor (ordinari) . . .	24			24
3.	Membri secţiilor (coresp.) . . .	22			22
4.	Desp. Abrud-Câmpeni	—	1	23	32	56
5.	„ Agnita	—	—	—	19	19
6.	„ Aiud-Teiuş	—	1	—	22	23
7.	„ Alba-Iulia	—	—	2	18	20
8.	„ Becicherecul-mare	—	—	—	4	4
9.	„ Beiuş	—	—	1	45	46
10.	„ Bistriţa	—	11	8	33	52
11.	„ Blaj	—	5	3	40	48
12.	„ Bocşa	—	—	1	23	24
13.	„ Brad	—	—	5	21	26
14.	„ Bran	—	1	1	2	4
15.	„ Braşov	—	4	13	84	101
16.	„ Caransebeş	—	2	2	28	32
17.	„ Cluj	—	2	3	22	27
18.	„ Cohalm	—	—	2	13	15
19.	„ Dej	—	4	6	52	62
20.	„ Deva	—	1	5	29	35
21.	„ Diciosânmărtin	—	—	3	11	14
22.	„ Dobra	—	—	—	12	12
23.	„ Făgăraş	—	2	7	40	49
24.	„ Hălmagiu	—	—	—	5	5
25.	„ Haţeg	—	—	3	37	40
26.	„ Hida-Huedin	—	1	1	21	23
27.	„ Lipova	—	2	3	15	20
28.	„ Ludoş	—	1	1	16	18
29.	„ Lugoj	—	4	4	22	30
30.	„ Mediaş	—	—	—	8	8
31.	„ Mercurea	—	1	2	24	27
32.	„ Mociu	—	1	3	18	22
33.	„ Năsăud	—	12	26	21	59
34.	„ Orade	—	1	2	32	35
35.	„ Orăştie	—	6	8	21	35
36.	„ Oraviţa	—	2	14	38	54
37.	„ Oşorheiu	—	1	2	10	13
38.	„ Panciova	—	1	7	26	34

			Membri fundatori	Membri pe viață	Membri ordinari	În total
39.	„	Reghin . . . . . —	1	5	16	22
40.	„	Sălişte . . . . . —	1	9	44	54
41.	„	Sânmiclăuşul-mare . . . —	2	5	16	23
42.	„	Sătmar-Ugocea . . . . —	3	12	42	57
43.	„	Sebeş . . . . . —	2	5	29	36
44.	„	Sibiiu . . . . . —	8	24	80	112
45.	„	Sighişoara . . . . . —	—	—	7	7
46.	„	Şimleu . . . . . —	4	8	62	74
47.	„	Tăşnad . . . . . —	—	7	30	37
48.	„	Timişoara . . . . . —	6	16	52	74
49.	„	Treiscaune-Ciuc . . . . —	1	—	11	12
50.	„	Turda . . . . . —	—	1	14	15
51.	„	Vârşeţ . . . . . —	1	5	17	23
52.	„	Zerneşti . . . . . —	1	—	22	23
53.	Afară de despărţăminte . . . . —		4	5	13	22
		Total .	54	101	263	1319	1737
	Membri înscrişi în 1908						25
						Laolată .	1762 [1]

CONSPECTUL MEMBRILOR NOI

cari s'au înscris în 1908 până la 30 Iunie n.

Despărţământul Agnita.

1. Ioan Holerga, paroh, Chirpod, p. u. Nocrichiu.
2. Simeon Vecerzan jun., econom, Covăş, p. u. Agnita.

Desp. Beiuş.

3. Augustin Antal jun., preot, Pétrány, p. u. Beiuş.

Desp. Blaj.

4. Aurel Harşian, preot, Cenade.
5. Ioan Trif, preot, Tăuni, p. u. Hususău.
6. Ilarie Vlad, oficial, Hususău.

[1] In anii trecuţi conspectul sumar se încheiă de regulă pe la sfârşitul lunei August. Până la aceea dată numărul membrilor, fără îndoială, va întrece şi în acest an numărul membrilor de 1800 ce ocură în conspectul an. 1907.

Desp. Braşov.

7. Ioan Nan, paroh, Sânpetru, p. u. Botfalu.

Desp. Cluj.

Dr. Iuliu Florian, catehet şi cooper. par. gr.-cat., Cluj.
Stefan Havaşi proprietar, Cluj.
Gavril Karsai proprietar, Cluj.
Iosif Orga, secretar la «Economul», Cluj.

Desp. Halmagiu.

8. Alexandru Teaha, paroh, Leasa, p. u. Halmagiu.
9. Vasilie Giurgiu, paroh, Aciua, p. u. Halmagiu-Ciuciu.

Desp. Oraviţa.

10. Dr. Ludovic Méhes, medic, Oraviţa.
11. Dr. Petru Stoina, cand. de adv., Oraviţa.

Desp. Sebeş.

12. Rĕhău, comuna politică, p. u. Sebeşul-săsesc.
13. Vasilie Vasilca, notar, Daia-rom. p. u. Oarda-infer.
14. Dr. Dionisiu Moldovan, advocat, Sebeş.
15. Gerasim Cărpenişan, paroh, Rĕhău, p. u. Sebeşul-săsesc.

Desp. Sibiiu.

16. «Avrigeana» institut de credit, Avrig.
17. Petru Tincu, funcţionar la «Albina», Sibiiu.
18. Ioan Popa, paroh, Cristian.

Desp. Timişoara.

19. Procopiu Simian, învăţător, Feni.
20. Silviu Colojoară, preot, Denta.
21. Petru Borcan, învăţător, Banloc.

Anexa D.

ACTIVITATEA DESPĂRȚĂMINTELOR

în cursul anului 1907.

Raportul secretarului administrativ către comitetul central.

S'a accentuat adeseori că adevărata activitate a «Asociațiunii», ca răspânditoare a culturii naționale românești, e atârnătoare de hărnicia ce o desfășură despărțămintele, cari sunt în nemijlocită atingere cu poporul dela sate.

Până acum mereu s'a constatat că prea puține dintre despărțăminte desvoltă o activitate mulțumitoare, deși comitetul central le-a dat, mai ales în anii din urmă, tot sprijinul posibil și le-a trimis continue îndrumări, cum au să lucreze ca munca lor să fie binefăcătoare și rodnică.

Nu se poate tăgădui că între împrejurările excepționale, între cari e menită să înainteze cultura noastră națională, se ivesc tot mai multe semne de hărnicie, cari ne îndreptățesc să nădăjduim o întărire și o închegare unitară a activității, — impuse de statute și de conștiința datoriei, — instituțiunii noastre.

Condiția cea dintâiu care se impune, însă, oricărei munci sistematice și oricărei posibilități de îndreptare, e cunoașterea amănunțită a împrejurărilor între cari se găsesc factorii chemați să-și îndeplinească îndatoririle de propagatori ai culturei, în cadrele «Asociațiunii».

Am crezut că această condițiune fundamentală nu o putem împlini, decât căutând să avem o icoană cât mai credincioasă a stării și activității fiecărui despărțământ. De aceea la sfârșitul anului 1907 am adresat tuturor directorilor de despărțăminte câte un formular tipărit pentru raportul general despre activitatea despărțământului în cursul acelui an, care raport, conform § 39 p. *g)* din «Regulamentul afacerilor interne pentru despărțămintele Asociațiunii», e obligat să-l înainteze fiecare director comitetului central.

Dintre cele 49 despărțăminte, câte a avut «Asociațiunea» cu sfârșitul anului 1907, deși au fost provocate de câte patru-ori, au răspuns numai 39 de despărțăminte.

Despărțămintele cari n'au răspuns sunt următoarele: 1. Becicherecul-mare*), 2. Bran, 3. Cohalm, 4. Dej*), 5. Dicio-Sân-Mărtin, 6. Făgăraș, 7. Lipova, 8. Lugoj, 9. Năsăud*), 10. Treiscaune-Ciuc. Acest din urmă despărțământ nici n'a funcționat în cursul anului, probabil din cauza prea marei estensiuni și a lipsei de conducători.

Aș fi dorit să prezint On. Comitet Central un raport complet despre starea și activitatea despărțămintelor în cursul anului trecut, dar în lipsa rapoartelor dela susnumitele despărțăminte și în lipsa altor informațiuni, mi-e cu neputință. Deocamdată trebue să ne mulțămim că putem cunoaște situațiunea și activitatea celor mai multe dintre ele.

*) După încheierea acestui raport am primit rapoartele generale și dela directorii acestor despărțăminte.

Datele pe cari le voiu arătà mai la vale se referă deci numai la despărţămintele cari au înaintat rapoartele generale şi anume:

1. Abrud-Câmpeni, 2. Agnita, 3. Aiud-Teiuş, 4. Alba-Iulia, 5. Beiuş, 6. Bistriţa, 7. Blaj, 8. Bocşa, 9. Brad, 10. Braşov, 11. Caransebeş, 12. Cluj, 13. Deva, 14. Dobra, 15. Hălmagiu, 16. Haţeg, 17. Hida-Huedin, 18. Ludoş, 19. Mediaş, 20. Mercurea, 21. Mociu, 22. Orade, 23. Orăştie, 24. Oraviţa, 25. Oşorheiu, 26. Panciova, 27. Reghin, 28. Sălişte, 29. Sânmiclăuşul-mare, 30. Sătmar-Ugocia, 31. Sebeş, 32. Sibiiu, 33. Sighişoara, 34. Şimleu, 35. Tăşnad, 36. Timişoara, 37. Turda, 38. Vârşeţ, 39. Zerneşti.

Ca On. Comitet central să poată judecà mai cu înlesnire rezultatele pe cari le-am putut obţineà, în urma rapoartelor generale primite dela directorii despărţămintelor, voiu înşirà toate rubricile formularului şi la fiecare rubrică voiu amintì şi motivele cari m'au hotărît să le fac.

I. Numărul membrilor (fundatori, pe viaţă, ordinari şi ajutători, arătându-se numai numărul lor în cifre).

Scopul acestei rubrici a fost cel de a controlà, întrucât despărţămintele poartă evidenţa membrilor şi mai ales cel de a puteà aveà măcar o cifră aproximativă a membrilor ajutători ai «Asociaţiunii» al căror număr până acum nu s'a cunoscut.

După rapoartele primite numărul membrilor «Asociaţiunii», aflători pe teritoriile despărţămintelor susnumite, sunt în total: 2127, dintre cari 735 ajutători. In Tabloul general (Anexa F.), care se publică la sfârşitul acestui raport, am rectificat datele privitoare la membri singuraticelor despărţăminte, după evidenţa exactă care se poartă din partea biroului central, cu excepţiunea membrilor ajutători, cari au rămas neschimbaţi.

In viitor, când sperăm să putem introduce în fiecare despărţământ o administraţie unitară şi exactă, de sigur se vor înlătură deosebirile dintre evidenţa biroului central şi cea a despărţămintelor.

II. Numărul comunelor aparţinătoare despărţământului (numirea românească şi numirea în alte limbi, comitatul şi cercul).

Rubrica aceasta s'a făcut în vederea alcătuirii unui nou plan de arondare a despărţămintelor, conform raportului general al comitetului central către adunarea generală a «Asociaţiunii» din 1907 şi pentru a da un ajutor domnilor cari pregătesc dicţionarul comunelor româneşti, din încredinţarea secţiunii istorice. După rapoartele primite dela cele 39 despărţăminte, numărul total al comunelor aflătoare pe teritorul acestora e de 2326. Cifra e desigur numai aproximativă, însă îndestulitoare pentru a o folosì pentru unele concluziuni.

Comparând numărul membrilor (2127) cu numărul comunelor (2326), vedem că nu vine nici măcar câte un membru de comună. Proporţia desigur s'ar menţineà şi dacă datele ar fi complete şi exacte. E un fapt destul de dureros că o instituţiune culturală, cum este «Asociaţiunea», care

are un trecut aproape de 50 de ani, nu poate aveà cel puţin câte un membru de fiecare comună românească de pe teritorul ţării noastre.

Explicarea o găsim, în parte, dacă ne dăm seama că o parte dintre despărţăminte cuprind prea multe comune, astfel preste 100 de comune au următoarele despărţăminte: 1. Beiuş 157, 2. Deva 111, 3. Haţeg 112, 4. Orade 232, 5. Şimleu 201 şi 6. Timişoara 108; peste 50 de comune următoarele despărţăminte: 1. Cluj 56, 2. Dobra 80, 3. Hida-Huedin 80, Orăştie 71 şi 5. Sătmar-Ugocia 98. E foarte uşor de înţeles că despărţămintele îngreunate cu atâtea comune nu pot desvoltà o activitate, care să trezească interesul oamenilor faţă de «Asociaţiune», îndemnându-i să se înscrie printre membri ei. O comparaţie între 8 despărţăminte, cari au cele mai multe comune şi între alte 8 despărţăminte, cari au cele mai puţine comune, cred că ne va înlesnì să înţelegem una dintre cauzele lipsei de membri ai «Asociaţiunii». Vom comparà următoarele despărţăminte:

Desp.	Comune	Membri	Desp.	Comune	Membri
1. Beiuş	157	63	1. Abrud-Câmpeni .	25	86
2. Deva	111	35	2. Braşov	25	151
3. Dobra	80	12	3. Miercurea	23	28
4. Haţeg	112	56	4. Panciova	14	52
5. Orade	232	60	5. Sălişte	15	67
6. Sătmar-Ugocia .	98	67	6. Sânmiclăuşul-mare .	12	82
7. Şimleu	201	74	7. Sebeş	23	56
8. Timişoara . .	108	74	8. Zerneşti	5	47
Total .	1099	441	Total .	142	569

Comparând aceste 16 despărţăminte, vedem că cele 8 despărţăminte cu comune mai multe, adecă în total cu 1099 comune, au abià 441 de membri, pe când acelaş număr de despărţăminte cu comune mai puţine, în total cu 142 de comune, au 569 de membri. Disproporţia e izbitoare şi justifică pe deplin hotărîrea On. comitet central din anul trecut de a reduce fiecare despărţământ la un maxim de 25—30 de comune.

III. Agenturile comunale şi activitatea acelora. Prin această rubrică am voit să aflăm numărul aproximativ exact al agenturilor de pe teritoriile despărţămintelor, care, nepurtându-se nici o evidenţă, nu se ştià până acum. Din rapoartele primite rezultă că pe teritorul celor 39 de despărţăminte se află în total 165 agenturi, prin urmare dintre cele 2326 de comune, câte sunt în cele 39 de despărţăminte, 2161 sunt fără agenturi.

Dacă facem aceeaş comparaţie între cele 16 despărţăminte ajungem la următoarele rezultate: 8 despărţăminte cu 1099 comune au 27 agenturi iar 8 despărţăminte cu 142 comune au 54 de agenturi.

IV. Numărul bibliotecilor de pe teritoriul despărţământului (arătându-se la fiecare bibliotecă numărul volumelor şi măcar aproximativ numărul cetitorilor).

Scopul acestei rubrici e acelaş ca şi al agenturilor comunale. Din rapoartele primite, rezultă că pe teritorul celor 39 de despărţăminte se află, în total, 230 de biblioteci, prin urmare dintre cele 2326 de comune, câte sunt în cele 39 de desp., 2096 de comune n'au biblioteci. Numărul volumelor şi al cetitorilor, în lipsa informaţiilor complete, nu-l putem fixà. Făcând aceiaş comparaţie între cele 16 despărţăminte avem următoarele rezultate: 8 desp. cu 1099 de comune au 69 de biblioteci, iar 8 desp. cu 142 comune au 67 de biblioteci.

V. Prelegerile ţinute pe teritoriul despărţământului în cursul anului 1907. (Nr. crt., Prelegerea, conferenţiarul, comuna, numărul ascultătorilor, observaţiuni: cu schiopticonul, cu demonstraţiuni practice, s'au împărţit ascultătorilor cărţi, altoi, seminţe etc.).

Apoi o rubrică separată ca o continuare a acesteia:

Are despărţământul schiopticon şi ce fel de diapozitive?

Prelegerile poporale avut-au vre-un rezultat practic (s'au înfiinţat vre-o însoţire economică sau financiară)?

Cum se poate vedeà din întrebările de mai sus adresate d-lor directori de despărţăminte, voiam să adun date cât mai complete despre hărnicia despărţămintelor, desfăşurată prin graiu viu la sate, precum şi despre rezultatele practice ce le-au avut prelegerile poporale, pentru cari «Asociaţiunea» cheltueşte, an de an, aproape 2000 coroane.

Din rapoartele ce le-am primit (la cari am adăugat şi trei prelegeri, ţinute de despărţămintele Cohalm şi Diciosânmărtin, cari n'au înaintat raport) rezultă că în cursul anului 1907 — 180 de conferenţiari au ţinut, în total, 341 de prelegeri, în 149 de comune, prin urmare în 1985 de comune nu s'au ţinut prelegeri. In anul 1906 s'au ţinut 165 de prelegeri, prin urmare, în cursul unui singur an, numărul prelegerilor a crescut cu 176.

Făcând comparaţia între cele 16 despărţăminte, vedem că 8 desp. cu 1099 de comune au ţinut 88 de prelegeri, iar 8 desp. cu 142 de comune au ţinut 96 de prelegeri.

Ca să putem ştì ce fel de prelegeri ascultă poporul nostru mai mult şi prin urmare cari îi sunt mai de folos, vom înşirà prelegerile împărţite după materii:

1.	Despre «Asociaţiune»	29
2.	Agricultură	127
3.	Chestiuni financiare (tovărăşii, însoţiri, asigurări etc.)	31
4.	Istorie şi geografie	37
5.	Literatură, istoria limbii şi literaturii române	11
6.	Igienă	33
7.	Industrie şi Comerciu	3
8.	Chestiuni sociale, culturale, religioase şi morale	58
9.	Cu subiecte neindicate	3
	Total	341

Precum vedem, chestiunile economice (agricultură şi finanţe) au fost tratate în 158 de prelegeri, prin urmare aproape în jumătate din întregul prelegerilor. Dovadă că aceste satisfac cele mai arzătoare trebuinţe ale poporului nostru. Numărul acestor prelegeri ne arată destul de răspicat că Asociaţiunea, voind să contribue la înaintarea culturală a ţărănimii dela sate, trebue să se îngrijască în primul rând de întărirea ei materială, căci baza vieţii culturale a unui popor e, înainte de toate, bunăstarea lui economică.

In viitor va trebui în special să stăruim să se înmulţească numărul prelegerilor, cari să popularizeze la sate însoţirile de tot felul, căci prin înfiinţarea acestora întreaga noastră viaţă socială şi culturală va dobândi un nou avânt.

Deasemenea va trebui să ne îngrijim şi de sporirea prelegerilor despre industrie şi comerciu, de cari s'au ţinut numai trei.

Credem că la înmulţirea prelegerilor am puteà contribuì mai mult, publicând în «Biblioteca Asociaţiunii» prelegeri model şi tratându-se în cât mai multe broşuri chestiunile economice, cari, dupăcum vedem, interesează în primul rând ţărănimea.

Ca să putem şti cari profesiuni din pătura noastră cărturărească muncesc mai mult pentru răspândirea culturei la sate şi, prin urmare, cari sunt sprijinitorii şi susţinătorii adevăraţi ai activităţii desfăşurate de «Asociaţiune», am alcătuit un tablou al conferenţiarilor, împărţiţi după profesiuni. Am obţinut următoarele date:

50	preoţi	au ţinut	98	prelegeri
52	învăţători	„ „	96	„
24	profesori	„ „	65	„
2	redactori	„ „	5	„
8	agronomi	„ „	14	„
19	advocaţi	„ „	28	„
2	medici	„ „	2	„
14	directori şi funcţionari de bancă	„ „	20	„
4	studenţi	„ „	8	„
2	notari	„ „	2	„
1	farmacist	„ „	1	„
2	conferenţiari neindicaţi	„ „	2	„
Total: 180	conferenţiari	au ţinut	341	prelegeri

De unde rezultă că preoţimea şi dăscălimea au ţinut $^3/_4$ din întregul prelegerilor (259), iar restul profesiunilor numai $^1/_4$ (82 prelegeri).

S'ar mai puteà face multe alte constatări, prin comparaţii, pe cari însă, în lipsa datelor necesare, le amânăm pentru altădată.

In ce priveşte rezultatele practice ale prelegerilor poporale, având informaţiuni prea puţine, nu mai insistăm asupra lor. Dar putem spune cu siguranţă că ele răscumpără pe deplin cheltuelile făcute de «Asociaţiune». Chiar şi numai faptul că în fiecare an cărturărimea noastră are prilej să vorbească ţărănimei, dându-i sfaturi, şi, prin urmare, trezind în-

crederea ei față de «domni», răscumpără îndeajuns cele aproape 2000 de coroane ce dă «Asociațiunea» spre acest scop.

VI. Reuniunile românești (de orice fel) cari se găsesc pe teritorul despărțământului. Se va arătà numirea reuniunii, anul înființării, unde își publică dările de seamă despre activitatea anuală și dacă s'a scris și publicat istoricul ei.

Cu ajutorul acestei rubrici voiam să fac începutul de a adunà datele statistice referitoare la starea culturală, economică și materială a poporului român din Ungaria, conform deciziunilor adunărilor generale din Brașov și Bistrița, ținute în anul 1906 și 1907.

Unele dintre despărțăminte au înaintat date amănunțite și prețioase, — amintim în special despărțământul Bocșa — cari pot servì de bază la alcătuirea unei lucrări asupra reuniunilor de tot felul. Cea mai mare parte a despărțămintelor ne-au trimis, însă, informațiuni superficiale și necomplete. Aceste nădăjduim să le completăm cu ajutorul raportului general despre activitatea despărțămintelor în cursul anului 1908, în care se va repetà această rubrică. Datele primite le publicăm, ca să servească spre orientare tuturor membrilor, cari doresc să ne dee mână de ajutor la întregirea lor.

Atunci când vom cunoaște amănunțit toate datele privitoare la reuniunile noastre, ne vom puteà gândì și la aflarea unor mijloace de a le apropià măcar pe cele culturale de «Asociațiune», căci scopul fiind acelaș, promovarea culturii românești, s'ar puteà desfășurà o muncă unitară. «Asociațiunea», prin organizarea ei, fiind singura instituțiune, care poate grupà în jurul ei toate reuniunile culturale, e datoare a se îngrijì să concentreze în sânul ei toate manifestațiunile vieții noastre culturale. Prin o asemenea concentrare ar puteà luà un avânt atât singuraticele reuniuni, cât și «Asociațiunea».

Pe lângă aceste rubrici am mai adăugat alte două și anume: VII. *Averea despărțământului;* VIII. *observațiuni și alte momente mai însemnate din activitatea despărțământului.* Rezultatul acestor rubrici se poate vedeà în rapoartele speciale ale fiecărui despărțământ.

Crezând că prin această lucrare am reușit măcar în parte să orientez On. comitet central asupra stării și activității despărțămintelor în cursul anului 1907, las să urmeze rezumatele după rapoartele singuraticelor despărțăminte. ***Oct. C. Tăslăuanu.***

---

1. Despărțământul Abrud-Câmpeni.*)

III. Numărul agenturilor: Sunt patru agenturi în comunele: Abrud-sat, Bucium, Cărpiniș și Sohodol. Activitate mulțămitoare desfășură agentura din Sohodol. Celelalte nu au înaintat rapoartele reglementare. S'au luat dispoziții ca în viitor să se înmulțească numărul agenturilor.

---

*) Rubricile I, II a se vedeà la Tabloul general despre activitatea desp. (Anexa F.); iar rubrica V la Prelegerile ținute în cursul anului 1907 (Anexa E.).

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt două biblioteci ambulante, cari în anul 1907 au fost în comunele Abrud-sat şi Sohodol. Cea din Abrud-sat are vre-o 50 de volume, iar cea din Sohodol vre-o 60. Le-au cetit aproximativ vre-o 30 de cetitori.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea fem. rom. din Abrud-sat şi jur pentru susţinerea unei şcoale române de fetiţe. 2. Societatea de lectură din Abrud. 3. Societatea de lectură din Câmpeni. 4. Reuniunea de cântări (cor.) în Câmpeni. 5. Reuniunea de cântări (cor.) în Abrud-sat. 6. Reuniunea de cântări (cor.) în Roşia-montană. 7. Reuniunea de cântări (cor.) în Bistra. 8. Reuniunea pentru împodobirea bisericii în Abrud-sat. 9. Reuniunea pentru împodobirea bisericii în Bucium. 10. Reuniunea pentru împodobirea bisericii în Roşia-montană. 11. Societate de păstrare în Abrud. 12. Societate de păstrare în Câmpeni. 13. Societate de păstrare în Bucium. 14. Societate de păstrare în Ofenbaia. 15. Societate de păstrare în Zlatna. Mai multe reuniuni de minărit Date mai amănunţite n'am putut culege până acum.

VII. Averea despărţământului: K 140 destinate pentru înfiinţarea bibliotecilor poporale.

VIII. Observaţiuni: Activitatea despărţământului s'a mărginit până acum mai ales la adunarea mijloacelor materiale. In viitor se va desfăşură o activitate mai intensivă, înfiinţându-se agenturi, biblioteci poporale şi ţinând prelegeri poporale.

O activitate intensivă s'ar puteà îndeplinì dacă conducătorii despărţământului ar puteà să se ocupe numai cu afaceri de ale «Asociaţiunii», cari sunt foarte multe şi cer şi timp şi lucrare.

Câmpeni, 29 Ianuarie 1908. *Romul Furdui,* dir. desp.

2. Despărţământul Agnita.

III. Nrul agenturilor 1. Agnita, activă. 2. Alţina, activă. 3. Fofeldea fără semn de viaţă. 4. Ghijasa-inf., nouă. 5. Ilimbav, activă. 6. Ghijasa-sup., nu poate face nimic. 7. Nocrich, activă. 8. Săsăuş, fără semn de viaţă.

IV. Nrul bibliotecilor. Se găsesc în următoarele comune: 1. Agnita cu 89 cărţi, folosită. 2. Alţina, 21 cărţi, folosită. 3. Bârghiş, nu se poate constituì în agentură, cer strămutarea cărţilor. 4. Bendorf, 130 cărţi, folosită. 5. Fofeldea, 25 cărţi, fără raport. 6. Ghijasa-inf., 18 cărţi, nouă. 7. Ghijasa-sup. oamenii nu se interesează, cer strămutarea. 8. Ighişdorful, nu se poate constituì agentura. Cer strămutarea cărţilor. 9. Nocrich, 18 cărţi, se cetesc cu folos. 10. Ilimbav, 130 cărţi, se cetesc cu folos. 11. Săsăuş; nu s'a primit raport.

VI. Nrul reuniunilor de pe teritorul despărţ.: 1. Agnita: Reuniunea de femei. 2. Agnita: Reuniunea de înmormântare, înfiinţată la 1901, 83 de membri, avere K 185. 3. Agnita: filiala «Cordianei», înfiinţată la 1906. 4. Agnita: «Frăţia» institut de credit şi economii. 5. Alţina: două tovărăşii cu câte 45 membri pentru maşini de treerat. 6. Bendorf: două tovărăşii cu câte 45 membri pentru maşini de treerat. 7. Cincu-mare: So-

cietatea Românilor dela trei hotare. Capital K 1521·18. 8. Cincu-mare: Reuniunea de înmormântare, înfiinţată la 1904. Membri 334. Capital K 2530·90. Fond de rezervă K 133·87. 9. Cincu-mare: Reuniunea de cetire şi cântări, înf. 1906, are o bibliotecă şi 60 membri. 10. Cincu-mare: patru tovărăşii pentru asigurarea vitelor. Capital K 1600. 11. Ilimbav: Tovărăşie Raiffeisen. 12. Ilimbav: Tovărăşie pentru o maşină de treerat. 13. Hundrubech: o bibliotecă poporală înfiinţată la 1906. 14. Marpod: Reuniunea femeilor rom. din M. (1900), 40 membre. Avere: K 215·74 şi un loc de 600 jug. 15. Marpod: Societatea femeilor române gr.-or. (1900). Avere: K 64·66. 16. Nocrich: Reuniuea femeilor române pentru înfrumseţarea bisericii (1902). Avere: K 175. 17. Nocrich: Societatea de păşunat a Românilor din Nocrich (1899). Avere 42 jug. şi K 500. 18. Nocrich: Societatea junilor. Avere K 230. 19. Veseud: Reuniunea femeilor rom. pentru înfrumseţarea bisericii (1903), membre 32. Avere K 82·90. 20. Fofeldea: Institutul «Cordiana» (1897). Active K 472,000. 21. Fofeldea: două tovărăşii pentru maşini de treerat. 22. Hosman: «Speranţa», institut de credit şi economii (1907). Dintre comune 7 au răspuns că n'au nici o reuniune, şi anume: Bârghiş, Coveş, Ghijasa-inf., Ghijasa-sup., Ighişdorful-român, Seliştat şi Şulumberg. 17 comune n'au răspuns, dovadă că n'au nici o reuniune.

VI. Averea despărţământului: K 208·96.

Fofeldea, 10 Martie 1908. *N. Petra-Petrescu,* dir. desp.

3. Despărţământul Aiud-Teiuş.

III. Numărul agenturilor: în formaţiune.

IV. Numărul bibliotecilor: nu sunt.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea pentru înfrumseţarea bisericii din Aiud, înfiinţată în anul 1904. 2. Reuniunea pentru înfrumseţarea bisericii în Peţielca, 1903.

Aiud, 30 Ianuarie 1908. *Ioan Maior,* dir. desp.

4. Despărţământul Alba-Iulia.

III. Numărul agenturilor: nu sunt.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Şard. 2. Chişfalău. 3. Ighiu. 4. Ţelma. 5. Bucerdea-vinoasă. 6. Alba-Iulia.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea de cetire şi cântări a economilor şi meseriaşilor din Alba-Iulia. Infiinţată de vre-o 8 ani. 2. Reuniunea de înmormântare din Alba-Iulia, înfiinţată de vre-o 2 ani.

Alba-Iulia, 15 Aprilie 1908. *Camil Velican,* secr. desp.

5. Despărţământul Beiuş.

III. Numărul agenturilor: 1. Sâmbăşag-Rogoz. 2. B.-Lazuri-Cusîiş şi 3. Vaşcău. Despre activitatea lor nu s'au primit rapoarte.

Numărul bibliotecilor: 1. Beiuş cu 241 vol. 2. Sâmbăşag-Rogoz cu 81 vol. şi 3. B.-Lazuri-Cusîiş cu 82 vol. Cetitori prea puţini, dar şi alfabeţi puţini, în unele sate nici chiar unul.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Casina română din Beiuş, înfiinţată la 1871. 2. «Şoimul», institut de credit şi economii în Vaşcău, înf. la 1905. 3. Reuniunea română de muzică, înf. la 1905. 4. «Drăganul», institut de credit şi economii în Beiuş, înf. la 1907.

VII. Observaţiuni: Ar fi de dorit ca arondarea despărţământului să se facă după protopopiate şi nu după cercurile administrative. Aşa împreună cu d-nii protopresbiteri s'ar puteà face o muncă sistematică.

In acest an s'au pornit cu mai multă nădejde prelegerile poporale. Reuşind să ne cumpărăm un schiopticon, credem că vom aveà rezultate frumoase.

Acuma e în curgere conscrierea alfabeţilor din despărţământ.

Beiuş, la 28 Februarie 1908. *Nicolae Fabian,* dir. desp.

6. Despărţământul Bistriţa.

III. Nrul agenturilor: 1. Ragla. 2. Şoimuş. 3. Monor. 4. Borgo-Prund. 5. Borgo-Rus. 6. Sereţel. 7. Galaţ. 8. Sebiş. 9. Rustior. 10. Budacul-român. 11. Ardan. 12. Braşfalău-de-sus. 13. Braşfalău-de-jos.

Despre activitatea lor nu s'au primit rapoarte, prin urmare se constată că activitatea lor nu e mulţumitoare.

IV. Nrul bibliotecilor: Biblioteci portative de schimbat: Nr. I cu 80 vol. în Ragla. Nr. II cu 80 vol. în Şoimuş. Nr. III cu 78 vol. în B.-Prund. Nr. IV cu 76 vol. în Bistriţa. Nr. V cu 76 vol. disponibilă.

Biblioteci stabile sunt în: 1. Braşfalău-de-sus. 2. Braşfalău-de-jos. 3. Sereţel. 4. Galaţ. 5. Budacul-român. 6. Ardan.

VI. Nrul reuniunilor de pe teritoriul desp.: 1. Reun. română de cântări din Bistriţa, înf. în 1894. 2. Reuniunea meseriaşilor români din Bistriţa, înf. în 1900. 3. Casina, condusă de români, dar cu caracter internaţional din Borgo-Prund. 4. Reuniunea diletanţilor de teatru, înf. în 1906. 5. Reuniunea de înmormântare din Bistriţa. 6. Reuniunea de înmormântare din Şoimuş. 7. Reuniunea de înmormântare din Borgo-Suseni.

VII. Averea despărţământului K 39·04.

Bistriţa, 23 Martie 1908. *Dr. Gavril Tripon,* dir. desp.

7. Despărţământul Blaj.

III. Nrul agenturilor: 1. Sâncel. 2. Lunca. 3. Bia. 4. Michesasa. 5. Cergăul-mare. 6. Cenade. 7. Veza. 8. Tiur. 9 Mihalţ. 10. Roşia-de-Secaş. 11. Spini.

Mai mare activitate au desvoltat agenturile: Sâncel, Lunca, Cergăul-mare, Roşia-de-Secaş şi Spini.

IV. Nrul bibliotecilor: 1. Sâncel, cu 61 vol., 45 cetitori. 2. Lunca, cu 96 vol., 68 cetitori. 3. Bia, cu 20 vol., 15 cetitori. 4. Tiur, cu 30 vol., 20 cetitori. 5. Cergăul-mare, cu 52 vol., 30 cetitori. 6. Cenade, cu 42 vol., 15 cetitori. 7. Veza, 24 vol., cu 16 cetitori. 8. Michesasa, cu 42 vol., 15 cetitori. 9. Mihalţ, cu 40 vol. şi o revistă, 80 cetitori. 10. Roşia-de-Secaş, cu 72 vol. şi o revistă, 20 cetitori. 11. Spini, cu 29 vol., 45 cetitori.

Obs. Mişcreacul a trecut la despărţământul Teiuş.

VI. Nrul reuniunilor de pe teritorul despărț.: 1. Casina română, înf. la 1 Martie 1896. 2. Reuniunea femeilor române gr.-cat. din Blaj, înf. în 18 Noemvrie 1890, are 149 membri şi o avere de K 11,331 din care dă ajutoare de K 600 în fiecare an elevelor dela şcoala din Blaj. 3. Reuniunea învăţătorilor români din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş, înf. la 1897, are 660 membri şi o avere de K 11,850. E împărţită în 26 de despărţăminte, numite după districtele protopopeşti. Din 15 Februarie 1899 susţine şi editează «Foaia şcolastică». 4. Reuniunea femeilor române din Sâncel pentru înfrumseţarea bisericii, înf. la 1900. 5. Societatea meseriaşilor din Blaj, înf. la 1903, are 95 membri şi o bibliotecă pentru ucenici. 6. Reuniunea de înmormântare română din Blaj-oraş şi Blaj-sat, înf. la 1905; are 300 membri.

VII. Averea despărţământului: K 145·97.

VIII. Observaţiuni: Unde numai se poate, să se formeze tovărăşii, cari să iee în arândă câte-o moşie, care să se subarândeze, în condiţii favorabile poporului în parţele. In chipul acesta s'ar dedà să lucreze cu mai mare interes şi folos, deprinzându-se cu cultivarea legumelor şi a pomilor. Să-l facem să înţeleagă că e ruşine să cumperi legume dela bulgari şi poame dela străini, când el munceşte şi la unul şi la celalalt.

Blaj, la 1 Martie 1908. *Ioan F. Negruţiu*, dir. desp.

8. Despărţământul Bocşa.

III. Nrul agenturilor: în 1900 s'a înfiinţat una în Bocşa-română, care a încetat în lipsa membrilor ordinari.

IV. Nrul bibliotecilor: Bocşa-montană cu 16 vol. şi 73 broşuri.

Cu ocazia adunărilor cerc. se împart cărţi între popor.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţ.: 1. Reuniunea învăţătorilor români gr.-or. dela şcoalele confesionale gr.-or. române din dieceza Caransebeşului, înf. la 1869. 2. Reuniunea română de cântări şi muzică din Bocşa-montană, înf. 1873. 3. Reuniunea corului vocal gr.-cat. român «Armonia» din Bocşa-montană, inf. la 1853. 4. Corul vocal din Bocşa-română, înf. la 1863. 5. Corul bisericii gr.-or. române din Jidovini, înf. la 1897. 6. Reuniunea română de cântări şi muzică din Reşiţa-montană, înf. la 1872. 7. Reuniunea de cântări din Ocna-de-fier, înf. la 1901. 8. Reuniunea de cântări din Fizeş. 9. Reuniunea de cântări din Reciţa-montană.

VII. Averea despărţământului: K 321·93.

VIII. Observaţiune. Propune să se înfiinţeze un nou despărţământ în Reciţa, cu comunele aparţinătoare cercului adm. Reciţa-montană.

Bocşa-montană, 1 Maiu 1908. *Ioan Marcu*, dir. desp.

9. Despărţământul Brad.

III. Nrul agenturilor: Sunt 6 agenturi în comunele Cebea, Criscior, Curechiu, Junc, Mihăleni şi Vaca. Agenturile desfăşură activitate mulţămitoare. Ţărănimea tot mai mult se interesează de scopurile «Asociaţiunii».

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt 7 biblioteci în comunele: Brad (cu 86 vol.). Cebea (cu 187 vol.). Criscior (cu 42 vol.). Curechiu (cu 37 vol.). Junc (cu 49 vol.). Mihăleni (murind preotul nu s'a putut organizà). Vaca (cu 389 vol.). Bibliotecile au avut cetitori: Cebea 30—40. Criscior 120—140. Vaca 22. Despre celelalte biblioteci lipsesc rapoarte speciale.

VI. Pe teritoriul despărţământului Brad nu se află nici o reuniune şi nici o casină.

VII. Averea despărţământului la sfârşitul anului 1907 constà din schiopticon, diapozitive şi cărţi. Valoarea averii se va stabilì exact numai în cursul anului 1908.

Brad, 30 Ianuarie 1908. *Dr. Pavel Oprişa*, dir. desp.

10. Despărţământul Braşov.

III. Numărul agenturilor: 21, în comunele: Bod, Braşov-Tocile, Braşovul-vechiu, Codlea, Cristian, Dârste, Feldioara, Ghimbav, Hălchiu, Herman, Măieruş, Preşmer, Purcăreni, Râşnov, Rotbav, Sân-Petru, Satulung-bis. Sf. Arhangheli, Tărlungeni, Ţinţari, Vlădeni, Vulcan.

IV. Numărul bibliotecilor: 19, în comunele Purcăreni (81 vol.), Herman (110 v.), Ghimbav (80 v.), Ţinţari (88 v.), Hălchiu (101 v.), Dârste (93 v.), Cristian (100 v.), Braşov-Tocile (100 v.), Satulung (100 v.), Rotbav (100 v.), Vulcan (82 v.), Măieruş (90 v.), Râşnov (90 v.), Bod (90 v.), Sân-Petru (100 v.), Preşmer (100 v.), Braşov-vechiu (100 v.), Tărlungeni (83 v.), Feldioara (88 v.), — toate biblioteci ambulante.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul «Asociaţiunii»: datele se vor trimite ulterior.

VII. Averea «Asociaţiunii» K 306·39.

VIII. Observaţiuni: *a*) S'a distribuit un premiu de 30 cor. d-lui Daniil Martin, înv. în Dârstele Braşovului, pentru îngrijirea grădinei şcolare;

b) S'a iniţiat o serie de prelegeri pentru publicul dela oraş, cari s'au ţinut în Braşov în primăvara anului 1908.

c) Din partea multor membri ai despărţământului s'a exprimat dorinţa ca «Transilvania», foaia «Asociaţiunii», să iasă din nou în forma de mai nainte (având şi cuprins literar-ştiinţific) şi să apară mai des, ca astfel membri să fie ţinuţi în curent cu lucrările «Asociaţiunii».

Braşov, 19 Iunie 1908. *Andrei Bârseanu*, dir. desp.

11. Despărţământul Caransebeş.

III. Nrul agenturilor: Sunt 4 agenturi în comunele: Obreja, Jaz, Glimboaca şi Cireşa.

IV. Nrul bibliotecilor: Despărţământul dispune de o bibliotecă de 40 de volume care a avut 60 cetitori.

VI. Pe teritoriul despărţământului Caransebeş se află 5 reuniuni: 1. Reuniunea de cetire (casina), Caransebeş, înf. 1871. 2. Reuniunea de cântări şi muzică, Caransebeş, înf. 1877. 3. Reuniunea femeilor române,

Caransebeş, înf. 1883. 4. Reuniunea de cântări, Bozovici. 5. Reuniunea de lectură, Bozovici.

VII. Averea despărţământului: K 160.

VIII. Observaţiuni: Despărţământul propune ca prelegerile ţinute de profesorul Iosif Bălan şi prelegerea ţinută de preotul Ioan Popoviciu să se publice în broşură pentru a fi distribuite poporului. De-asemenea să se publice în broşură şi prelegerile ce se vor ţineà în viitor.

Caransebeş, 30 Martie v. 1908.

Andrei Ghidiu, protopop, dir. desp.

12. Despărţământul Cluj.

III. Nrul agenturilor: 1. Feleac. 2. Gilău. 3. Marişel. 4. Coruş. 5. Cluj-mănăştur. 6. Cluj. 7. Tic. 8. Suciag. 9. Cojocna. 10. Feneş. 11. Aghireş. 12. Dezmir. 13. Cara. 14. Berind. 15. Borşa. 16. Pata. 17. Boj. 18. Aiton. 19. Jucul inferior. 20. Jucul superior. 21. Jucul nobil. Dintre aceste se disting printr'o frumoasă activitate: agenturile din Cluj şi cea din Feneş, unde se ceteşte mult din partea poporului. Restul agenturilor n'au înaintat raport despre activitatea lor.

IV. Nrul bibliotecilor: In fiecare agentură câte-o bibliotecă, în total 21 biblioteci. S'au mai împărţit cărţi la 30 de comune.

VI. Nrul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Reuniunea sodalilor români din Cluj, înf. la 1871. 2. Reuniunea femeilor române din Cluj, înf. la 1903. 3. Societatea română de lectură (casina), înf. la 1875. 4 Reuniunea învăţătorilor români gr.-cat. din tractul Clujului.

VII. Averea despărţământului: K 80·86.

VIII. Observaţiuni: S'au făcut table comemorative pentru casele natale: George Bariţiu, Dr. Vas. Pop, Dr. Sim. Romanţiai şi I. Olteanu.

Cojocna, 24 Martie 1908. *Teodor Ciortea*, dir. desp.

13. Despărţământul Deva.

III. Numărul agenturilor: Nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: E o bibliotecă la Certegiul-de-sus.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Ca sina română de lectură, Deva. 2. Reuniunea femeilor române din com Hunedorii. 3. Reuniunea femeilor române, Hunedoara. 4. Reuniunea de înmormântare a II-a, Deva.

VII. Averea despărţământului K 512·40 şi procentele dela 1 Ianuarie 1903.

Deva, 12 Ianuarie 1908. *Dr. A. L. Hossu*, dir. desp.

14. Despărţământul Dobra.

III. Numărul agenturilor: Nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: E o bibliotecă în Dobra. S'a iniţiat înfiinţarea de biblioteci în Lăpuşnic, Briznic, Gothatea, Teiu şi Burjuc.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea de înmormântare, Dobra. 2. Tovărăşia pentru asigurarea vitelor, Dobra.

VII. Averea despărţământului: nu este nici una.

Dobra, 30 Ianuarie n. 1908. *Iosif Morariu*, dir. desp.

15. Despărţământul Hălmagiu.

III. Numărul agenturilor: nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: Hălmagiu, 34 vol., 15 cetitori.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: nu este nici una.

VII. Averea desp.: K 12·40.

Hălmagiu, 26 Ianuarie 1908. *Cornel Lazar*, dir. desp.

16. Despărţământul Haţeg.

III. Numărul agenturilor: 1. Grădişte. 2. Baarul mare. 3. Boşorod.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Biblioteca centrală din Haţeg cu 493 vol., 25 cetitori. 2. Biblioteca poporală din Grădişte cu 77 vol. 20 cetitori. 3. Biblioteca poporală din Boşorod cu 77 vol. cetită de tinerime. 4. Biblioteca poporală din Baarul mare cu 78 vol.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Reuniunea română de cântări, înf. la 1887. 2. Reuniunea învăţătorilor gr.-cat. din ţinutul Haţegului, înf. la 1890. 3. Reuniunea de înmormântare din ţinutul Haţegului, înf. la 1907.

VII. Averea despărţământului: K 149·40.

Haţeg, 4 Ianuarie 1908. *Dr. Gavril Suciu*, dir. desp.

17. Despărţământul Hida-Huedin.

III. Numărul agenturilor: Sunt 4 agenturi în comunele Morlaca, Fildul de mijloc, Mireş şi Cuteiuş. Cele dintâi două prosperează, celelalte două, fiind prea îndepărtate de centru, stagnează. Comitetul a luat hotărârea să le deà o îngrijire mai bună şi să înfiinţeze şi alte agenturi.

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt două biblioteci: una în Huedin cu 100 de volume şi alta în Hida cu 65 de vol. Cetitori au fost 180 de inşi.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: Nu este nici una.

VII. Averea despărţământului: K 127·91. Este şi un fond de bibliotecă de K 117·75.

Hida, 17 Ianuarie 1908. *Dr. Simion Tămaş*, dir. desp.

18. Despărţământul Ludoş.

III. Numărul agenturilor: nu sunt.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Lechinţa de Mureş, cu 50 vol.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea de cântări din Mureş Ludoş, înf. la 1888. 2. Reuniunea de cântări din Iclanzel, înf. la 1888.

VII. Averea desp.: K 82·20.

Iclanzel, 15 Iunie 1908. *Romul S. Orbean*, dir. desp.

19. Despărţământul Mediaş.

III. Numărul agenturilor: nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Biertău, cu 234 vol. şi 80 cetitori.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea învăţătorilor gr.-cat. din protopopiatul Mediaş. 2. Reuniunea învăţătorilor gr.-or. din protopopiatul Mediaş. 3. Reuniunea femeilor române din Mediaş şi jur, înf. la 1865. Sunt mai multe reuniuni pentru înfrumseţarea de biserici.

Mediaş, 12 Iunie 1908. *Ioan Moldovan*, dir. desp.

20. Despărţământul Mercurea.

III. Numărul agenturilor: Nu este nici o agentură.

IV. Numărul bibliotecilor: Nu este nici o bibliotecă.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea femeilor pentru înfrumseţarea bis., Apoldul superior. 2. Reun. femeilor pentru înfrumseţarea bis., Apoldul inferior. 3 Insoţirea Raiffeisen, Apoldul inferior. 4. Reuniunea pentru înfrumseţarea bisericei, Gusu. 5. Reuniunea pentru înfrumseţarea bisericei, Mercurea. 6. Reuniunea de meseriaşi, Mercurea. 7. Reuniunea tinerimii, Mercurea. 8. Corul bisericesc, Mercurea. 9. Reuniunea pentru înfrumseţarea bis., Ludoş. 10. Reuniunea tinerimii, Ludoş. 11. Reuniunea meseriaşilor, Poiana. 12. Reuniunea de înmormântare, Poiana. 13. Reuniunea tinerimii, Păuca.

VII. Averea despărţământului: K 69·60.

VIII. Observaţiuni: La cerere, se propune să se dăruiască cărţi pentru înfiinţarea de biblioteci şi la comune în cari nu sunt membri în număr cerut de regulament.

Mercurea, 10 Martie n. 1908. *Avram Păcurariu*, dir. desp.

21. Despărţământul Mociu.

III. Numărul agenturilor: nu este nici o agentură.

IV. Numărul bibliotecilor: nu este nici una. E, însă, un fond «Gregoriu Maior», de 330 coroane care e menit spre înfiinţarea unei biblioteci ambulante.

VI. Reuniuni pe teritorul despărţământului nu sunt.

VII. Averea despărţământului: nu este.

Imbuz, 21 Februarie 1908.

Emiliu Pop, secretar interimal. *Auxentiu Mureşianu*, vicedir. desp.

22. Despărţământul Orade.

III. Numărul agenturilor: 1. St.-Lazăr. 2. Sărşig. 3. Popeşti. 4. Cefa. 5. Cheresig. 6. Chişirigd. 7. Alparea. 8. Săldăbagiu. 9. Brusturi. 10. Ţigăneşti. 11. Fechetău. 12. Beznea. 13. Giriş. 14. Inaud. 15. Gepiu. 16. Soldobagiu. 17. Sumugiu. 18. Merlan. 19. Almaş. 20 Sacadat.

IV. Numărul bibliotecilor: în fiecare agentură (20) câte o bibliotecă cu câte 25 volume.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul desp.: 1. «Hilaria», reuniune de cântări în Orade, înf. la 1875.

VII. Averea despărţământului: K 200.

VIII. Observaţiuni: Activitatea despărţământului s'a început abiă la 1 Octomvrie 1907.

Oradea-mare, 12 Iunie 1908. *Dr. Aurel Lazar,* dir. desp.

23. Despărţământul Orăştie.

III. Numărul agenturilor: Sunt 4 agenturi în comunele: Geoagiul-de-jos, Rapoltul-mare, Romos şi Vinerea. Activitatea agenturilor se reduce la distribuirea cărţilor din bibliotecă.

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt 5 biblioteci în: Orăştie cu 20 vol., Biblioteca poporală din Geoagiu cu 107 vol. şi 500 cetitori, Romos cu 20 vol. şi 143 cetitori, Rapoltul-mare şi Vinerea cu 31 volume şi 38 cetitori.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Reuniunea economică, Orăştie. 2. Atelierul de ţesut al reuniunii femeilor române din com. Hunedoarei, Orăştie. 3. Casina română, Orăştie. 4. Reuniunea română de cântări, Orăştie. 5. Reuniunea română de înmormântare, Orăştie. 6. Tovărăşia centrală, Orăştie, înf. în 1907. 7. Reuniunea pentru asigurarea vitelor, Orăştie, înf. la 1907.

VII. Averea despărţământului K 24·59, destinate pentru procurarea de diapozitive.

VIII. Observaţiuni. Comitetul e de părere că trei comune: Răcătău, Acmar şi Sărăcsău din com. Albei-inferioare ar puteà fi trecute la desp. Alba-Iulia.

Despărţământul roagă comitetul central să-i pună la dispoziţie diapozitive colorate.

Gelmar, 31 Ianuarie 1908. *I. Popoviciu,* dir. desp.

24. Despărţământul Oraviţa.

III. Numărul agenturilor: 1. Iertof. 2. Sasca-montană. 3. Ticvanu-mare. Activitarea agenturilor e neînsemnată.

IV. Numărul bibliotecilor: Despărţământul nu are biblioteci, are însă alte instituţiuni de pe teritoriul desp. (casine, coruri şi biserici). Poporului s'au distribuit cărţi în diferite rânduri.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Cor bisericesc în Broşteni, înf. la 1889. 2. Cor bisericesc în Cacova, înf. la 1888. 3. Casina din Cacova, înf. la 1906. 4. Cor bisericesc în Chernecea, înf. la 1906. 5. Reuniunea de cântări şi cetire din Ciclova-montană, înf. la 1889. 6. Cor bisericesc în Ciclova-română, înf. la 1890. 7. Cor bisericesc în Greovaţ, înf. la 1890. 8. Cor bisericesc în Maidan, înf. la 1904. 9. Reuniunea de cântări din Mercina, înf. la 1885. 10. Cor bisericesc

gr.-cat. în Mercina, înf. la 1892. 11. Casina din Oraviţa-montană, înf. la 1870. 12. Reuniunea de cântări din Oraviţa-montană, înf. la 1872. 13. «Concordia», reuniune de cântări gr.-cat. în Oraviţa-română, înf. la 1882. 14. Reuniunea de cântări gr-or. în ? , înf. în 1885. 15. Cor bisericesc în Răcăşdia, înf. la 1900. 16. Cor bisericesc în Rusova-nouă, înf. la 1902. 17. Cor bisericesc în Sasca-montană, înf. la 1902. 18. Reuniunea de cântări gr.-or. din Varadia, înf. la 1887. 19. «Unirea», reuniune de cântări gr.-cat. în Varadia, înf. la 1882. 20. «Armonia», reuniune de cântări din Ticvanu-mare, înf. la 1882. 21. «Casina», reuniune de cetire din Ticvanu-mare, înf. la 1901.

Averea despărţământului K 809·10.

VIII. Observaţiuni: Prelegerile au fost însoţite cu demonstraţiuni practice de altoit şi s'au împărţit poporului diferite sămânţuri de zarzavaturi. In timpul mai recent cultivarea zarzavaturilor a luat un avânt în acele părţi ale desp., cari se mărginesc cu ape curgătoare. Tot aşa progresează cultivarea raţională a vitelor. Sătenii au început să şi cetească mai intensiv.

S'au dat trei premii pentru cele mai frumoase şi originale costume femeieşti, cari vor fi la ruga din Oraviţa-română. Premiile au deşteptat interesul ţărancelor.

Despărţământul fiind prea vast, comitetul a decis împărţirea lui în două.

Oraviţa-montană, 12 Martie 1908.

Dr. Petru Cornean, dir. desp.

25. Despărţământul Oşorheiu.

III. Numărul agenturilor: Sunt trei agenturi în comunele: Nasna, Riciul-de-câmpie şi Sabadul.

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt trei biblioteci ambulante în Nasna, Riciul-de-câmpie şi Sabad, împreună cu 129 opuri în 240 vol. Cetitori au avut toate trei împreună numai vre-o 30.

VI. Pe teritoriul despărţământului nu e nici o reuniune.

VII. Averea despărţământului o constitue cărţile celor trei biblioteci în valoare de 120 coroane.

VIII. Despărţământul roagă comitetul central să-i trimită vre-o 2 bărbaţi specialişti cari să ţină prelegeri în comunele despărţământului şi să fie retribuiţi din suma de 100 cor. (Despărţământul e lipsit de bărbaţi specialişti).

Roagă comitetul central să-i pună la dispoziţie şi un schiopticon.

Mureş-Oşorheiu, 7 Martie 1908. *Stefan Russu,* dir. desp.

26. Despărţământul Panciova.

III. Numărul agenturilor: Sunt 7 agenturi în Satul-nou, Seleuş, Sân-Mihaiu, Alibunar, Uzdin, Timiş-Cuvin şi Ofcea.

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt 7 biblioteci: Satul-nou cu 125 vol. şi 25 cetitori. Seleuş cu 60 vol. şi 15 cetitori. Sân-Mihaiu cu 30 vol. şi

10 cetitori. Alibunar cu 30 vol. şi 10 cetitori. Uzdin cu 50 vol. şi 20 cetitori. Timiş-Cuvin cu 150 vol. şi 30 cetitori. Ofcea cu 30 volume şi 5 cetitori.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Corul vocal, Petrovoselo. 2. Corul vocal, Doloave. 3. Corul vocal, Satul-nou. 4. Corul vocal, Uzdin. 5. Corul vocal, Sân-Mihaiu. 6. Corul vocal, Deliblat. 7. Corul vocal, Timiş-Cuvin.

Satul-nou, 29 Ianuarie 1908. *P. Stoica,* dir. desp.

27. Despărţământul Reghin.

III. Numărul agenturilor: Sunt trei agenturi fără nici o activitate.

IV. Numărul bibliotecilor: In Reghin, biblioteca desp. cu 200 vol.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul desp.: Nu sunt.

VII. Averea despărţământului: K 931·77.

Murăş-Cueşd, 6 Martie 1908. *Galaction Şagău,* dir. desp.

28. Despărţământul Sălişte.

III. Numărul agenturilor: Sunt 9 agenturi în comunele: Aciliu, Gurarâului, Mag, Săcel, Sibiel şi Topârcea. Agenturile au luat dispoziţii pentru ţinerea de prelegeri poporale.

IV. Numărul bibliotecilor: sunt 22 biblioteci parohiale şi şcolare.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Reuniunea femeilor, Gurarâului. 2. Reuniunea femeilor, Tilişca. 3. Casina română, Sălişte, înf. 1878. 4. Reuniunea meseriaşilor, Sălişte, înf. 1880. 5. Reuniunea pompierilor, Sălişte, înf. 1882. 6. Reuniunea de cântări, Sălişte, înf. 1898. 7. Reuniunea de înmormântare, Sălişte, înf. 1901. 8. Reuniunea de înfrumseţare, Sălişte, înf. 1901. 9. Reuniunea economilor, Sălişte, înf. 1901. 10. Cassa de păstrare, Sălişte, înf. 1884.

Averea despărţământului: K 350·02 destinată pentru procurarea unui schiopticon.

Sălişte, 25 Martie 1908.

A. German, secretar. *Dr. Ioan Stroia,* dir. desp.

29. Despărţământul Sânmiclăuşul-mare.

Numărul agenturilor: 1. Nereu şi 2. Comloşul-mare, aceasta din urmă este activă.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Nereu. 2. Comloşul-mare şi 3. Sânmiclăuşul-mare. Despre activitatea lor n'au sosit rapoarte.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul desp.: nu este nici una.

VII. Averea despărţământului: K 115·—.

VIII. Observări: S'a ridicat o piatră comemorativă poetului Iulian Grozescu.

Sânmiclăuşul-mare, 20 Martie 1908.

Dr. Nestor Oprean, dir. desp.

30. Despărţământul Sătmar-Ugocia.

III. Numărul agenturilor: Seini, cu o activitate îmbucurătoare. E sprijinită de inst. de credit «Sătmăreana» cu K 50 anual.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Seini. 2. Acina, mult cetită de popor. 3. Iojip. 4. Moftinul-mic. 5. Lippó. 6. Şişeşti. 7. Turţ.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: Societăţi creştine de consum în legătură cu centrala Kereszténységvetkezet din Budapesta se află în comunele: 1. Lippó. 2. Pomi (Remetemező). 3. Borleşti (Borlafalu). 4. Ardusat (Erdőszáda). 5. Tămaia (Tomarnya). 6. Acina (Balotafalu). 7. Ciocârlău (N. Sikorló). 7. Csenger-Bagos. 9. Pap-biko. Toate s'au înfiinţat începând dela 1902.

In 1907 s'a înfiinţat un institut de credit şi economii «Aurora» în Baia-mare.

VII. Averea despărţământului: K 802·46.

VIII. Observaţiuni: Membrii comitetului se află în mari depărtări unii de alţii, care împrejurare mult împedecă activitatea aceluia.

Borleşti, 28 Ianuarie 1908. *George Şuta*, dir. desp.

31. Despărţământul Sebeş.

III. Numărul agenturilor: Sunt 10 agenturi în următoarele comune: Câlnic, Cioara, Daia, Laz, Rehău, Lancrăm, Deal, Rechita, Pianul-de-sus şi Pianul-de-jos. Activitatea agenturilor Câlnic, Cioara, Daia, Laz şi Rehău e mulţămitoare, activitatea celorlalte agenturi e de tot neînsemnată.

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt 10 biblioteci poporale în comunele: Lancrăm cu 36 vol. şi 20 cetitori; Rehău cu 30 vol. şi 25 cet.; Câlnic cu 86 vol. şi 15 cet.; Deal cu 33 vol. şi 10 cet.; Laz cu 110 vol. şi 41 cet.; Rechita cu 35 vol. şi 5 cet.; Pianul-de-jos cu 80 vol. şi 40 cet.; Daia-română cu 195 vol. şi 25 cet. şi Cioara cu 90 vol. şi 25 cet.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului. Reuniunea a III-a de înmormântare, Sebeşul-săsesc, înf. 1897. 2. Reuniunea meseriaşilor «Andreiana», Sebeşul-săsesc, înf. 1892. 3. Reuniunea de cântări, Sebeşul-săsesc, înf. 1893. 4. Casina română, Sebeşul-săsesc, înf. 1891.

VII. Averea despărţământului e K 421·50, în numărar şi mobile.

VIII. Observaţiuni: Despărţământul, nedispunând de mijloace materiale, roagă Comitetul central să-i împrumute diapozitive pentru schiopticon.

Sebeş, 12 Februarie 1908. *Sergiu Medean*, dir. desp.

32. Despărţământul Sibiiu.

III. Numărul agenturilor: 1. Săcădate. 2. Tălmăcel. 3. Bungard.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Săcădate. 120 broş. şi 30 cetitori. 2. Veştem 40 broş. cetită. 3. Tălmăcel. 4. Bungard, 90 broşuri. 5. Sadu.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea română de muzică, înf. la 1878. 3. Reuniunea sodalilor români,

înf. 1867. 3. Reuniunea română de agricultură din comit. Sibiiului, înf. 1888. 4. Societatea de lectură a elevilor seminariali, înf. ——. 5. Reuniunea femeilor române din Sibiiu, înf. ——. 6. Reuniunea femeilor gr.-cat. pentru înfrumseţarea bisericii. 7. Casina română. 8. «Albina», institut de credit şi economii. 9. «Avrigeana», institut de credit şi economii, înf. la 1895. 10. Tovărăşia agricolă din Avrig, pentru procurarea uneltelor agricole. 11. «Turnu-Roşu», institut de credit şi economii în Boiţa. 12. Casina română din Boiţa. 13. «Frăţietatea», institut de credit şi economii în Sadu, înf. la 1905. 14. Societatea pentru asigurarea vitelor din Sadu. 15; «Plugariul», institut de credit şi economii în Săcădate. 16. Tovărăşia pentru consum şi valorizarea productelor economice în Săcădate. 17. «Porumbăceana», institut de credit şi economii în Porumbacul-de-jos. 18. «Viitorul», institut de credit în Ocna-Sibiiului, înf. la 1907. 19. Insoţire de credit sistem Raiffeisen în Bungard, înf. la 1900. 20. Insoţire de credit sistem Raiffeisen în Guşteriţa, înf. la 1900. 21. Insoţire de credit sistem Raiffeisen în Nucet, înf. la 1903. 22. Insoţire de credit sistem Raiffeisen în Mohu, înf. la 1899. 23. Insoţire de credit sistem Raiffeisen în Veştem, înf. la 1899. 24. Insoţire de credit sistem Raiffeisen în Roşia-săsească, înf. la 1894. 25. Insoţire de credit sistem Raiffeisen în Şelimbăr, înf. la 1900. 26. Tovărăşie agricolă pentru promovarea de unelte agronomice în Roşia-săsească. 27. Societatea corului funebral în Turnişor, înf. la 1907.

VII. Averea despărţământului: K 463·24.

VIII. Observaţiuni: In Veştem învăţătorii ţin în fiecare Sâmbătă şi Duminecă prelegeri economice. In Cristian s'au ţinut şezători literare, în cari, au cetit şase lucrări şi anume: 1. Despre «Asociaţiune» şi organizarea ei. 2. Scrisorile unui econom bun către ţărani. 3. Cum se lucrăm mai cuminte. 4. Să nu fim vecinic umiliţi. 5. Daţi-vă copiii la meserii şi 6. Impotriva emigrării la America. Cerem dela Comitetul central prelegeri model. Atragem atenţiunea asupra prelegerilor dela «Urania» din Budapesta.

Sibiiu, 8 Martie 1908. *Dr. E. Miron Cristea*, dir. desp.

33. Despărţământul Sighişoara.

III. Numărul agenturilor: nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: O singură bibliotecă în Sighişoara, cu 24 volume.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: S'au înfiinţat mai multe reuniuni de femei şi juni.

VII. Averea despărţământului: K 19.

Sighişoara, 14 Aprilie 1908. *D. Moldovan*, dir. desp.

34. Despărţământul Şimleu.

III. Numărul agenturilor: Nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt 13 biblioteci poporale în Şimleu cu 339 vol., Băseşti cu 31 vol., Arghihat cu 30 vol., Asuagiul de sus cu

13 vol., Babţa cu 26 vol., Oarţa de sus cu 10 vol., Oarţa de jos cu 23 vol., Dersida cu 19 vol., Chieşd cu 28 vol., Giorocuta cu 18 vol., Bârsăul de sus cu 28 vol., Buciumi cu 100 vol. şi Supurul de sus cu 100 vol.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Reuniunea învăţătorilor rom. selăgeni, înf. 1869. 2. Reuniunea femeilor rom. selăgiene, înf. 1888. 3. Casina română, Şimleu, înf. 1903. 4. Corul plugarilor, Băseşti, înf. 1906. 5. Reuniunea funebrală a înv. selăgeni, înf. 1898. 6. Consumul din Băseşti. 7. Consumul din Asuagiul-de-jos. 8. Consumul din Ardihat. 9. Consumul din Barsăul-de-sus. 10. Consumul din Rastolţul-mare.

VII. Averea despărţământului: K 170.

Şimleu, 23 Ianuarie 1908. *A. Barbuloviciu*, dir. desp.

35. Despărţământul Tăşnad.

III. Numărul agenturilor: nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. In Tăşnad-Santău, vre-o 50 vol.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: nu este nici o reuniune românească.

VII. Averea despărţământului: K 87·75.

T.-Santău, 17 Aprilie 1908. *D. Coroian*, dir. desp.

36. Despărţământul Timişoara.

III. Numărul agenturilor: nu este nici una.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Şag, cu 101 vol., 2. Becichercul mic, cu 96 vol., 3. Giroda, cu 82 vol., 4. Hitiaş, cu 106 vol., 5. Sân-Miclăuşul român, cu 83 vol., 6. Utvin, cu 82 vol., 7. Hodoni, cu 99 vol., 8. Murani, cu 94 vol., 9. Bărăteaz, cu 89 vol., 10. Călacea, cu 95 vol., 11. Dragşina, cu 95 vol., 12. Cerna, cu 87 vol., 13. Simerseg, cu 95 vol., 14. Vucova, cu 84 vol., 15. Ianova, cu 95 vol., 16. Chişoda, cu 82 vol., 17. Aga, cu 90 vol., 18. Topoloveţ, cu 91 vol., 19. Ictar, cu 91 vol., 20. Budinţi, cu 91 volume.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea de lectură (casina) din Timişoara-Fabric, înf. la 1872.

VII. Averea despărţământului: K 5808·60.

Timişoara, 18 Decemvrie 1907. *Romulus Cărăbaşiu*, dir. desp.

37. Despărţământul Turda.

III. Numărul agenturilor: o agentură în Agârbiciu.

IV. Numărul bibliotecilor: 1. Turda, 346 vol. cu 78 cetitori, 2. Indol, 156 vol. cu 131 cetitori, 3. Tritiul inferior, 104 vol. cu 40 cetitori, 4. Agârbiciu, 168 volume.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea femeilor române, Turda, înf. 1860. E pe cale înfiinţarea unei reuniuni a meseriaşilor români.

VII. Averea despărţământului: nu are.

Turda, 18 Iunie 1908. *Iuliu Vlăduţiu*, dir. desp.

38. Despărţământul Verşeţ.

III. Numărul agenturilor: nu sunt.

IV. Numărul bibliotecilor: nu sunt.

VI. Numărul reuniunilor de pe teritoriul despărţământului: 1. Reuniunea de cetire şi cântări din Coştei, înf. la 1899. 2. Reuniunea de cetire şi cântări din Voivodinţi. 3. Reuniunea de cetire şi cântări din Sălciţa. 4. Reuniunea de cetire şi cântări din Marcovăţ.

VII. Averea despărţământului: K 167·81.

VIII. Observaţiuni: Din suma destinată pentru prelegeri poporale să se angajeze anume conferenţiari ai «Asociaţiunii», cari trimişi din centru să ţină după trebuinţele locale conferinţe, folosindu-se si de schiopticon.

Verşeţ, 10 Faur 1908. *Traian Oprea*, dir. desp.

39. Despărţământul Zerneşti.

III. Numărul agenturilor: Sunt patru agenturi în comunele: 1. Zerneşti. 2. Tohanul-vechiu. 3. Poiana-Mărului şi 4. Holbav.

IV. Numărul bibliotecilor: Sunt patru biblioteci în comunele: 1. Zerneşti (300 vol, 100 cet.). 2. Tohanul-vechiu (100 vol., 50 cet.). 3. Poiana-Mărului (50 vol., 50 cet.). 4. Holbav (50 vol., 40 cet.).

VI. Numărul reuniunilor de pe teritorul despărţământului: 1. Reuniunea femeilor române pentru ajut. fetiţelor orfane şi paupere, Zerneşti, înf. la 1881. 2. Reuniunea de înmormântare, Zerneşti, înfiinţată la 1901. 3. «Creditul», institut de credit şi economii, Zerneşti, înf. la 1903. 4. Reuniunea femeilor pentru înfrumseţarea bisericii gr.-or., Zerneşti, înf. la 1905. 5. Tovărăşia pentru asigurarea vitelor, Tohanul-vechiu, înfiinţată la 1907. 6. Reuniunea de înmormântare, Tohanul-vechiu, înf. la 1903.

VII. Averea despărţământului: K 90·50.

Zerneşti, 2 Iulie n. 1908.

Pompiliu Dan, not. desp. *Ioan Hamsea*, dir. desp.

Anexa E.

PRELEGERILE POPORALE

ținute în cursul anului 1907.

	Prelegerea	*Conferențiarul*	*Comuna*	*Despărțăm.*
1.	Pomărit în mod practic	D. Goia, preot	Sohodol	**Abrud-**
2.	Stupărit practic	Al. Papiu, preot	„	**Câmpeni**
3.	Originea, formarea și continuitatea limbii române	G. Mariță, înv.	Vidra-de-sus	„
4.	Despre cultura albinelor	Al. Papiu, preot	Bistra	„
5.	Nutrețul artificial, sfaturi practice	I. Alexandru, preot	Fofeldea	**Agnita**
6.	Ținerea vitelor	I. Petrișor, preot	Ghijasa-inf.	„
7.	Tovărășii	I. Pampu, înv.	Bendorf	„
8.	Despre gunoire	I. Alexandru, preot	Bendorf	„
9.	Despre datorințele principale ale omului	I. Bota, înv.	Șard	**Alba-Iulia**
10.	Despre chemarea cărturarilor noștri în sânul Asociațiunii	Nic. Fabian, prof.	Beiuș	**Beiuș**
11.	Prețuirea tradițiunilor și obiceiurilor noastre străbune	Nic. Fabian, prof.	Feniș	„
12.	Cine sprijinește Asociațiunea pe sine se prețuește	Vas. Stefănică, prof.	Beiuș	„
13.	Despre darurile și mijloacele deșteptării	Nic. Fabian, prof.	Feniș	„
14.	Despre lipsa și foloasele cărților bune	Nic. Fabian, prof.	Mezieș	„
15.	Din istoria orașului Bistrița, moșia Huniadeștilor	Ciril Negruțiu, preot	Bistrița	**Bistrița**
16.	Despre socialism	Dr. P. Poruțiu, adv.	„	„
17.	Despre credit și bani	Dr. D. Login, adv.	„	„
18.	Emanciparea femeilor	Dr. I. Oltean, adv.	„	„
19.	Tovărășiile de lăptărit	C. Negruțiu, preot	Porgo-Prund	„
20.	Urmările rele ale beției	Dr. D. Login, adv.	„	„
21.	Asigurarea vitelor	Dr. V. Onișor, adv.	„	„
22.	Despre Asociațiune	Dr. G. Tripon, adv.	Nușfalău	„
23.	Pomărit	Gr. Romanessi, înv.	„	„
24.	Alcoolism și procese	Dr. D. Login, adv.	„	„
25.	Starea materială și morală a țăranilor din Nușfalău	I. Popa, protopop	„	„
26.	Despre Asociațiune	I. F. Negruțiu, prof.	Veza	**Blaj**
27.	Istoricul Asociațiunii	A. C. Domșa, red.	„	„
28.	Vacile de prăsilă și de lapte	Aug. Morar, agron.	„	„
29.	Sănătatea e un dar dela Dumnezeu	Dr. A. Chețian, prof.	„	„
30.	Despre marele folos ce-l aduce economiei și plugarilor noștri gunoiul	I. Maior, adm. m. mitr.	Pănade	„
31.	Despre folosul viilor și cultura lor modernă	Nic. Pop, prof.	„	„
32.	Curățenia e sănătate	Dr. A. Chețian, prof.	„	„
33.	Deosebitele feluri de nutreț	A Pop, secr. ad. fund.	Spini	„
34.	Asigurări în contra focului și a grindinei	A C. Domșa, red.	„	„
35.	Despre revistele poporale	Al. Ciura, prof.	„	„
36.	Viața plantelor și nutrirea lor firească	E. Vlassa, propr.	Mănărade	„
37.	Boalele vitelor cornute	I. Maior, adm.	„	„
38.	Despre albine și folosul ce-l aduce economului	N. Pop, prof.	„	„
39.	Nutremântul bun susține sănătatea și voia de lucru	Dr. A. Chețian, prof.	„	„
40.	Legea de câmp	St. Roșian prof.	Sâncel	„
41.	Nutremântul bun, cultura și folosul cartofilor	I. F. Negruțiu, prof.	„	„
42.	Despre lucrarea viei peste an	N. Pop, prof.	„	„
43.	Boalele vitelor și vindecarea lor	A. Maior, agron.	„	„
44.	Despre Asociațiune	A. C. Domșa, red.	Iclod	„
45.	Igiena locuinței, a nutremântului și a îmbrăcămintei	D. A. Chețianu, prof.	„	„

	Prelegerea	*Conferenţiarul*	*Comuna*	*Despărţăm.*
46.	Originea limbei şi a neamului românesc	Dr. I. Raţiu, prof.	Mihalţ	Blaj
47.	Folosul nutreţului măcestrit în economie	E. F. Negruţiu, agr.	„	„
48.	Folosul ştiinţelor naturale în economie	Dr. A. Cheţian, prof.	„	„
49.	Comasare şi împărţirea moşiei în table	E. F. Negruţiu, agr.	Cergăul-mare	„
50.	Folosul gunoiului	I. Maior, agr.	„	„
51.	Ingrijirea sănătăţii, nutrirea şi îmbrăcămintea ţăranului român	Dr. A. Cheţian, prof.	„	„
52.	Despre Asociaţiune	I. F. Negruţiu, prof.	Ciufud	„
53	Igiena săteanului român	Dr A. Cheţian, prof	„	„
54.	Stricăciunile beuturilor spirtoase	Şt. Roşian, prof.	„	„
55.	Sănătatea şi puterea de muncă a ţăranului român	Dr. A. Cheţian, prof.	R.-de-Secaş	„
56.	Despre cultura viei	N. Pop, prof.	„	„
57.	Frumseţea graiului românesc	Al. Ciura, prof	„	„
58.	Despre îngrijirea sănătăţii	Dr. A. Cheţian, prof.	Lunca	„
59.	Soiul vacilor bune de lapte şi prelucrarea laptelui	P. Ieremia, preot	Câlnic	Bocşa
60.	Relele ce bântuie la poporul nostru şi-l împedecă în desvoltarea şi progresarea lui	I. Marcu, înv.	„	„
61.	Despre Asociaţiune	Dr. P. Oprişa, prof.	Brad	Brad
62.	Fundatorii Asociaţiunii din Brad	Dr. I. Radu, prof.	„	„
63.	Bucăţi alese din „Ţara noastră“	M. Stoica, înv.	„	„
64.	Cetiri din „Ţara noastră“	Dr. P. Oprişa, prof.	„	„
65.	Stârpirea vermilor, despre beţie	Dr. I. Radu, prof.	„	„
66.	Soiurile alese de vite	Dr. I. Radu, prof.	„	„
67	Asigurarea vitelor	V. Bonea, prof.	„	„
68.	Cetiri din „Ţara noastră“	Dr. I. Radu, prof.	Vaca	„
69.	Cultura cerealelor	I. Barna, înv.	Vaca	„
70.	Despre „Asociaţiune“	Şt. Albu, prof.	„	„
71.	Urzirea neamutui nostru	Tr. Suciu, prof.	„	„
72.	Soiurile alese de vite	I. Bârna, înv.	„	„
73.	Despre Asociaţie	Dr. I. Radu, prof.	Hălmăgiel	„
74.	Din viaţa d-lui Isus Christos	C. Lazar, protopop	„	„
75.	Urmările beţiei	E. Joldea, diacon	„	„
76.	Despre procese	Dr. I. Pop, adv.	„	„
77.	Ingrijirea pomilor	Dr. I. Radu, prof.	Vaca	„
78.	Stârpirea şoarecilor	I. Barna, înv.	„	„
79.	Asigurarea vitelor	I. Barna, înv.	„	„
80.	Cultura vitelor	Tr. Suciu, prof.	Zdrapţi	„
81.	Cultura fânaţelor	P. Rusu, înv.	„	„
82.	Prezidenţii „Asociaţiunii“	Dr. I. Radu, prof.	Blăjeni	„
83.	Urzirea neamului nostru	Tr. Suciu, prof.	„	„
84.	Cultura fânaţelor	P. Rusu, înv.	„	„
85.	Urzirea neamului nostru	Dr. I. Radu, prof.	Mihăleni	„
86.	Urmările beţiei	Tr. Suciu, prof.	„	„
87.	Soiurile alese de vite	P. Rusu, înv.	„	„
88.	Cultura fânaţelor	P. Rusu, înv.	„	„
89.	Din povestea unei coroane de oţel	Dr. I. Radu şi Tr. Suciu, prof.	Vaca	„
90.	Omidele stricăcioase prunilor	Dr. I. Radu, prof.	Băiţa	„
91.	Urzirea neamului nostru	Tr. Suciu, prof.	„	„
92.	Din povestea unei Coroane de oţel	Tr. Suciu, prof.	„	„
93.	Despre testamente	Dr. A. Străvoiu, adv.	Râşnov	Braşov
94.	Din viaţa lui Isus	G. Vătăşan, prof.	„	„
95.	Tablouri geografice	„ „ „	„	„
96	Din viaţa lui Isus	An. Boldor, înv.	Ghimbav	„
97.	Tablouri geografice	„ „ „	„	„
98.	Plantarea pomilor	„ „ „	Rotbav	„
99.	Din viaţa lui Isus	„ „ „	„	„
100.	Insemnătatea „Asociaţiuuii“	A. Bârseanu, prof.	Braşov-Tocile	„
101.	Economia schimbătoare	An. Boldor, înv.	Herman	„
102.	Din viaţa lui Isus	I. Petroviciu, prof.	„	„
103.	Tablouri geografice	„ „ „	„	„

	Prelegerea	*Conferenţiarul*	*Comuna*	*Despărţăm.*
104.	Bucureştii	Dr Al. Bogdan, prof.	Herman	Braşov
105.	Curs teoretic şi practic de albinărit	I. Aron, dir. şcol.	Braşov	„
106.	Unele greşeli cari se fac la creşterea copiilor noştri	A. Bârseanu, prof.	Braşov-Tocile	„
107.	Vederi din Oltenia	„ „ „	„	„
108.	Nutrirea vitelor	Aur. Nistor, preot	Bod	„
109.	Călătorie de-alungul Dunării	I. Petroviciu, prof.	„	„
110.	Nutrirea vitelor	Aur. Nistor, preot	Sân-Petru	„
111.	Bucureştii	Dr. Al. Bogdan, prof.	„	„
112.	Lucrarea raţională a pământului	An. Boldor, înv.	Cristian	„
113.	Despre cultivarea legumelor	„ „ „	Turcheş	„
114.	Din viaţa lui Isus	„ „ „	„	„
115.	Bisericile principale din lume	A. Bârseanu, prof.	„	„
116.	Foloasele albinăritului	I. Aron, înv.	Preşmer	„
117.	Situaţia economică a Românilor din Preşmer şi mijloacele pentru îndreptarea ei	I. Ludu, preot	„	„
118.	Din Agronomie	Iosif Bălan, prof.	——	Caransebeş
119.	Pomărit	„ „ „	——	„
120.	Sarcinile şi dările cu cari se îngreuiază poporul însuş	Ioan Popovici, preot	Iaz	„
121.	Ajutorarea poporului din Valea Bistrei	„ „ „	——	„
122.	Crâşma	B. Podoabă, dir. de b.	Desmir	Cluj
123.	Infiinţarea mitropoliilor româneşti	Dr. I. Lupaş, prof.	Cluj	„
124.	Locurile mai însemnate din România, cu proiecţiuni	A. Ciortea, prof.	Cojocna	„
125.	Locurile mai însemnate din Italia	„ „ „	„	„
126.	O călătorie pe Dunăre dela Pesta până la Sinaia	„ „ „	Desmir	„
127.	Locurile mai însemnate din Ungaria şi România, cu proiecţiuni	„ „ „	Pata	„
128.	Locurile mai însemnate din Ungaria şi România, cu proiecţiuni	Sim. Nemeş, stud. şi I. Haţiegan	Cojocna	„
129.	Despre tovărăşii	I. Pop, înv.	Feneşul-săs.	„
130.	Infiinţarea tovărăşiei p. asig. vitelor	Eug. Păcurar, preot	„	„
131.	Lipsa cetitului şi a scrisului la adulţi	A. Pora, înv.	„	„
132.	Locurile mai însemnate din Ungaria şi România	Sim. Nemeş, stud. şi I. Haţiegan	Corpade	„
133.	Despre desvoltarea culturală a poporului român din 1700 încoace	Eug. Păcurariu, preot	Cluj	„
134.	Lipsa cetitului şi cum să se citească cu folos	T. Ciortea, preot	Cojocna	„
135.	Despre filoxera si stricăciunile ei	I. Haţegan, protopop	„	„
136.	Tăria noastră	A. C. Bănuţiu	Cohalm	Cohalm
137.	Stupărit	A. Degan, înv.	Checicădoga	Deva
138.	Stupărit	„ „	Leşnic	„
139.	Stupărit	„ „	Sânindrieş	„
140.	Stupărit	„ „	Sântohalm	„
141.	Pomărit, lucrările de primăvară	Toma Neamţu, înv.	Zam	Dobra
142.	Tovărăşiile pentru asigurarea vitelor	Toma Roşu, înv.	„	„
143.	Beţia şi urmările stricăcioase ale ei	T. Neamţu, înv.	„	„
144.	Pomărit în general, în special nobilitarea prin oculare	T. Neamţu, înv.	Rădulești	„
145.	Beţia şi combaterea ei	Rom. Popa, teol. abs.	„	„
146.	Asociaţiunea, scopurile, mijloacele şi prezidenţii ei	I. Morar, protopop	Holdea	„
147.	Tovrăşiile pentru asigurarea vitelor	I. Miclăuş, înv.	„	„
148.	Beţia şi combaterea ei	R. Popa, teolog	„	„
149.	Asociaţiunea, scopurile, mijloacele şi prezidenţii ei	I. Morar, protopop	Sârbi	„
150.	Gunoiurile, îngrijirea şi întrebuinţarea lor în economie	Nic. Juga, înv.	„	„
151.	Combaterea viţiului beţiei	I. Morar, protopop	„	„

	Prelegerea	*Conferenţiarul*	*Comuna*	*Despărţăm.*
152.	Despre Asociaţiune	I. Morar, protopop	Săcămaş	Dobra
153.	Culesul, conservarea şi valorizarea poamelor	P. Incicău, înv.	„	„
154.	Combaterea beţiei	I. Morar, protopop	„	„
155.	Tovărăşia pentru asig. vitelor	I. Morar, protopop	„	„
156.	Despre tovărăşii	T. Roşu, înv.	Câmpuri	„
157.	Combaterea beţiei	I. Suciu, înv.	„	„
158.	Despre meserii	I. Badoi, preot	„	„
159.	Urmările beţiei	I. Morar, protopop	Munc.-mare	„
160.	Vitele, izvorul de câştig al pădurenilor, îngrijirea raţională a lor	T. Neamţu, înv.	„	„
161.	Combaterea proceselor	T. Ringea, preot	„	„
162.	Cultivarea grădinilor	T. Neamţu, înv.	„	„
163.	Slujbe sătesti şi să nu fim umiliţi	I. Morar, protopop	„	„
164.	Tovărăşiile pentru asigurarea vitelor	T. Roşu, înv.	Tisa	„
165.	Despre albinărit	I. Petenţoiu, înv.	„	„
166.	Combaterea beţiei	T. M. Gomboş, funcţ. de bancă	Lăsău	„
167.	Economia de vite şi nutreţuri artificiale	A. Odor, f. de bancă	„	„
168.	Despre Asociaţiune	I. Morar, protopop	„	„
169.	Despre cruţare	Il. Sârbu, preot	Gothatea	„
170.	Pomărit şi altoire	T. Neamţu, înv.	„	„
171.	Urmările beţiei	I. Morar, protopop	„	„
172.	Despre tovărăşii	I. Radeş, cont.	Basna	D.-S.-Mărtin
173.	Altoitul viţei de vie şi stupărit	L. Moldovan, înv.	„	„
174.	Viaţa şi patimile lui Isus Christos	Dr. I. Radu, vicar	Grădiste	Haţeg
175.	Cuvânt da deschidere	Dr. G. Suciu, adv.	„	„
176.	Despre beţie şi urmările ei	Ion Radu, prof.	„	„
177.	Din faptele şi patimile Domnului Isus Christos	Dr. I. Radu, vicar	„	„
178	Despre asigurarea vitelor	Vict. Pop, contabil	„	„
179.	Despre creşterea şi nobilitarea vitelor	Dr. I. Radu, prof.	„	„
180.	Din trecutul Românilor	Tr. Suciu, prof.	„	„
181.	Rezumarea prelegerilor şi însemnătatea lor	Dr. G. Suciu, adv.	„	„
182.	Cuvânt de deschidere	Paul Oltean, înv.	Boşorod	„
183.	Din istoria Românilor	Dr I. Popovici, preot	„	„
184.	Despre beţie şi urmările ei	Vict. Pop, contabil	„	„
185.	Creşterea şi ţinerea vitelor	Pomp. Popescu, preot	„	„
186.	Cuvânt de deschidere	Dr. G. Suciu, adv.	Baarul-mare	„
187.	Beţia şi urmările ei	Dr. I. Radu, prof.	„	„
188.	Creşterea şi ţinerea vitelor	Dr. I. Radu, prof.	„	„
189.	Despre asigurarea vitelor	Vict. Pop, cont.	„	„
190.	Despre Asociaţiune	Dr. G. Suciu, adv.	Haţeg	„
191.	Din faptele şi patimile Domnului Isus Christos	Dr. I. Radu, prof.	„	„
192.	Despre beţie şi urmările ei	I. Muntean, contabil	„	„
193.	Despre creşterea vitelor	Victor Pop, cont.	„	„
194.	Cuvânt de incheiere	Dr. G. Suciu, adv.	„	„
195.	Scopul şi însemnătatea şezătorilor literare	Dr. G. Suciu, adv.	„	„
196.	Despre rolul femeii	Dr. I. Radu, vicar	„	„
197.	Din mitologia greacă	Dr. V. Bontescu, adv.	„	„
198.	Necazurile noastre	Dr. S. Tămaş, adv.	Tămaşiu	H.-Huedin
199.	Subiectul neindicat	Sever Dan, jurist	Iclanzel	Ludoş
200.	Despre Asociaţiune	A. Păcurariu, prot.	Spring	Miercurea
201.	Drepturile şi datorinţele civile	Teof. Bărbat, înv.	„	„
202.	Cultura nutreţului măiestrit	P. Predoviciu, preot	„	„
203.	Grădina de pomi	Nic. Ivan, înv.	Dobârca	„
204.	Despre reuniuni	Dr. S. Măcelar, adv.	Cărpiniş	„
205.	Despre Asociaţiune	A. Păcurariu, prot.	„	„
206.	Ingrijirea sănătăţii	I. Dăianu, preot	Sângătin	„
207.	Scopul Asociaţiunii	Dim. Pamfiloiu, preot	Jina	„
208.	Despre lux şi risipă	N. Vlad-Stezar, preot	„	„
209.	Despre negoţ	Const. Ţintea, înv.	„	„

Prelegerea	*Conferenţiarul*	*Comuna*	*Despărţăm.*
210. Economia de casă	I. Sava, înv.	Jina	Miercurea
211. Economia de câmp şi de vite	C. Sava, înv.	„	„
212. Despre Doină	Al. Muntean, prot.	Săcădate	Orade
213. Căi spre progres	V. Babi, f. de bancă	„	„
214. Ţăran român şi cărturar român	Dr. C. Bulcu, preot	Giriş	„
215. Economia raţională	V. Babi, f. de bancă	„	„
216. Ce folos dobândim din ştiinţa de carte în genere, şi ce din ştiinţa de carte românească?	Iosif Tărău, înv.	Sân-Lazar	„
217. Alcoolism	Ioan Petra, înv.	Chersig	„
218. Economia raţională	V. Babi, f de bancă	„	„
219. Despre pomărit	C. Baicu, înv.	Geoag.-de-jos	Orăştie
220. Folosul pomăritului şi sădirea pomilor	C. Baicu, înv.	Vinerea	„
221 Folosul învăţăturii şi al bibliotecilor	I. Popoviciu, preot	„	„
222. Neamul românesc	I. Moţa, preot	„	„
223. Asociaţiunea şi reuniunea economică	I. Lăpădatu, director de bancă	Romoşel	„
224. Folosul pomăritului	C. Baicu, înv.	„	„
225. Neamul românesc	I. Moţa, preot	„	„
226. Robia economică	G. Todică, f. de bancă	Mada	„
227. Folosul pomăritului	I. Popoviciu, preot	„	„
228 Neamul românesc	I Popoviciu, preot	„	„
229. Romani-Români	I. Popoviciu, preot	Boşorod	„
230. Despre cultura pământului	Aurel Iana, preot	Broşteni	Oravita
231. Igienă	Dr. S. Meheş, medic	Comorâşte	„
232. Cultivarea pământului	Sin. Bistrean, preot	„	„
233. Despre pomărit	Pav. Miclea, înv.	Jitiniu	„
234. Despre pomărit	Pav. Miclea, înv.	Rachitova	„
235. Despre lux	Dr. P. Cornean, adv.	Comorâşte	„
236. Economia raţională	Dr. G. Anca, adv.	Rachitova	„
237. Avantagiile pomăritului	C. Strâmbeiu, agr.	Jitiniu	„
238. Insemnătatea şcolii şi portul original românesc	Dr. P. Cornean, adv.	Broşteni	„
239. Lucrarea pământului şi cultivarea zarzavaturilor	C. Stăniloiu, abs. şcol. de agric.	Greovat	„
240. Creşterea vitelor cornute şi pomărit	„ „ „ „	Gornia	„
241. Pomărit şi nutrirea vitelor	„ „ „ „	Tievaniul-mic	„
242. Despre tovărăşii	Al. Goleu, înv.	Medeşfalău	Oşorheiu
243. Calea de înavuţire a poporului nostru	Iancu Milu, preot	Sân-Mihaiu	Panciova
244. Despre însoţiri	S. Zehan, preot	Jabeniţa	Reghiu
245. Economia de vite	G. Branea, teolog	„	„
246. Reconstruirea viilor cu viţă altoită	N. Iosif, înv.	Aciliu	Săliste
247. Poliţia de câmp şi păşunatul regulat	S. Alămorean, preot	Alămor	„
248. Higienă	I. Predoviciu, preot	Amnaş	„
249. Vierit	I. Mardan, înv.	„	„
250. Originea neamului românesc	I. Predoviciu, preot	„	„
251. Inceputul neamului românesc	Nic. Tămaş, notar	Cacova	„
252. Cultivarea pomilor în cei 10 ani dintâi	I. Hanzu, preot	„	„
253. Ingrijirea vitelor mai de soiu	„ „ „	„	„
254. Asigurarea vitelor	I. Manta, preot	Gurariului	„
255. Manipularea gunoiului	Al. Vlad, preot	Mag	„
256. Cultivarea fânaţelor	„ „ „	„	„
257. Pomii pitici	„ „ „	„	„
258. Din istoria bisericească	N. Bembea, pedagog	„	„
259. Alcool	V. Părăian, înv.	„	„
260. Dări sau contribuţiuni	Val. Pop, notar	Săcel	„
261. Laptele din punct de vedere sanitar	D. Banciu, farm.	Săliste	„
262. Boalele lipicioase la copii	Dr N. Comşa, med.	„	„
263. Foloasele cetitului	I. Mateiu, înv.	„	„
264. Despre autorităţi	Dr. N. Petra, adv.	„	„
265. Săracii şi instituţiile de binefacere; desvoltarea lor la diferite popoare în cursul vremilor	Dr. I. Stroia, protop.	„	„
266. Şaguna şi şcolile	D. Lăpădat, înv.	„	„

	Prelegerea	*Conferenţiarul*	*Comuna*	*Despărţăm.*
267.	Cultura pomilor	V. Popoviciu, preot	Sibiel	Săliște
268.	Asigurarea vitelor	I. Dobrota, înv.	„	„
269.	Bani, hârtii de valoare şi instituţiuni financiare	C. Herţia, şef-cont.	Săliște	„
270.	Despre Asociaţiune	Dr. N. Oprean, adv.	Sânmiclăuşul mare	Sânmiclăuşul-mare
271.	Munca raţională şi influenţa ei asupra omenimii	Sim. Stanca, teol.	„	
272.	Din poezia poporală: îndemnuri, datini şi moravuri	Vict. Deciu, preot	„	„
273.	Despre Vas. Alexandri.	Silv. Bichicean, preot	„	„
274.	Despre Alcoolism	A. Bena şi G. Navrca	Sebeş	Sebeş
275.	Din vierit, despre cultura viţei americane	S. Oprița, preot	„	„
276.	Din vierit, despre cultura viţei americane	„ „ „	Pianul-de-jos	„
277.	Despre însemnătatea tovăr. econom.	George Tătar, cont.	„	„
278.	„ „ „ „ „	„ „ „	Pianul-de-sus	„
279.	Din vierit, despre cultura viţei americane	Sim. Oprița, preot	„	„
280.	Din vierit, despre cultura viţei americane	„ „ „	Rechita	„
281.	Despre foloasele pomăritului	Ambr. Tătar, înv.	„	„
282.	„ „ „	Vas. Cărpinişan, înv.	Câlnic	„
283.	Din vierit, cultura viţei americane	Ioan Pavel, înv.	„	„
284.	Cultura pământului după comasaţie	Nic. Cărpinişan, preot	Daia	„
285.	Despre foloasele pomăritului	Vas. Cărpinişan, înv.	„	„
286.	Despre cultura viţei americane	Ioan Pavel, înv.	Lanerăm	„
287.	Despre tovărăşiile economice şi importanţa lor	G. Tătar, cont.	„	„
288.	Despre tovărăşiile economice	G. Medeanu, protop.	Şugag	„
289.	Cultura viţei americane	Ioan Pavel, înv.	Răhău	„
290.	Despre albinărit	I. Ghişa, preot	Lanerăm	„
291.	De ce cunoştinţe şi învăţături are ţăranul lipsă ca să poată trăi mai uşor	E. Nemeş, înv.	Cristian	Sibiiu
292.	Ce folos aduce şcoala unui popor şi de ce trebue să jertfim cât de mult pentru susţinerea ei	Candid Muşlea, înv.	„	„
293.	Ce folos aduce şi ce rol are biserica în vieaţa unui popor	Ioan Popa, preot	„	„
294.	Despre Asociaţiune şi organizarea ei	„ „ „	„	„
295.	Scrisorile unui econom către ţărani	E. Nemeş, înv.	„	„
296.	Cum să lucrăm mai cuminte	C. Muşlea, înv.	„	„
297.	Să nu fim veşnic umiliţi	„ „ „	„	„
298.	Daţi-vă copiii la meserii	„ „ „	„	„
299.	Prelegere contra emigrării în America	„ „ „	„	„
300.	Despre originele poporului român	C. Moldovan, preot	Roşia-săs.	„
301.	Despre cele mai lăţite patimi şi scăderi şi despre stârpirea lor	Dr. E. M. Cristea	Bungard	„
302.	Despre întărirea economică a poporului nostru	„ „ „ „	„	„
303.	Despre legumărit, cultura verzii şi a castraveţilor	Aurel Cosciuc, agr.	„	„
304.	Triumful ideilor moderne asupra cugetării medievale	Dr. I. Lupaş, prof.	Sibiiu	„
305.	Ţăranul român în literatura noastră	O. Goga, red.	„	„
306.	Desvoltarea credinţei şi a dreptului până în zilele noastre.	Dr C. Meseşianu, adv.	Şimleu	Şimleu
307.	Întrebuinţarea cu folos a timpului de iarnă de către ţăranii noştri	Em. Stoica, preot	„	„
308.	Despre stupărit	V. Boţianu, înv.	Giumelciş	„
309.	Despre stupărit	„ „ „	Halmăşdi	„
310.	Despre vierit	Daniil Graur, înv.	Curitău	„
311.	„ „	„ „ „	Bocşa	„
312.	„ „	„ „ „	Sicîu	„

	Prelegerea	*Conferențiarul*	*Comuna*	*Despărțăm.*
313.	Despre pomărit	G. Șimonca, înv.	Urmeniș	Șimleu
314.	„ „	„ „ „	Boița	„
315.	Despre vierit	Nic. Pop, înv.	Badon	„
316.	Despre pomărit	G. Șimonca, înv.	Domnin	„
317.	Despre cultivarea viei	Daniil Graur, înv.	Chechiș	„
318.	Despre pomărit și vierit	Nic. Pop, înv.	Hereclean	„
319.	Tractarea gunoiului	Ioan Oiegariu, înv.	Pria	„
320.	„ „	„ „ „	Cizer	„
321.	Șezătorile la români	Em. Stoica, înv.	Șimleu	„
322.	Altuirea pomilor	V. Murășan, preot	T.-Santeu	Tășnad
323.	Influența culturii asupra industriei și economiei	Dr. C. Crăciunescu, adv.	Chevereșul-mare	Timișoara
324.	Nutreturile măiestrite de vite și boalele lor	Nic. P. Rațiu, preot	Cianul-deșert	Turda
325.	Insemnătatea Asociației	Dr. V. Moldovan, adv.	Petridul de jos	„
326.	Nutreturile măiestrite, cultura vitelor și boalele lor.	Nic. P. Rațiu, preot	Poiana	„
327.	Subiectul neindicat	Conf. neindicat	Măhaciu	„
328.	„ „	„	Banabic	„
329.	Despre Asociațiune	Dr. I. Mețianu, adv.	Poiana-Mărului	Zernești
330.	Unire și armonie	Nic. Ilie, înv.	„	„
331.	Despre industria de casă	Nic. Pop, înv.	Zernești	„
332.	Despre tovărășia pentru asig. vitelor	M. Brumboi, preot	Tohanul-v.	„
333.	Despre reuniunea de înmormântare	N. Garoiu, adv.	Poiana-Mărului	„
334.	Despre pomărit	Ioan Pop, înv.	„	„
335.	Despre reuniunea de înmormântare	N. Garoiu, adv.	Tohanul-nou	„
336.	Despre asigurarea vitelor	Pomp. Dan, înv.	Holbav	„
337.	Reuniunea de înmormântare	„ „ „	„	„
338.	Discurs de deschidere	A. Bârseanu, prof.	Bistrița	Adunarea
339.	Țăranul în literatura noastră	O. Goga, red.	„	gen. a
340.	Creșterea națională	Grig. Pletos, prof.	„	Asociațiunii
341.	Religie și cultură	Dr. I. Bălan, prof.	„	„

Anexa F.

TABLOUL GENERAL

despre starea și activitatea despărțămintelor în anul 1907.

Nrul curent	Despărțământul	Membri					Comune	Agenturi	Biblioteci	Prelegeri	Observări
		fondatori	pe viață	ordinari	ajutători	Total					
1	Abrud-Câmpeni	1	23	32	30	86	25	4	2	4	
2	Agnita	—	—	19	16	35	35	8	11	4	
3	Aiud-Teiuș	1	—	22	52	75	46	—	—	—	
4	Alba-Iulia	—	2	18	34	54	42	—	6	1	
5	Becicherecul-mare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport*)
6	Beiuș	—	1	45	17	63	157	3	3	5	
7	Bistrița	11	8	33	—	52	37	13	11	15	
8	Blaj	5	3	40	11	59	40	11	11	33	
9	Bocșa	—	1	23	38	62	36	—	1	2	
10	Brad	—	5	21	37	63	44	6	7	32	
11	Bran	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport
12	Brașov	4	13	84	50	151	25	21	19	25	
13	Caransebeș	2	2	28	10	42	87	4	1	4	
14	Cluj	2	3	22	—	27	56	21	21	14	
15	Cohalm	—	—	—	—	—	—	—	—	1	N'a înaintat raport
16	Dej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport*)
17	Deva	1	5	29	—	35	111	—	1	4	
18	Dicio-Sân-Mărtin	—	—	—	—	—	—	—	—	2	N'a înaintat raport
19	Dobra	—	—	12	—	12	80	—	1	31	
20	Făgăraș	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport
21	Hălmagiu	—	—	5	15	20	33	—	1	—	
22	Hațeg	—	3	37	16	56	112	3	4	24	
23	Hida-Huedin	1	1	21	39	62	80	4	2	1	
24	Lipova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport
25	Ludoș	1	1	16	8	26	35	—	1	1	
26	Lugoj	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport
27	Mediaș	—	—	8	1	9	27	—	1	—	
28	Miercurea	1	2	24	1	28	23	—	—	12	
29	Mocin	1	3	18	—	22	40	—	—	—	
30	Năsăud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport*)
31	Orade	1	2	32	25	60	232	20	20	7	
32	Orăștie	6	8	21	5	40	71	4	5	11	
33	Oravița	2	14	38	23	77	47	3	—	12	
34	Oșorheiu	1	2	10	2	15	42	3	3	1	
35	Panciova	1	7	26	18	52	14	7	7	1	
36	Reghin	1	5	16	4	26	34	3	1	2	
37	Săliște	1	9	44	13	67	15	6	22	24	
38	Sânmiclăușul-mare	2	5	16	59	82	12	2	3	4	
39	Sătmar-Ugocia	3	12	42	10	67	98	1	7	—	
40	Sebeș	2	5	29	20	56	23	10	10	17	
41	Sibiiu	8	24	80	125	237	40	3	5	15	
42	Sighișoara	—	—	7	—	7	100	—	1	—	
43	Șimleu	4	8	62	—	74	201	—	13	16	
44	Tășnad	—	7	30	19	56	23	—	1	1	
45	Timișoara	6	16	52	—	74	108	—	20	1	
46	Treiscaune-Ciuc	—	—	—	—	—	—	—	—	—	N'a înaintat raport
47	Turda	—	1	14	13	28	50	1	4	5	
48	Vârșeț	1	5	17	—	23	40	—	—	—	
49	Zernești	1	—	22	24	47	5	4	4	9	
	Suma	71	206	1115	735	2127	2326	165	230	341	

*) Rapoartele s'au primit după încheierea acestui tablou.

Anexa G.

LISTA BURSIERILOR ASOCIAȚIUNII

pe anul școlar 1907/8.

1. *Dionisiu Nistor*, student în clasa a VI-a gimnazială în Brașov; din fundațiunea „Marinoviciu“ . . . . . K 120·—
2. *Victor Jula*, student în clasa a VIII-a gimnazială în Brașov; din fundațiunea „Bașota“ [1] . . . . . „ 40·—
3. *Alexandru Măcelariu*, student în clasa a VIII-a gimnazială în Blaj; din fundațiunea „I. Galianu“ . . . . . „ 120·—
4. *Ioan Ignaton*, student în clasa a VII-a gimnazială la gimnaziul din Brașov; din fundațiunea „Avram Iancu“ . . . . „ 100·—
5. *Petru Jorgovan*, student în clasa a VIII-a gimnazială în Brașov; din fundațiunea „Riureanu“ . . . . . „ 80·—
6. *Ioan Morariu*, student în clasa a V-a gimnazială în Gherla; din fundațiunea „Dobâca“ . . . . . „ 100·—
7. *Mărioara Olariu*, elevă în clasa a III-a civilă a școalei Asociațiunii din Sibiiu; din fundațiunea „Dr. I. Moga“ . . . „ 80·—
8. *Olimpiu Piso*, student în clasa a III-a gimnazială în Blaj; din fundațiunea „Ioan și Zinca Roman“ . . . . . „ 300·—
9. *Nicolae Cociș*, student în clasa I reală în Brașov; din fundațiunea „George Boeriu“ din Vad . . . . . „ 200·—
10. *Traian Petrașcu*, rigorosant în medicină, Cluj și Budapesta; din fundațiunea „Ioan Petran“ . . . . . „ 300·—
11. *Aurel Goșa*, student în drept, an. IV, Cluj; din fundațiunea „Ioan Petran“ [2]). . . . . „ 300·—
12. *Romul Moldovan*, student în drept, an. II, Cluj; din fundațiunea „Ioan Petran“ . . . . . „ 300·—
13. *Faust Selăgean*, student în drept, anul IV, Cluj; din fundațiunea „Ioan Petran“ . . . . . „ 300·—
14. *Virgil Russu*, student în drept, anul III, Cluj; din fundațiunea „Ioan Petran“ . . . . . „ 300·—
15. *Tit Liviu Crișan*, student în drept, anul II, Cluj; din fundațiunea „Ioan Petran“ . . . . . „ 300·—

[1]—[2] Nu și-a justificat sporul în studii.

Anexa H.

Nr. 470—1908.

RAPORTUL CASSIERULUI

asupra socotelilor «Asociaţiunii» pe anul 1907.

Prea Onorat Comitet central!

Anul 1907 a fost din punct de vedere financiar, cum arată conturile de încheiere, un an mai bun decât mijlociu. Veniturile fondului general au întrecut bugetul cu K 7003·—, şi s'au cifrat cu K 39,416·—. Cea mai principală poziţie de venit — *Taxele de membri* — au întrecut şi suma cea mai mare din trecut, — încassată în anul 1905 — cu K 804·—, iar bugetul cu K 4597·—, şi au fost de K 20,597·—.

Asemenea arată creştere şi celelalte poziţii de venit:

Interesele de efecte	K	438·—
Interesele de cont-curent . . .	„	1050·—
Taxele de administrare	„	180·— şi
Veniturile extraordinare . . .	„	309·—

La cheltueli s'au făcut economizări la următorii titlii:

la salare de K 1260·—, prin neocuparea postului de custode în felul cum erà contemplat în buget,

la Dotaţiunea bibliotecii de K 654·—,

la Revista «Asociaţiunii» K 230·—,

la Dotaţiunea pentru prelegeri K 648·—, şi

la Contribuţiune K 131·—.

Peste buget s'a cheltuit:

la Spesele de cancelarie K 1279·— şi

la Spesele neprevăzute K 1278·—.

Rezultatul favorabil al acestui an ne-a permis să amortizăm din realităţi K 4163·—, în loc de K 600·— cât prevedeà bugetul, şi spesele avute în anii 1906/7 cu diferite procurări pentru Muzeu în sumă de K 895·—, rămânând totuş un excedent de K 1074·—, faţă de K 172·— preliminate, care s'a adăogat la fondul general.

Tot la acest fond s'a trecut o nouă donaţiune a generosului senator, domnul Stroe Belloescu de K 1000·—, al cărei venit este destinat pentru masa studenţilor universitari rom. din Cluj.

Astfel fondul general a crescut cu K 2074·— la K 315,811·—.

Stocul efectelor fondului general a crescut cu:

3 acţiuni «Albina» din emis. III de .	K	600·—
1 acţiune «Chiorana»	„	100·—
1 „ «Mureşanul»	„	200·—
4 acţiuni «Sentinela»	„	400·—
8 „ «Şoimuşana»	„	400·—
rate plătite la 2 acţ. «Bihoreana» şi 1 «Silvania»	„	330·—
în valoare nominală de	K	2030·—

şi a scăzut cu:

1/5 loz din 1860 sortat	„	200·—
deci creştere de .	K	1830·—

ajungând la *K 52,480·—*.

Fundaţiuni nouă în cursul anului 1907 n'a întrat nici una la «Asociaţiune».

Fondurile şi fundaţiunile s'au mişcat în genere între marginile bugetului, şi au crescut:

Fondul Muzeului istoric-etnografic cu	K	3967·—
„ G. Bariţiu	„	1899·—
„ A. Iancu	„	124·—
„ Despărţ. Deva	„	23·—
„ Ioan Simu	„	28·50
„ cultural al băncilor	„	153·—
Fundaţiunea I. Bădillă	„	1037·—
„ E. D. Başiota	„	50·—
„ G. Boieriu	„	300·—
„ anon. din cttul Dobâca	„	2·—
„ I. Gallianu	„	2·—
„ G. Filepp	„	2438·—
„ I. Iancu	„	265·—
„ N. Marinovici	„	124·—
„ Dr. I. Moga	„	32·—
„ Dr. I. Nichita	„	1328·—
„ I. Olteanu	„	2650·—
„ I. Petran	„	1123·—
„ I. Popp Maior	„	190·—
„ R. Rîureanu	„	45·—
„ I. Roman	„	44·—
„ D. Suciu	„	362·—

iar Fondul A. Mureşianu, din care s'au distribuit în anul curent două premii de K 600·— a scăzut cu K 188·—.

Tot asemenea a scăzut datoria de cont-curent la «Albina» cu K 1390·— la K 54,027·—.

Efectele fondurilor şi fundaţiunilor s'au sporit prin participare la emisiunile nouă cu K 22,474·—, iar depozitele spre fructificare s'au redus cu K 10,809·—, sumă ce s'a folosit la achitarea preţului acţiunilor nouă.

In cursul anului 1907 am convertit efectele române ale fundaţiunii I. Olteanu în efecte din patrie. Fundaţiunea aveà Lei 55,000·— obligaţiuni de credit fonciar rural român de 5% şi Lei 33,000·— rentă română amortibilă cu 4%. Aceste efecte le-am vândut într'un timp când cursul lor erà destul de favorabil, şi am cumpărat în loc nom. K 30,000·— rentă ungară de 4% în coroane şi nom. K 50,000·— scrisuri fonciare «Albina» de 5% în coroane, la care ocaziune am realizat un profit de curs la efectele române faţă de preţul lor din inventar, fără ca venitul fundaţiunei să scadă prin această transacţiune.

Am făcut această conversiune şi cu considerare la împrejurarea, că ministrul de culte reg. ung., căruia i-am înaintat — la cerere — literile fundaţionale spre aprobare, ne-a pus condiţia, ca să schimbăm efectele străine cu efecte din patrie.

Averea totală administrată de «Asociaţiune»

la sfârşitul anului 1907 erà	K	896,899·—
din care subtrăgând datoriile de . . .	„	57,415·—
rămâne avere curată de .	K	839,484·—

o creştere de *K 14,668*·— faţă de anul 1906.

După acestea vă rog:

1. să luaţi la cunoştinţă acest raport.

2. să censuraţi conturile: Bilanţ, Venituri şi Spese cu anexele lor şi aflându-le exacte să le înaintaţi adunării generale pentru încuviinţarea pluserogatelor şi darea absolutorului pentru anul de gestiune 1907.

Sibiiu, 8 Maiu 1908.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassier.

Nr. 578/908.

RAPORTUL CASSIERULUI

asupra bugetului «Asociaţiunii» pentru anul 1909.

Prea Onorat Comitet central!

Anexat am onoare a Vă prezentà bugetul fondurilor şi fundaţiunilor administrate de «Asociaţiune» pe anul 1909 cu următorul raport:

a) Fondul general administrativ:

Poziţiunile de venituri: Taxe de membri, Chirie, Interese de efecte şi Taxe de administrare le-am preliminat aproape în aceleaşi sume ca şi în bugetul a. 1908; dar am scăzut «Interesele de cont-corent» cu K 250·— la K 2500·— şi Veniturile extraordinare cu K 200·— la K 300·—.

La poziţiunile din erogaţiuni am redus bugetul cu suma destinată pentru foaia poporală adecă cu K 1600·— dar am introdus o poziţie nouă «Donaţiune pentru masa studenţilor universitari români» din Cluj de K 44·—, care reprezintă venitul unei nouă donaţiuni de K 1000·— a marinimosului mecenate, domnul senator Stroe Belloescu din Bucureşti, şi am urcat spesele de cancelarie la K 4800·— fiindcă în a. 1907 — în urma scumpirii continue a materialului combustibil — am spesat aproape K 5000·—.

In total am preliminat veniturile fondului general administrativ cu K 34,002·—, iar cheltuelile cu K 32,124·—, de unde rezultă un excedent la venituri de K 1878·— care se va folosì pentru acoperirea amortizărilor din realităţi şi mobiliar.

b) La stabilirea bugetului celorlalte fonduri şi fundaţiuni am ţinut seamă de dispoziţiunile literelor fundaţionale şi de experienţele făcute în trecut.

Venitul la fondul Muzeului l-am preliminat numai cu K 5600·— adecă cu K 400·— mai puţin decât este în bugetul anului 1908.

La celelalte fonduri, cari sunt în creştere normală, am preliminat, după aceleaşi norme ca şi în trecut, venituri corăspunzătoare situaţiunei lor actuale.

Venitul total al fondurilor şi fundaţiunilor pe 1909 face K 61,240, din care sumă rămân K 9730·— pentru capitalizare.

Sibiiu, 21 Iunie 1908.

Ioan Vătăşan m. p.
cassier.

Nr. 470—1908.

1

Active. Bilanţ la

	K	f	K	f
Depozite spre fructificare			105842	88
Efectele fondului general	52480	—		
„ fondurilor şi fundaţiunilor	168124	—	220604	—
Realităţi:				
casa din strada Morii Nr. 6	155400	—		
„ „ „ „ „ 8	83000	—		
edificiul şcoalei civile de fete	125000	—		
palatul muzeului istoric-etnografic	193000	—	556400	—
Debitori:				
fundaţiunea I. Rusu	5	20		
„ P. Murăşan	229	50		
diverşi	307	19		
anticipaţiuni	110	60	652	49
Mobiliar			13400	—
			896899	37

Sibiiu, 31 Decemvrie 1907.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassier.

Examinând acest bilanţ am constatat, că este exact şi în

Sibiiu, în

Comisiunea

Parteniu Cosma m. p.

31 Decemvrie 1907.

1

Pasive.

	K	f	K	f
Fondul general cu donaţ. Stana şi Stroie Belloiu			315810	79
„ Muzeului istoric-etnografic			145320	—
„ George Barițiu			11133	—
„ Avram Iancu			6227	—
„ Andreiu Mureşianu			9286	—
„ despărţăm. Deva			621	—
„ „ Timişoara			5000	—
„ Ioan Simu			990	—
„ cultural al băncilor			577	—
Fundaţiunea Ioana Bădilă			27950	—
„ George Boieriu			15400	—
„ E. D. Başiota			1535	—
„ anonimă din comitatul Dobâca			2765	—
„ Ioan Gâllianu			3498	—
„ Gheorghe Filepp			50699	75
„ Ioan Iancu			6049	—
„ Nicolae Marinovici			7300	—
„ Dr. Ioan Moga			2847	—
„ Dr. Ioan Nichita şi fondul cultural selăgean			32163	87
„ Ioan Olteanu			98400	—
„ Ioan Petran			68473	46
„ Ioan Popp Maior			5750	—
„ Radu M. Rîureanu			3310	—
„ Ioan şi Zinca Roman			10258	—
„ Demetriu Suciu			8120	16
Depozitul Aurel Nichita			425	—
Creditori			56990	34
			896899	37

Nicolae Togan,
controlor.

consonanță cu cărțile de contabilitate, purtate în regulă.

24 Iunie 1908.

cenzurătoare:

Dr. O. Russu m. p.

2

Nr. 470—1908,

Venituri şi spese

Spese	Preliminat K	f	Spesat K	f
Salare	10520	—	9260	—
Spese de cancelarie, luminat, încălzit etc	3700	—	4979	11
Chirie pentru birouri	1200	—	1200	—
Dotaţiune pentru bibliotecă	1000	—	345	74
„ „ revista «Transilvania»	3800	—	1970	90
„ „ «Ţara noastră»			1600	—
„ fondului G. Bariţiu	1000	—	1000	—
„ pentru secţiuni	500	—	650	—
„ pentru prelegeri poporale	2000	—	1352	40
Contribuţiune, echivalent etc.	1800	—	1669	05
Interese de cont-curent	5820	—	7614	42
Spese neprevăzute	300	—	1577	61
Colecţiuni pentru Muzeu			895	28
Amortizare: din edificii şi mobiliar	600	—	4227	43
Escedent trecut la fondul general	172	44	1073	68
			39415	62

Sibiiu, 31 Decemvrie 1907.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassier.

Examinând acest cont am constatat că este exact, şi în consonanţă

Sibiiu, în

Comisiunea

Parteniu Cosma m. p.

la 31 Decemvrie 1907.

Venituri	Preliminat K	Preliminat f	Incassat K	Incassat f
Taxe de membri	16000	—	20597	05
Chirie	10312	44	9747	48
Interese de efecte	2850	—	3287	55
Taxă de administrare	1950	—	2130	19
Interese de cont-curent			2844	04
Venituri extraordinare	500	—	809	31
			39415	62

Nicolae Togan,
controlor.

cu documentele de cassă şi cu registrele de contabilitate, purtate în regulă
24 Iunie 1908.

cenzurătoare:

Dr. O. Russu m. p.

1

Debit. **Evidenţă specială a**

	K	f	K	f
I. Fondul Muzeului istoric-etnografic.				
Interese de cont-curent	2711	82		
Serviciu	530	—		
Spese neprevăzute	267	10	3508	92
Sald la 31 Decemvrie 1907			145320	—
			148828	92
II. Fondul Gheorghe Barițiu.				
Onorar la autori	290	40		
Spese de tipar	659	20		
Un schiopticon	874	34		
Cărți diverse	266	40		
Secțiunii științifice-literare	720	—	2810	34
Sald la 31 Decemvrie 1907			11133	—
			13943	34
III. Fondul Avram Iancu.				
Un stipendiu	100	—		
Premia de asigurare	12	—		
Taxă de administrare	31	—	143	—
Sald la 31 Decemvrie 1907			6227	—
			6370	—
IV. Fondul Andreiu Mureșianu.				
Două premii	600	40		
Sald la 31 Decemvrie 1907	9286	—	9886	40
			9886	40
V. Fondul despărțământului Timișoara.				
Trimis despărțământului	197	—		
Taxă de administrare	25	—	222	—
Sald la 31 Decemvrie 1907			5000	—
			5222	—

Fondurilor şi Fundaţiunilor.

1

Credit.

	K	f	K	f
I. Fondul Muzeului istoric-etnografic.				
Starea la 1 Ianuarie 1907	141353	—		
Chirie	2400	—		
Donaţiuni, răscumpărări de felicitări etc. . .	5075	—	148828	92
			148828	92
II. Fondul Gheorghe Barițiu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	9234	—		
Bon pentru 1 schiopticon	1900	—		
Dotaţiune din fondul general	1650	—		
Cărţi vândute	610	43		
Dividendă	14	—		
Interese de cont curent	534	91	13943	34
			13943	34
III. Fondul Avram Iancu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	6103	—		
Interese de cont-curent	267	—	6370	—
			6370	—
IV. Fondul Andreiu Mureşianu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	9474	50		
Interese de cont-curent	411	90	9886	40
			9886	40
V. Fondul despărţământului Timişoara.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	5000	—		
Interese de cont-curent	132	—		
Interese de scrisuri fonciare	90	—	5222	—
			5222	—

	K	f	K	f
VI. Fondul Ioan Simu.				
Taxă de membru	10	—		
Taxă de administrare	4	—	14	—
Sald la 31 Decemvrie 1907			990	—
			1004	—
VII. Fundaţiunea Johanna Bădillă şi Johanna Moldovan etc.				
Echivalent	46	28		
Spese extraordinare	40	—		
Taxă de administrare	268	—	354	28
Sald la 31 Decemvrie 1907			27950	—
			28304	28
VIII. Fundaţiunea Gheorghe Boieriu.				
Un stipendiu	200	—		
Patru ajutoare	80	20		
Spese extraordinare	70	—		
Taxă de administrare	150	—	500	20
Sald la 31 Decemvrie 1907			15400	—
			15900	20
IX. Fundaţiunea E. D. Başiota.				
Taxă de administrare			16	—
Sald la 31 Decemvrie 1907			1535	—
			1551	—
X. Fundaţiunea anon. din cottul Dobâca.				
Un stipendiu				
Taxă de administrare	100	—		
Sald la 31 Decemvrie 1907	17	50	117	50
			2765	—
			2882	50
XI. Fundaţiunea Ioan Gallianu.				
Un stipendiu	120	—		
Taxă de administrare	29	50	149	50
Sald la 31 Decemvrie 1907			3498	—
			3647	50

	K	f	K	f
VI. Fondul Ioan Simu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	961	50		
Interese de cont-corent	42	50	1004	—
			1004	—
VII. Fundațiunea Johanna Bădillă etc.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	26913	—		
Interese de scrisuri fonciare	935	—		
Interese de cont-corent	344	28		
Dividendă	112	—	28304	28
			28304	28
VIII. Fundațiunea Gheorghe Boieriu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	15100	—		
Dividendă	196	—		
Interese de cont-corent	604	20	15900	20
			15900	20
IX. Fundațiunea E. D. Basiota.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	1485	—		
Interese de cont-corent	66	—	1551	—
			1551	—
X. Fundațiunea anon. din cottul Dobâca.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	2763	—		
Interese de cont-curent	119	50	2882	50
			2882	50
XI. Fundațiunea Ioan Gallianu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	3496	—		
Interese de cont-corent	151	50	3647	50
			3647	50

	K	f	K	f
XII. Fundaţiunea Nicolae Marinovici sen.				
Un stipendiu	120	—		
Taxă de administrare	71	—	191	—
Sald la 31 Decemvrie 1907			7300	—
			7491	—
XIII. Fundaţiunea Dr. I. Moga şi soţia Anna n. Bologa.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	28	50	108	50
Sald la 31 Decemvrie 1907			2847	—
			2955	50
XIV. Fundaţiunea Dr. I. Nichita şi Fondul cultural selăgian.				
Ajutoare bisericilor şi şcoalelor din Selagiu	1038	—		
Taxe la acţiuni emisiune nouă şi transcr.	141	92		
Taxă de administrare	160	—	1339	92
Sald cu 31 Decemvrie 1907.			32163	87
			33503	79
XV. Fundaţiunea Ioan Olteanu.				
Echivalent	122	40		
Subvenţiune şcoalei civile de fete	1548	—		
Subvenţiune şcoalelor poporale din Cojocna	500	40		
Taxă de administrare	848	—	3018	80
Sald la 31 Decemvrie 1907			98400	—
			101418	80
XVI. Fundaţiunea Ioan Petran.				
Stipendii	2310	—		
Ajutor şcoalei din Gilău	60	—		
Spese neprevăzute	384	60		
Taxă de administrare	210	50	2965	10
Sald la 31 Decemvrie 1907			68473	46
			71438	56

	K	f	K	f
XII. Fundaţiunea Nicolae Marinovici sen.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	7176	—		
Interese de cont-corent	315	—	7491	—
			7491	—
XIII. Fundaţiunea Dr. I. Moga şi soţia Anna n. Bologa.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	2815	—		
Interese de cont-corent	54	10		
Interese de efecte	86	40	2955	50
			2955	50
XIV. Fundaţiunea Dr. I. Nichita etc.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	30835	68		
Rata I la 74 acţii «Silvania»	740	—		
Dividendă	1403	60		
Interese de depozit	489	79		
Interese de cont-corent	34	72	33503	79
			33503	79
XV. Fundaţiunea Ioan Olteanu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	95750	—		
Interese de efecte	3668	81		
Interese de cont-corent	827	99		
Diferinţă de curs la efecte vândute	1172	—	101418	80
			101418	80
XVI. Fundaţiunea Ioan Petran.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	67350	30		
Interese de depozit	2346	16		
Dividendă	1560	—		
Interese de cont-corent	182	10	71438	56
			71438	56

	K	f	K	f
XVII. Fundaţiunea Radu M. Rîureanu.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	17	80	97	80
Sald la 31 Decemvrie 1907			3310	—
			3407	80
XVIII. Fundaţiunea Ioan şi Zinca Roman.				
Un stipendiu	300	—		
Taxă de administrare	102	50	402	50
Sald la 31 Decemvrie 1907			10258	—
			10660	50
XIX. Fundaţiunea Demetriu Suciu.				
Interese de cont-corent	102	78		
Taxe de emisiune la acţiuni	146	—		
Taxă de administrare	29	—	277	78
Sald la 31 Decemvrie 1907			8120	16
			8397	94
XX. Fundaţiunea George Filepp.				
Interese de cont-corent	17	50		
Sald la 31 Decemvrie 1907	50699	75	50717	25
			50717	25

Sibiiu, 31 Decemvrie 1907.

	K	f	K	f
XVII. Fundațiunea Radu M. Rîureanu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	3265	—		
Interese de cont-corent	142	80	3407	80
			3407	80
XVIII. Fundațiunea Ioan și Zinca Roman.				
Sald la 1 Ianuarie 1907				
Interese de cont-corent	10214	—		
	446	50	10660	50
			10660	50
XIX. Fundațiunea Demetriu Suciu.				
Sald la 1 Ianuarie 1907				
Dividendă	7757	80		
Interese de depozit	615	78		
	24	36	8397	94
			8397	94
XX. Fundațiunea George Filepp.				
Sald la 1 Ianuarie 1907	48262	25		
Interese de depozit	2455	—	50717	75
			50717	75

Ioan Vătășan m. p.,
cassier.

Efectele fondului general
la 31 Decemvrie 1907.

Titlul			Valoare nominală K	f	K	f
		I. Acţiuni.				
6	acţiuni	«Albina» à K 200	1200	—		
14	„	«Arieşana» à 100.	1400	—		
2	„	«Bihoreana» à K 200	400	—		
2	„	«Bihoreana» rata I—III.	240	—		
3	„	«Bocşana» à K 100	300	—		
5	„	«Chiorana» à K 100	500	—		
3	„	«Concordia», Uzdin à K 100 . .	300	—		
1	„	«Coróna», Bistriţa	200	—		
2	„	«Corvineana» à K 100	200	—		
2	„	«Economul» à K 100	200	—		
1	„	«Făgeţana» à K 200	200	—		
4	„	«Luceafărul» à K 100	400	—		
2	„	«Mureşiana» à K 100	200	—		
2	„	«Mureşanul» à K 200	400	—		
20	„	«Sătmăreana» à K 200	4000	—		
1	„	«Sebeşana», Sebeş à K 100 . .	100	—		
12	„	«Sentinela» à K 100	1200	—		
2	„	«Silvania» à K 100	200	—		
12	„	«Şoimuşana» à K 50	600	—		
3	„	«Someşana» à K 200	600	—		
4	„	«Steaua» à K 100	400	—		
1	„	«Zărăndeana» à K 100	100	—		
4	„	«Abrudbányai takp. rt.» à K 100 .	400	—		
12	„	«Vajdahunyadi takp. rt.» à K 100.	1200	—		
2	„	«Consum», Blaj à K 100	200	—		
1	„	«Gesellschaftshaus» à K 200 . .	200	—		
5	„	«Munteana» à K 40	200	—		
1	„	Nagyvárad-Belény Vaskshi vasutt .	200	—		
1	„	Szatmár Nagybányai vasutt. . . .	200	—	15940	—
		Transport .			15940	—

Titlul	Valoarea nominală K	f	K	f
Transport .			15940	—
II. Diverse efecte.				
4 buc. Credit fonciar român à Lei 5000, 5%	18800	—		
1 „ Rentă română amortib. à Lei 1000, 3%	940	—		
2/5 „ Lozuri austriace din 1860, 4% . . .	400	—		
1 „ Obligaţiune rurală ungară, 4% . .	200	—		
1 „ Rentă com. Februarie—August, 4·2%	200	—		
80 „ Obligaţiuni «Transilvania» 5·4% . .	16000	—	36540	—
			52480	—

Sibiiu, 31 Decemvrie 1907.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassier.

Nicolau Togan m. p.,
controlor.

Constatăm că efectele cuprinse în acest inventar sunt depuse la cassa institutului «Albina» din loc.

Sibiiu, 11 Martie 1908.

Comisiunea cenzurătoare:

Dr. Oct. Russu m. p.

P. Cosma m. p.

Efectele fondurilor şi fundaţiunilor

la 31 Decemvrie 1907.

	K	f	K	f
1. Fundaţiunea I. Bădillă.				
8 acţiuni «Albina» à K 200	1600	—		
4 scrisuri fonc. «Albina» 5% à fl. 1000 . .	8000	—		
3 „ „ „ „ à K 2000 . .	6000	—		
2 „ „ „ „ à „ 1000 . .	2000	—		
1 „ „ „ 4½%	2000	—		
1 „ „ „ „	1000	—	20600	—
2. Fondul G. Bariţiu.				
1 acţiune «Iulia»			100	—
3. Fundaţiunea G. Boieriu.				
14 acţiuni «Albina» à K 200			2800	—
4. Fundaţiunea G. Filepp.				
1 loz turcesc frs 400	100	—		
1 loz Saxen Meiningen	14	—	114	—
5. Fundaţiunea Dr. I. Moga.				
8 obligaţiuni «Transilvania»			1600	—
6. Fundaţiunea Dr. I. Nichita.				
6 acţiuni «Albina» à K 200	1200	—		
10 „ «Bihoreana» à K 200	2000	—		
10 „ „ rata I—III	1200	—		
16 „ «Economul» à K 100	1600	—		
5 „ Ipar és gazd. Bánk à K 200 . .	1000	—		
4 „ Középszolnokm. Zilahi tpkp. à K 200	800	—		
13 „ «Selăgiana» à K 100	1300	—		
120 „ «Silvania» à K 100	12000	—		
1 „ «Someşana»	200	—		
7 „ «Szilágycseh és vidéke tkp. à K 200	1400	—		
1 „ «Tipografia»	100	—		
3 lozuri Crucea roşie ung. à fl. 5 pe jumăt.	15	—		
2 „ Basilika à 5 fl. pe jumătate . . .	10	—		
1 loz din 1864, fl. 100 pe jumătate . . .	100	—	22925	—
Transport .			48139	—

	K	f	K	f
Transport .			48139	—
7. Depozitul A. Nichita.				
1 acţiune «Tipografia»	100	—		
½ din lozurile Crucea r. ung., Basilika şi 1864	125	—	225	—
8. Fundaţiunea I. Olteanu.				
Nom. K 30,000 rentă ung. 4% în coroane .	28400	—		
„ „ 50,000 scrisuri fonc. «Albina» 5% .	50000	—	78400	—
9. Fundaţiunea I. Petran.				
40 acţiuni «Albina» à K 200	8000	—		
5 „ «Bihoreana» à K 200	1000	—		
5 „ „ rata I—III	600	—		
108 „ «Economul» à K 100	10800	—		
22 „ Kalotaszegi takp. à K 100 . . .	2200	—		
5 „ Kolozsmegyei takp. à K 100 . .	500	—		
5 „ Kolozsvári keresk. b. à K 200 . .	1000	—		
7 „ Kolozsvári takp. és hitelb. à K 200	1400	—		
4 „ «Silvania» à K 100	400	—	25900	—
10. Fondul cultural selăgian.				
1 acţiune «Bihoreana	200	—		
1 „ „ rata I—III	120	—		
2 „ «Selăgiana» à K 100	200	—		
28 „ «Silvania» à K 100	2800	—	3320	—
11. Fundaţiunea D. Suciu.				
2 acţiuni «Bihoreana» à K 200	400	—		
2 „ „ rata I—III	240	—		
4 „ «Chiorana» à K 100	400	—		
33 „ «Selăgiana» â K 100	3300	—		
42 „ «Silvania» à K 100	4200	—		
8 „ Szilágycseh és vidéke takp. à K 200	1600	—	10140	—
12. Fondul despărţământului Timişoara.				
1 scris fonciar «Albina» 4½%	1000	—		
2 „ „ „ „ à K 500 . .	1000	—	2000	—
Total .			168124	—

	K	f	K	f
Depozite.				
1 libel de depunere «Albina» Nr. 22,678 .	21	83		
1 „ „ „ «Arieşana» Nr. 1023 .	50	—		
1 „ „ „ «Doina» Nr. 174 . .	6049	—		
1 „ „ „ «Silvania» Nr. 744 . .	50948	75		
1 „ „ „ „ „ 392 . .	258	36		
1 „ „ „ „ „ 2227 .	560	16		
1 „ „ „ «Timişiana» Nr. 2563 .	65	61		
1 „ „ „ «Economul» Nr. 36 .	43258	46	101212	17
Bon în cont-corent la «Silvania»			4630	71
Total .			105842	88

Sibiiu, 31 Decemvrie 1907.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassier.

Nicolae Togan m. p.,
controlor.

Constatăm, că efectele şi libelele de depuneri specificate acì sunt depuse parte în cassa wertheimiană a Asociaţiunii, parte la institutul «Albina».

Sibiiu, 11 Martie 1908.

Comisiunea cenzurătoare:

P. Cosma m. p. **Dr. Oct. Russu** m. p.

Bugetul pe anul 1909.

1

Proiect de buget

Nr. crt.	Spese	Anii de observare 1906 K	f	1907 K	f	Preliminat pe 1909 K	f
	I. Fondul general cu donaţiunea Stana şi Stroie Belloiu.						
1	Salare:						
	Secretarului literar	3000	—	3000	—	3000	—
	„ administrativ . . .	1800	—	3000	—	3000	—
	Cassierului	600	—	600	—	600	—
	Bibliotecarului	400	—	400	—	400	—
	Custodelui	—	—	200	—	200	—
	Oficialului	1200	—	1200	—	1200	—
	Servitorului	720	—	960	—	960	—
2	Spese de cancelarie, luminat, încălzit, tipărituri	4541	91	4979	11	4800	—
3	Chirie	1200	—	1200	—	1200	—
4	Dotaţiunea bibliotecii	512	12	345	74	1000	—
5	„ revistei «Transilvania» .	3955	60	1970	90	2200	—
6	„ fondului G. Bariţiu . .	1000	—	1000	—	1000	—
7	„ pentru secţiuni	1000	—	650	—	650	—
8	Dotaţiunea pentru Masa studenţilor universitari români din Cluj . .	—	—	—	—	44	—
9	Dotaţ. pentru prelegeri economice .	1100	—	1352	40	2000	—
10	Contribuţiune, echivalent, apă, hornar, etc.	1971	73	1669	05	2000	—
11	Interese de cont corent	4631	17	7614	42	7370	—
12	Spese neprevăzute	2736	85	1577	61	500	—
13	Escedent de venit şi amortizări . .	—	—	4227	43	1878	—
	II. Fondul Muzeului istoric-etnografic.						
	Replătire şi interese			5000	—		
	Serviciu			600	—	5600	—
	III. Fondul Gheorghe Bariţiu.						
	Secţiuni ştienţifice-literare			650	—		
	Biblioteca poporală			1600	—		
	Capitalizare			204	—	2454	—
	Transport .					42056	—

pe anul 1909.

Nr. crt.	Venituri	Anii de observare 1906 K	f	1907 K	f	Preliminat pe 1909 K	f
	I. Fondul general cu donaţiunea Stana şi Stroie Belloiu.						
1	Taxe de membri	15896	65	20597	05	16000	—
2	Chirii	9667	44	9747	48	9900	—
3	Interese de efecte	2864	18	3287	55	3320	—
4	„ de cont-curent	—	—	2844	04	2500	—
5	Taxă de administrare	1881	—	2130	19	1982	—
6	Venituri extraordinare	2272	08	809	31	300	—
	II. Fondul Muzeului istoric-etnografic.						
	Chirii			2400	—		
	Donaţiuni, răscump. de felicitări, etc.			3200	—	5600	—
	III. Fondul Gheorghe Barițiu.						
	Dotaţiune din Fondul general . .			1650	—		
	Interese de cont curent			490	—		
	Dividendă			14	—		
	Din vânzare de cărţi			300	—	2454	—
	Transport .					42056	—

Spese	Preliminat pe 1909			
	K	f	K	f
Transport .			42,056	—
IV. Fondul Avram Iancu.				
Un stipendiu	100	—		
Asigurarea casei	12	—		
Taxă de administrare	33	—		
Capitalizare	130	—	275	—
V. Fondul Andreiu Mureşianu.				
Un premiu	300	—		
Capitalizare	120	—	420	—
VI. Fondul despărţământului Deva.				
Taxă de administrare	3	—		
Capitalizare	25	—	28	—
VII. Fondul Ioan Simu.				
Taxă de membru	10	—		
Taxă de administrare	5	—		
Pentru Biblioteca poporală	10	—		
Capitalizare	20	—	45	—
VIII. Fondul despărţământului Timişoara.				
La dispoziţia despărţământului	197	—		
Taxă de administrare	25	—	222	—
IX. Fundaţiunea Johanna Bădilă şi Johanna Moldovan.				
Echivalent	46	28		
Taxă de administrare	284	—		
Capitalizare	1089	72	1420	—
X. Fundaţiunea E. D. Başiota.				
Un stipendiu	40	—		
Taxă de administrare	16	—		
Capitalizare	12	—	68	—
XI. Fundaţiunea G. Boieriu.				
Un stipendiu	200	—		
Patru ajutoare à K 20·—	80	—		
Taxă de administrare	155	—		
Capitalizare	405	—	840	—
Transport .			45,374	—

2

Venituri	Preliminat pe 1909			
	K	f	K	f
Transport .			42.056	—
IV. Fondul Avram Iancu.				
Interese de cont curent			275	—
V. Fondul Andreiu Mureşianu.				
Interese de cont curent			420	—
VI. Fondul despărţământului Deva.				
Interese de cont curent			28	—
VII. Fondul Ioan Simu.				
Interese de cont curent			45	—
VIII. Fondul despărţământului Timişoara.				
Interese de efecte	90	—		
Interese de cont curent	132	—	222	—
IX. Fundaţiunea Johanna Bădillă şi Johanna Moldovan.				
Interese de scrisuri fonciare	935	—		
Dividendă	160	—		
Interese de cont curent	325	—	1420	—
X. Fundaţiunea E. D. Başiota.				
Interese de cont curent			68	—
XI. Fundaţiunea G. Boieriu.				
Dividendă	280	—		
Interese de cont curent	560	—	840	—
Transport .			45.374	—

Spese	Preliminat pe 1909 K	f	K	f
Transport .			45,374	—
XII. Fundațiunea anon. din cottul Dobâca.				
Un stipendiu	100	—		
Taxă de administrare	18	—		
Capitalizare	3	—	121	—
XIII. Fundațiunea G. Filepp.				
Taxă de administrare	250	—		
Capitalizare	2250	—	2500	—
XIV. Fundațiunea I. Gallianu.				
Un stipendiu	120	—		
Taxă de administrare	30	—		
Capitalizare	5	—	155	—
XV. Fundațiunea I. Iancu.				
Taxă de administrare	60	—		
Capitalizare	252	—	312	—
XVI. Fundațiunea N. Marinoviciu sen.				
Un stipendiu	120	—		
Taxă de administrare	73	—		
Capitalizare	127	—	320	—
XVII. Fundațiunea Dr. I. Moga etc.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	28	—		
Capitalizare	33	—	141	—
XVIII. Fundațiunea Dr. I. Nichita și fondul cultural selăgian.				
Ajutoare bisericilor și școalelor din Selagiu	840	—		
Taxă de administrare	377	—		
Capitalizare	840	—	2057	—
Transport .			50,980	—

Venituri	Preliminat pe 1909			
	K	f	K	f
Transport .			45,374	—
XII. Fundațiunea anon. din cottul Dobâca.				
Interese de cont-curent			121	—
XIII. Fundațiunea G. Filepp.				
Interese de depunere			2500	—
XIV. Fundațiunea I. Gallianu.				
Interese de cont-curent			155	—
XV. Fundațiunea I. Iancu.				
Interese de depunere			312	—
XVI. Fundațiunea N. Marinoviciu sen.				
Interese de cont-curent			320	—
XVII. Fundațiunea Dr. I. Moga etc.				
Interese de efecte	86	40		
Interese de cont-curent	54	60	141	—
XVIII. Fundațiunea Dr. I. Nichita și fondul cultural selăgian.				
Interese de efecte	1815	—		
„ „ cont-curent	242	—	2057	—
Transport .			50,980	—

4

Venituri	Preliminat pe 1909			
	K	f	K	f
Transport .			50,980	—
XIX. Fundaţiunea Ioan Oltean.				
Subvenţiune şcoalei civile de fete . . .	1709	—		
„ şcoalelor confes. din Cojocna	428	—		
Echivalent	122	40		
Taxă de administrare	183	60		
Capitalizare	2137	—	4580	—
XX. Fundaţiunea Ioan Petran.				
Şase stipendii à K 300	1800	—		
Şcoalei gr.-cat. din Gilău	60	—		
Taxă de administrare	213	—		
Capitalizare	1983	—	4056	—
XXI. Fundaţiunea Ioan Popp Maior.				
Taxă de administrare	58	—		
Capitalizare	197	—	255	—
XXII. Fundaţiunea Radu M. Rîtrean.				
Un stipendiu	80	—		
Taxă de administrare	18	—		
Capitalizare	48	—	146	—
XXIII. Fundaţiunea Ioan şi Zinca Roman.				
Un stipendiu	300	—		
Taxă de administrare	102	—		
Capitalizare	51	—	453	—
XXIV. Fundaţiunea Demetriu Suciu.				
Achitare din împrumut pentru acţii . . .	720	—		
Taxă de administrare	50	—	770	—
Total .			61240	—

Sibiiu, 21 Iulie 1908.

Ioan Vătăşan m. p.,
cassier.

Aprobat în şedinţa comitetului

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident.

Spese	Preliminat pe 1909			
	K	f	K	f
Transport .			50,980	—
XIX. Fundaţiunea Ioan Oltean.				
Interese de efecte	3700	—		
„ „ cont-curent	880	—	4580	—
XX. Fundaţiunea Ioan Petran.				
Interese de efecte	2100	—		
„ „ depuneri	1956	—	4056	—
XXI. Fundaţiunea Ioan Popp Maior.				
Interese de cont-curent			255	—
XXII. Fundaţiunea Radu M. Rîureanu.				
Interese de cont-curent			146	—
XXIII. Fundaţiunea Ioan şi Zinca Roman.				
Interese de cont-curent			453	—
XXIV. Fundaţiunea Demetriu Suciu.				
Dividende	742	—		
Interese de depunere	28	—	770	—
Total .			61240	—

Nicolae Togan m. p.,
controlor.

central din 25 Iunie 1908.

Oct. C. Tăslăuanu m. p., secretar adm.

Secţiunile ştiinţifice-literare.

Nr. 665—908.

PROCES VERBAL

luat în şedinţa plenară a secţiilor ştiinţifice-literare ale „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", ţinută în 14 şi 15 Iulie 1908 în Sibiiu.

Preşedinte: *Iosif Sterca Şuluţu.* — Notar: *Octavian Goga.*

1. Prezidentul, salutând secţiile întrunite, deschide şedinţa plenară şi dispune să se constate numele membrilor prezenţi.

Se ia act şi se constată că dintre membri ordinari ai secţiilor sunt de faţă:

Din *secţia literară:* D-l Andrei Bârseanu.

Din *secţia ştiinţifică:* D-nii Ambr. Cheţianu, Aurel Ciortea, Dr. I. Radu, Simeon Stoica şi Arseniu Vlaicu.

Din *secţia istorică:* D-nii Vasile Goldiş, Dr. I. Lupaş, T. V. Păcăţianu, I. St. Şuluţu şi N. Togan.

Din *secţia şcolară:* D-nii Dr. V. Bologa, I. F. Negruţiu şi Dr. I. Stroia.

Din *secţia economică:* D-nii Dr. C. Diaconovich, Partenie Cosma şi R. Simu.

Sunt deci de faţă 17 membri ordinari, cari, conform §-lui 18 din regulamentul general, pot luà hotărîri valide. Se constată că dintre membri ordinari absenţi şi-au motivat absenţa:

D-nii Dr. I. Blaga, Tr. Barzu, V. Oniţiu, Gr. Pletosu şi I. A. Preda.

Dintre membrii corespondenţi s'au prezentat la şedinţa plenară:

D-nii: Dr. I. Beu, Dr. V. Branişte, Dum. Lăpădatu, Silv. Moldovan şi Dr. I. Raţiu. Şi-a motivat absenţa D-l G. Precup.

2. Cu verificarea procesului verbal

se încredinţează D-nii Silv. Moldovan şi N. Togan.

3. *Secretarul literar* al «Asociaţiunii» prezintă raportul său despre activitatea secţiilor în anul din urmă şi înaintează programul lucrărilor menite pentru secţii.

Raportul secretarului literar se ia la cunoştinţă şi se anexează la acest proces verbal sub *A*).

3.a) Secretarul literar face amintire de decedarea membrului din secţia literară *Iosif Vulcan.*

Şedinţa plenară ia act cu părere de rău, exprimându-şi regretele prin ridicare.

După aceste şedinţa plenară trece în secţii.

Şedinţa a II-a din 15 Iulie 1908 (9 ore a. m.)

4. D-l *Andrei Bârseanu*, referentul secţiei literare, prezintă şi ceteşte *raportul său despre activitatea secţiei* în anul din urmă.

Se ia act. Raportul se anexează la acest proces verbal sub *B*. Singuraticele puncte ale raportului se pun la ordinea zilei.

5. Secţia literară propune de a se acceptă propunerea secretarului literar în chestiunea «Bibliotecii poporale», scoţându-se, pe viitor, un număr mai însemnat de broşuri şi dându-se acestei publicaţiuni un caracter periodic lunar sub îngrijirea şi conducerea secretarului literar.

Şedinţa plenară decide a se publică pe viitor în fiecare lună o broşură în «Biblioteca poporală» a «Asociaţiunii» şi însărcinează cu îngrijirea pe secretarul literar pe care-l încredinţează cu censurarea lucrărilor de ordin literar, rămânând ca lucrările de alt conţinut să fie înaintate spre censurare diferitelor secţii.

6. Secţia literară prezintă o *colecţie de 114 descântece*, culese din Bănat de D-l *Enea Hodoş*, propunând editarea ei din partea «Asociaţiunii» ca publicaţiune separată, având a se retribui autorul cu onorarul stabilit pentru lucrările cuprinse în «Biblioteca poporală».

Se primeşte.

7. Se raportează că referentul secţiei literare D-l Andrei Bârseanu a continuat lucrările pentru *adunarea nomenclaturii poporale.*

Şedinţa plenară decide a publică lucrarea la timpul său în revista «Transilvania».

8. Secţia literară propune ca *revista «Transilvania»* să se susţină şi mai departe în conformitate cu hotărîrea din anul trecut, ca revistă literară-ştiinţifică, în care se vor publică şi dările de seamă oficioase despre lucrările «Asociaţiunii», având a apăreà de patru sau de şase ori pe an — după cum permit mijloacele materiale — cu colaborarea secţiilor literare-ştiinţifice.

Şedinţa plenară decide cu majoritate de voturi a se publică revista «Transilvania» cu material literar-ştiinţific de patru sau şase ori la an cu colaborarea secţiunilor ştiinţifice literare şi sub conducerea secretarului literar.

9. Secţia literară propune ca cele 3 broşuri ale D-lui *Emanuil Suciu*, învăţător («Seara pe uliţă», «Ţiganul în căruţă» şi «Ţiganul cătană»), prezentate la *premiul A. Mureşianu*, să se ţină în evidenţă la concursul ce se va publică la sfârşitul acestui an pentru cele mai bune producte literare, apărute la noi în cursul anilor 1907 şi 1908.

Se primeşte.

10. Secţia literară raportează cu privire la chestiunea *publicării biografiei bărbaţilor noştri distinşi,* că D-l Dr. I. Raţiu a terminat lucrarea sa: *„Vieaţa şi activitatea lui Al. Papiu-Ilarian“.*

Se decide censurarea acestei lucrări de către secţia literară, care va prezintă o propunere în această chestiune.

11. Secţia raportează în chestiunea întregirii printr'un membru ordinar, în urma decedării regretatului *Iosif Vulcan,* că amână propunerea pentru complectarea numărului de membri ordinari pentru viitoarea şedinţă plenară.

Se ia act.

12. D-l *Arseniu Vlaicu,* referentul secţiei ştiinţifice, prezintă şi ceteşte *raportul său despre activitatea secţiei* în anul din urmă.

Se ia act. Raportul se anexează la acest proces verbal sub *C.* Se pun la ordinea zilei singuraticele puncte din raport.

13. Se raportează că pentru «*Bibliioteca poporală*» secţia ştiinţifică reclamă pentru sine doi numeri în cari să se publice, în anul viitor, lucrările: *„Din botanica poporală“* de *Dr. A. Cheţianu* şi *„Fenomenele naturale“* de *Dr. I. Radu.*

Se ia act.

14. Secţia propune a se menţionă pe viitor în raportul către şedinţa plenară prelegerile poporale din despărţăminte, cari s'au cuprins în trecut în raportul general.

Se primeşte.

15. Secţia propune a se pregăti din partea diferitelor secţii câte o conferinţă model pentru prelegerile cu schiopticonul şi de a se votă pe lângă suma de K 300 din anul trecut, care nu s'a întrebuinţat, o sumă de K 300 şi pentru acest an pentru procurarea de diapozitive.

Propunerea se primeşte şi şedinţa plenară încredinţează pe D-l Aurel Ciortea cu procurarea diapozitivelor necesare pentru prelegeri.

16. D-l *Dr. I. Lupaş,* referentul secţiei istorice prezintă şi ceteşte *raportul său despre activitatea secţiei* în anul trecut.

Se ia act. Raportul se anexează la acest proces verbal sub *D.* Singuraticele puncte din raport se pun la ordinea zilei.

17 Secţiunea raportează că D-nii *Silv. Moldovan* şi *N. Togan* au terminat: *„Dicţionarul numirilor de localităţi cu poporaţiune română de pe teritorul statului ungar“,* compus din încredinţarea secţiei istorice — şi propune editarea acestei cărţi de către «Asociaţiune».

Şedinţa plenară decide editarea lucrării, având a primì autorii retribuţia normată pentru „Biblioteca poporală“.

18. Secţia anunţă că D-l *T. V. Păcăţianu* adună materialul pentru pregătirea *biografiei lui Vincenţiu Babeş.*

Se ia act.

19. Secţia propune ca biroul central să fie însărcinat a se pune în legătură cu tipografiile şi redacţiile româneşti dela noi şi din Regat cerând exemplare gratuite pentru colecţiile «Asociaţiunii», iar neputând obţine acest favor să abonezе revistele mai însemnate şi să cumpere cărţile de interes.

Se primeşte.

20. Secţia propune ca din prilejul jubileului de 50 ani al «Asociaţiunii», să se scoată un număr festiv al revistei «Transilvania».

Se primeşte.

21. Secţia propune ca pe viitor să se pregătească repertoriul bibliografic al publicaţiunilor de preste an şi să se tipărească în revista «Transilvania».

Se primeşte.

22. *D-l Dr. I. Stroia,* referentul secţiei şcolare, prezintă şi ceteşte *raportul său despre activitatea secţiei* în anul din urmă.

Se ia act şi raportul se anexează la procesul verbal sub *E.* Singuraticele puncte se pun la ordinea zilei.

23. Secţia şcolară propune publicarea unui *premiu* de 100 cor. din partea «Asociaţiunii» pentru cel mai bun *„Abecedar“.*

Propunerea se primeşte şi se recomandă comitetului central.

24. Secţia raportează că în chestiunea *studiării mijloacelor pentru ajutorarea şcoalelor,* relevată anul trecut din prilejul adunării generale, nu poate desvoltă o acţiune de bun succes — în lipsa fondurilor cari ar servì spre acest scop.

Se ia act.

25. In chestiunea înfiinţării unei biblioteci şcolare secţia raportează că a stabilit materialul şi l-a dat spre redactare definitivă D-lui Dr. I. Borcia, pentru următoarele broşuri:

1. Din vieaţa mitropoliţilor Iacob Stamati şi Sava Brancovici.
2. «Iubirea de oameni» de I. Slavici.
3. «Bălăior şi Tămâiţă» — poveste.
4. «Orfanul» — poveste.
5. «Petre Dascălul» de N. Gane.
6. «Nici D-zeu nu poate face la toţi pe voie» de V. A. Ureche.

Se ia act şi se decide ca aceste broşuri să se publice în «Biblioteca poporală».

26. Secţia şcolară propune a se alege *membru ordinar D-l Dr. I. Borcia* în locul D-lui Dr. I. Olariu demisionat.

Se alege cu unanimitate membru în secţia şcolară D-l Dr. I. Borcia.

27. *D-l Romul Simu,* referentul secţiei economice, prezintă şi ceteşte *raportul său despre activitatea secţiei* în anul din urmă.

Se ia act şi raportul se anexează la acest proces verbal sub *F.* Singuraticele puncte se pun la ordinea zilei.

28. Secţia propune a se recomandà comitetului central spre cumpărare cărţile: *„Sădirea şi cultura viei"* de N. Pop, Blaj 2 cor. — în 50 exemplare şi *„Pomăritul"* de Iosif Bălan, Caransebeş 50 bani — 100 ex.

Se primeşte.

29. Secţia propune a se recomandà comitetului central căutarea de mijloace pentru *angajarea unui agronom*, care să steà în serviciul «Asociaţiunii» la toate acţiunile menite de a mări puterea de producţiune a agricultorilor noştri.

Se primeşte.

30. Secţia propune ca «Asociaţiunea» să recomande despărţămintelor, băncilor, comunelor etc. crearea şi distribuirea de premii pentru înfiinţarea diferitelor *tovărăşii*.

Se primeşte şi se recomandă comitetului central.

31. Secţia raportează că a însărcinat cu ţinerea unei *prelegeri* din prilejul adunării generale pe D-l R. Simu.

Se ia act.

32. Secţia propune ca suma de cor. 2000 votată pentru ţinerea *prelegerilor poporale* în despărţăminte să se susţină şi în viitor.

Se primeşte.

33. Se raportează că D-l *Iulian Marţian*, membru corespondent în secţia istorică, şi-a înaintat demisia.

Se ia act.

D. U. S.

Iosif Sterca Şuluţu m. p. prezident. *Octavian Goga* m. p., notar. — Se verifică. Sibiiu, 17 Iulie 1908. *Silvestru Moldovan* m. p. *Nic. Togan* m. p.

Nr. 664/1908. **Anexa A.**

RAPORTUL

secretarului literar către şedinţa plenară a secţiunilor ştiinţifice-literare ale «Asociaţiunii», ţinută în ziua de 1/14 Iulie 1908.

Onorată şedinţă plenară!

Cel mai potrivit prilej pentru a lămuri şi fixà îndatoririle societăţii noastre culturale, este întrunirea secţiilor ştiinţifice-literare ale «Asociaţiunii». La acest loc sunt bărbaţii, cari în temeiul unei activităţi culturale şi al unui rol de conducători ai vieţii publice, se întrunesc să-şi desfăşure poveţele asupra îndrumării şi propagării culturale ce se cere din partea aşezămintelor noastre. Importanţa acestor întruniri creşte în măsura în care se desvoltă proporţiile atribuţiilor de factor cultural ale «Asociaţiunii». Şi în adevăr, cu cât pătrundem mai adânc adevărata situaţie a poporului nostru, cu atât ne întărim în convingerea că rolul de propagator al culturii care e rezervat acestei instituţiuni trebue să crească din zi în zi.

O ochire repede ne lămureşte situaţia. Trăim vremuri extrem de grele în cari înaintarea culturală a poporului nostru e stângenită şi nu ţine pas nici măcar cu cele mai elementare trebuinţe. In desfăşurarea tot mai vitregă a vieţii noastre, instituţiunile istorice menite a sprijini şi propagà nizuinţele spre lumină ale unui neam — sunt tot mai mult reduse în cercul lor de activitate. *Şcoala* şi *biserica*, aceşti doi factori hotărîtori în vieaţa culturală a unui popor, în urma situaţiei desordonate a zilelor noastre, îşi scad tot mai mult îndatoririle istorice şi nu putem socoti de-o constatare prea pesimistă profeţia jalnică că, urmând această cale, vom vedeà slăbind puterea celor două temeiuri pe cari, se sprijineşte organismul vieţii unui popor. Căci ce poate fi mai neprielnic pentru întărirea noastră culturală în sens naţional, decât împrejurarea detestabilă pentru noi de-a face să amuţească *amvonul*, această tradiţională armă a luptei noastre culturale-naţionale, de-a reduce la atribuţiile pur pastorale activitatea preoţimei noastre săteşti şi a surghiuni de pe catedră poveţele unui spirit naţional, fără de care educaţia e degradată la un proces mecanic înduşmănit cu trebuinţele organice ale unui popor? In asemeni împrejurări când instituţiunile, cari într'o situaţie normală sunt chemate să pregătească drumul propăşirii culturale, ne tânjesc, — rolul aşezămintelor, căror le-a fost rezervat la început numai un rost auxiliar, sau o anume destinaţiune specifică — creşte şi câştigă nouă îndatoriri. Astfel şi cercul de activitate al «Asociaţiunii» noastre trebue mărit şi în munca de lămurire şi fixare a neajunsurilor cari trebuesc înlăturate, în căutarea mijloacelor menite a asigurà desvoltarea prielnică a acestui aşezământ, precum şi în desăvârşirea unei opere de avânt cultural, — secţiunilor literare-ştiinţifice, cari înfăţişează corporaţiunea menită a purtà răspunderea pentru rostul intelectual al întregei instituţiuni — le revine rolul cel mai de căpetenie.

Această împrejurare trebue să fie un îndemn pentru On. secţiuni ca din prilejul şedinţei plenare să concretizeze cu deamănuntul linia de conduită a societăţii noastre, fixând totodată şi îndatoririle specifice ale diferitelor organe. Daţi-mi voie deci ca în cuvintele următoare să prezint o dare de seamă a activităţii mai recente şi, alături de schiţarea executării hotărîrilor şedinţei plenare din anul trecut, să prezint şi unele propuneri pe cari după scurta mea experienţă le-aş socotì mai potrivite pentru interesele «Asociaţiunii».

* * *

Procesele verbale ale şedinţelor ţinute de diferitele secţiuni în anul trecut au fost publicate în Nr. III al Analelor, împreună cu rapoartele prezentate.

Inainte de a trece la raportul detaiat trebue să amintesc la acest loc perderea ce a suferit «Asociaţiunea» şi cu deosebire secţia literară a aşezământului nostru prin răposarea vrednicului muncitor, cu mult zel, pentru scopul urmărit de noi — care a fost *Iosif Vulcan*. Şedinţei plenare de astăzi îi revine îndatorirea de-a complectà numărul membrilor din secţia literară.

Cu privire la întregirea personalului secţiunilor amintesc că hotărîrea şedinţei plenare din anul trecut, înregistrată în procesul verbal sub Nr. 8, a fost executată de către biroul «Asociaţiunii». Au fost înştiinţaţi despre alegerea lor şi invitaţi să participe la şedinţe d-nii *Iulian Marţian* şi *Sever Secula*, membri corespondenţi în secţiunea istorică.

Salutând pe noii aleşi membri, am speranţa că prin această premenire a forţelor — «Asociaţiunea» noastră va câştigà o nouă întărire.

Dintre mijloacele de propagare, prin cari am căutat să desfăşurăm străduinţele culturale ale aşezământului nostru în anul trecut şi despre cari trebue să dăm seama On. şedinţe plenare — amintesc la locul întâiu revista pentru popor «*Ţara Noastră*», creată şi susţinută de «Asociaţiune» în cursul anului 1907.

Onorată şedinţă plenară! Infiinţarea acestui organ de publicitate a fost determinată de hotărîrea şedinţei plenare a secţiunilor din 1906. Această hotărîre a purces din accentuarea răspicată a unei constatări de ordin principiar, de mare însemnătate pentru această societate culturală, constatare care se întemeià pe o nouă interpretare a datoriei şi care, formulată după ani de îndelungate experienţe, a ajuns biruitoare. S'a zis anume că «Asociaţiunea» trebue să-şi creeze mijloacele necesare pentru a se introduce în conştiinţa obştească a poporului nostru, s'a accentuat ca o notă semnificativă, extrem de nemulţămitoare, împrejurarea că această instituţiune, după o dăinuire de aproape jumătate de veac, nu a putut stârnì preocupări deosebite în pătura largă a ţărănimii noastre şi s'a dat lozinca ca în viitor să se caute o apropiere de săteni şi o atragere a acestora în cercul de interese al societăţii noastre. Ca o încorporare a acestui principiu s'a decis înfiinţarea unei reviste poporale şi sistarea părţii care sub numirea de «material ştiinţific-literar» umpleà coloanele revistei «Transilvania» în anii din urmă. Negreşit că acest nou drum erà mai apropiat de adevărata chemare a societăţii noastre. S'a ajuns la convingerea că programul de muncă trebue aşezat pe nou temeiu, că această societate menită pentru apărarea şi propagarea literaturii şi mai ales culturii noastre nu-şi poate găsì justificarea numai în rostul oficial al celor câteva întruniri răsleţe din despărţăminte, nici în publicarea unei reviste cu şase numere de apariţie în 12 luni, nici chiar în prăsnuirea avântată a unei adunări generale de peste an, — ci trebue căutate mijloace nouă de muncă. Din acest ordin de idei a luat naştere revista «Ţara Noastră». Daţi-mi voe, ca acum, când acest organ de publicitate, în urma unor împrejurări independente de voia noastră, a fost cu totul desfăcut de «Asociaţiune», să Vă prezint o amănunţită dare de seamă în această chestiune. O voiu face aceasta înfăţişând chiar şi unele detalii, ca icoana să fie cât mai lămuritoare şi să liniştească pe deplin chiar şi pe oamenii cari, dintr'un prisos de bunăvoinţă faţă de interesele «Asociaţiunii», s'au socotit datori să publice lungi şi destul de îngrate articole de ziar în această chestiune.

Nu voiu vorbì la acest loc de partea redactării acestei reviste, — dacă a putut îndeplini trebuinţele mediului căruia se adresă sau ba. Această chestiune de apreciere e de competenţa altora. Mă simt însă dator să constat, că această revistă săptămânală, cu mai bine de 800 pagini de tipar, îngrijită exclusiv de membrii biroului, a fost foarte vitreg sprijinită de On. membri ai diferitelor secţiuni, cu excepţiunea câtorva colaboratori amintiţi în raportul anului trecut. S'a constatat aceasta şi în şedinţa plenară trecută, când ţinând seamă de rostul popularizator lipsit de pretenţii al numitei reviste s'a făcut apel la dragostea de muncă şi s'au primit obicinuitele asigurări sumare de colaborare ale On. secţiuni, — şi dacă mai accentuez din nou această împrejurare dureroasă, o fac sub impresia covârşitoare a primelor desamăgiri şi cuprins de îngrijire pentru soartea aşezământului nostru.

Las să urmeze înşirarea datelor cari vor lămuri partea materială şi administrativă a revistei.

In şedinţa comitetului central al «Asociaţiunii» dela 15 Decemvrie 1906 s'a făcut budgetul revistei pe anul 1907 presupunându-se că ar aveà 3600 de abonaţi à K 4 (în România K 6) şi astfel:

S'au proiectat încassări din:

Abonamente	K	12,000·—
Dela «Asociaţiune»	„	1,600·—
Total .	K	13,600 —

S'au preliminat ca cheltueli:

Pentru tipar	K	5,024·—
„ expediţie	„	4,299·20
„ clişee	„	520·—
„ colaborare	„	2,600·—
„ administraţie	„	1,400·—
„ cheltuieli extraordinare . . .	„	500·—
Total .	K	14,383·20

S'a încassat de fapt:

Din abonamente	K	5,796·52
Dela «Asociaţiune»	„	1,600·—
Dela «Albina»	„	1,500·—
Total	K	8,896·52

S'a cheltuit de fapt:

Tiparul	K	5,702·74
Expediţia	„	2,773 50
Clişee	„	8·52
Colaborare şi administraţie	„	1,598·10
Cheltueli extraordinare de administr. .	„	269·27
Total .	K	10,352·13
Din suma cât de fapt a costat revista	K	10,352·13
Substrăgând suma încassată	„	8,896·52
Rămâne deficit .	K	1,455·61

care s'a plătit din partea «Asociaţiunii» în 10 Martie 1908.

Pentru acoperirea deficitului au mai fost la începutul acestui an următoarele restanțe:

1.	La despărțăminte	K	704·—
2.	La bănci	„	158·—
3.	52 particulari à K 4	„	208·—
4.	10 „ à K 3	„	30·—
5.	94 „ à K 2	„	188·—
6.	28 „ à K 1	„	28·—
7.	69 ex. complete din revistă à K 4	„	276·—
	Total .	K	1,592·—

Afară de restanțele înșirate în suma de K 1592, din cari o parte au fost încassate ulterior au mai rămas exemplare răslețe preste 10,000 cari se vor distribui despărțămintelor pentru a fi dăruite sătenilor din prilejul conferențelor poporale.

Revista s'a tipărit Nr. 1—6 în câte 6000 ex., 7 și 8 în câte 5000 ex., 9—39 în câte 3000 ex., 40 în 2400 și 41—52 în 1500 ex. Cu excepția unei mici rezerve, exemplarele tipărite s'au expediat aproape toate, pentruca revista să devină cunoscută în cercuri cât mai largi. S'au expediat 1033 exemplare — în speranța că vor achită abonamentul, fiindcă nu returnaseră numerile — la preoți și învățători în toate părțile, dar mai ales în părțile *Bihorului, Sătmarului, Maramureșului* etc. timp de $^3/_4$ de an și numai dela Nr. 40 s'a sistat expediția la cele 1033 adrese, dupăce, nici în urma repețitelor provocări, n'au plătit abonamentul. Anul întreg foaia s'a trimis gratuit la 60 țărani din diferite comune ale Maramureșului. Afară de aceste s'a mai trimis la diferite ziare și reviste în schimb și gratuit la colaboratori, instituțiuni și diferite societăți etc. în total 89 exemplare. Aceste date, pe cari le reproduc din amănunțita dare de seamă ce-am prezentat comitetului central la începutul acestui an, au fost censurate împreună cu toate actele justificative de comisiunea financiară numită de comitet și raportate ședinței în ziua de 12 Martie a. c.

Ca un fapt din care se pot trage oarecari învățăminte trebue să relev, că dela cel dintâiu început interesul celor chiemați să sprijinească această muncă a fost în cea mai mare parte foarte scăzut. Ca o notă semnificativă a zilelor noastre în cari o situație anormală își exercită influența dezastruoasă pe toate terenele vieții noastre publice strivind toate preocupările de ordin general în matca îngustă a manifestațiunilor unui egoism jignitor, — trebue să amintesc că chiar și o bună parte din organele subalterne ale «Asociațiunii» noastre, *despărțămintele*, au lipsit de sprijinul lor această revistă. Se poate închipui o împrejurare mai dureroasă, decât faptul că 16 despărțăminte, după repețite provocări, nu achită abonamentul, sau o mai inexplicabilă indiferență ca cea a unui însemnat număr de directori ai despărțămintelor cari refuză, consecvent, împărțirea *gratuită* a unui anumit număr de exemplare cu destinațiunea de-a fi împărțite între țărani? Sau poate fi considerat ca un act de apreciare po-

trivită a străduinţelor noastre, când 21 de institute de credit, cu întinse afaceri băneşti, nu achită abonamentul de 4 sau 8 coroane pe urma unei reviste primită un an întreg din partea singurei noastre instituţiuni culturale? In faţa acestor dovezi, cari înfăţişează spiritul public al societăţii noastre în colori atât de triste, trebue să înceteze tiradele obişnuitelor profeţii senine şi să se curme rezervele de bunăvoinţă prin cari un rău interpretat sentiment de cruţare ne face să ascundem greşelile noastre.

Cu toate aceste lipsuri, având şi oare-care sprijin material din partea «Asociaţiunii», revista s'ar fi putut susţineà şi mai departe, dacă împrejurări independente de voinţa noastră n'ar fi silit comitetul central să decidă sistarea ei. La aceasta a contribuit împrejurarea, că pentru publicarea celor mai inofensive articole de caracter social, literar sau economic au fost intentate o serie de procese — parte pentru lipsa de cauţiune politică, parte pentru o pretinsă «agitaţie», dintre cari unele au fost terminate cu amenzi şi în bani, altele sunt şi acum în curgere, iar unul s'a încheiat cu condamnarea autorului, Dr. Ioan Lupaş, la trei luni închisoare de stat şi 200 cor. amendă. Aceste împrejurări au trezit îngrijirea legitimă a comitetului nostru actual şi au determinat şedinţa plenară din anul trecut să-mi solicite declaraţia că nu voiu redactà mai departe revista, dacă nu mi se va trece dreptul de editură, pentruca «Asociaţiunea» să fie adăpostită de consecinţele normate de lege în caz de proces. Această dispoziţie a fost întărită de comitetul central cu obiecţiunea firească că această hotărîre e numai o utilă măsură paliativă şi nu-mi impuneà alte angajamente — decât cele de redactor ale revistei, rămânând «Asociaţiunea» răspunzătoare pentru rostul ei material. La sfârşitul anului, înmulţindu-se procesele şi văzând că continuarea acestei publicaţiuni, în cadrele programului stabilit, e imposibilă fără depunerea necesarei cauţiuni politice, comitetul central a decis sistarea şi desfacerea revistei «Ţara Noastră» de «Asociaţiune».

Am schiţat mai pe larg istoricul acestei chestiuni pentru a înfăţişà sorţii de izbândă ai unei acţiuni de caracter cultural în împrejurările noastre de astăzi şi cu intenţia de-a aduce la acest loc lămuriri definitive menite a împrăştià şi svonurile fără rost, trezite de desorientarea unor oameni binevoitori cât şi de neastâmpărul cârtitorilor de meserie.

Onorată şedinţă plenară! Zădărnicindu-se intenţiile revistei «Ţara Noastră», suntem datori să căutăm un mijloc nou pentru a puteà realizà programul de muncă pe care îl socoteam realizabil prin această publicaţiune. In urma unor împrejurări excepţionale, astăzi se impune, mai mult ca ori când, îndatorirea instituţiunii noastre de a săvârşì o operă de îndrumare culturală. Iată de ce trebue să căutăm crearea unui nou mijloc de-a înlănţuì atenţia unei pături cât mai largi de aşezământul nostru şi de a-i aduce, în schimb, toate serviciile culturale întru cât ne iartă puterile noastre măsurate.

S'a accentuat din partea unora ca un mijloc potrivit de muncă nouă, reînfiinţarea în forma veche a revistei «*Transilvania*». S'a zis anume că

e necesară o compensaţie pentru membri cari plătesc «Asociaţiunii» 10 coroane la an şi cari ar trebuì retribuiţi cu o revistă literară sau ştiinţifică. Daţi-mi voie să aduc câteva păreri pentru lămurirea acestei chestiuni. Membri cari contribuesc cu câte 10 coroane la an pentru susţinerea acestui aşezământ sunt cu toţii din cărturărimea noastră — care consideră şi trebue învăţată să considere această neînsemnată jertfă ca un act de îndatorire firească faţă de interesele superioare ale neamului nostru. În faţa acestor sentimente cari au povăţuit sufletul înaintaşilor ce şi-au impus cu multă abnegaţiune această dare naţională, trebue să se frângă îndemnurile principiului «do ut des». Această sumă de 10 coroane, — taxa de membru — trebue socotită de o contribuţie pentru acoperirea nevoilor celor mai eminente ale luptei noastre culturale. Şi desigur, lipsurile cele mai îngrijitoare în această privinţă le vedem la ţăranul nostru. Un cărturar dela noi îşi poate împlinì exigenţele culturale. Are o revistă literară, care-i oglindeşte rostul producţiei zilnice, are cărţi destul de ieftine cari îi înfăţişază tabloul literar al zilelor noastre, are publicaţiuni menite să-i satisfacă îndeletnicirile de ordin ştiinţific. Dar care e lectura ţăranului şi întrucât această lectură e în măsură de a-i deşteptà năzuinţa spre lumină? Noi ştim cu toţii că ţărănimea noastră, afară de câteva gazete pentru popor, puse în serviciul fluctuaţiunilor de politică militantă, şi afară de poveţele măsurate ale călindarului, e inundată de cele mai neînsemnate producte ale tiparului, cari mai mult prin abilitatea unor oameni doritori de câştig, în mare parte străini, se răspândesc la ţară. Ar fi deci o datorie a cărturărimii, ca contribuţia neînsemnată a birului naţional, pe care i-l impune societatea noastră, s'o aducă pentru trebuinţele mult mai simţite ale cetitorilor noştri dela sate.

Alături de acest motiv de ordin principiar se pot invocà cu prisosinţă şi alte împrejurări cari sunt împotriva proiectului de reînfiinţare a revistei «Transilvania». Urmând firul tradiţiei, ar trebuì creat din această publicaţiune un organ literar-ştiinţific. Această încercare ar întimpinà astăzi multe dificultăţi. Orice revistă literară este rezultatul unei grupări literare, înjghebată prin înrudirea de idei a unor anume talente. Astăzi grupările literare sunt bine determinate, scriitorii îşi au revistele lor şi o nouă revistă literară, fondată în împrejurările noastre, ar fi avizată mai mult la generozitatea de ocazie a unor condeie, neputând trezì un interes mai larg. Cât pentru rostul ştiinţific al acestei publicaţiuni, ne mai ţinând seamă de puţinătatea activităţii noastre de ordin ştiinţific care şi astăzi îşi găseşte mijlocul potrivit de a eşì la iveală, profeţiile pe cari le putem face, întemeiaţi pe experienţa trecutului apropiat şi pe învăţămintele de astăzi, nu sunt în măsură de a ne încurajà. Această încercare ar puteà prezentà o garanţă de izbândă numai în cazul când secţiunile ar asigurà acestei reviste o colaborare permanentă şi secretarul literar menit să conducă acest organ de publicitate ar numărà între îndeletnicirile sale preocupări de ordin ştiinţific. În acest caz s'ar puteà creà o reputaţie de corporaţiune

ştiinţifică «Asociaţiunii», dar ar rămâneà cu totul nesatisfăcut principiul amintit, de a ne îndreptà privirea asupra lipsurilor multe ale ţărănimii noastre.

Aceste motive mă îndeamnă să atrag atenţiunea On. şedinţe plenare asupra altui mijloc cu mult mai potrivit pentru propagarea năzuinţelor noastre. Acest mijloc este «*Biblioteca poporală a «Asociaţiunii*». Acestei publicaţiuni să i se dee un caracter periodic lunar, însărcinându-se secretarul literar cu îngrijirea ei.

«Biblioteca poporală» în anul trecut s'a augmentat numai cu doi numeri, fiind îndreptată atenţiunea cu deosebire asupra revistei «Ţara Noastră», care a fost avizată la cea mai mare parte din mijloacele materiale disponibile. Aceste broşuri sunt:

Nr. 27. «*Comuna Viitorul*», de R. Simu.

Nr. 28. «*Povestiri*», de I. Pop-Reteganul cu o prefaţă de Oct. Goga.

Raportez On. şedinţe plenare că, în urma hotărîrilor din trecut, mai sunt următoarele manuscripte menite pentru tipărire:

1. *Gr. Borgovanu*: «*Pilde din viaţa căsătoriţilor*».

2. *I. F. Negruţiu:* «*Nutreţul măiestrit*». Această lucrare a fost trimisă încă anul trecut, pentru recensie, d-lui I. Chirca, membru în secţiunea economică, al cărui raport nu ne-a sosit încă.

3. *M. Străjan:* «*Despre cumpăt şi beţie*».

4. *I. A. Lăpădatu:* «*Băncile şi poporul*». Această lucrare a fost cerută de autor şi nu ni s'a trimis încă.

Din aceste. manuscrisele: «Pilde din viaţa căsătoriţilor» şi «Despre cumpăt şi beţie», deşi cetite şi primite de secţii, întimpină oarecari dificultăţi la publicare, deoarece nici limba nici stilul nu ţine seamă de priceperea cetitorilor cărora se adresează biblioteca noastră.

On. şedinţă plenară! In legătură cu propunerea ce prezint de a da «Bibliotecii poporale» un caracter periodic lunar, voiu desfăşurà în următoarele planul unei serii de broşuri, desvoltat într'o şedinţă anterioară a comitetului central. În cadrele preocupărilor mele am fixat cu mai multă atenţie lucrările de caracter mai mult literar cari ar fi menite să croiască începutul în această direcţie. Lucrărilor de acest fel, va trebuì să li-se dee o mai mare importanţă, căci aceste corăspund mai mult scopului ce urmărim. E ştiut că dragostea de cetit a ţăranului se apropie mai uşor de un product literar care e înrudit cu mentalitatea lui. O poveste cu smei şi feţi frumoşi, făurită din elementele mitice pe cari le-a creat fantazia lui, îi înlănţuie mai degrabă interesul, decât o disertaţie economică. Şi e firesc acest lucru, căci într'o astfel de poveste el se regăseşte pe sine şi e robit de fiorul unor sentimente cari au prins de veacuri rădăcini în sufletul oamenilor săi. Tocmai din acest motiv, astfel de producte sunt menite în rândul întâi pentru cetitorii noştri ţărani. Prin aceste se aduce un folos îndoit: se contribuie la conservarea mentalităţii lui străbune, atât de primejduită astăzi de influenţa unei culturi străine, la susţinerea tradiţiilor su-

fleteşti şi a bunelor datini, cari încep să tânjască, şi, pe lângă acest nepreţuit folos, ţăranul se împrieteneşte cu cartea, prinde dragoste de cetit. Numai astfel se poate pregăti pentru apreciarea unor îndrumări şi poveţe culturale pe cari acum le întimpină cu răceală sau indiferenţă.

Călăuzindu-mă de această normă, am crezut că e bine să formulez un program pe care să-l urmez în alcătuirea broşurilor din acest ram. Scopul instituţiunii noastre nefiind în această direcţie decât o muncă de popularizare, negreşit că nu vom fi conduşi de tendinţa de a da numai lucrări originale. Menirea ar fi să spicuim cu pricepere din productele noastre literare acele părţi cari sunt mai înrudite cu sufletul cercului de cetitori căruia ne adresăm, să întocmim aceste spicuiri şi să le facem accesibile prin lămuririle ce se impun. Datoria noastră ar fi ca cele mai bune din operele scriitorilor noştri să le răspândim, ţinând seamă de trebuinţele mediului spre care ne îndreptăm.

Pornind din acest principiu am formulat următorul program pentru o serie de broşuri:

I. *Balade poporale alese.* Se aleg din diferitele colecţii cele mai frumoase din baladele noastre. Se scrie o introducere asupra lor, insistându-se asupra motivelor epice, naţionale. Se lămureşte însemnătatea conservării cântecelor moştenite din bătrâni.

II. *Poveşti alese.* Se dă o culegere din cei mai buni povestitori: Creangă, Ispirescu etc. cu o introducere asupra şezătoarei la noi, cu lămuriri asupra elementelor mitice ale poporului nostru.

III. *Din vechii poeţi.* O antologie din poeţii Mumuleanu, Cârlova, Conachi, Văcărescu şi Alexandrescu, cu o introducere care ar cuprinde lămuriri biografice. Această broşură ar puteà formà un număr duplu şi s'ar extinde asupra creaţiunilor mai însemnate ale începuturilor literaturii noastre.

IV. *Din scrierile lui Anton Pann,* cu o introducere şi lămuriri biografice.

V. *Costache Negruzzi,* scrieri alese, cu o introducere şi lămuriri biografice.

VI. *Vasile Alexandri,* scrieri alese, cu o introducere şi biografie.

VII. *Cântece de haiducie.* Se dau din colecţiile poporale productele de acest gen cari oglindesc mai nimerit frământările sufletelor în epoca de răsvrătire. În introducere se descriu împrejurările istorice.

VIII. *Dascălii noştri.* Se dă biografia şi se schiţează activitatea unei serii de mari dascăli ardeleni.

IX. *Teatru pentru popor.* Alegere de comedii din Alexandri, Negruzzi etc. cu o introducere despre necesitatea teatrului la noi.

X. *Texte vechi.* Se dau texte istorice şi biblice din vechile ediţii: cronici, biblii, se dau părţi din psalmi etc. — cu o introducere.

XI. *Manual de literatură română.*

Acesta e şirul broşurilor cari ar fi să apară pe rând complectându-se cu încetul. Importanţa lor ar fi şi în împrejurarea că pe

lângă că dau cea mai aleasă lectură poporului dela sate, ar puteà fi utilizate şi de orice cărturar şi cu deosebire de tinerimea noastră şcolară. Pentru săvârşirea acestui lucru, împreunat cu multă osteneală, am ajutorul D-lor: Il. Chendi, Dr. I. Borcia şi Oct. C. Tăslăuanu — cu cari împreună voiu îngriji de executarea acestui plan. Din seria broşurilor amintite am la dispoziţie manuscrisul: *V. Alexandri*: Poezii, cu o prefaţă de Il. Chendi.

Mai sunt pregătite pentru tipar următoarele broşuri:

1. N. Dobrescu: Cum să trăim? Sfaturi igienice.
2. T. Simtion: Scrisori către ţărani.
3. Octavian Goga: O seamă de cuvinte: o colecţie de articole pentru ţărani.

Din cele desfăşurate se vede, că în ce priveşte partea redactării acestei biblioteci nu întimpinăm greutăţi. Pentru a încunjurà şi alte raporturi cari dificultează apariţia regulată, în urma procedeului uzat de a se censurà de către secţiuni şi a se raportà şedinţei plenare asupra broşurilor, propun ca răspunderea pentru publicarea manuscriselor de ordin literar să fie lăsată în sarcina secretarului literar care va aveà să prezinte ulterior raport detaiat şedinţei plenare a secţiunilor, iar lucrările de alt ordin să fie înaintate ca şi până acum spre censurare.

În legătură cu proiectele acestui plan de muncă cred că e pe deplin justificată sistarea revistei «Transilvania» în forma ei de astăzi. Propun On. şedinţe plenare să binevoiască a decide scoaterea unui anuar-almanah care să cuprindă un tablou amănunţit asupra mersului întreg de peste an al societăţii noastre precum şi un bogat material literar. Astfel am puteà cruţà o sumă însemnată de bani ce se cheltuiesc astăzi pentru «Anale» şi am aveà deplină garanţă de reuşită şi pentru rostul material al bibliotecii poporale. Pe baza contractului încheiat cu «Tipografia arhidiecezană», cheltuielile pentru scoaterea broşurilor în «Biblioteca poporală» sunt: coala de tipar (garmond) pentru două mii ex. costă 47 cor. Socotind pentru fiecare broşură 5 coale de tipar, broşura ar costà circa 250 cor. Cheltuielile de editură pentru 12 broşuri în 24,000 exemplare ar face 3000 coroane, o sumă mult mai neînsemnată ca cea cheltuită pentru scoaterea «Analelor». Reducându-se publicarea acestor «Anale» la un anuar şi micşorându-se astfel cheltuielile, — «Asociaţiunea» s'ar alege cu un număr foarte însemnat de cărticele cari împărţite gratuit în popor, ar aduce un folos neasemănat mai mare.

Lăsând aceste propuneri la judecata On. şedinţe plenare urmez mai departe darea de seamă asupra momentelor mai importante din anul trecut.

Dintre hotărîrile şedinţei plenare trecute amintesc cea privitoare la publicarea unui: «*Dicţionar al numirilor de localităţi cu poporaţiune română de pe teritorul statului ungar*» compus, din încredinţarea secţiei istorice, de d-nii *Silvestru Moldovan* şi *N. Togan.* În această chestiune se va prezentà On. şedinţe plenare raport special, rămânând a se fixà definitiv condiţiunile de publicare ale acestei lucrări de importanţă incontestabilă.

O altă chestiune, relevată în hotărîrile şedinţelor plenare din anii trecuţi şi discutată şi din ultimul prilej, a fost deciziunea de a se pregăti din partea diferitelor secţii «*biografia bărbaţilor noştri celebri*». În această chestiune s'au anunţat mai multe lucrări între cari, anul trecut, d-l Dr. I. Raţiu cu: «Viaţa şi lucrările lui Al. Papiu-Ilarian». Manuscrise de acest ordin nu ne-au sosit la birou.

Între hotărîrile cari nu s'au executat trebue să înşir cele cuprinse sub Nr. 16 şi 33 cu privire la îndatorirea luată de secţii de a pregăti anual cel puţin o broşură pe seama «Bibliotecii poporale», precum şi angajamentul de a se lucrà până la acest timp prelegeri-model pe seama conferinţelor poporale.

În urma propunerii prezentate de secţia şcolară s'a decis anul trecut înfiinţarea unei *biblioteci şcolare*, menită pentru tineret, în care să se publice broşurele în preţ de 4—8 bani. Această chestiune asupra căreia nu am primit încă nici o îndrumare din partea secţiei şcolare se va desfăşurà mai pe larg în raportul acestei direcţii.

Raportând On. şedinţe plenare că comitetul a aprobat şi biroul a executat toate hotărîrile şedinţei plenare din anul trecut, a publicat conform hotărîrii luate şi concursul pentru «premiul A. Mureşanu». La acest concurs nu s'a prezentat decât d-l *Emanuil Suciu* cu broşurile:

1. Seara pe uliţă sau dragoste copilărească comedie într'un act. 2. Ţiganul cătană, comedie într'un act, scrisă în versuri, şi 3. Ţiganul în căruţă, dialog scris în versuri, mai raportând că din prilejul adunării generale ţinute la Bistriţa d-l *Gr. Pletosu*, membru în secţia şcolară, s'a achitat de angajamentul luat prin desvoltarea conferenţei «Despre alcoolism» — am terminat expunerea chestiunilor impuse spre executare biroului de către şedinţa plenară a anului trecut. Rămâne ca din acest prilej să se decidă ţinerea unei conferinţe noui pentru adunarea generală a acestui an.

Atrăgând din nou atenţiunea On. şedinţe plenare asupra propunerilor prezentate — pe cari le socotesc mai utile intereselor aşezământului nostru, să-mi daţi voie ca pentru o mai uşoară evidenţă toate chestiunile înşirate să le cuprind în următoarea

Ordine de zi pentru şedinţa plenară a secţiilor:

1. Eventuale propuneri pentru întregirea personalului secţiilor.
2. Propunerea secretarului literar privitoare la «Biblioteca poporală» a «Asociaţiunii».
3. Propunerea secretarului literar cu privire la sistarea «Analelor» şi publicarea unui »Anuar».
4. Chestiunea «dicţionarului localităţilor cu poporaţiune română de pe teritorul statului ungar» lucrat din încredinţarea secţiei istorice de S. Moldovan şi N. Togan.
5. Hotărîrea asupra înfiinţării unei biblioteci şcolare.
6. Chestiunea premiului «A. Mureşianu».
7. Chestiunea publicării biografiei bărbaţilor noştri distinşi.
8. Fixarea conferinţelor din prilejul adunării generale.

Sibiiu, 1/14 Iulie 1908. ***Octavian Goga.***

Nr. 669—908. Anexa B.

RAPORTUL

secțiunii literare a «Asociațiunii» despre lucrările sale în cursul anului 1907/8 și asupra cestiunilor cuprinse în raportul d-lui secretar literar al «Asociațiunii», cetit în ședința plenară a secțiunilor literare-științifice din 1/14 Iulie 1908.

Onorată ședință plenară!

Secțiunea literară, discompletată prin trecerea din viață a președintelui său, mult regretatului Iosif Vulcan, s'a întrunit în cursul anului trecut o singură dată, în 30 Iunie a. c., când s'a cetit și s'a discutat scrisoarea d-lui secretar literar ddto 19 Iunie 1908, apoi s'a ascultat raportul referentului asupra colecțiunei de descântece din Bănat, înaintată spre publicare din partea colegului Enea Hodoș, precum și împărtășirile relative la adunarea nomenclaturei poporale.

Colecțiunea d-lui Enea Hodoș cuprinde 114 descântece culese în Bănat și grupate după cuprinsul lor. La fiecare descântec se arată mai întâiu, pe scurt, cum se face, urmează apoi textul descântecului cu arătarea persoanei dela care s'a auzit, a locului unde s'a auzit, precum și cu indicarea persoanei prin care s'a comunicat. Ici-colea se dau și unele note explicative, cu deosebire cu privire la expresiunile mai necunoscute și mai grele de înțeles, explicări dialectale și asemănări între piesele din această colecțiune și între cele cuprinse în alte colecțiuni similare.

Intreagă colecțiunea, ca toate lucrările de acest fel ale d-lui Enea Hodoș, e făcută cu toată conștienționzitatea și cu priceperea recunoscută din toate părțile față cu colecțiunile sale anterioare, și e precedată de o prefață, în care se dau interesante explicări despre descântece, farmece și desfaceri, sau despre «poezia magică poporană», (cum o numește d-l Hodoș cu drept cuvânt), despre originea acestei poezii, precum și despre împrejurările, în care s'a făcut colecțiunea de față. Fiind ea de un interes deosebit pentru cunoașterea obiceiurilor poporului nostru și a graiului bănățenesc, o recomandăm cu toată căldura în atențiunea onor. Ședințe plenare, propunând editarea ei din partea «Asociațiunei», nu însă în «Biblioteca poporală», ca nu cumva să se dea naștere la o interpretare greșită a intențiunilor publicării, ci ca publicațiune separată, având a se da d-lui Hodoș onorarul stabilit pentru lucrările cuprinse în «Biblioteca poporală.»

Ce privește *adunarea nomenclaturei poporale,* referentul secțiunii a continuat această lucrare și în cursul anului trecut, primind îndeosebi o interesantă colecțiune de numiri relative la războiul de țesut, făcută în comuna Veștem, comit. Sibiiului, de fostul său elev d-l G. Bașca, de prezent contabil la institutul «Sătmăreana» din Seini. Colecțiunea aceasta, așezată în ordine alfabetică și însoțită de mai multe desemnuri, s'ar puteà publicà imediat, dacă am aveà o foaie potrivită spre acest scop.

Cu privire le chestiunile cuprinse în raportul d-lui secretar literar, cetit în şedinţa de ieri, secţiunea îşi ia libertate a face următoarele observări:

a) Relativ la *publicaţiunile «Asociaţiunei»*, secţiunea, având în vedere sistarea foii poporale «Ţara noastră», este în deplin acord cu d-l secretar literar ca pe viitor să se dea mai multă atenţiune «Bibliotecii poporale», scoţându-se un număr mai însemnat de broşuri ca până acum şi dându-se acestei publicaţiuni un caracter periodic lunar sub îngrijirea şi conducerea d-lui secretar literar. O singură observare are de făcut secţiunea la acest punct şi anume: ca pe lângă materiile de caracter literar, indicate de d-l secretar în raportul său, să nu se dee uitării nici materiile instructive, ca d. e. subiectele de igienă, economia câmpului, economia casnică, chestiunile de drept practic (aplicat), de creştere etc., de atâta necesitate pentru poporul nostru în stadiul său actual de desvoltare.

Pe când cu privire la «Biblioteca poporală» se alătură cu totul pe lângă vederile d-lui secretar, pe lângă observarea de mai sus, secţiunea regretă că nu poate sprijini propunerea de-a se sistà foaia «Transilvania», organul oficios al «Asociaţiunei», şi a se înlocuì cu un «Anuar», care să se distribue gratuit la încheierea fiecărui an membrilor «Asociaţiunei».

Abstrăgând dela tradiţiunea de până acum şi dela dispoziţiile statutelor, cari prevăd în §. 5 un organ de publicitate periodic pentru publicaţiunile oficiale şi literare ale «Asociaţiunei», secţiunea ţine că este neapărat de lipsă, ca şi Românii de dincoace de munţi să aibă o revistă, în care să se poată publicà studiile şi împărtăşirile de cuprins istoric, linguistic şi etnografic, împrăştiate astăzi prin diferitele noastre ziare politice şi cărora astfel nu li-se poate da atenţiunea ce o ar merità, şi astfel este de părere, ca «Transilvania» să se susţină şi mai departe, în conformitate cu hotărîrea din anul trecut, ca revistă literară-ştiinţifică, în care se vor publicà şi dările de seamă oficioase despre lucrările «Asociaţiunei», având a apăreà de patru sau de şase ori pe an, — dupăcum permit mijloacele materiale ale «Asociaţiunii» — cu colaborarea secţiunilor literare-ştiinţifice.

Un almanah literar al «Asociaţiunii», ca mijloc de popularizare, s'ar puteà publicà în fiecare an, ca intreprindere separată, având a se distribuì între membri, prin mijlocirea despărţămintelor, pe lângă un preţ moderat;

b) Cele 3 broşuri ale d-lui Emanuil Suciu, învăţător, «Seara pe uliţă», «Ţiganul în căruţă» şi «Ţiganul cătană», schiţe dramatice prezentate la concursul pentru *premiul «Andreiu Mureşianu»*, secţiunea, neputându-le censurà din cauza scurţimei timpului, propune să se ţină în evidenţă la concursul ce se va publicà la sfârşitul acestui an pentru publicaţiunile cele mai bune literare, apărute la noi în cursul anilor 1907 şi 1908;

c) Cu privire la *publicarea biografiilor bărbaţilor noştri distinşi*, avem onoare a raportà că colegul nostru Dr. Ioan Raţiu, profesor gimnazial în Blaj, a prezentat, conform promisiunei sale făcute în anul trecut, lucrarea întitulată «Vieaţa şi activitatea lui Alexandru Papiu Ilarian», împărţită în XV. capitole. Secţiunea va studià această lucrare şi va propune, în ce mod să se publice: în «Bibl. Asoc.», în «Transilvania» sau ca publicaţie separată;

d) Ce se atinge de *întregirea secţiunei* printr'un membru ordinar în locul regretatului Iosif Vulcan, având în vedere că la sesiunea din anul acesta secţiunea este reprezentată printr'un singur membru ordinar, nu putem face recomandarea cerută, ci propunem ca întregirea aceasta să se amâne pentru anul viitor.

Sibiiu, 2/15 Iulie 1908.

Andreiu Bârseanu,
referent.

Nr. 673—908. Anexa C.

RAPORTUL

secţiunii ştiinţifice către şedinţa plenară a secţiunilor «Asociaţiunii» ţinută la 1/14 Iulie 1908 în Sibiiu.

Domnilor Colegi!

Anul expirat 1907/8, deşi nu se poate numì unul dintre cei mai mănoşi în activitatea secţiunii noastre, totuş judecat după munca şi rezultatele dobândite de unii membri ai ei, ale căror rapoarte speciale le alăturăm acì spre cunoştinţă, împreună cu procesul verbal al şedinţei secţiunei din 1/14 l. c., — putem zice, că a fost un an de muncă normală şi de continuare a activităţii pe terenele pregătite din anii trecuţi. Nu voim să intrăm în amănunte, dar ne credem în drept a puteà constatà că, ajutaţi şi de ceialalţi factori chemaţi, încetul cu încetul ne apropiem de ţînta fixată la întemeiarea acestei instituţiuni ca scop de realizat prin «Asociaţiunea» noastră culturală.

În special ne luăm voie a relevà următoarele:

1. Cu privire la manuscrisele acceptate spre tipărire, secţiunea ar dorì să se facă oarecare ordine în publicare, ca astfel unele manuscrise să nu fie lăsate îndărăt timp prea îndelungat.

2. Secţiunea recomandă spre retipărire eventuală vre-o zece articole publicate de ţăranul Adam Bolcu din Brad în unele gazete şi meniţi pentru moralizarea poporului.

3. Secţiunea exprimă dorinţa, ca aparatul de proiecţiune, cumpărat pentru muzeul «Asociaţiunii», să fie mai des folosit, iară pentru a premerge cu bun exemplu şi a pregătì dela centru prelegeri, secţiunea recomandă comitetului central: Să pregătească prin secţiuni un număr anumit de prelegeri bune, să procure printr'un fotograf bun diapozitivele necesare pentru ele în mai multe exemplare, care apoi să fie împrumutate diferi-

telor centre, unde se află aparatele de proiecţiune. În modul acesta s'ar face un lucru sistematic şi prea puţin costisitor.

In legătură cu aceasta exprimă dorinţa, ca în raportul d-lui secretar către şedinţa plenară a secţiunilor să se cuprindă şi datele despre prelegerile ţinute, ca astfel întreagă chestiunea să fie îndemnată spre o organizare corăspunzătoare.

4. Secţiunea fiind complectă, nu face nici o propunere de alegere de membri noi, iar membrul corespondent Victor Borlan din Beiuş va fi provocat a se declară, dacă mai face sau nu parte din secţiune.

5. În chestiunea bibliotecei poporale, secţiunea e de acord cu părerile d-lui secretar, dar reclamă pentru sine doi numeri, în cari să se publice în anul viitor lucrările: *„Din botanica poporală"* de Dr. A. Cheţianu şi *„Fenomenele naturale"* de Dr. I. Radu.

6. Relativ la sistarea «Analelor» şi publicarea unui «Anuar», secţiunea face constatarea, că ambii secretari depun o muncă foarte laudabilă şi preţioasă la editarea foilor „Ţara noastră" şi „Luceafărul", ambele cu menire atât de nobilă şi utilă neamului nostru, încât merită toată recunoştinţa.

Pe de altă parte însă e cert şi aceea, că ambele aceste organe sunt independente de „Asociaţiune", pe câtă vreme aceasta este în drept a pretinde, ca munca preţioasă a secretarilor ei să fie consacrată în prima linie organelor şi scopurilor acestei instituţiuni, căci a servì la doi domni deopotrivă este absolut cu neputinţă. Acì este a se căutà izvorul oscilaţiunilor şi deselor propuneri de schimbare în publicaţiunile „Asociaţiunei".

„Asociaţiunea" are îndatorirea morală a edità şi a pune la dispoziţiunea membrilor ei, recrutaţi mai ales din pătura superioară a neamului nostru, un astfel de organ de publicitate, în care să fie posibil a găsì lucrări de valoare din toate domeniile reprezentate prin cele cinci secţiuni ale ei, cel puţin alternativ, din timp în timp, ca supliment, dacă nu regulat în fiecare număr. Şi acest lucru se poate face: sau revenindu-se la foaia veche „Transilvania" şi obligând pe secretari a-şi concentrà aici toată munca lor preţioasă împărţită acuma în alte foi de publicitate; sau luând „Asociaţiunea" sub aripile ei „Luceafărul" şi făcându-l organ al ei şi adaptându-l prin suplimente alternative să cuprindă publicaţiuni din toate domeniile.

Conduşi de cele mai bune intenţiuni şi dorind a îndrumà chestiunea în calea ei normală, ne-am simţit datori a relevà acest fapt şi a tinde la sanarea unór stări cel puţin în parte anormale, care ne preocupă de atâta vreme, fără a ajunge la o soluţiune corăspunzătoare.

Propunerea noastră culminează deci într'aceea: ca comitetul central să caute a aflà modalitatea, cum s'ar puteà creà mai avantajos un organ de publicitate al „Asociaţiunii", care să concentreze munca ambilor secretari şi a secţiunilor şi să pună capăt resfirării ei în atâtea foi. Găsită odată această modalitate, chestia „Analelor", a „Transilvaniei" şi a „Anua-

rului" se rezolvă dela sine, iar munca secretarilor „Asociaţiunii" e câştigată întreagă scopurilor ei.

7. În chestiunea dicţionarului localităţilor şi a înfiinţării bibliotecii şcolare aderăm la propunerile făcute.

8. Relativ la premiul A. Mureşianu am dori, ca în viitor asemenea concurse să fie publicate mai din vreme, dacă peste tot tindem la oarecare rezultat.

9. In chestiunea biografiilor comunicăm, că Dr. A. Cheţianu a pregătit deja biografia lui Florian Porcius, care se poate publică.

10. Conferinţa pentru adunarea generală din Şimleu o va ţineà secţiunea economică, care vine la rând.

11. Chestiunile decise din anii trecuţi să fie rezolvite neschimbat, neavând secţiunea motiv a revenì asupra părerilor emise atunci.

12. Cele 300 cor. votate anul trecut pentru diapozitive nu s'au spesat şi secţiunea propune a se luà şi în bugetul anului viitor încă 300 cor., ca astfel să se complecteze suma necesară la executarea propunerii de sub punctul 3 al acestui raport.

Sibiiu, 1/14 Iulie 1908.

Arseniu Vlaicu,
referent.

Nr. 671—908. Anexa D.

RAPORTUL

secţiunii istorice a «Asociaţiunii pentru literatura şi cultura poporului român» către şedinţa plenară a secţiunilor literare-ştiinţifice.

Onorată şedinţă plenară,

In numele secţiunii istorice îmi iau voie a prezentà următorul raport:

Secţiunea istorică a ţinut sub prezidenţia d-lui Iosif Sterca Şuluţu, în cursul anului expirat 3 şedinţe (16 Sept. 1907; 3 şi 14 Iulie 1908).

Obiectul de căpetenie al consultărilor şi desbaterilor, ce s'au desfăşurat în aceste 3 şedinţe, a fost mai ales pregătirea *dicţionarului geografic*, care acum — mulţămită zelului şi stăruinţei, ce au desvoltat întru săvârşirea acestei lucrări folositoare membri secţiunei noastre, d-nii S. Moldovan şi N. Togan — ajungând în stadiul final al alcătuirii sale, îşi aşteaptă numai tipărirea spre a puteà fi, cât mai curând, pus la îndemâna oricui, dat deci întrebuinţării obşteşti, unde erà şi este foarte simţită lipsa unei asemenea cărţi.

Dicţionarul acesta cuprinde în total 26 de comitate cu circa 4400 comune locuite de Români, înşirând (în partea I.) în ordine alfabetică numirea românească, ungurească, germană şi eventual latină a fiecărei localităţi şi indicând pe scurt lucrurile mai însemnate, vrednice de ştiut, cu privire la fiecare comună (astfel: comitatul, cercul adm. politic, în l. română şi maghiară, numărul sufletelor şi din acelea al Românilor, parohia existentă şi confesiunea ei, al diecezei căreia aparţine şi p. ultimă, numărul sufletelor în total, apoi proporţia numerică a Românilor, instituţiile culturale româneşti: bis. parohii, protopopiate, episcopii etc.)

In partea II. se dă numai registrul alfabetic maghiar, şi în al III-lea cel german al numirilor de comune, fără înşirarea altor date, pretutindeni însă paralel cu numirile româneşti.

Rezultatul controlului făcut din partea secţiunii asupra materialului adunat şi ordonat astfel, e favorabil. Se constată anume, că d-nii Moldovan şi Togan s'au achitat în chip satisfăcător de angajamentul, nu tocmai uşor, ce au avut bunăvoinţa a luà anul trecut asupra dânşilor. Intr'o comunicare adresată secţiunii istorice de d-l Silvestru Moldovan şi anexată la procesul verbal al şedinţei II. (3 Iulie 1908) se arată mai amănunţit normele de procedare, cum şi izvoarele utilizate la compunerea acestui dicţionar.

Pe lângă această lucrare colectivă, singuraticii membri ai secţiunii noastre n'au lipsit a desvoltà, în marginile putinţii şi timpului disponibil, şi altă activitate de interes cultural şi istoric, fie prin conferinţe istorice, fie prin publicaţiuni. Astfel amintim acì:

1. din partea d-lui prezident *Iosif St. Şuluţiu* publicaţiunea: „Răsunet la inaugurarea Muzeului". Partea II-a.

2. D-l *Silvestru Moldovan* a ţinut (în Ianuarie 1908) în Sibiiu o conferinţă istorică despre „Noţiunea de împărat în conştiinţa poporului român şi sermo rusticus" (publicată în *„Tel. Rom."* 1908 Nr. 13—17); a publicat un studiu istoric: „O dare a preoţimii noastre din sec. XVII." (*„Tel. Rom."* 1908 Nrii 35—36) şi mai multe foiletoane de interes istoric în *„Gazeta Transilvaniei"* 1907 Nrii 24, 27, 44, 57, 65, 80, 93, 131, 133, 160, 162, 177, 178, 193, 194, 227.

3. D-l T. V. Păcăţian a scris despre „Istoria filozofiei de drept" „Tel. Rom. 1907 Nrii 96—102) şi despre „Congresul din Berlin" („Tel. Rom.' 1908 65—66) şi a tradus după originalul latin: „Învăţăturile morale ale regelui Ştefan către fiiul său" („Tel. Rom." 1908 31—33).

4. Iar referentul secţiunii a publicat câteva articole de interes istoric în „Ţara Noastră" şi în „Anuarul Seminarului Andreian", a început publicarea unei lucrări istorice întitulate: „Contribuţiuni la istoria culturală şi politică a epocei lui Şaguna".

A ţinut apoi 4 conferinţe:

a) „Despre înfiinţarea mitropoliilor române din Muntenia, Moldova, Ardeal şi Bucovina" (în *Cluj*, la 23 Noemvrie 1907);

b) despre „Triumful ideilor moderne asupra cugetării medievale" (în *Sibiiu*, la 22 Dec. 1907);

c) „Necesitatea şcoalelor de adulţi" în (*S.-Sebeş*, la 30 Aprilie 1908);

d) „Luptele Românilor pentru legea strămoşească şi popa Ioan din Aciliu" (în comuna *Aciliu*, lângă Sălişte, la 12 Iulie 1908).

Relativ la chestiunile puse din partea secretariatului la ordinea zilei, secţiunea istorică înaintează următoarele propuneri:

I. Dicţionarul geografic să se tipărească în aceleaş condiţii ca şi celelalte broşuri din „Biblioteca poporală" şi să poarte titlul următor: *„Dicţionarul localităţilor cu poporaţiune română de pe teritorul regatului ungar* compus din încredinţarea secţiei istorice a „Asociaţiunii" de *S. Moldovan* şi *N. Togan"*.

II. Secţiunea istorică rămâne şi de astădată pe lângă propunerea sa din anul trecut, adecă: să apară *lunar* „Transilvania" ca revistă literară-

ştiinţifică, rezervând pe sama ştirilor oficiale numai câte 2—3 pagini dela sfârşit.

III. Biblioteca poporală să se continue.

IV. Biblioteca pentru tinerimea şcolară, fiind de competenţa secţiunii şcolare, secţiunea istorică se mărgineşte a aprobà propunerea secretarului şi a-şi exprimà dorinţa, ca această bibliotecă să apară cât mai curând.

V. Neprezentându-se lucrări serioase, în anul acesta, pentru premiul Murăşan, să se publice nou concurs, dar publicarea să se facă mai din vreme.

VI. D-l T. V. Păcăţian anunţă, că adună material pentru o biografie a lui V. Babeş.

VII. Pentruca biblioteca „Asociaţiunii" să poată fi înzestrată cu tot ce apare la noi în patrie, să poată aveà colecţii complecte din toate ziarele şi revistele româneşti mai de seamă, biroul să se pună în înţelegere cu toate tipografiile şi redacţiile româneşti dela noi şi din Regat, cerând exemplare gratuite pentru colecţiile „Asociaţiunii", iar de unde nu ar puteà să obţină acest favor, abonând revistele mai însemnate sau cumpărând orice carte de valoare ar apăreà aici sau dincolo.

VIII. Pentru a aveà o orientare cât de sumară asupra producţiunii literare româneşti din patrie, să se facă şi pe viitor, — cum s'a făcut în trecut, ori dacă se poate: mai complect şi mai bine! — *repertoriul bibliografic*, la sfârşitul fiecărui an.

IX. Din prilejul jubileului de 50 de ani al „Asociaţiunii" să se scoată un număr festiv al revistei „Transilvania".

Sibiiu, 2/15 Iulie 1908.

Dr. Ioan Lupaş,
referent.

Nr. 672—1908. Anexa E.

Onorată şedinţă plenară,

Secţiunea şcolară întrunită în şedinţă, luând în discuţie chestiunile ce cad în sfera sa, face următorul raport:

1. La însărcinarea biroului „Asociaţiunii" datul 28 Martie a. c. Nr. 265 prin care, la propunerea d-lui I. Corbu făcută comitetului central al „Asociaţiunii" din anul trecut, se însărcinează secţia şcolară să prezinte un ABCdar pentru analfabeţi, luându-se această afacere în discuţie, secţia a ajuns la convingerea, că ar fi pripit lucru a compune aşa deodată un atare ABCdar, lipsind ori-ce experienţe pe acest teren. Un ABCdar în adevăr potrivit pentru analfabeţi s'ar puteà compune numai cunoscând diferite încercări făcute după diferitele metoade uzitate la învăţatul scris-cetitului. Deşi legile de învăţare sunt aceleaşi la copil ca şi la omul mare, totuş mijloacele trebue să se acomodeze după gradul de pricepere al celorce învaţă. De aceea credem că cu deosebire exerciţiile de cetit şi scris vor trebuì cu totul altcum compuse şi aranjate pentru analfabeţi de cum sunt cele pentru copii. Pentruca să se facă posibil compunerea unui ABCdar în adevăr practic, trebue să culegem experienţele practice. Şi aceasta credem a se puteà mai bine face, dacă se escrie un concurs, la care concurând mai mulţi se vor puteà cunoaşte diferite încercări şi purcederi, din cari apoi s'ar puteà compune în cunoştinţă de cauză un ABCdar corespunzător. Propunem deci escrierea unui premiu de 100 cor. pentru cel mai bun ABCdar pentru analfabeţi, fie tipărit sau numai în manuscris.

2. Luând secţia în discuţie concluzul adunării generale din anul trecut p. 7 *e*) prin care comitetul central se îndrumă a studiă mijloacele, prin cari s'ar puteà ajutà şcoalele poporale, a trebuit să constate că această chestiune a mai preocupat odată în 1900 şi 1901 atât secţiile cât şi „Asociaţiunea" şi a trebuit să constate, că „Asociaţiunea" afară de unele fundaţiuni speciale cu menţia expresă a se ajutà cu o anumită sumă şcoala cutare sau cutare, nu dispune de mijloace a puteà ajutà multele şcoale avizate la ajutor, dupăce prin Art. de lege XXVII. din 1907 lipsa de ajutor a devenit şi mai generală, aşa încât „Asociaţiunea" pe lângă toate sforţările sale nu ar puteà să satisfacă chiar abandonându-şi scopurile sale principale, nici barem în parte acestei dorinţe, pe de altă parte fiind şcoalele noastre poporale şcoale confesionale, ale căror autorităţi bisericeşti s'au ocupat, se ocupă şi şi sunt datoare şi chemate a se îngrijì de mijloacele de lipsă pentru susţinerea şcoalelor sale confesionale, aşa credem „Asociaţiunea" nu poate altceva face, decât prin organele sale, prin comitetele despărţămintelor să însufleţească poporul la şi mai mari jertfe pentru susţinerea şcoalelor sale conform dispoziţiilor autorităţii lor confesionale.

Nedispunând deci „Asociaţiunea" de mijloace pentru ajutorarea şcoalelor poporale în general şi fiind lipsele acestora mai ales acum atât de mari şi varii încât „Asociaţiunea" nici nu se poate interesà de ele fără să-şi neglige realizarea scopurilor sale principale, comisiunea e de părere că aflarea şi studiarea mijloacelor pentru susţinerea şcoalelor poporale nu cade în competinţa „Asociaţiunii", ci este un drept şi o datorinţă a confesiunilor, pe cari „Asociaţiunea" cu drag le ajută prin organele sale.

3. In chestia realizării bibliotecei şcolare a „Asociaţiunii", comisiunea a stabilit planul materialului corespunzător pentru bibliotecă în următoarele: 1. Basme, legende şi poveşti. 2. Istorioare morale, tipuri din istoria noastră naţională şi bisericească şi din cea universală. 3. Tipuri de economi, meseriaşi şi comersanţi vrednici. 4. Schiţe din popor. 5. Cunoştinţe din Geografia economică şi industrială a statului nostru şi a altor state. 6. Cunoştinţe igienice. 7. Cunoştinţe din economia de vite, de câmp, de grădină, de casă, de vierit şi alte cunoştinţe practice pentru vieaţă. Fiecare publicaţiune să se extindă pe 6—9 pagini octav mic.

4. Luând pe baza planului stabilit în discuţie materialul prezentat pentru biblioteca şcolară, a aflat de corespunzătoare următoarele piese: 1. Din vieaţa mitropoliţilor Iacob Stamati şi Sava Brancovici. 2. Iubirea de oameni, de I. Slavici. 3. Bălăior şi Tămâiţă, poveste. 4. Orfanul, poveste. 5. Petre dascălul, de N. Gane. 6. Nici Dumnezeu nu poate face la toţi pe voie, de V. A. Ureche. Cu redactarea definitivă a pieselor menite a fi publicate în biblioteca şcolară se însărcinează membrul secţiei Dr. Ioan Borcia.

5. Luând în discuţie planul prezentat de secretarul literar în chestia organului „Asociaţiunei", comisiunea aderează la edarea anuarului şi publicaţiunilor periodice literare.

6. In chestia întregirei posturilor vacante ale secţiei, propunem ca locul vacant prin abzicerea d-lui Dr. Iuliu Olariu să se întregească prin alegerea d-lui Dr. Ioan Borcia, profesor la şcoala „Asociaţiunii" din Sibiiu.

Sibiiu, 1/14 Iulie 1908.

Ioan F. Negruţiu m. p. **Dr. Ioan Stroia** m p.,
referent.

Nr. 670—908. **Anexa F.**

RAPORTUL

secțiunii economice a «Asociațiunii» despre activitatea sa în anul de gestiune 1907/8.

Onorată ședință plenară a secțiunilor,

Sunt tocmai 8 ani dela organizarea secțiunilor științifice-literare ale „Asociațiunii" noastre, cu o menire atât de frumoasă și folositoare în sânul „Asociațiunii" și în viața poporului nostru.

Nu va fi de prisos, ci, credem că, din contră, poate fi numai folositor, a aruncà o scurtă privire asupra activității de 8 ani a secțiunii noastre economice, pentruca astfel din experiențele trecutului să ne putem cu atât mai bine orientà în viitor.

Adevărat că în scurtul timp de 8 ani nu s'au putut face lucruri mari. Nu! Pentrucă această periodă a fost mai mult un timp de orientare, de chibzuiri și de experimentări. Și pentru secțiunea noastră s'a adeverit sentința că „tot începutul este greu".

Dispozițiile prevăzute în Regulamentul secțiunilor pentru secțiunea noastră cuprind o bogată programă de muncă, așa că pe baza acestei programe se poate lucrà din greu.

Secțiunea noastră a ales câteva chestii din programa generală; pe acestea parte le-a studiat, parte a încercat să le și realizeze.

I. Iată cu ce s'a ocupat secțiunea noastră în acest timp:

1. Cu chestia *înființării unei școale economice române,* care nu s'a luat încă dela ordinea zilei.

2. A compus un *chestionar* pentru o eventuală culegere a *datelor statistice* asupra situațiunii economice a Românilor din-Ungaria, lucrare ce nu s'a putut executà până acum mai ales din lipsa mijloacelor materiale.

3. In urma inițiativei secțiunii, comitetul central al „Asociațiunii" a *procurat opurile economice poporale* edate de minister și de diferitele reuniuni economice din Ungaria și România, opuri cari să ne servească spre orientare la editarea bibliotecii noastre poporale.

4. A desbătut și studiat în diferite rânduri chestia *școalelor economice de repetiție* și a adunat date referitoare la *învățătorii cari au participat la cursuri economice* aranjate de ministerul de agricultură, chestii cu care va trebuì neapărat să ne ocupăm și în viitor.

5. In scopul răspândirii cunoștințelor economice în massele poporului, secțiunea a studiat chestia *prelegerilor poporale economice.*

6. S'a ocupat de chestia *emigrărilor* și a *socialismului.*

7. A sulevat chestia *terminologiei financiare.*

8. Membrii secțiunii au făcut *recensiunea mai multor opuri* ce au fost prezentate spre tipărire în Biblioteca poporală.

9. Secțiunea *și-a spus părerea* în diferite chestiuni ca s. e. în *chestia înființării unei centrale a tovărășiilor,* etc.

10. *A ținut* prin unii membri ai săi *prelegeri poporale.*

11. *A scris cărți economice* și a colaborat la *foi poporale economice.*

Toate chestiunile, de cari secțiunea noastră s'a ocupat dela înființarea sa, și pe cari le-am schițat pe scurt în șirele precedente, sunt — fără îndoială — chestiuni de însemnătate pentru înaintarea noastră pe terenul economic. Dintre toate acestea însă chestiunea *prelegerilor economice* este cea mai de căpetenie. Numărul prelegerilor crește din an în an. In anul 1907 s. e. s'a ținut un număr îndoit de prelegeri față de 1906. Secțiunea noastră trebue deci să-și dea tot concursul său pentruca aceste prelegeri să sporească și ca număr și în privința calitativă. Spre acest sfârșit se impune mai ales:

a) scrierea de *conferențe* potrivite;

b) scrierea de *cărți* bune,

prin cari să li-se înlesnească conferențiarilor propagarea cunoștințelor folositoare în massa poporului nostru.

II. Referindu-ne la hotărîrile ședințelor plenare din anul trecut, avem onoare a raportà următoarele:

a) referentul secțiunii noastre a ținut *prelegeri economice;*

b) a scris despre diferite *materii economice* în „Țara Noastră" din 1907 și în „Rev. Economică";

c) a lucrat cartea anunțată: *comuna „Viitorul"*, în care arată cum își închipuiește dânsul că s'ar puteà reformà comunele noastre în privința culturală și economică; această carte este tipărită de „Asociațiune", ca Nr. 27 al Bibliotecii sale poporale și se poate cetì cu folos de cărturari și plugari;

d) d-l membru Dr. Nic. Vecerdea s'a ocupat de tema, ce i-a fost încredințată în 1904, sub titlul *„Socialismul modern și naționalitatea noastră"*. Lucrarea prezintă interes și tipărindu-o în broșură, poate fi de folos. Asupra ei înaintăm raport separat.

Raport separat înaintăm și despre cartea: *„Sădirea și cultivarea viei"* de d-l Nicolae Pop, profesor în Blaj, cum și despre broșura *„Pomăritul"* de d-l Iosif Balan, profesor în Caransebeș, cari ne-au fost trimise de către on. comitet central al „Asociațiunii" spre censurare. Constatăm la acest loc că ambele cărți sunt bine izbutite și merită să fie răspândite și sprijinite.

D-l *Ioan A. de Preda,* membru al secțiunii a publicat în „Țara noastră" din 1907 o conferență despre *pomărit.*

e) Operatul *„Băncile și poporul"* de d-l *I. I. Lăpădatu,* a fost reclamat de autor pentru a-i face unele îmbunătățiri; acest operat împreună cu acela despre *„Nutrețul măiestrit"* de d-l *I. F. Negruțiu* și cu cel despre *„Mașini în agricultură"*, pus în vedere de d-l membru al secțiunii noastre, *Ioan Chirca,* se vor publicà, perecum sperăm, în timp apropiat.

III. Am arătat în punctul I. al acestui raport că secțiunea noastră trebue să lucreze, în direcția *prelegerilor poporale economice,* mai ales prin:

a) scrierea de *conferenţe* potrivite pe seama conferenţiarilor;
b) scrierea de *cărţi bune economice pentru popor.*

Atâta însă nu e de ajuns în împrejurările de faţă. De aceea trebue neapărat să căutăm căi şi mijloace noue, prin cari „Asociaţiunea" să pătrundă în popor şi să-i deà impuls pentru o desvoltare mai grabnică şi mai temeinică atât pe terenul cultural cât şi pe cel economic.

Spre acest sfârşit, credem, se impun următoarele:

1. *Angajarea unui agronom,* care să steà în serviciul „Asociaţiunii", *scriind conferinţe şi broşuri economice,* ţinând *prelegeri* şi *cursuri economice* preoţilor şi învăţătorilor, dar mai ales plugarilor, stând totodată întru ajutor cu cuvântul şi cu fapta la *înfiinţarea grădinilor de viţă americană şi de pomi,* cum şi peste tot la ori-ce acţiune menită de a mări puterea de producţiune a agricultorilor noştri.

Acest agronom să aprofundeze şi chestiunile referitoare la tovărăşii, ca el să devină şi un apostol al tovărăşiilor.

Pentruca să alimentăm curentul pornit la noi în scopul *înfiinţării tovărăşiilor,* „Asociaţiunea" să caute a aranjà, pe cât posibil, începând din anul acesta, *cursuri pentru preoţii şi învăţătorii,* cari vor să se califice în acest scop. In aceste cursuri se vor tratà şi chestii de agricultură şi anexele ei.

De altă parte, „Asociaţiunea" să recomande *despărţămintelor* sale, *băncilor, comunelor* etc. crearea şi distribuirea de *premii,* ca încurajare:

a) pentru ceice vor izbutì să înfiinţeze *tovărăşii* de credit, de producţiune, de valorizare, de consum, de temperanţă etc.

b) pentru cărturarii şi ţăranii cari se vor distinge prin purtarea unei *economii model* peste tot sau măcar într'un ram al economiei, înfiinţând: *pepiniere de viţă americană, grădini de pomi* ş. a.

IV. Ce priveşte propunerile prezentate de d-l secretar literar al „Asociaţiunii" în şedinţa plenară din 14 Iulie a. c. şi anume:

a) referitor la întregirea sa cu membri noi, secţiunea, fiind aproape completă, de astădată nu înaintează propunere;

b) ce priveşte editarea *bibliotecii poporale* secţiunea este de acord ca ea să fie scoasă pe viitor, în mod sistematic, în 12 numere pe an;
partea oficială a „Transilvaniei" să se susţină şi pe viitor;
să se publice şi un *anuar* literar, care însă să nu se deà gratuit membrilor ci să se vândă;

c) secţiunea să încredinţeze pe unul dintre membrii săi, să pregătească o *conferenţă* din sfera economiei pentru şedinţa festivă a secţiunilor cu ocazia adunării generale a „Asociaţiunii" din a. crt.

V. In scopul *prelegerilor poporale* din anul 1909 secţiunea propune ca „Asociaţiunea" să prelimineze, ca şi până acum, suma de K 2000.

Sibiiu, în 15 Iulie 1908.

Parteniu Cosma,
prezident.

Romul Simu,
referent.

Nr. 382—1908.

Proces verbal

din 2 Aprilie 1908. Şedinţa IV. a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* — Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.* — Membrii prezenţi: *Dr. I. Beu, Ars. Bunea, P. Cosma, Dr. Miron E. Cristea, Dr. L. Lemény, Dr. Il. Puşcariu, Dr. E. R. Roşca, Dr. O. Russu, R. Simu* şi *N. Togan.*

81. Cu verificarea procesului verbal al şedinţei de astăzi se încredinţează d-nii: Dr. L. Lemény, Dr. Il. Puşcariu şi Dr. Miron E. Cristea.

82. (363—1908). Mihail *Bésán*, notar public reg. în Lugoj, membru pe viaţă al «Asociaţiunii», a încetat din viaţă la 31 Martie n. a. c.

Comitetul central îşi exprimă părerile de rău prin ridicare.

83. (335—1908). Comisiunea încredinţată, prin deciziunea comitetului central Nr. 60/1908, pentru a studiă cererile d-lui *Dr. V. Bologa*, pentru a i-se dà quartir natural, luminat şi încălzit, pentru a i-se urcà retribuţia de director dela K 600 la K 1200 anual, ori eventual pentru a-l despăgubì cu K 1800, sumă care i-s'a reţinut, pe nedrept, din quinquenale, — raportează că nu găseşte îndreptăţite aceste cereri. Având însă în vedere serviciile d-lui director al şcoalei în curs de 20 de ani propune să i-se dee un adaus personal de K 400 la an, la salar.

Propunerea comisiei se primeşte şi se decide a i-se dà d-lui Dr. V. Bologa adausul personal de K 400 la an la salar, cu începere dela 1 Ianuarie 1908.

84. (304—1908). Comisiunea încredinţată, prin decis. comit. central Nr. 210/1907, pentru studiarea planurilor de parcelare ale grădinei din Cluj, aparţinătoare *fundaţiunii Ioan Petran* propune

iar Comitetul central decide:

I. Biroul central să se pună în înţelegere cu biserica luterană din Cluj, învitându-o să facă un ofert pentru parcela VIII. din planul D. în extensiune de 3552 m. □. Preţul minimal de vânzare se fixează la K 25 de m. □.

II. Parcelarea din planul D. se admite pentru parcelele I. II. şi III., fixându-se preţul minimal de K 30 de m. □.

III. Repararea edificiilor şi a gardului grădinei să se restrângă la strictul necesar. Despărţământul Cluj se învită să înainteze un preliminar de spese.

IV. Se achită suma de K 981 d-lui inginer Pákey Lajos pentru planurile de parcelare, cu condiţia să facă parcelarea şi în natură.

85. (338—1908). Direcţiunea despărţământului *Bistriţa* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 11 Martie a. c. în care s'a

decis să se continue ţinerea conferinţelor pentru cărturarii din Bistriţa şi s'a pregătit un program al prelegerilor poporale cari se vor ţineà în 20 de comune.

Se ia act.

86. (332—1908). Direcţiunea despărţământului *Cluj* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 12 Martie a. c., în care secretarul a făcut raport despre activitatea despărţământului în cursul anului 1907. Desp. cere să cumpere mai multe exemplare din «Călindarul dela Cluj» pe anul 1908. În internatul Petran în sem. I. s'au primit 16 studenţi, iar într'al doilea 12 studenţi. Desp. propune să se vândă o parte din grădina Petran şi să se repareze gardul grădinei şi casele, cari sunt aproape de ruină.

Se ia act cu aprobare. Din «Călindarul dela Cluj» nu se cumpără exemplare. În ce priveşte grădina Petran şi repararea caselor vezi decis. Nr. 84/1908 p. III.

87. (365—1908). Direcţiunea despărţământului *Şimleu* înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 5 Martie a. c., în care s'au rezolvat afaceri curente şi s'au luat dispoziţii pentru ţinerea prelegerilor poporale.

II. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 19 Martie a. c., în care s'a decis să învite comitetul central să convoace adunarea generală a «Asociaţiunii» în Şimleu la 9 August st. n. a. c. şi s'au luat dispoziţii pentru serbările ce se vor ţineà cu ocazia adunării generale.

Se ia act. Învitarea despărţământului se primeşte.

88. (1280—1908). Direcţiunea despărţământului *Timişoara* raportează că s'a făcut noua arondare a despărţământului, împărţind noului despărţământ *Ciacova* 17 comune şi noului despărţământ *Buziaş* 33 de comune. Desp. Buziaş s'au predat 4 biblioteci în comunele: Hitiaş, Dragsina, Sinerseg şi Vucova, având 357 opuri. Despărţământului Ciacova s'a predat biblioteca din Cerna, cu 88 opuri.

Se ia act cu aprobare.

89. (367—1908). Domnul Dr. Iancu Meţianu răspunde că nu se poate conformà decis. comitetului central Nr. 59/1908 de a convocà adunarea cercuală a desp. *Zerneşti.* Roagă să fie încredinţat cu aceasta d-nul protopop Ioan Hamsea.

Se încredinţează d-nul Ioan Hamsea cu convocarea adunării cercuale.

90. (351—1908). Institutul de credit şi economii «Albina» din Sibiiu a votat pentru fondul Muzeului K 1000, care sumă a şi fost dată destinaţiunii sale.

Se ia act cu mulţumită.

91. (372—1908). D-l Augustin Bena, profesor de muzică vocală la şcoala civilă de fete a «Asociaţiunii», cere să i se urce retribuţia dela K 400 la K 500 anual.

Se votează un ajutor de K 100 pe anul curent.

92. (331—1908). Institutul de credit şi economii «Vatra» din Cluj cere să se depună din fundaţiunile Petran şi Nichita ş. a. o sumă mai însemnată, oferind $5^1/_2\%$ interese cu capitalizare semestrală.

Se decide a se ridică depunerile dela «Economul» numai dacă acesta nu poate da aceleaş % de $5^1/_2$. Institutul «Vatra» se va aveà în viitor în vedere.

93. (323—1908). Domnul Iosif Bălan din Caransebeş trimite broşura d-sale «Pomăritul», o îndrumare scurtă pentru economii noştri, cu rugămintea să se cumpere un număr oarecare de exemplare pentru bibliotecile poporale.

Se dă secţiunii economice spre studiare şi recomandare.

94. (359—1908). D-l Ioachim Pop, învăţător, cere să i se recomande despărţămintelor şi să i-se cumpere din broşura «Cătră popor», disertaţii rostite cu prilejul adunărilor învăţătoreşti.

Se dă secţiunii literare spre studiare şi recomandare.

95. (214—1908). Fotograful Emil Fischer prezintă două conturi în sumă totală de K 227 pentru fotografii făcute pe seama Muzeului.

Se achită suma de K 227 în contul fondului Muzeului.

96. (326—1908). Prezidiul cere să se numească o comisiune pentru a raportà, dacă locuinţa căpitanului Van der Lühe, care cu 30 Iunie a. c. s'a abzis, trebue să se mai închirieze sau să se adăpostească în ea clasele internatului.

Comitetul central ia act şi alege în comisiune pe domnii Dr. Roşca, Dr. Bologa, Dr. Beu şi pe d-l prezident, cari au să vină cu o propunere în proxima şedinţă.

După aceste şedinţa s'a închis.

D. u. s.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident. — *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., notar. — S'a cetit şi verificat: *Dr. Il. Puşcariu* m. p., *Dr. Miron E. Cristea* m. p., *Dr. Liviu Lemény* m. p.

Nr. 507—908.

Proces verbal

din 21 Mai 1908. Şedinţa V. a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.* Membri prezenţi: *Dr. I. Beu, Ars. Bunea, Part. Cosma, O. Goga, Dr. L Lemény, I. F. Negruţiu, Dr. Il. Puşcariu, Dr. E. Roşca, R. Simu* şi *N. Togan.*

97. Cu verificarea procesului verbal al şedinţei de astăzi se încredinţează dnii: P. Cosma, O. Goga şi N. Togan.

98. (417—1908). Prezidentul raportează că, în numele comitetului central, a adresat D-lui vice-prezident Andreiu Bârseanu o telegramă de felicitare din prilejul alegerii sale de membru al Academiei române.

Se ia act cu aprobare.

99. (488—1908). Secretarul literar, pe baza hotărîrii comitetului central, deciz. Nr. 40 a. c., prezintă manuscrisul destinat pentru Biblioteca poporală a „Asociaţiunii", *„V. Alexandri, Poezii alese* cu o prefaţă de *Il. Chendi".*

Comitetul central decide a transpune manuscrisul, spre censurare, secţiei literare a „Asociaţiunii".

100. (488—1908). Secretarul literar prezintă comitetului central manuscrisul lucrării *„Cum să trăim?"*, poveţe doctoreşti scrise pe înţelesul tuturora de *Aurel R. Dobrescu,* medicinist la universitatea din Graz. Manuscrisul e destinat pentru Biblioteca poporală a „Asociaţiunii".

Comitetul central decide a transpune manuscrisul secţiei ştiinţifice spre censurare.

101. (478—1908). Inginerul Pákey Lajos din Cluj raportează că a făcut parcelarea *grădinei Petran* din Cluj şi în natură, conform deciz. comitetului central Nr. 84—908, totodată înaintează două planuri ale parcelării şi chitanţa cheltuelilor împreunate cu aceasta, în sumă de K 132·70.

Inginerul Pákey fiind obligat a face această parcelare în natură pentru suma de K 981, comitetul central refuză achitarea sumei de K 132·70.

102. (420—1908). Despărţământul *Abrud-Câmpeni* înaintează suma de K 447·68, taxe dela membri, cărora biroul central le-a liberat biletele de legitimare.

Se ia act cu aprobare.

103. (383—1908). Direcţiunea despărţământului *Blaj* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 2 Aprilie a. c. din care rezultă că s'au ţinut prelegeri poporale în comunele Sânmiclăuş şi Bia. Comitetul despărţământului recomandă spre cumpărare pe sama despărţămintelor „Asociaţiunii" cartea d-lui Nicolae Pop, *„Sădirea şi cultivarea viei".*

Se ia act. Cartea d-lui Pop se decide a se trimite secţiunii economice spre censurare şi recomandare.

104. (431—1908). Direcţiunea despărţământului *Bocşa* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 30 Decemvrie 1907 în care s'a decis înfiinţarea de biblioteci poporale. Se cer exemplare din Biblioteca poporală a „Asociaţiunii". Averea desp. e de K 258·93.

Se ia act. Se decide a se trimite despărţământului câte două exemplare din Biblioteca poporală a „Asociaţiunii".

105. (384—1908). Direcţiunea despărţământului *Brad* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 7/20 Martie a. c„ în care s'a decis să se ţină cursurile de analfabeţi dela 8—10 a. m.

Se ia act.

106. (424—1908). D-l Ioan Pinciu protopop în Ciacova raportează că a convocat adunarea de constituire a noului *despărţământ Ciacova*, conform deciz. comit. centr. 327—1907, în care s'a declarat despărţământul de înfiinţat cu 1 membru fundator, 4 membri pe viaţă şi cu 20 membri ordinari. Adunarea a ales următorul comitet cercual: prezident Ioan Pinciu protopop; membri în comitet: Mihai Jivanca, Dr. Iuliu Coste, Aurel Drăgan, Dănilă Ceregut jun. Se înaintează K 30 dela membri noi.

Se ia act cu aprobare şi se învită comitetul cercual să se constitue şi să-şi înceapă activitatea.

107. (451—1908). Direcţiunea despărţământului *Dobra* înaintează procesul verbal al adunării cercuale ţinută la 12 Iulie 1907, în comuna Gothatea, cu care ocazie s'au ţinut trei prelegeri poporale: Ilarie Sârbu, despre *Cruţare*; Toma Neamţiu, învăţător, despre *Pomărit* şi *Oltuire*; I. Morar directorul desp. despre *Urmările beţiei.* S'au înscris mai mulţi membri noi, încassându-se suma de K 56.

Se ia act.

108. (438—1908). Direcţiunea despărţământului *Haţeg* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 29 Martie 1908, în care s'au rezolvat afacerile curente şi s'a statorit programul prelegerilor poporale. Despărţământul până acum a ţinut trei şezători literare.

Se ia act.

109. (433—1908). D-l Vasile Duma din Lăpuşul-unguresc ne informează că cărturărimea din acele părţi în mai multe consfătuiri au hotărît înfiinţarea unui nou despărţământ, cuprinzând comunele cercului administrativ *Lăpuşul-unguresc*, aparţinătoare până acum despărţământului Dej. Numitul d. protopop roagă comitetul central să încredinţeze pe d-l Augustin Pop, advocat în Lăpuşul-unguresc, cu convocarea adunării de constituire a noului despărţământ.

Comitetul central aprobă înfiinţarea noului despărţământ şi încredinţează pe d-l Aug. Pop să convoace adunarea de constituire.

110. (412—1908). Direcţiunea despărţământului *Năsăud* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 30 Martie a. c., în care s'au luat dispoziţii pentru ţinerea prelegerilor poporale şi se cer exemplare din Biblioteca poporală a „Asociaţiunii". In comuna Tăure s'a înfiinţat o agentură, căreia s'a împrumutat o bibliotecă ambulantă.

Se ia act şi se decide a se pune la dispoziţia despărţământului câte cinci exemplare din Biblioteca poporală a „Asociaţiunii".

111. (432—1908). Direcţiunea despărţământului *Sân-Miclăuşul-mare* înaintează procesul verbal al adunării cercuale extraordinare, ţinute în comuna Beba-veche la 1 Martie 1908. S'au ţinut prelegeri despre scopurile „Asociaţiunii", „Păcatele noastre" (de d-l preot Victor Deciu) şi despre „Alcoholism", (de prof. Nicolae Mihulin din Arad); s'au înscris mai mulţi membri noi. Direcţiunea despărţământului cere publicaţiunile „Asociaţiunii". In Beba-veche s'a înfiinţat o agentură

Se ia act. Din publicaţiunile „Asociaţiunii" se trimit câte două exemplare.

112. (476—1908). Direcţiunea despărţământului *Şimleu* înaintează:

I. procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 21 Martie a. c. în care s'au luat dispoziţii pentru ţinerea prelegerilor poporale.

II. procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 22 Aprilie a. c. în care s'a hotărît să ţină adunarea cercuală a despărţământului în Şimleu la 6 August a. c. S'a fixat programul festivităţilor adunării generale a „Asociaţiunii", care se va ţineà la 7 şi 8 August n. a. c. La cererea biroului central comitetul cercual înaintează următorul plan de nouă arondare a despărţământului: 1. *Despărţământul Şimleu,* cuprinzând comunele din cercul administrativ al Şimleului şi al Crasnei, iar din cercul administrativ Zelau comunele: Bocşa română, Guruslăul, Badon, Curităul, Sigetul şi Chiesdul. 2. *Despărţământul Buciumeni* (Vármező) cu comunele dincolo de codrul Meseşului, aparţinătoare cercului administrativ Zelau. 3. *Despărţământul Jibou* din comunele aparţinătoare cercului administrativ al Jiboului şi restul comunelor de dincoace de Meseş din cercul Zelaului. 4. *Despărţământul Băseşti* cuprinzând comunele din cercul administrativ al Cehului.

Ad I. şi II. se ia act. Noul plan de arondare se aprobă şi biroul se încredinţează cu executarea lui.

113. (437—1908). Direcţiunea despărţământului *Timişoara* cere câte un exemplar din Biblioteca poporală a „Asociaţiunii", pentru a înfiinţà două biblioteci la sate.

Se decide a i se trimite exemplarele cerute.

114. (452—1908). D-l protopop Ioan Hamsea răspunde că primeşte însărcinarea (Decis. Nr. 89/1908) de a convocà adunarea cercuală a despărţământului *Zernești.*

Se ia act.

115. (422—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii“* înaintează procesul verbal al consiliului profesoral, ţinut la 14 Aprilie a. c., în care s'au rezolvat afacerile curente ale şcoalei.

Se ia act.

116. (450—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii“*, conform decis. Nr. 316/1907, înaintează ofertul firmei Elges din Sibiiu pentru furnizarea alor 36 de paturi de fier pe seama internatului, în sumă de K 1703·20.

Comitetul central decide a nu se face comanda până la începutul anului şcolar viitor, când se va cunoaşte numărul elevelor înscrise.

117. (486—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii“*, înaintează cererea corpului profesoral de a li se face un adaus de scumpete la salarul fundamental.

Comitetul central numeşte o comisiune, compusă din d-nii P. Cosma, N. Ivan şi Dr. O. Russu, pentru a stabilì, în marginile mijloacelor de care dispune „Asociaţiunea“, o normă în ce priveşte retribuţia profesorilor şi a directorului şcoalei civile de fete şi a personalului din internat şi o normă cum are să se urce retribuţia personalului didactic al şcoalei. Tot această comisie să studieze, dacă din excedentele şcoalei civile de fete nu s'ar puteà înfiinţà un fond al şcoalei, din care să se poată acoperì eventualele deficite din viitor, să se poată face eventualele îmbunătăţiri la şcoală şi, în sfârşit, crescând acest fond la o sumă mai considerabilă, să se poată micşorà taxele de primire în şcoală şi în internat.

118. (470—1908). Cassierul „Asociaţiunii“ prezintă *socotelile „Asociaţiunii“ pe anul 1907.*

Se dau domnilor P. Cosma, N. Ivan şi Dr. O. Russu, spre censurare.

119. (418—1908). Direcţiunea institutului de credit şi economìi *„Economul“* din Cluj răspunde că, cu începere dela 16 Aprilie a. c., a urcat etalonul de interese pentru *Fundaţiunea Ioan Petran* dela 5% la $5^1/_2$%.

Se ia act.

120. (407—1908). D-l învăţător din Aciliu, Nicolae Iosif, cere un ajutor pentru a puteà urmà cursul de şase săptămâni la una din şcoalele de economie ale statului, obligându-se a ţineà pe urmă prelegeri în despărţămintele „Asociaţiunii“.

Se decide a i-se dà din budgetul prelegerilor poporale un ajutor de K 100, cu condiţiunea să scrie o broşură despre Vierit pentru Biblioteca poporală a „Asociaţiunii“ şi să se oblige că va stà la dispoziţia „Asociaţiunii“ ca conferenţiar.

121. (462—1908). Reuniunea de ajutor şi cultură, „Ulpia Traiană" din Erie Pa (America), înaintează bilanţul averii sale, din care rezultă că la 5 Aprilie a. c. reuniunea are o avere de 301·14 dolari.

Se ia act.

122. (329—1908). D-l Demetriu Cutean, protopop gr.-cat. în pens., V.-Ocna, achită K 100, rest din taxa de membru pe viaţă.

Se ia act şi se autorizează biroul să-i libereze diploma de membru pe viaţă.

123. (315—1908). D-l Teofil Dragoş, director la „Aurora", Baia-mare, achită restul de K 100 din taxa de membru fundator.

Se ia act şi se autorizează biroul să-i libereze diploma de membru fundator.

124. (506—1908). Dela ultima şedinţă s'au înscris şi şi-au achitat taxa următorii membri ordinari: Ioan Nan, paroh, Sânpetru; Procopiu Şimian, învăţător, Foeni; Petru Borcan, învăţător, Banloc; Silviu Colojoară, paroh, Denta; Avram Sârb, învăţător, Câmpeni; Dr. Nicolae Rob, medic, Hălmagiu; Maria Gomboş, preoteasă, Vidra de sus; Aurel Gomboş, proprietar, Vidra-de-sus; Ilarie Candrea, primar, Neagra; Ioan Ciama, primar, Vidra; Parastie Ianc, soţie de proprietar, Vidra; Ioan Gligor, paroh, Ponorel; Grigorie Nicola, paroh, Vidra-de-jos; Elena Dr. Morcan, soţie de advocat, Câmpeni; Ioan Holerga, paroh, Chirpăr; Simion Vecerzan jun., econom, Coveş; Miron Opreanu, paroh, Gothatea.

Se declară membri şi se decide a li-se liberà biletele de legitimare.

După aceste şedinţa s'a închis.

D. u. s.

Iosif Sterca Suluţu m. p., prezident. — *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., notar. — Cetit şi verificat. Sibiiu, 2 Iunie 1908. — *Octavian Goga* m. p., *P. Cosma* m. p., *N. Togan* m. p.

Nr. 595—1908.

Proces verbal

din 25 Iunie 1908. Şedinţa a VI-a a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* — Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.* — Membri prezenţi: *Dr. I. Beu, Ars. Bunea, Parteniu Cosma, Dr. Oct. Russu, Romul Simu* şi *Ioan Vătăşan.*

126. Cu verificarea procesului verbal al şedinţei de astăzi se încredinţează d-nii: Dr. Oct. Russu, Dr. I. Beu şi Ars. Bunea.

127. (566—1908). Artemiu Sarkady, canonic gr.-cat., membru fundator al „Asociaţiunii" în Oradea-mare, a decedat în Iunie 1908.

Comitetul central îşi exprimă părerile de rău prin ridicare.

128. (588—1908). Comisiunea financiară raportează că a examinat şi a găsit în cea mai bună ordine cărţile de contabilitate, documentele de cassă, *bilanţul încheiat cu 31 Decemvrie 1907 şi contul „venite şi perderi"* şi propune să se dee cassierului absolutor pentru anul 1907. Recomandă primirea întocmai a *bugetului „Asociaţiunii" pe anul 1909.*

Se ia act cu aprobare, socotelile şi bugetul „Asociaţiunei" se înaintează adunării generale spre aprobare.

129. (580—1908). Secretarul administrativ prezintă *convocarea şi programul adunării generale* a „Asociaţiunei" care se va ţineà în Şimleu la 7 şi 8 August n. a. c.

Se ia act cu aprobare şi se decide publicarea convocării în ziare.

130. (520—1908) D-l Faust Sălăgian, bursier al *fundaţiunii Ioan Petran,* îşi justifică sporul în studii şi cere să fie împărtăşit de stipendiu şi în anul şcolar viitor.

Se ia act şi se decide a i se da stipendiul şi pentru anul şcolar 1908/9.

131. (490—1908). Petru Iorgovan, abiturient, Braşov, trimite certificatul şcolar de absolvire a cl. VIII-a la gimnaziul român din Braşov, justificându-şi sporul în studii. Totodată trimite şi chitanţa despre K 40·—, stipendiu pe sem. II al anului şcolar 1907/8 din *fundaţiunea Râureanu.*

Se ia act de sporul în studiu. Stipendiul fiind destinat pentru studenţii din şcoalele medii, se declară vacant şi se va da la concurs. Stipendiul K 40 se asemnează.

132. (541—1908). D-l George Pop de Băseşti, încredinţat cu organizarea despărţământului *Băseşti* şi cu convocarea adunării de constituire (v. deciz. Nr. 112/1908), răspunde că nu primeşte această însărcinare, fiind din principiu împotriva împărţirii despărţămintelor.

Comitetul central decide ca biroul să roage din nou cu insistenţă pe d-l George Pop de Băseşti să primească însărcinarea de-a organizà noul despărţământ şi a convocà adunarea de constituire, fiindcă experienţa a dovedit că împărţirea despărţămintelor are rezultate îmbucurătoare.

133. (567—1908). Direcţiunea despărţământului *Bistriţa* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 28 Maiu a. c., din care rezultă că până acuma s'au ţinut 11 prelegeri poporale în 11 comune şi că în comunele Cuşma şi Caila s'au înfiinţat două agenturi. S'a hotărît să se ţină adunarea cercuală în comuna Lechinţa.

Se ia act.

134. (536—1908). Direcţiunea despărţământului *Blaj* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 9 Iunie a. c., în care s'a decis să se ţină adunarea generală în Crăciunel, Ohaba şi Şoroştin la 12 Iulie a. c., cu care ocazie se va aranjà şi o expoziţie de lucruri de mână.

Se ia act.

135. (453—1908). Direcţiunea despărţământului *Bocşa*, în raportul său general despre activitatea despărţământului în cursul anului 1907, propune să se înfiinţeze un nou despărţământ din comunele aparţinătoare cercului administrativ Reciţa-montană. Infiinţarea noului despărţământ să i-se încredinţeze d-lui Dr. Petru Mladin, medic cercual în Brebul.

Infiinţarea noului despărţământ se aprobă şi biroul central se îndrumă a se pune în legătură cu d-l Dr. P. Mladin pentru înfiinţarea despărţământului Reciţa.

136. (157—1908). Directorul despărţământului *Brad* înaintează un raport amănunţit despre şcoala de adulţi din Brad, din care rezultă că în fiecare Duminecă fruntaşii cărturari din Brad ţin o oră cursuri cu câte 50—60 de ţărani, dintre cari 50% sunt analfabeţi.

Directorul despărţământului, dorind să aranjeze mai multe cursuri de analfabeţi în ţinutul Zarandului, cere suma de K 200 pentru remunerarea învăţătorilor, cari ar ţineà asemenea cursuri.

Se ia act de activitatea frumoasă desvoltată de acest despărţământ şi se îndrumă comitetul cercual să stăruie pe lângă învăţătorii din comunele aparţinătoare despărţământului să ţină în timpul iernii cursuri de analfabeţi. Retribuirea învăţătorilor să se facă din venitele despărţământului şi din suma de K 100 destinată pentru prelegerile poporale.

137. (540—1908). Direcţiunea despărţământului *Braşov* înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 19 Martie a. c., în care directorul a raportat că în Braşov s'au ţinut următoarele conferinţe: 1. Trecutul Românilor din Braşov, de A. Bârseanu. 2. „Strigoii" de Eminescu, de Dr. Alex. Bogdan. Agenturii din Satulung s'a predat o bibliotecă.

II. procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 14/27 Maiu a. c., din care rezultă că s'au mai ţinut următoarele conferinţe: Urme din Roma antică, de I. Petrovici; Socialismul modern şi naţionalitatea noastră, de N. Vecerdea; Cădere, atracţiune universală şi formele energiei, de A. Ciortea. S'a decis ca adunarea cercuală a despărţământului să se ţină în Cristian. S'au făcut două premii de câte K 50 pentru acei învăţători, cari vor dovedì că au instruit mai mulţi analfabeţi.

Se ia act.

138. (584—1908). Direcţiunea despărţământului *Cluj* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 8 Maiu a. c., în care, pentru vinderea parcelelor I, II, III şi VIII din grădina Petran, s'au numit Dr. Victor Poruţiu şi Dr. I. Florian, cari vor înaintà ofertele comitetului central spre aprobare. Ingrijitorul realităţilor fundaţiunii Ioan Petran, d-l Dr. I. Florian a făcut reparaturile cele mai neapărat de lipsă la casele fundaţiunii, în sumă de K 150. Tot d-sa a supraveghiat şi controlat parcelarea grădinei făcută în natură din partea inginerului Pákey. S'a decis ca adunarea cercuală viitoare a despărţământului, din prilejul jubileului de 70 ani al „Gazetei Transilvaniei", să se ţină în Jucul-de-jos, comuna de naştere a lui Gh. Bariţiu.

Se ia act cu aprobare, aşteptându-se ofertele pentru vinderea parcelelor şi socotelile pentru repararea caselor fundaţiunii Petran.

139. (133—1908). Directorul desp. *Hălmagiu* cere câte 3 exemplare din publicaţiunile poporale de cari dispune „Asociaţiunea".

Se decide a i se trimite publicaţiunile cerute.

140. (529—1908). D-l Augustin Pop, advocat în Lăpuşul-unguresc, răspunde că nu poate primì însărcinarea comitetului central (Deciz. Nr. 109/1908) de a convocà adunarea de constituire a *despărţământului Lăpuşul-unguresc.*

Se ia act şi se decide a se însărcinà d-l Ioan Georgiu, canonic în Gherla, cu convocarea adunării de constituire.

141. (517—1908). Direcţiunea despărţământului *Mediaş* înaintează procesul verbal al adunării cercuale extraordinare, ţinută în 14 Maiu a. c. în Mediaş, la care nu s'a prezentat decât directorul şi secretarul. Directorul îşi prezintă din nou dimisia. In procesul verbal se spune că una dintre cauzele acestei indiferenţe a membrilor faţă de „Asociaţiune" e o notiţă din „Transilvania" 1907 p. 46, în care, pe baza raportului înaintat de d-l director al despărţământului, se ziceà că despărţământul s'a înfiinţat la 1901 şi că de atunci nu a desvoltat nici o activitate, pe când adevărul este că despărţământul există dela 1891 şi, având în vedere numărul restrâns al cărturarilor din acel ţinut, a desvoltat o activitate mulţămitoare.

Comitetul central rectifică informaţiunile greşite primite dela d-l director al despărţământului, şi publicate în „Transil-

vania". Totodată însărcinează pe d-l Dr. Dionisie Roman, advocat în Mediaş să convoace o nouă adunare cercuală, în care să se reorganizeze despărţământul.

142. (283—1908). Directorul despărţământului *Mercurea* cere cărţi pentru înfiinţarea bibliotecilor poporale.

Se decide a i se pune la dispoziţie câte 3 exemplare din publicaţiunile de cari dispune „Asociaţiunea".

143. (549—1908). Direcţiunea despărţământului *Mociu* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 4 Iunie a. c., în care d-l Victor Moldovan, advocat, a demisionat din postul de director, însărcinând cu conducerea afacerilor pe d-l Auxentiu Mureşian. S'a decis a se convocà adunarea cercuală în Frata maghiară.

Se ia act cu aprobare.

144. (531—1908). Direcţiunea despărţământului *Orade* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 30 Aprilie a. c. din care rezultă că s'a ţinut 27 prelegeri poporale în 13 comune, s'a decis să se cumpere şi un schiopticon. Adunarea cercuală se va ţineà în 5 Iulie n. a. c. în comuna Tulca.

Se ia act de activitatea îmbucurătoare a acestui despărţământ.

145. (171—1908). Direcţiunea despărţământului *Orăştie*, în raportul său general despre activitatea despărţământului în cursul anului 1907, cere ca comunele Răcătău, Acmar şi Sărăcsău să se anexeze la despărţământul Alba-Iulia.

A se comunicà despărţământului Alba-Iulia spre a-şi da părerea.

146. (423—1908). Directorul despărţăm. *Tăşnad* cere cărţi pentru biblioteca poporală din T.-Santău.

Se decide a i se trimite toate publicaţiunile poporale de cari dispune „Asociaţiunea".

147. (200—1908). Directorul despărţământului *Vârşeţ* cere mai multe exemplare din cărţile „Asociaţiunii".

Se decide a i se pune la dispoziţie câte 5 exemplare din publicaţiunile poporale de cari dispune „Asociaţiunea" şi câte un exemplar din celelalte publicaţiuni.

148. (515—1908). D-l P. Stoica, directorul desp. *Panciova*, face câteva propuneri pentru a se întroduce o administraţie uniformă în despărţăminte.

Se dă spre studiare secretarului administrativ.

149. (534—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii"* înaintează procesul verbal al consiliului profesoral din 23 Maiu a. c., în care se cuprinde rezultatul inspecţiei şcoalei din partea comisarului mini-

strului de culte şi instrucţiune publică, d-l Ştefan Gyöngyösi, la 22 şi 23 Maiu a. c., care a rămas pe deplin mulţumit cu şcoala.

Se ia act cu plăcere de rezultatele îmbucurătoare constatate de comisarul ministerial.

150. (572—1907). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii"* înaintează procesul verbal al consiliului profesoral din 10 Iunie a. c. în care s'au rezolvat afaceri curente, s'a luat la cunoştinţă ord. ministerial 100370/1907 de a se întrebuinţà în certificatele şcoalei numai numirea oficială a comunelor. Din cauză de boală s'a amânat călătoria de studii a elevelor la băile Herculane şi Porţile de fer şi s'a decis ca în 17 Iunie a. c. să se facă o excursie cu elevele claselor superioare la Sadu şi Râul-Sadului.

Se ia act cu aprobare.

151. (537—1908). D-l Emil Petruţiu, măsar, înaintează un preliminar de spese pentru un dulap de sticlă, la grupul de Juni din muzeul „Asociaţiunii", în sumă totală de K 500 pentru toate lucrările, incluzive instalatul.

Comitetul central autorizează prezidiul să facă comanda dulapului de sticlă în sumă de K 500.

152. (579—1908). D-na preoteasă Boiu, Sibiiu, donează Muzeului 13 cănciauă vechi.

Se primesc cu mulţămită.

153. (514—1908). Societatea „Clubul Român" din Viena cere publicaţiunile „Asociaţiunii" pentru biblioteca societăţii.

Se decide a li-se trimite publicaţiunile de cari dispune „Asociaţiunea".

154. (550—1908). D-l Atanasie Marienescu recomandă, spre cumpărare „Monografia satului Cătanele din judeţul Dolj" scrisă de St. St. Tuţescu (1908, preţul 2 lei).

Se decide să se cumpere 5 exemplare în preţ de Lei 10.

155. (583—1908). Comuna politică Roman-Petra a achitat suma de K 200, înscriindu-se membru pe viaţă al „Asociaţiunii".

Se declară membru şi biroul se îndrumă să-i libereze diploma cuvenită.

156. (491—1908). Institutul de credit şi economii „Coroana" din Bistriţa achită taxa de membru fundator al „Asociaţiunii".

Se declară membru şi biroul se îndrumă să-i libereze diploma cuvenită.

După aceste şedinţa s'a închis.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident. *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., notar. — Verificat. Sibiiu, 29 Iunie 1908. *Arseniu Bunea* m. p., *Dr. I. Beu* m. p. *Dr. Octavian Russu* m. p.

Nr. 701—1908.

Proces verbal

din 16 Iulie 1908. Şedinţa VII. a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.* Membri prezenţi: *Andreiu Bârseanu, Dr. I. Beu, Aug. Bunea, P. Cosma, Oct. Goga, Nic. Togan, R. Simu* şi *I. Vătăşan.*

157. Cu verificarea procesului verbal al şedinţei de astăzi se încredinţează domnii: P. Cosma, A. Bunea şi N. Togan.

158. (706—1908). Secretarul administrativ ceteşte raportul său despre *activitatea despărţămintelor* „Asociaţiunii", în cursul anului 1907.

Se ia act şi se decide a se anexă la raportul general al comitetului central către adunarea generală.

159. (618—1908). Direcţiunea despărţământului *Alba-Iulia* răspunde (Decis. Nr. 145/1908) să nu se facă anexarea comunelor Răcătău, Acmar şi Saracsău, fiind mai apropiate de Orăştie.

Se ia act şi se comunică despărţământului Orăştie.

160. (596—1908). Direcţiunea despărţământului *Blaj* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 18 Iunie a. c., în care s'a statorit programul adunării cercuale ce se va ţineà în Crăciunelul-de-jos.

Se ia act.

161. (648—1908). Direcţiunea despărţământului *Braşov* înaintează procesul verbal al adunării cercuale din 2/15 Iunie a. c., ţinută în comuna Cristian, în care, pe lângă rezolvarea afacerilor curente, s'au ţinut următoarele prelegeri: A. Bârseanu, Despre „Asociaţiune"; A. Nistor, preot, Lucrarea raţională a pământului (rotaţiune) şi despre nutrirea vitelor; N. Hamzea, învăţător, Despre meserii şi negoţ. Societatea corală „Acordul" din Braşov a executat mai multe cântări în cursul adunării. S'au făcut două premii de câte K 50 pentru învăţătorii, cari vor instruà mai mulţi analfabeţi. D-l A. Bârseanu şi-a dat dimisia din postul de director al despărţământului; adunarea cercuală a primit-o, aducându-i mulţumiri şi alegând în locul d-sale pe d-l Nicolae Bogdan, profesor în Braşov.

Se ia act cu aprobare. Comitetul central aduce vii mulţumiri d-lui Bârseanu pentru serviciile preţioase ce le-a adus „Asociaţiunii" timp de 11 ani, în calitate de director al despărţământului Braşov, din care a făcut un despărţământ model.

162. (628—1908). Direcţiunea despărţământului *Haţeg* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 28 Iunie a. c., din care rezultă că până acum s'au ţinut 10 prelegeri poporale şi că s'au luat dispoziţii pentru ţinerea adunării cercuale.

Se ia act.

163. (660—1908). D-l Ioan Georgiu, canonic în Gherla, răspunde că primeşte însărcinarea de a convocà adunarea de constituire a despărţământului *Lăpuşul-unguresc.*

Se ia act.

164. (659—1908). Direcţiunea despărţământului *Năsăud* înaintează procesul verbal al şedinţei comitetului cercual din 9 Iulie a. c., din care rezultă că s'au înfiinţat biblioteci poporale în comunele: Rebra-mare, Nepos şi Feldru, şi următoarele comune s'au constituit în agenturi: Nepos, Rebra-mare, Răbrişoara, Parva, Feldru şi Ilva-mare. În cursul acestui an s'au ţinut 14 prelegeri poporale. Viitoarea adunare cercuală se va ţineà în comuna Maieru.

Se ia act cu deosebită plăcere de activitatea îmbucurătoare ce a început să o desfăşure acest despărţământ.

165. (626—1908). Direcţiunea despărţământului *Vârşeţ* raportează că a convocat adunarea cercuală a despărţământului pe ziua de 29 Iunie (12 Iulie) a. c. şi cere cărţi, cari i s'au şi trimis din partea biroului.

Se ia act cu aprobare.

166. (637—1908). D-l Ioan Duma, student în litere, din încredinţarea directorului desp. *Diciosânmărtin,* cere cărţi pentru a se împărţi între popor cu ocazia adunării cercuale. I-s'au predat 78 exemplare din Biblioteca poporală a „Asociaţiunii".

Se ia act cu aprobare.

167. (700—1908). D-l Dr. Ioan Raţiu, profesor şi membru în secţiile ştiinţifice-literare, cere să i se dăruiască o colecţie completă din revista „Transilvania".

Comitetul central decide să i-se dăruiască acei ani din „Transilvania" din cari sunt mai multe exemplare.

După aceste şedinţa s'a închis.

D. u. s.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident. — *Oct. C. Tăslăuanu* m. p., notar. — Cetit şi verificat. Sibiiu, 22 Iulie 1908. *Arseniu Bunea* m. p., *Nicolau Togan* m. p., *P. Cosma* m. p.

Nr. 710—1908.

Proces verbal

din 20 Iulie 1908. Şedinţa a VIII-a a comitetului central al „Asociaţiunii".

Prezident: *Iosif Sterca Şuluţu.* Notar: *Octavian C. Tăslăuanu.* — Membri prezenţi: *Dr. I. Beu, Ars. Bunea, P. Cosma, Romul Simu, N. Togan* şi *I. Vătăşan.*

168. Cu verificarea procesului verbal al şedinţei de astăzi se încredinţează d-nii: Ars. Bunea, R. Simu şi N. Togan.

169. (706—1908). Secretarul administrativ prezintă şi ceteşte proiectul de *raport general* al comitetului central către proxima adunare generală a „Asociaţiunii".

Raportul general şi anexele lui se stabilesc în textul alăturat acestui proces verbal. Se decide a se publică în „Transilvania" şi a se prezentă adunării generale.

170. (665—1908). Secretarul administrativ prezintă procesul verbal al şedinţei plenare a secţiilor ştiinţifice-literare şi raportează că în această şedinţă, ţinută la 14 şi 15 Iulie n. a. c., s'au luat următoarele hotărîri cari reclamă dispoziţii concrete din partea comitetului central:

1. S'a întregit personalul secţiei şcolare, alegându-se membru ordinar d-l Dr. I. Borcia, profesor în Sibiiu.

2. S'a decis a se publică în fiecare lună o broşură, în „Biblioteca poporală" a „Asociaţiunii", sub îngrijirea secretarului literar, încredinţat şi cu censurarea lucrărilor de ordin literar.

3. S'a decis publicarea din partea „Asociaţiunii" a unei colecţii de 114 descântece din Banat, culese de d-l Enea Hodoş, ca publicaţiune separată, retribuindu-se autorul cu onorarul stabilit pentru „Biblioteca poporală".

4. S'a decis a se publică revista „Transilvania", cu material ştiinţific-literar, de patru sau şase-ori la an, cu colaborarea secţiilor.

5. S'a decis a se publică din nou concursul pentru „premiul A. Mureşianu" pe anii 1907 şi 1908.

6. S'a dat spre censurare secţiei literare lucrarea: „Vieaţa şi activitatea lui Al. Papiu-Ilarian" de Dr. I. Raţiu, menită a fi publicată de „Asociaţiune".

7. Se primeşte propunerea de a se votă şi pe viitor K 300 anual pentru procurarea de diapozitive pentru prelegerile cu schiopticonul.

8. Se decide publicarea lucrării: *„Dicţionarul numirilor de localităţi cu poporaţiune română de pe teritorul statului ungar"*, compus, din încredinţarea secţiei istorice, de d-nii Silvestru Moldovan şi N. Togan, de către „Asociaţiune" ca ediţie separată, retribuindu-se autorii cu onorarul stabilit pentru „Biblioteca poporală".

9. S'a decis ca biroul să fie însărcinat a se pune în legătură cu redacţiile şi tipografiile româneşti dela noi şi România pentru a obţineà exemplare gratuite pentru biblioteca „Asociaţiunii" şi a se abonà şi cumpără revistele mai de seamă şi cărţile de interes.

10. S'a decis pregătirea unui număr festiv al revistei „Transilvania" din prilejul Iubileului de 50 de ani al „Asociaţiunii".

11. S'a decis pregătirea unui repertoriu bibliografic anual al publicaţiunilor româneşti din patrie pentru revista „Transilvania".

12. S'a decis publicarea unui premiu de K 100 pentru cel mai bun *Abecedar* pentru analfabeţi.

13. S'a decis publicarea „Bibliotecii şcolare" în mai multe broşuri din „Biblioteca poporală".

14. Se recomandă comitetului central cumpărarea cărţilor: „Sădirea şi cultivarea viei" de N. Pop, à K 2, în 50 exemplare şi „Pomăritul" de Iosif Bălan, à 50 bani, în 100 exemplare.

15. Se propune comitetului central să recomande despărţămintelor, băncilor, comunelor etc., crearea şi distribuirea de premii pentru înfiinţarea diferitelor însoţiri.

16. Se însărcinează cu ţinerea unei prelegeri din prilejul adunării generale d-l R. Simu.

17. S'a decis votarea sumei de K 2000 pentru prelegerile poporale şi pe anul viitor.

18. S'a primit demisia d-lui I. Marţian, membru corespondent în secţia istorică, şi a d-lui Dr. I. Olariu, membru ordinar în secţia şcolară.

19. Se recomandă comitetului căutarea de mijloace pentru angajarea unui agronom, care să fie în serviciul «Asociaţiunii».

Ad 1 şi 2. Se ia la cunoştinţă cu aprobare.

Ad 3. Se decide a se publică, acoperindu-se cheltuelile din fondul G. Bariţiu, retribuindu-se autorul cu onorarul stabilit pentru Biblioteca poporală a „Asociaţiunii".

Ad 4. Se decide a se publică revista „Transilvania" cu materialul ştiinţific literar, apărând cel mult de şase ori la an sub direcţiunea secretarilor comitetului „Asociaţiunii".

Ad 5. Se aprobă.

Ad 6. Se ia act.

Ad. 7. Se votează K 300 pentru procurarea diapozitivelor.

Ad 8. Se decide publicarea, acoperindu-se cheltuelile din fondul G. Bariţiu şi retribuindu-se autorii cu onorarul stabilit pentru Biblioteca poporală a „Asociaţiunii".

Ad 9. Se primeşte şi se încredinţează secretarul literar cu executarea deciziunii.

Ad 10. Se primeşte şi se vor luà dispoziţii amănunţite la timp.

Ad 11. Secretarul literar se însărcinează cu pregătirea lui.

Ad 12. Se votează K 100 pentru acest premiu. Se însărcinează biroul cu publicarea concursului în toamna acestui an.

Ad 13. Se ia act cu aprobare.

Ad 14. Se primeşte.

Ad 15. Se primeşte, îndrumându-se biroul cu executarea.

Ad 16. Se ia act.

Ad 17. Se aprobă.

Ad 18. Se ia act.

Ad 19. Se decide preliminarea unei sume de K 1000 din excedentul budgetar al anului 1909 şi solicitarea unui ajutor din partea băncilor asociate „Solidaritatea".

171. (656—1908). Direcţiunea despărţământului *Alba-Iulia* cere cărţi pentru a le distribuì între popor la adunarea cercuală a despărţământului.

Se decide a i se trimite 200 de exemplare din Biblioteca poporală şi numere răzleţe din „Ţara noastră".

172. (697—1908). Direcţiunea despărţământului *Becicherecul-mare* înaintează procesul-verbal al adunării cercuale, ţinute la 1 Septemvrie 1907 în comuna Sarcia-română, din care rezultă că s'au înscris 1 membru ordinar şi 13 ajutători, s'au ţinut următoarele prelegeri: Vincenţiu Nestorovici, preot, despre „Asociaţiune"; Dr. Dimitrie Chiroiu, Despre cartea funduară. În Sarcia-română s'a înfiinţat o agentură.

Comitetul cercual, într'o şedinţă ţinută după adunarea cercuală s'a constituit.

Se ia act şi comitetul cercual se îndrumă să desfăşure o activitate mai intensivă.

173. (677—1908). Direcţiunea despărţământului *Blaj* înaintează procesul-verbal al şedinţii comitetului cercual din 11 Iulie a. c., în care s'au făcut pregătiri pentru adunarea cercuală. Dr. A. Cheţianu şi redacţia foii „Unirea" au dăruit mai multe broşuri, ca să se împartă între popor cu ocazia adunării cercuale.

Se ia act.

174. (685—1908). Direcţiunea despărţământului *Blaj* înaintează procesul-verbal al adunării cercuale, ţinute la 12 Iulie a. c. în comuna Crăciunel, din care rezultă că s'au înscris mai mulţi membri pe vieaţă şi ordinari, s'a înfiinţat o agentură şi o bibliotecă în Crăciunel, s'au ţinut următoarele prelegeri: Dr. Ioan Bălan, Despre virtuţile apostolilor, în biserică; I. F. Negruţiu, Despre „Asociaţiune"; C. Domşa a cetit un capitol din Sandu-Aldea despre nutreţ; Iosif Marian, înv. Despre urmările rele ale beţiei; Dr. A. Cheţian, prof. Poveţe igienice. Adunarea cercuală roagă comitetul central să facă paşii necesari pentru schimbarea statutelor, ca membri pe vieaţă să plătească numai 100 cor., cei fundatori 200 cor. şi cei ordinari 5 cor. Cu ocazia adunării cercuale s'a aranjat o frumoasă expoziţie de lucrări de mână. S'au împărţit ca premii 47 cor. între 12 ţărance. La adunare au luat parte şi meseriaşii din Blaj, cari au cântat mai multe cântări româneşti.

Se ia act cu multă plăcere de activitatea exemplară a acestui despărţământ. Comitetul central nu se poate ocupà cu schimbarea statutelor.

175. (696—1908. Direcţiunea despărţământului *Năsăud* înaintează procesul verbal al adunării cercuale, ţinute la 13 Iulie a. c. în comuna Maieru, din care rezultă că s'au înscris mai mulţi membri, pe vieaţă, ordinari şi ajutători, s'a înfiinţat o agentură şi o bibliotecă în Maieru şi s'au ţinut următoarele prelegeri: Ciril Deac, vicar, despre „Asociaţiune"; E. Păcurariu, profesor, Relele şi neajunsurile poporului nostru.

Se ia act.

176. (647—1908). D-l Dr. P. Mladin răspunde că nu poate primi însărcinarea de a înființa despărțământul *Reciţa-montană.*

Biroul se îndrumă să se adreseze directorului despărţământului Bocşa ca să recomande comitetului central altă persoană, care ar puteà înfinţà noul despărţământ.

177. (694—1908). Direcţiunea despărţământului *Şimleu* înaintează procesele verbale ale şedinţelor comitetului cercual din 8 şi 9 Iulie a. c., în care s'au luat la cunoştinţă rapoartele mai multor conferenţiari poporali şi s'au luat dispoziţii pentru primirea comitetului central la adunarea generală.

Se ia act.

178. (623—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii"* înaintează procesul verbal al consiliului profesoral din 29 Iunie a. c., din care rezultă că în 18 şi 19 Iunie a. c., s'au clasificat elevele pe anul şcolar 1907/8. În clasele civile au fost înscrise în anul 1907/8, 128 eleve, dintre acele s'au promovat 119 eleve, iar 5 eleve s'au îndrumat la examene de corigenţă în Septemvrie; nu s'au dat certificate la 4 eleve, cari au repetat benevol clasa. In cursul complementar au fost înscrise în anul 1907/8 15 eleve, dintre cari s'au clasificat şi promovat 14 eleve, iar o elevă a urmat la preparandia de fete rom. cat. de fete din loc. Examenele dela sfârşitul anului, cu elevele din şcoala civilă, s'au ţinut dela 22—25 Iunie a. c., iar cu elevele din cursul complementar examenele private s'au ţinut la 25 Iunie a. c. Incheierea solemnă a anului s'a făcut la 28 Iulie a. c., în sala festivă a palatului „Asociaţiunii". Consiliul profesoral roagă comitetul central să dee d-şoarei Ana Broşteanu suma de K 100 pentru suplinirea d-şoarei E. Catona.

Se ia act. Suma de K 100 se votează d-şoarei Ana Broşteanu în contul budgetului şcoalei.

179. (617—1908). D-l N. Togan, în calitate de delegat al comitetului central la examenele *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii"*, ţinute dela 22—25 Iunie a. c., raportează că acestea au decurs în deplină ordine, iar rezultatul lor a fost pe deplin mulţumitor. Incheierea solemnă a anului s'a făcut la 28 Iunie a. c.

Se ia act şi se mulţumeşte d-lui Togan pentru serviciile aduse „Asociaţiunii".

180. (638—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii"* înaintează manualul de învăţământ „Istoria literaturii maghiare" pentru cl. IV civilă de fete, de Dr. V. Bologa, tipărită în 500 de exemplare. Cere încuviinţarea cheltuielilor de K 190·80. Consiliul profesoral, ocupându-se cu chestiunea manualelor de învăţământ dela şcoală (Deciz. comit. centr. Nr. 63/1908), raportează că numai manualul de Geografie şi Istorie universală de M. Márki, în românește de I. Popovici, e aprobat de minister pentru şcoalele civile. Toate celelalte manuale sunt de a se înlocui. Pentru

a satisface această trebuinţă lucrează deja aproape toţi membri corpului profesoral.

Cheltuielile de K 190·80 pentru manualul „Istoria literaturii maghiare“ de Dr. V. Bologa se aprobă şi se vor trece în contul budgetului şcoalei. Volumul se va vinde cu preţul de 1 cor. D-l autor e învitat să ceară aprobarea cărţii dela ministerul cultelor şi instrucţiunii publice.

Manualele viitoare se vor înaintà comitetului central spre aprobare, înainte de a se da la tipar, care le va da spre censurare secţiilor ştiinţifice-literare ale „Asociaţiunii“. Depozitul manualelor de învăţământ va fi la şcoala civilă de fete, unde directorul şcoalei le va ţineà în evidenţă şi la sfârşitul fiecărui an şcolar va raportà comitetului central despre starea depozitului. Autorii vor fi retribuiţi cu K 40 coala de tipar, cedând „Asociaţiunii“ toate drepturile. Pentru corectarea şi completarea ediţiilor următoare autorul va primì de coală K 20. Biroul se însărcinează să publice prin ziare apariţia acestor manuale, recomandându-le tuturor şcoalelor de fete dela noi. Pe fiecare manual se va tipărì şi preţul de vânzare.

181. (657—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii“* înaintează cererea d-nei profesoare Eugenia Tordăşianu pentru a i se urcà salarul fundamental dela K 1200 la K 1400.

Se predă comisiunii alese pentru stabilirea retribuţiilor personalului dela şcoala civilă de fete a „Asociaţiunii“ (Deciz. Nr. 117/1908).

182. (624—1908). Direcţiunea *şcoalei civile de fete a „Asociaţiunii“* înaintează cererile elevelor: Eugenia Ciocan, din cl. I civilă pentru scutirea de jumătate a taxei şcolare şi a Mărioarei Olariu; din cl. III civilă pentru scutirea întregei taxe şcolare.

Excepţional se dispensează ambele eleve, una de jumătate cealaltă de întreaga taxă şcolară, cu observaţia că în viitor direcţiunea să înainteze toate cererile pentru dispense de taxa şcolară la începutul anului şcolar. Cererile întrate mai târziu nu vor fi luate în considerare. Dispensele vor fi valabile pe tot timpul cât elevele urmează cursurile şcoalei civile a „Asociaţiunii“.

183. (695—1908). D-l Stefan Suciu din Braşov cere un stipendiu pentru fiiul său Traian, elev în cl. IV reală din Braşov.

Când se vor da la concurs bursele vacante se va aveà în vedere.

184. (683—1908). D-l Stefan Alexandru, învăţător în Beregszó, cere o bursă pentru copiii săi.

Se învită să înainteze petiţie în regulă la bursele cari se vor da la concurs pentru şcoale secundare.

185. (323—1908). Secţia economică propune să se cumpere pe seama despărţămintelor 100 de exemplare, à 50 de bani, din broşura d-lui Iosif Bălan, *Pomăritul.*

Se decide a se cumpără 100 de exemplare în sumă totală de K 50·—.

186. (383—1908). Secţia economică propune să se cumpere 50 de exemplare, à 2 cor., din cartea d-lui N. Pop, *Sădirea şi cultivarea viei.*

Se decide a se cumpără 50 de exemplare în sumă totală de K 100.

187. (708—1908). Secretarul administrativ cere autorizaţia comitetului central să primească gratuit sau să cumpere pe seama Muzeului „Asociaţiunii" obiectele rare şi mai importante dela expoziţia etnografică din Şimleu.

Cererea se încuviinţează. Cumpărările nu vor întrece însă suma de K 200, care se pune anticipativ la dispoziţia d-lui secretar.

188. (707—1908). Secretarul Octavian C. Tăslăuanu cere autorizaţia comitetului central să cumpere, în preţ de vre-o 20—30 Cor., câteva din volumele prozatorilor noştri mai tineri, pentru a le dărui despărţământului Şimleu, cu ocazia adunării generale, când va ţineà o conferinţă despre operile lor.

Cererea se încuviinţează.

189. (709—1908). Cassierul raportează că au achitat taxele următorii membri: *a)* pe viaţă: Pavel Fumor, proprietar în Nereu şi Iosif Pascu, proprietar în B. Comloş; *b)* membri ordinari: Alexandru Teaha, preot în Leasa şi Vasile Giurgiu preot în Aciu.

Se declară membri şi biroul se îndrumă să le libereze diplomele şi biletele de legitimare.

După aceste şedinţa s'a închis.

Iosif Sterca Şuluţu m. p., prezident. *Octavian C. Tăslăuanu* m. p., notar. — Cetit şi verificat. Sibiiu, în 22 Iulie 1908. *Nic. Togan* m. p. *Romul Simu* m. p. şi *Arseniu Bunea* m. p.

Nr. 580—1908.

Convocare.

In sensul §§-lor 23 şi 25 din statute membri **Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român** se convoacă la

Adunarea generală ordinară

în **Şimleu,** în zilele de 7 şi 8 August st. n. 1908.

Programul adunării este:

Şedinţa I.

Vineri, la 7 August st. n. la oarele 10½ a. m.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Inscrierea delegaţilor prezenţi.
3. Raportul general al Comitetului central.
4. Alegerea comisiunilor pentru:
   a) examinarea raportului general;
   b) cenzurarea socotelilor anului 1907 şi a proiectului de buget pentru anul 1909;
   c) înscrierea membrilor.
5. Prezintarea eventualelor propuneri.*)
6. *Conferenţă literară de Oct. C. Tăslăuanu.*

Şedinţa II.

Sâmbătă, la 8 August st. n. oarele 10 a. m.

1. *Conferenţă economică de Romul Simu.*
2. Rapoartele comisiunilor.
3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1909.
4. Dispoziţiuni pentru verificarea procesului verbal.
5. Inchiderea adunării generale.

Sibiiu, din şedinţa comitetului central al «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român», ţinută la 25 Iunie 1908.

Iosif Sterca Şuluţu m. p.,
prezident.

O. C. Tăslăuanu m. p.,
secretar.

---

* Eventualele propuneri au să fie prezintate în scris prezidiului „Asociaţiunii" (în Sibiiu, Strada Morii Nr. 6) cu 8 zile înainte de adunarea generală.